

Projecte

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya

2011

**INFORME ECONÒMIC I
FINANCER**

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Coneixement**

SUMARI

Introducció	5
Primera part - L'economia catalana i el seu entorn	9
1. Síntesi de la situació de l'economia catalana i el seu entorn.....	11
2. El context econòmic internacional i espanyol.....	15
3. L'evolució de l'economia catalana.....	27
3.1. El producte interior brut	29
3.2. El comerç exterior.....	41
3.3. El mercat de treball.....	46
3.4. L'evolució dels preus	52
3.5. Els salaris i els costos laborals	61
4. Les previsions macroeconòmiques per al 2011	67
Segona part - El sector públic a Catalunya	77
5. El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2009	79
5.1. La liquidació dels pressupostos de la Generalitat.....	81
5.2. La liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives	94
5.3. La liquidació dels pressupostos del Servei Català de la Salut, de l'Institut Català de la Salut i de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials	96
5.4. El resultat de la liquidació del pressupost de l'Administració pública de la Generalitat	99
5.5. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa	100
Annex 1. L'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 31 de desembre de 2010.....	117
Annex 2. La recaptació tributària a Catalunya.....	128
6. El sector públic local a Catalunya.....	133
6.1. El marc legal i pressupostari del sector local	135
6.2. Els pressupostos dels ajuntaments	140
6.3. Els pressupostos de les diputacions provincials.....	147
6.4. Els pressupostos dels consells comarcals i de les entitats metropolitanes	153
7. L'Administració de l'Estat a Catalunya	161
7.1. Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2011	163
7.2. Les despeses de capital de l'Estat a Catalunya	176
8. Els fons de la Unió Europea a Catalunya	197
8.1. Els fons europeus de l'any 2009 corresponents al període 2000-2006	200
8.2. L'aplicació de la política de cohesió en el període 2007-2013.....	214
Tercera part - El Projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011	227
9. Les àrees d'actuació principals	229
10. El finançament de la Generalitat de Catalunya	235
10.1. El nou model de finançament autonòmic.....	237
10.2. Els ingressos de la Generalitat de Catalunya	240
11. Anàlisi de les inversions de la Generalitat de Catalunya.....	247
11.1. Detall territorial.....	251

11.2. Polítiques de despesa	256
12. Els pressupostos consolidats de la Generalitat de Catalunya	261
12.1. Els ingressos consolidats del sector públic de la Generalitat de Catalunya	264
12.2. Les despeses consolidades del sector públic de la Generalitat de Catalunya.....	268
12.3. El compte financer del sector Administració pública de la Generalitat en termes del SEC.....	273

INTRODUCCIÓ

El Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, que aprova el text refós de la Llei de finances públiques de la Generalitat de Catalunya, estableix en l'article 31, punt 4, lletra g, que un dels documents que s'ha d'adjuntar al Projecte de Llei de pressupostos de la Generalitat de cada any és un informe econòmic i financer. D'altra banda, l'Ordre ECO/10/2011, de 2 de febrer, per la qual es dicten les normes per elaborar els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2011, estableix en l'article 4.4.1c que l'informe econòmic i financer l'elabora la Direcció General d'Anàlisi i Política Econòmica.¹

L'informe econòmic i financer que s'adjunta al projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2011 es desglossa en tres grans parts: l'economia catalana i el seu entorn, el sector públic a Catalunya i el projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011.

En la primera part s'explica la situació econòmica en què s'emmarquen aquests pressupostos per al 2011. Inclou una visió del context econòmic internacional i espanyol i una descripció de l'evolució de l'economia catalana a partir de l'anàlisi dels principals determinants de la conjuntura econòmica: el producte interior brut, el comerç exterior, el mercat de treball, els preus, els salaris i els costos laborals. Aquesta part de l'informe la completa un capítol amb les previsions de les principals macromagnituds de l'economia catalana per al 2011.

La segona part d'aquest document inclou una anàlisi de les darreres dades del sector públic català en tots els seus àmbits: autonòmic, local, estatal i europeu. Hi ha un primer capítol sobre el sector públic autonòmic, que recull les dades liquidades dels pressupostos d'ingressos i despeses del sector públic administratiu de la Generalitat del 2009 així com la distribució de les inversions reals de l'any 2009 per comarques i sectors; també inclou informació sobre la recaptació tributària de l'any 2010 a Catalunya.

Pel que fa a l'àmbit local, s'examinen els pressupostos de l'any 2009 dels principals ens territorials catalans: ajuntaments, diputacions, consells comarcals i entitats metropolitanes. Quant a l'actuació de l'Administració de l'Estat a Catalunya, d'una banda, es presenten les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2011 i, de l'altra, s'analitzen les xifres sobre les despeses de capital de l'Estat a Catalunya. Finalment, es tanca aquesta

¹ La Direcció General d'Anàlisi i Política Econòmica passa a denominar-se Direcció General d'Afers Econòmics arran del Decret 310/2011, de 12 d'abril, de reestructuració del Departament d'Economia i Coneixement.

segona part amb un capítol sobre els fons de la Unió Europea a Catalunya, que recull informació relativa a l'execució del 2009 dels programes aprovats per a Catalunya corresponents al període 2000-2006 i al període 2007-2013.

La tercera part de l'informe econòmic i financer presenta els grans trets del Projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011. En primer lloc, es destaquen les principals àrees d'actuació d'aquests pressupostos, d'acord amb les finalitats del Pla de Govern 2011-2014, que estableixen els eixos d'acció prioritaris de la política pressupostària, en el context de la normativa vigent en matèria d'estabilitat pressupostària. En segon lloc, s'expliquen les principals característiques del model de finançament de les comunitats autònomes i l'estructura dels ingressos previstos per l'any 2011, i s'analitza la distribució de les inversions reals del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i per polítiques de despesa. Finalment, s'inclouen en aquesta part de l'informe les principals xifres dels pressupostos consolidats d'ingressos i de despeses del sector públic de la Generalitat de Catalunya per al 2011, així com el compte financer del sector Administració pública de la Generalitat en termes SEC.

PRIMERA PART
-
L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN

1. SÍNTESI DE LA SITUACIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN

L'economia mundial afronta enguany el segon any de recuperació després de la forta davallada del 2009. És una recuperació desigual que lideren les economies emergents i en desenvolupament, mentre que a les economies desenvolupades la marxa de l'economia es presenta més dèbil, pels efectes de la crisi financera i de la recomposició geogràfica de la producció global.

El Japó s'ha vist sacsejat per greus fenòmens naturals i de risc nuclear, mentre l'atenció geopolítica encara resta pendent de les crisis politicosocials, i ara també militars, del Pròxim Orient i l'Àfrica. El preu del petroli no ha estat aliè a aquesta situació i s'ha vist influït al mateix temps pel creixement de la demanda mundial que ha impulsat a l'alça els preus de les primeres matèries. La sequera en països de producció extensiva ha fet el mateix amb el preu dels cereals, i això ha comportat el ressorgiment de la inflació en l'escenari mundial. A la zona euro el Banc Central Europeu ha optat per pujar el tipus d'interès per primer cop des de la primavera del 2009, i si aquesta acció es repetís podria ser contraproductent per a la incipient recuperació europea.

Dins de la zona euro la recuperació de l'economia es presenta especialment feble, tot i que Alemanya mostra una gran empenta gràcies al comerç internacional. Però altres països estan en una situació molt vulnerable; fet que posa a la llum les dificultats de mantenir una política monetària única amb fonaments, situacions financeres i polítiques fiscals distants. Les greus crisis ocorregudes a Grècia, Irlanda i Portugal els ha obligat a demanar ajuts financers per atendre les seves obligacions. Espanya ha viscut també episodis en què la rendibilitat exigida pel mercats al seu deute sobirà s'ha disparat a causa del fort endeutament extern que perviu a l'economia espanyola arran del fort creixement immobiliari i la crisi posterior.

El 2011 les previsions governamentals per a l'economia espanyola són d'un creixement de l'1,3 %, però els principals organismes internacionals redueixen aquest creixement a un 0,8 %. L'esforç de consolidació fiscal de les finances públiques llasta l'economia, tot i l'ajut del sector exterior. El gran problema de l'economia espanyola continua sent l'elevat volum d'atur, molt més elevat fins i tot que el que pateixen països en una situació econòmica pitjor dins de la Unió.

L'economia catalana va patir el 2009, com les economies del seu entorn, el fort impacte de la crisi, però el 2010 ha aconseguit estabilitzar-se amb un lleu creixement del 0,1 %. Els estímuls fiscals han facilitat aquesta evolució, amb un creixement de la despesa en consum

de les llars per sobre de la mitjana de la zona euro. El consum de les administracions públiques s'ha mantingut en el conjunt de l'any en valors positius, tot i que en la segona meitat ja ha començat a retrocedir. La inversió ha estat molt perjudicada per la continuïtat de la davallada de la construcció i el retrocés, menys intens, de la inversió en béns d'equipament. De resultes de tot això, la demanda interna el 2010 ha estat inferior a la del 2009 i és gràcies a la demanda externa que el PIB assoleix un nivell una mica superior al de l'any anterior. La recuperació de la demanda exterior és, així mateix, el pilar que ha sustentat la recuperació del sector industrial el 2010, que té el creixement més elevat dels darrers nou anys. El sector turístic ha obtingut uns bons resultats que han permès frenar en part la debilitat de la resta d'activitats del sector serveis. Però la construcció ha continuat davallant fortament.

Enguany el panorama econòmic es presenta més positiu que el 2010 i en aquest sentit les perspectives de creixement recollides en el quadre macroeconòmic per al 2011 també ho són, amb un creixement previst del 0,9 %. S'espera un comportament neutre de la demanda interna, amb una dinàmica més lenta que l'any passat del consum privat i una reducció del consum públic, compensat per una inversió més favorable. La demanda exterior es perfila el 2011 també com la garant de la millora de l'activitat gràcies als intercanvis de béns i també de serveis per les bones expectatives que genera el sector turístic.

No obstant això, el procés d'ajustament de l'economia encara no ha finalitzat. L'elevat endeutament de les famílies i empreses frena la capacitat de recuperació del consum i la inversió, especialment en un entorn financer de restriccions de crèdit. És greu la situació laboral, i més encara entre la població jove, en un mercat de treball incapaç d'absorbir l'elevat atur existent. El repunt de la inflació és un nou contratemps que es pot agreujar si deriva en una espiral preus salaris i de retruc ajorna la recuperació de l'ocupació. D'altra banda, la situació actual de feblesa econòmica limita la capacitat d'actuació de les administracions públiques, que veuen com els estabilitzadors automàtics frenen els ingressos i augmenten les despeses, i al mateix temps es troben davant de la urgència de consolidar els comptes i frenar el dèficit públic. L'economia catalana (i l'espanyola) té el repte de despallanquejar l'elevat deute contret en el *boom* immobiliari i de dur a terme les reformes dels mercats de factors i de productes que donin pas a un creixement de la productivitat i de la capacitat competitiva de la seva economia. Són reptes durs a curt termini però necessaris per fer front a un creixement sostenible.

2. EL CONTEXT ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

Després de la dràstica caiguda del comerç mundial i de la recessió d'un gran nombre d'economies els anys 2008 i 2009, el 2010 ha estat l'any de la recuperació de l'economia mundial, amb un creixement del 5 %. Aquesta recuperació, però, es produeix a dues velocitats, més lenta a les economies avançades (amb un creixement del 3 %) i més ràpida a les economies emergents de mercat (amb un creixement del 7,3 %).

En la majoria de les economies avançades, el PIB encara és molt per sota del potencial i ho continuarà sent en els propers anys, ateses les elevades taxes d'atur i el baix nivell de creixement, que són conseqüència dels excessos previs a la crisi. En aquest context de creixement econòmic feble es fan paleses les dificultats per consolidar les finances públiques i sanejar el sistema financer. Les necessitats de finançament de bancs i administracions públiques són molt elevades, mentre que els mercats immobiliaris encara presenten una gran atonia.

En les economies de mercats emergents, en canvi, l'impacte de la crisi ha estat molt més suau, amb taxes de creixement elevades i uns tipus d'interès baixos. Les exportacions s'han recuperat, mentre que la demanda interna també presenta un fort dinamisme. En un context de fortes entrades de capital, el repte per a aquestes economies és com evitar el sobreescalfament.

L'any 2011 el creixement de l'economia mundial se situarà en el 4,4 %, d'acord amb les previsions de l'FMI, si bé persistiran els riscos que poden dificultar-ne la recuperació: primer, els conflictes del nord d'Àfrica i el Pròxim Orient i el temor que s'estenguin a altres països de la zona que són subministradors importants de petroli a escala mundial, juntament amb les greus conseqüències del terratrèmol del Japó del dia 11 de març i el risc que pogués desembocar en una crisi nuclear de gran abast, han incidit sobre l'evolució dels mercats financers i borsaris, sobretot pels efectes sobre els preus del petroli i de les matèries primeres; segon, persisteixen les tensions lligades als mercats de deute sobirà, especialment als països perifèrics de la zona euro; tercer, l'elevat deute públic de les economies avançades –el més alt des de la Segona Guerra Mundial– fa urgent l'adopció de mesures per restablir la sostenibilitat fiscal en un context en què el risc més greu és un estancament del creixement econòmic; quart, el fracàs de les mesures per crear ocupació i reduir el nombre d'aturats i la possibilitat de nous ajustos en el sector immobiliari d'algunes economies avançades poden dificultar la recuperació del consum intern i debilitar el creixement de l'economia global; cinquè, hi ha incertesa als mercats sobre la veritable solidesa de les entitats financeres, tot i els progressos realitzats en l'àmbit de la regulació del

sistema financer en el marc del procés de Basilea III; sisè, el manteniment dels tipus d'interès molt baixos en les economies avançades i el diferencial de creixement continuaran impulsant l'afluència de fluxos volàtils de capital cap a les economies emergents, i això generarà fluctuacions desestabilitzadores en els tipus de canvi i en els preus de les matèries primeres, els aliments i els actius, i, setè, si bé els governs dels països del G-20 van ser capaços de donar una resposta coordinada a la crisi, amb un estímul fiscal coordinat, una vegada passat el moment pitjor de la crisi la coordinació està esdevenint més difícil. L'FMI i altres organismes internacionals han avisat del perill que els països busquin solucions internes per a problemes mundials que s'acabin plasmant en mesures proteccionistes i en una guerra de divises.

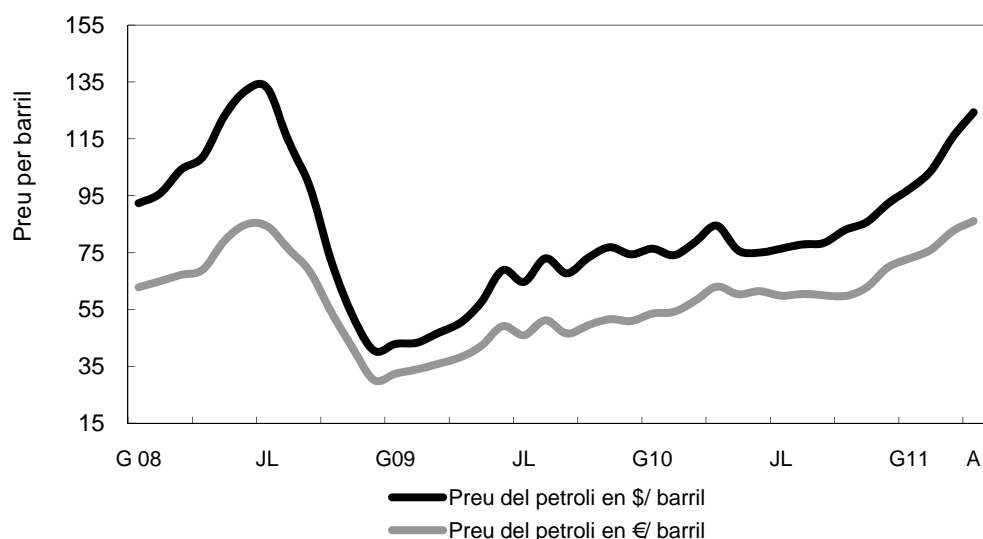
Quadre 2.1
 PREVISIONS DE CREIXEMENT ECONÒMIC
 % variació anual

			Previsions		Diferència amb les previsions de gener de 2011	
	2009	2010	2011	2012	2011	2012
Economia mundial	-0,5	5,0	4,4	4,5	0,0	0,0
Economies avançades	-3,4	3,0	2,4	2,6	-0,1	0,1
Estats Units	-2,6	2,8	2,8	2,9	-0,2	0,2
Japó	-6,3	3,9	1,4	2,1	-0,2	0,3
UE-27	-4,1	1,8	1,8	2,1	0,1	0,1
Regne Unit	-4,9	1,3	1,7	2,3	-0,3	0,0
Zona euro	-4,1	1,7	1,6	1,8	0,1	0,1
Alemanya	-4,7	3,5	2,5	2,1	0,3	0,1
França	-2,5	1,5	1,6	1,8	0,0	0,0
Itàlia	-5,2	1,3	1,1	1,3	0,1	0,0
Espanya	-3,7	-0,1	0,8	1,6	0,2	0,1
Espanya*	-3,7	-0,1	1,3	2,3	-	-
Econ. emergents i en desenv.	2,7	7,3	6,5	6,5	0,0	0,0
Xina	9,2	10,3	9,6	9,5	0,0	0,0
Índia	6,8	10,4	8,2	7,8	-0,2	-0,2
Rússia	-7,8	4,0	4,8	4,5	0,3	0,1
Llatinoamèrica	-1,7	6,1	4,7	4,2	0,4	0,1
Àfrica subsahariana	2,8	5,0	5,5	5,9	0,0	0,1
Pròxim Orient i nord d'Àfrica	1,8	3,8	4,1	4,2	-0,5	-0,5

* Previsió del Ministeri d'Economia (abril 2011).
 Font: FMI (abril 2011).

En la segona meitat del 2010 han reaparegut a l'economia mundial les tensions inflacionistes provocades per l'augment del preu de les matèries primeres. Com va passar l'any 2008, darrere d'aquest increment hi ha la creixent demanda de la Xina i de les altres economies emergents, que no s'ha correspost amb un increment de l'oferta. Entre els factors que han limitat l'oferta destaquen el clima sever, especialment la calor forta i la sequera intensa en algunes regions agrícoles importants, les onades de fred a l'hemisferi nord, el manteniment de la quota dels productors de cru de l'OPEP després de la retallada en la producció acordada el desembre del 2008 i, més recentment, els conflictes del nord d'Àfrica i el Pròxim Orient.

Gràfic 2.1
EVOLUCIÓ DEL PREU DEL BARRIL DE PETROLI

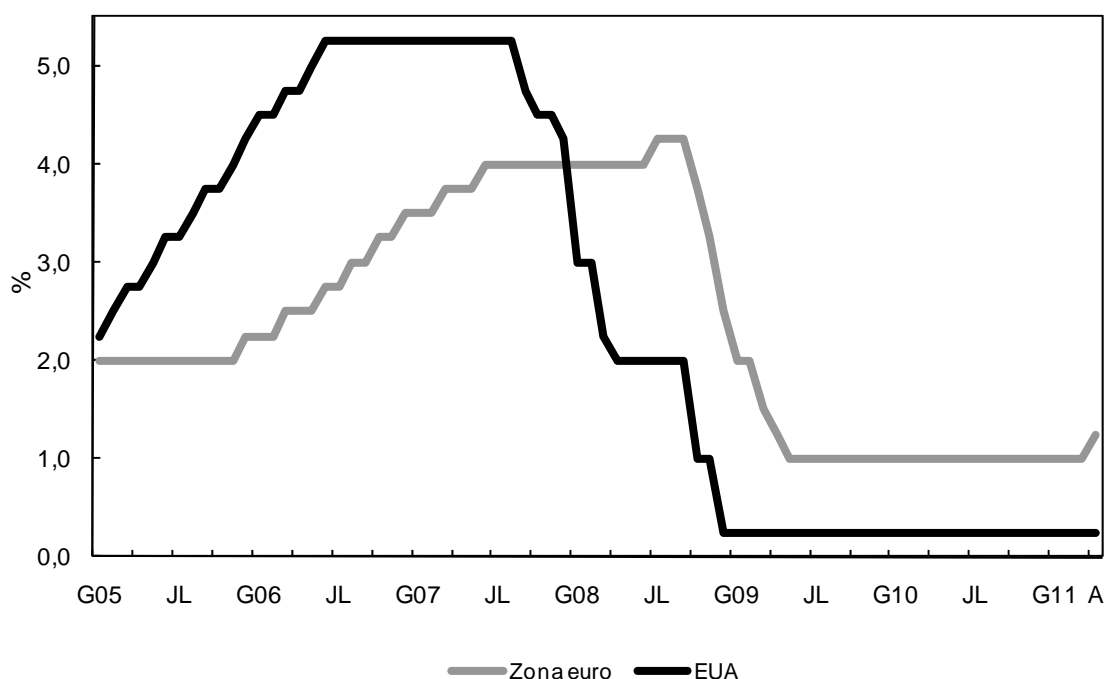
Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Hisenda.

L'índex de preus global de les matèries primeres de l'FMI entre juny i desembre del 2010 s'ha incrementat en 21,6 punts fins a situar-se al 170,26, però encara és lluny del nivell mensual màxim del 2008 (219,65 el mes de juliol). L'augment de l'índex de preus de les matèries primeres alimentàries ha estat superior: des del mes de juny ha crescut 29,6 punts i així ha assolit els 179,7 punts, molt a prop del màxim mensual del 2008 (179,71 el mes de juny). D'altra banda, el desembre del 2010 el preu mitjà del petroli s'ha situat en els 94,6 dòlars/barril, un 21,4 % per sobre del preu de l'any anterior. Els primers mesos del 2011 els preus de les matèries primeres han continuat la tendència a l'alça i el mes d'abril el preu del barril de petroli ha superat diversos dies els 120 dòlars.

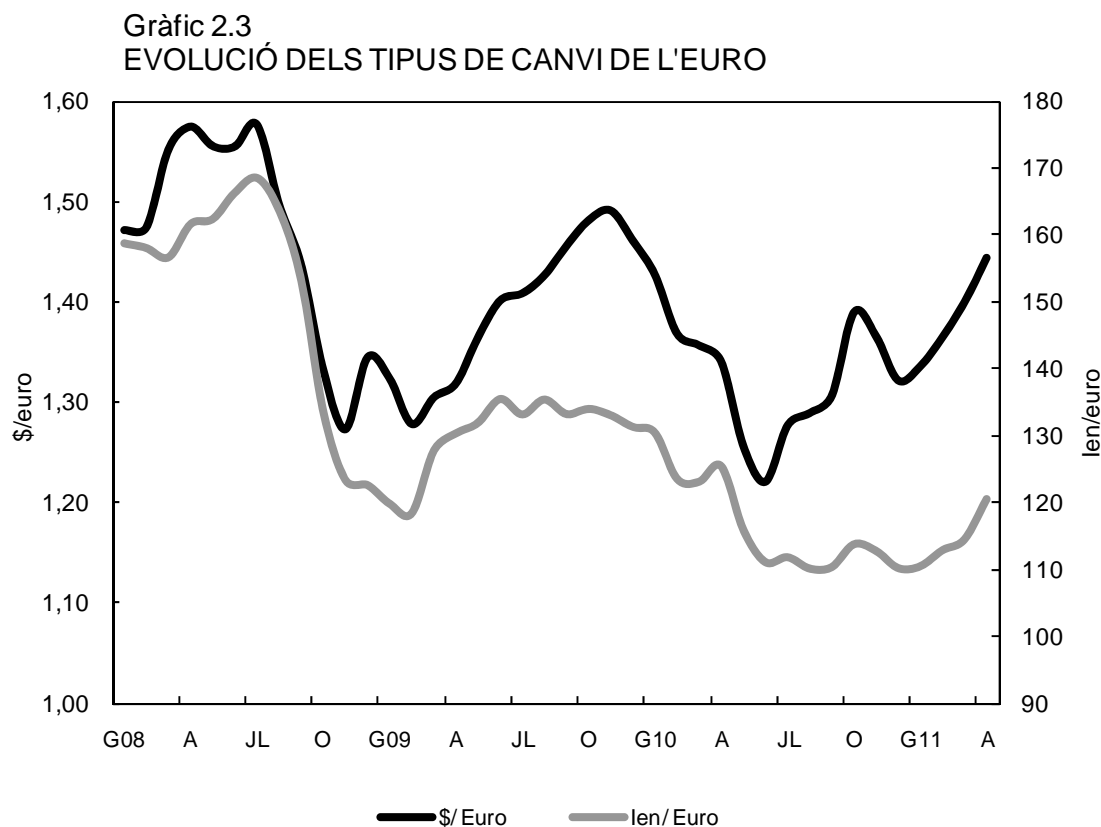
El trasllat d'aquests increments de preus del petroli a l'economia europea en part vindrà determinat per l'evolució del tipus de canvi, atès que les cotitzacions internacionals vénen

fixades en dòlars. Des de mitjan juny fins a principis de novembre l'euro s'ha apreciat en relació amb el dòlar, i ha recuperat part del terreny perdut durant la primera meitat d'any. Els dos darrers mesos de l'any, però, l'euro es va tornar a depreciar enfront del dòlar com a conseqüència de l'increment de les tensions en els mercats de deute europeus. Enguany, els diferencials de tipus d'interès, les expectatives sobre la seva evolució i, finalment, la pujada de tipus d'interès per part del Banc Central Europeu han afavorit durant els primers mesos de l'any una nova apreciació de l'euro enfront el dòlar. També ha incidit en aquesta tendència la reforma dels mecanismes d'ajut financer.

Gràfic 2.2
EVOLUCIÓ DELS TIPUS D'INTERÈS OFICIALS

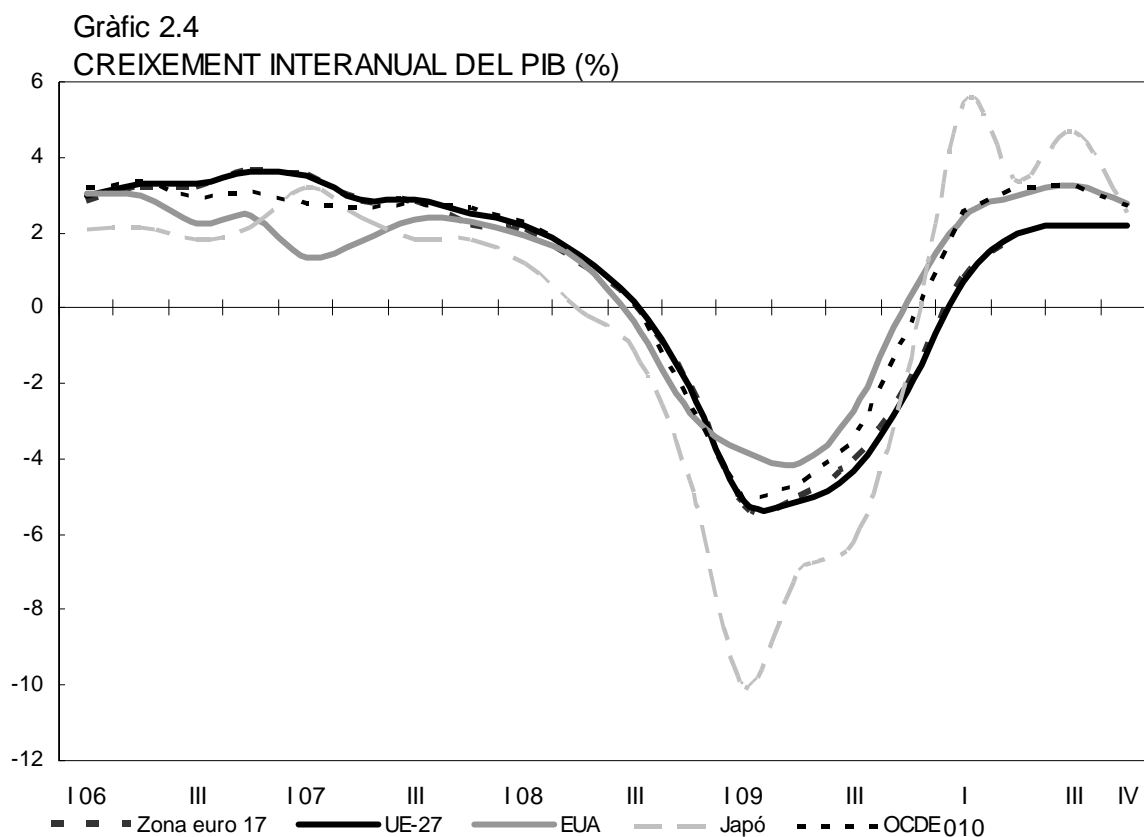
Nota: el tipus d'interès de referència a la zona euro és el d'operacions principals de finançament i el dels EUA, dels fons federals.
Font: Reserva Federal i BCE.

El creixement de l'economia nord-americana el 2010 ha estat del 2,8 %. Segons les previsions de l'FMI, el 2011 es mantindrà el mateix ritme de creixement i augmentarà només lleugerament el 2012 (2,9 %). El primer trimestre del 2011 l'economia nord-americana ha mostrat un creixement inferior al que s'esperava (2,3 % en termes interanuals). Aquesta desacceleració del creixement econòmic s'explica per l'ampliació del dèficit comercial, la reducció de la despesa del govern federal i l'evolució alcista dels preus de les matèries primeres, que han afectat negativament la capacitat de despesa de famílies i empreses. El principal obstacle per a la reactivació del consum continua sent l'elevada taxa d'atur, que es manté al voltant del 9 %, mentre que el sector exterior presenta més dinamisme, en un context de dòlar feble que impulsa la recuperació de les exportacions. Els riscos més importants per al creixement de l'economia nord-americana són l'encariment del petroli i l'elevat endeutament del sector públic. En aquest context i amb una inflació al voltant del 2 %, la Reserva Federal ha mantingut sense canvis la seva política de tipus d'interès.

El Japó ha tancat l'any 2010 amb un creixement del 3,9 %. Al principi del 2011 els indicadors per a l'economia nipona han estat positius, però el terratrèmol de l'11 de març ha canviat les perspectives econòmiques i es preveu un deteriorament substancial de l'activitat el primer

semestre. Durant la segona meitat de l'any, però, l'economia tornarà a reactivar-se per l'impuls de la construcció.

Font: Eurostat i OCDE.

Les economies emergents lideren la recuperació de l'economia mundial, amb un creixement fonamentat en la recuperació de la demanda domèstica, el comerç mundial i l'evolució dels preus de les matèries primeres. Pel seu dinamisme, destaca el conjunt dels països asiàtics en desenvolupament, amb un creixement del 9,5 % el 2010 i que es mantindrà per sobre del 8 % el 2011, i sobretot la Xina (10,3 % el 2010 i 9,6 % el 2011) i l'Índia (10,4 % i 8,2 %, respectivament), d'acord amb les previsions de l'FMI.

El diferencial de creixement amb la resta del món ha augmentat l'atractiu dels països asiàtics per als inversors internacionals. Els fluxos de capital obren noves oportunitats en aquests països: faciliten l'accés al crèdit i mitjançant l'apreciació de les monedes reorienten la demanda externa cap a la demanda interna. D'altra banda, però, els fluxos de capital especialment els de caràcter especulatiu i, per tant, de naturalesa volàtil– poden ser un factor desestabilitzador molt important. El 2011 el repte per a molts d'aquests països serà com evitar el sobreescalfament de les seves economies, la generació de bombolles especulatives, l'apreciació excessiva de les seves monedes i el descontrol de la inflació.

Les economies d'Amèrica Llatina i el Carib el 2010 han tingut un creixement del 6,1 %, que ha estat liderat pel Brasil. Darrere de la recuperació de l'economia brasilera i de països com Xile, Colòmbia o Perú, hi ha les millores en les polítiques macroeconòmiques que han dut a terme els seus governs en les dues darreres dècades, juntament amb una política monetària flexible, els preus elevats de les matèries primeres i l'accés a finançament extern. Efectivament, el 2010 l'increment de l'afluència de capitals internacionals ha reforçat la recuperació en la majoria de països de la regió. D'altra banda, però, també ha pressionat a l'alça algunes divises i, per tant, al llarg del 2011 pot esdevenir una font d'inestabilitat, especialment si provoca fluctuacions brusques de les divises o genera bombolles d'actius. En aquest marc les previsions de creixement per a les economies llatinoamericanes el 2011 són més moderades (del 4,7 % segons l'FMI).

La UE ha enregistrat el 2010 un creixement interanual de l'1,8 % i la zona euro, de l'1,7 %. Malgrat la persistència dels dubtes respecte de la situació d'alguns països de la zona euro, la recuperació de l'activitat econòmica es consolida lentament, impulsada pel dinamisme del comerç mundial i de la indústria. La demanda interna també hauria de contribuir cada vegada més al creixement.

Pel que fa a l'evolució dels preus a la zona euro, el mes de desembre la inflació ha experimentat un repunt: ha assolit una taxa interanual del 2,2 % i així ha superat lleugerament el límit del 2 % que estableix el Banc Central Europeu per garantir l'estabilitat de preus. Els primers mesos del 2011 la tendència alcista de la inflació s'ha intensificat, fonamentalment per l'alça dels preus del petroli i les matèries primeres, i el mes de març la inflació interanual ha assolit el 2,8 %. En resposta a aquesta tendència, el Banc Central Europeu ha pujat les taxes d'interès en 25 punts bàsics, fins a l'1,25 %. Aquest encariment del preu del diner podria dificultar la recuperació dels països de la zona euro més endeutats i, especialment, dels de la perifèria.

El 2010 i els primers mesos del 2011, l'evolució dels mercats de deute de la zona euro s'ha caracteritzat per la inestabilitat i volatilitat, com a conseqüència de les incerteses sobre la sostenibilitat de les finances públiques i la solvència bancària d'alguns països. El mes de novembre els ministres d'Economia de la UE i l'FMI van acordar el rescat financer per a Irlanda, amb l'objectiu de fer front a la crisi de deute provocada pels greus problemes del sector bancari del país i frenar el contagi a Portugal i a Espanya.

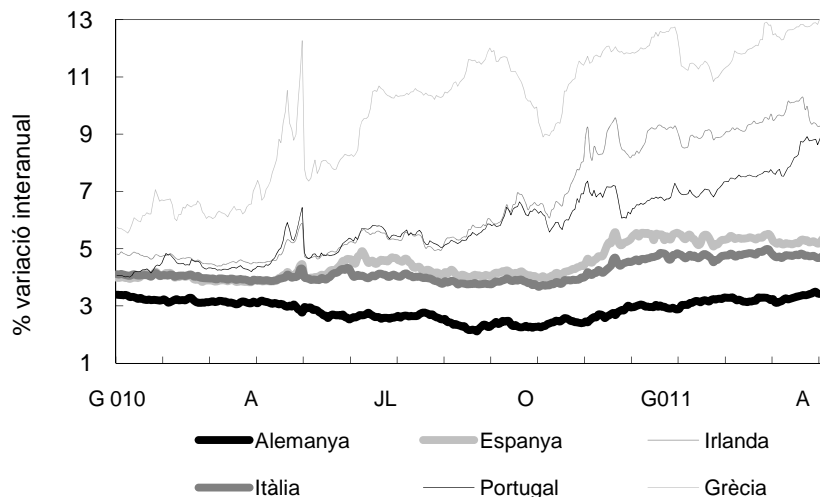
Al llarg del 2010, el rendiment del deute públic espanyol a deu anys ha augmentat en 150 punts bàsics, i al final de l'any s'ha situat en el 5,49 %. D'altra banda, el bo alemany, en un

context de més aversió al risc, ha reduït el rendiment en 45 p. b., fins al 2,95 %. Com a conseqüència, el diferencial d'Espanya amb Alemanya en finalitzar l'any s'ha situat en els 254 p. b., diferencial sensiblement inferior al de Grècia (966 p. b.), Irlanda (628 p. b.) o Portugal (382 p. b.), però molt superior al de França (40 p. b.) o Itàlia (186 p. b.). Des de febrer del 2011, l'augment de les incerteses sobre Portugal, Irlanda i Grècia han reactivat les tensions als mercats de deute i han augmentat les primes de risc d'aquests països. A finals de març, Irlanda ha publicat els exercicis de resistència dels seus bancs, mentre que la pressió sobre el deute portuguès ha comportat que Portugal sol·licités un programa d'assistència financera. Així mateix, els primers mesos del 2011 s'ha palesat que els paquets de rescat a Grècia no donen els resultats esperats. Aquestes tensions s'han traduït en increments del rendiment exigit als títols de deute de Portugal, Grècia i Irlanda, mentre que el deute espanyol ha tingut una evolució més favorable, en resposta a les mesures estructurals empreses pel Govern per reformar el sistema de pensions, el mercat laboral i el sistema financer.

La fràgil recuperació de l'economia de la UE el 2010 ha estat liderada per Alemanya, amb un creixement del 3,5 %, l'increment més significatiu des de la reunificació del país l'any 1991. El bon comportament de l'economia alemanya s'ha fonamentat en la fortalesa de les exportacions –Alemanya és el segon país exportador, únicament darrere de la Xina– i en la recuperació de la demanda interna, particularment en l'acumulació d'inventaris i en el dinamisme de la inversió en equipament, que ha contrarestat el quasiestancament del consum privat. A més, el creixement ha comportat un fort increment de l'ocupació. La resta de grans economies europees ha tingut un creixement econòmic molt més moderat, l'1,5 % a França i l'1,3 % al Regne Unit i Itàlia. Els països més afectats per l'augment del risc sobirà són els que tenen uns resultats pitjors. Així doncs, Grècia (–4,5 %), Irlanda (–1 %) i Espanya (–0,1 %) han tancat el 2010 amb un creixement negatiu.

Segons l'FMI, el 2011 el creixement de l'activitat econòmica serà encara més moderat, se situarà en l'1,8 % en el cas de la UE i en l'1,6 % en el de la zona euro, en un context de forts ajustos pressupostaris, un elevat grau d'incertesa i persistència dels riscos derivats de la situació del sector financer. El menor creixement s'explica en gran mesura per la moderació de les previsions de l'economia alemanya (2,5 %), similars a les del Regne Unit (1,7 %), i superiors a les de França (1,6 %) i Itàlia (1,1 %). El 2011 Grècia i Portugal enregistraran encara caigudes en l'activitat, mentre que Irlanda i Espanya (0,8 %) tindran creixements lleugerament positius.

Gràfic 2.5
EVOLUCIÓ DEL RENDIMENT DEL DEUTE
PÚBLIC A 10 ANYS

Les dades del mes d'abril arriben fins al dia 15.
Font: Banc d'Espanya i BCE.

Quadre 2.2
PREVISIONS MACROECONÒMIQUES DE L'ECONOMIA ESPANYOLA

% variació anual, excepte que s'indiqui el contrari

	2010	Previsions			
		2011	2012	2013	2014
PIB per components demanda (% variació real)	-0,1	1,3	2,3	2,4	2,6
Despesa en consum final nacional	0,7	0,4	0,9	1,1	1,3
- Despesa en consum final de les llars (1)	1,2	0,9	1,4	1,6	1,9
- Despesa en consum final de les AP	-0,7	-1,3	-0,8	-0,6	-0,6
Formació bruta de capital	-7,0	-1,2	2,7	3,6	4,4
- Formació bruta de capital fix	-7,6	-1,3	2,7	3,7	4,5
Béns d'equipament i altres productes	-2,4	3,2	5,2	5,9	6,6
Construcció	-11,1	-4,7	0,7	1,7	2,4
Demanda interna	-1,1	0,0	1,3	1,7	2,0
Demanda final	1,0	1,7	2,7	2,9	3,3
Exportacions de béns i serveis	10,3	8,3	7,9	7,2	7,1
Importacions de béns i serveis	5,4	3,0	41,0	4,7	5,2
Saldo exterior (2)	1,1	1,3	1,0	0,7	0,6
Deflactor del PIB	1,0	1,2	1,5	1,7	1,8
Ocupació laboral (3)	-2,4	0,2	1,4	1,5	1,7
Taxa d'atur (% de la població activa)	20,1	19,8	18,5	17,3	16,0

(1) Inclou les ISFLSH (institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars).

(2) Contribució al creixement del PIB.

(3) Dedicació equivalent a temps complet

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda. 6 d'abril de 2011.

L'any 2010 l'economia espanyola s'ha vist afectada per tensions molt severes en els mercats financers, a les quals les autoritats han reaccionat adoptant mesures de política econòmica en diversos fronts. Malgrat la situació d'inestabilitat, l'economia espanyola ha iniciat la recuperació el 2010, amb creixements positius del producte, amb l'única excepció del tercer trimestre. En el conjunt de l'any, però, el PIB ha caigut un 0,1 %. La millora de l'evolució de l'economia espanyola és el resultat d'una demanda domèstica menys feble i del comportament favorable de la demanda externa neta, basada en la fortalesa de les exportacions.

D'acord amb les previsions del Ministeri d'Economia, l'economia espanyola prolongarà el 2011 la senda de recuperació iniciada el 2010, amb un increment del PIB real de l'1,3 % de mitjana anual. L'avenç del producte s'accelerarà progressivament i la recuperació s'accentuarà l'any 2012, quan l'augment del PIB assolirà el 2,3 %. El Ministeri d'Economia fonamenta les previsions en la millora progressiva de la demanda nacional i en el creixement robust de les vendes a l'exterior, impulsades per unes perspectives més bones dels mercats d'exportació i pels guanys en competitivitat. Es preveu que el deute extern de l'economia espanyola, que s'ha reduït en tres punts percentuals del PIB el 2010 (fins a situar-se a finals d'any en el 164 %), continuarà millorant durant tot el període.

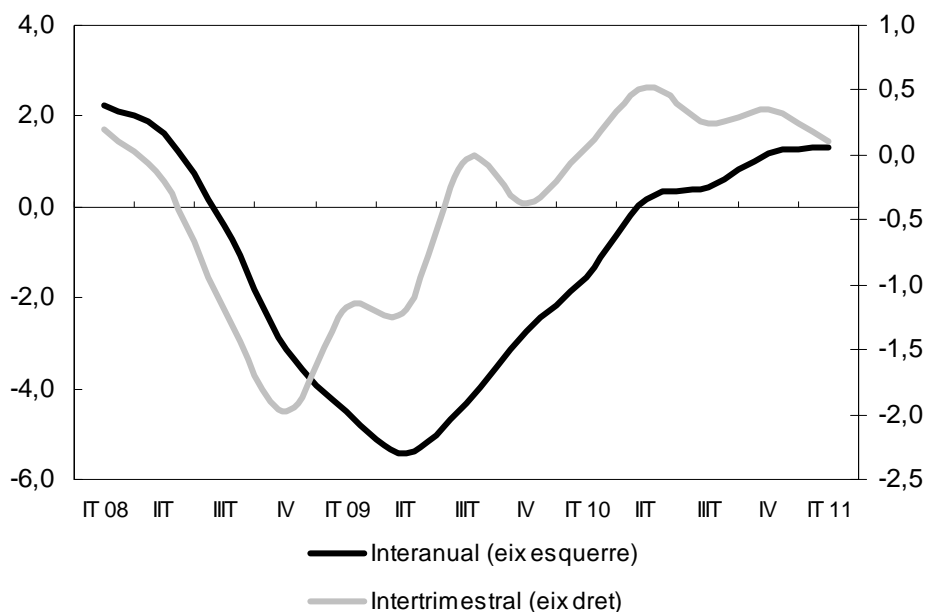
Aquestes previsions, però, són més optimistes que les de l'FMI (del 0,8 % per al 2011 i de l'1,6 % per al 2012) i les de la pràctica totalitat d'analistes i organismes. L'economia espanyola experimenta un intens procés de consolidació fiscal que hauria de permetre una reducció substancial del dèficit públic. Aquesta millora, però, no es reflectirà en una reducció de la necessitat de finançament exterior equivalent, com a conseqüència del deteriorament del dèficit energètic. El desequilibri més persistent continuarà sent la taxa d'atur (20,1 % el 2010), que encara pot augmentar el 2011 i sembla que només pot començar a reduir-se lleugerament el 2012, en absència de mesures addicionals al mercat de treball. Segons el Banc d'Espanya, actuacions més enèrgiques en relació amb les reformes pendents accelerarien la trajectòria de descens de l'atur i impulsarien la reactivació econòmica. La feblesa en el creixement econòmic pot dificultar l'escenari de consolidació fiscal establert. Aquest és un dels aspectes que tant la Comissió Europea com l'FMI assenyalen en els seus informes.

3. L'EVOLUCIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA

3.1. El producte interior brut

L'economia catalana ha registrat el 2010 un creixement interanual del 0,1 %, després del fort retrocés del 2009. Les exportacions, tant de béns com de serveis, han propiciat aquesta recuperació que, des del vessant de l'oferta, han protagonitzat la indústria, amb un creixement de 1,8 %, i els serveis, amb un creixement del 0,4 %; la construcció ha continuat davallant (-6,1%) i l'agricultura s'ha mantingut estabilitzada (0,3 %). L'evolució del PIB en termes inter trimestrals ha presentat un perfil oscil·lant: el primer trimestre ha crescut un 0,1 %, el segon trimestre ha passat a un màxim del 0,5 % i el quart ha acabat en un 0,4 %, després del sotrac que ha representat el tercer trimestre (0,2 %) l'augment de l'IVA i la retirada de diferents estímuls fiscals. Amb tot, els resultats interanuals han passat d'un -1,5 % el primer trimestre a una variació positiva de l'1,2 % el darrer trimestre de l'any.

Gràfic 3.1.1
TAXES DE VARIACIÓ DEL PIB A CATALUNYA

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

En els primers tres mesos del 2011 la dinàmica intertrimestral s'ha frenat fins al punt que el creixement se situa en el 0,1 %, mentre que la taxa interanual avança lleugerament. Tot i que aquestes fluctuacions responen en bona part als canvis d'actuació fiscal, no es pot obviar que la recuperació de l'economia catalana encara és feble i no té l'impuls necessari per generar ocupació.

Quadre 3.1.1

EVOLUCIÓ DEL PRODUCTE INTERIOR BRUT A CATALUNYA

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % variació interanual

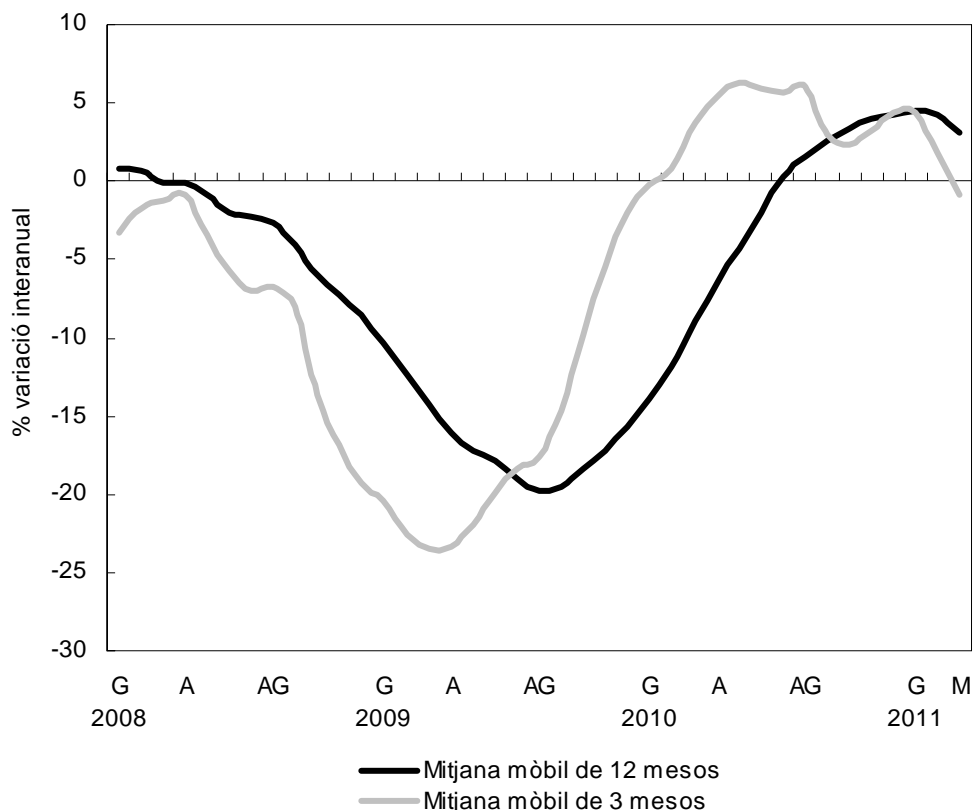
	2009	2010	2010				2011
	Total any	Total any	I trim.	II trim.	III trim.	IV trim.	I trim. (A)
Agricultura	5,3	0,3	1,8	0,3	-1,0	0,3	0,5
Indústria	-13,6	1,8	-0,6	3,1	2,0	2,7	2,2
Construcció	-6,5	-6,1	-7,7	-6,7	-5,5	-4,5	-4,0
Serveis	-1,0	0,4	-0,9	0,1	0,8	1,5	1,8
PIB pm	-4,2	0,1	-1,5	0,2	0,5	1,2	1,3

(A) Avanç

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

L'alentiment del creixement de la producció industrial explica, en part, el menor creixement de l'economia en el primer trimestre d'enguany. L'avanç de l'evolució del sector industrial que fa el Departament d'Economia i Coneixement situa el creixement interanual d'aquest sector en termes de valor afegit brut en un 2,2 %, cinc dècimes per sota del trimestre anterior. Les taxes de variació del sector el 2010 han estat més elevades en part per la baixa producció del 2009 i enguany, tot i la continuïtat del dinamisme de les exportacions (fins al febrer), la producció ha atenuat el creixement i els resultats se situen per sota dels obtinguts en els principals països de la zona euro, en especial a Alemanya. L'indicador de clima industrial, que avalua les opinions empresarials del sector, mostra, així mateix, que les expectatives s'han deprimat.

Gràfic 3.1.2
EVOLUCIÓ DE L'ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL

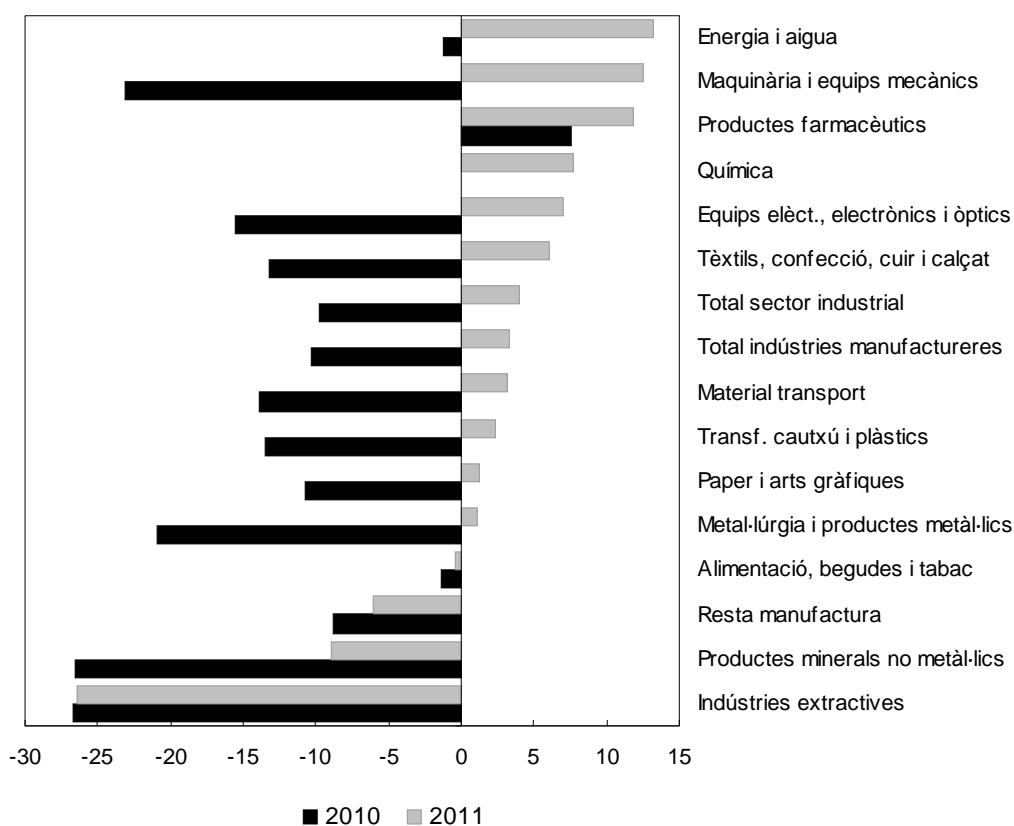

IPI corregit d'efecte calendari.
Font: Idescat i INE.

Les produccions que més s'han ressentit són les de béns de consum durador, amb un retrocés important que té l'origen tant en unes exportacions inferiors com en la debilitat de la pròpia demanda interna, com fa palès, entre altres, la notable disminució del crèdit financer per a aquesta finalitat. Els béns de consum no durador presenten una lleugera millora, que es fa més manifesta en els béns d'equipament, beneficiats per les exportacions. En canvi, es debilita la producció de béns intermedis i cau la producció energètica.

No obstant això, des de la perspectiva dels darrers dotze mesos el balanç industrial continua sent molt positiu després de la gran davallada del 2009: quasi totes les branques d'activitat han augmentat la producció, amb l'excepció més notable dels productes minerals no metàl·lics. El millor balanç correspon a l'energia i l'aigua, la maquinària i els equips mecànics, i els productes farmacèutics.

Gràfic 3.1.3
 EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ INDUSTRIAL

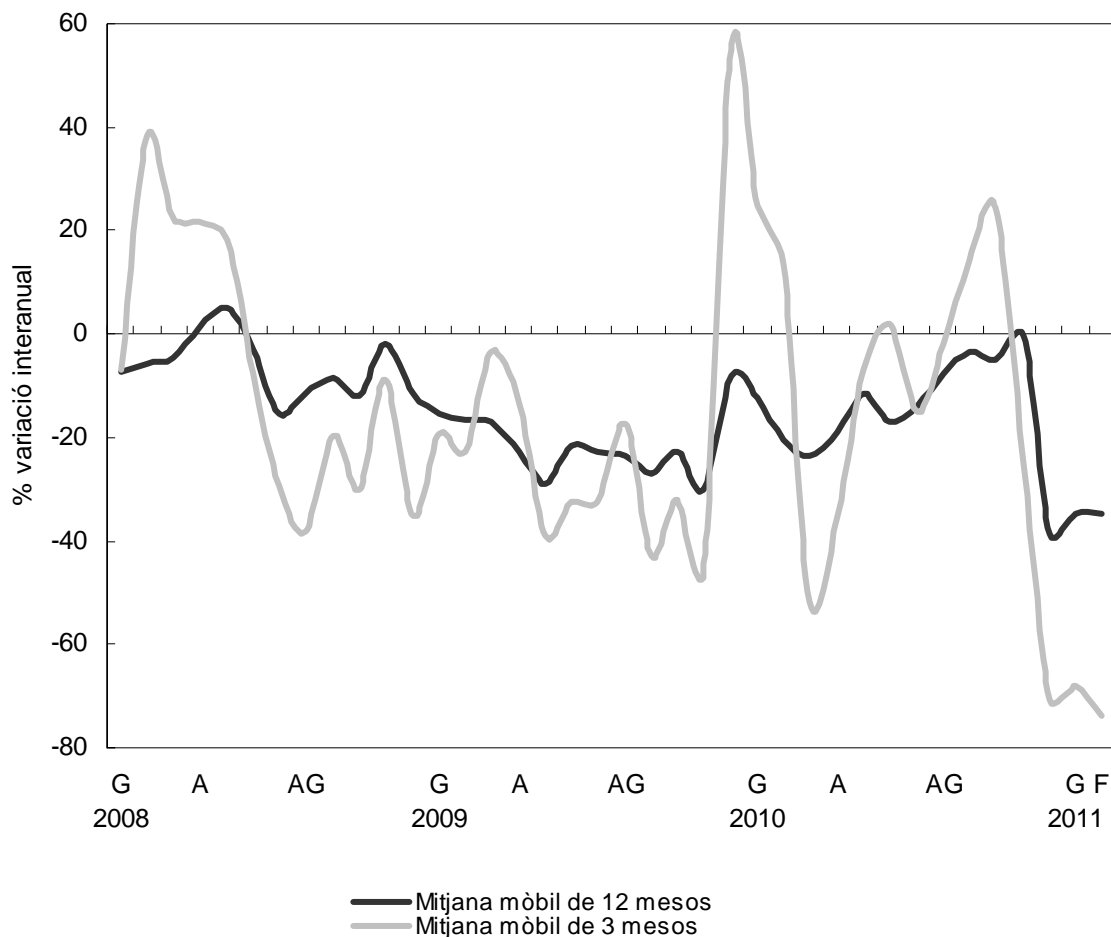

% variació interanual.

Font: Idescat i INE (mitjana de 12 mesos fins al mes de març).

El sector de la construcció continua el procés d'ajustament que cada cop més es fa extensiu a l'obra pública. Tot i això, els indicadors disponibles dels primers mesos d'enguany, com ara el consum de ciment o l'ocupació, retrocedeixen a taxes una mica menys pronunciades que els mesos precedents. A partir d'aquestes dades s'estima que el sector haurà moderat el retrocés fins a una variació del $-4,0\%$ el primer trimestre. Aquesta moderació indica que l'ajustament de l'obra civil no s'ha traslladat del tot a la producció del sector, atès el volum d'obra pública que encara està en fase d'execució. Però la limitació de la inversió pública i la davallada de la licitació oficial d'obres avancen que el procés d'ajustament s'endurirà progressivament.

Gràfic 3.1.4
EVOLUCIÓ DE LA LICITACIÓ OFICIAL

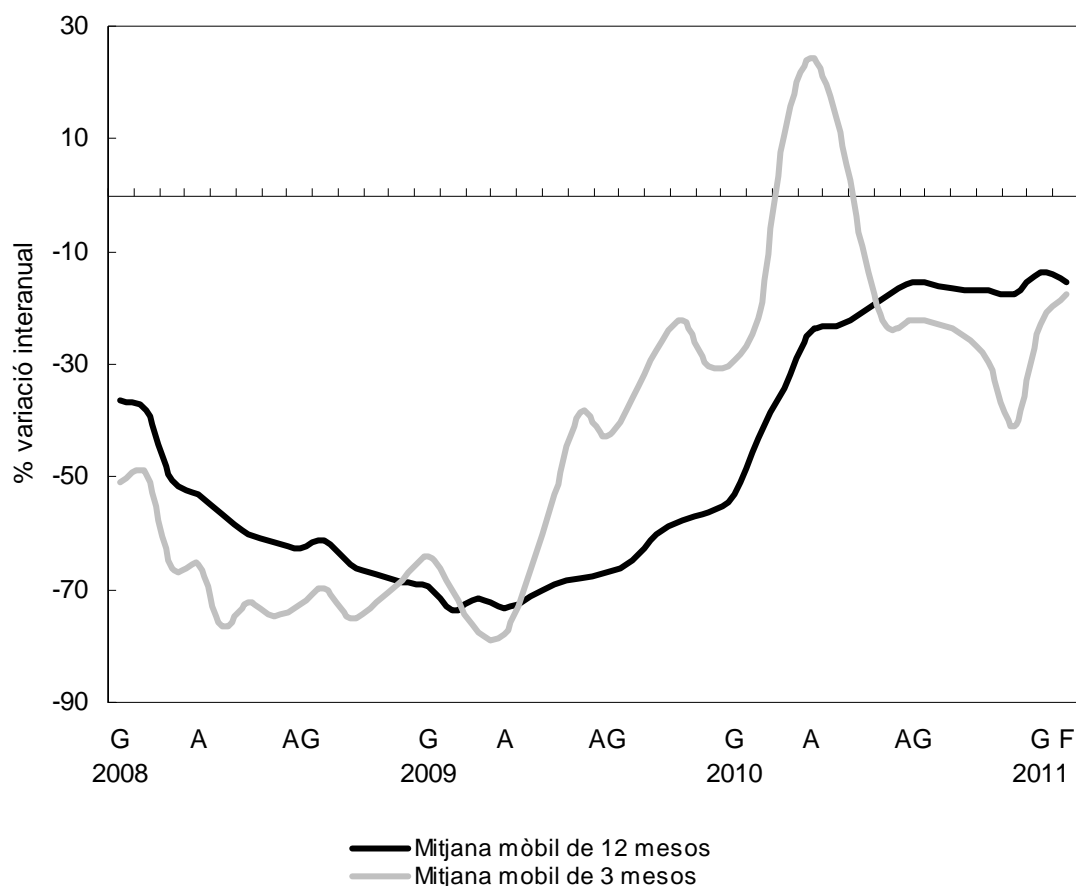

Font: Ministeri de Foment.

La licitació d'obres a Catalunya va assolir els valors màxims dels darrers anys el 2006 i el 2007, es va moderar els anys 2008 i 2009 i ha caigut un 38,8 % el 2010. Aquesta tendència ha continuat el 2011, amb un retrocés del 50 % fins al febrer. La davallada més important del 2010 l'ha protagonitzat la licitació de l'Administració central, que s'ha reduït un 76,6 %, mentre que la de les administracions territorials (Generalitat i administracions locals) ha estat d'un 18,5 %. En el subsector d'habitatge, el gran estoc d'habitatges per vendre i la debilitat del crèdit no aporta cap canvi en el degoteig continu d'activitat. Els habitatges visats pels col·legis d'arquitectes tècnics els dos primers mesos del 2011 han estat un 6,5 % més que els que es van visar en el mateix període l'any passat, però es troben en un nivell mínim i no arriben ni al 10 % del volum d'habitatges que es van visar el 2006. Per intentar

pal·liar la davallada del sector, recentment s'han incrementat els beneficis fiscals per incentivar la rehabilitació d'habitatges, però les perspectives de la construcció es mantenen força negatives.

Gràfic 3.1.5
NOMBRE D'HABITATGES INICIATS
VISATS COL·LEGIS D'ARQUITECTES TÈCNICS

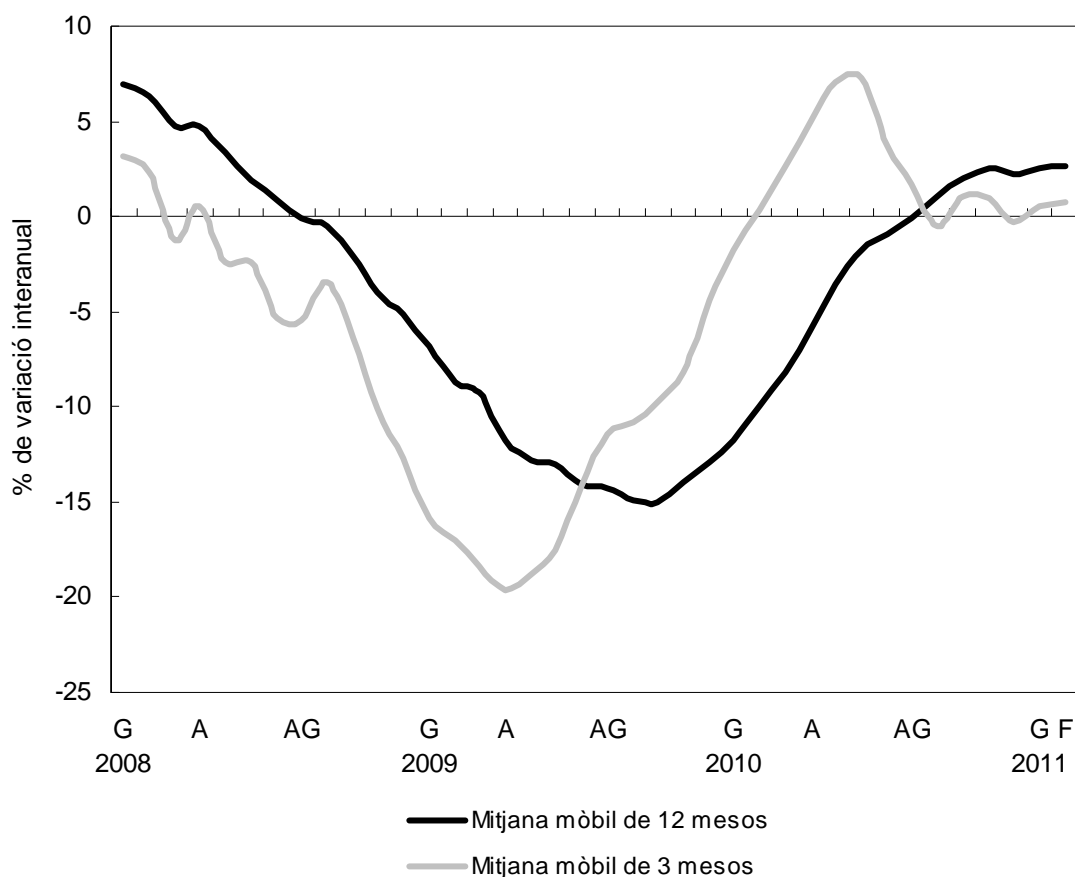

Font: Ministeri de Foment.

En el sector de serveis la situació es presenta més positiva. El primer avanç de resultats mostra un increment de la taxa interanual del sector de l'1,8 %, 3 dècimes més que el quart trimestre del 2010. Els indicadors de la xifra de negoci i d'ocupació, (elaborats a partir de l'enquesta específica per a les empreses que realitzen activitats de mercat en aquest sector) fan palesa una millora en comparació dels relatius als dos trimestres anteriors pel que fa a les activitats de distribució i especialment als resultats de les activitats administratives i auxiliars i dels serveis de transport i emmagatzematge. L'ocupació en el conjunt del sector s'ha incrementat, segons l'Enquesta de població activa, fins al 3,5 % el primer trimestre; però les

dades d'afiliació a la Seguretat Social no són tan positives, ja que augmenten només un 0,1 %, amb una moderació del ritme de creixement en comparació de l'evolució dels trimestres anteriors.

Gràfic 3.1.6
INDICADORS D'ACTIVITAT AL SECTOR SERVEIS
Xifra de negoci en valors corrents

Font: INE.

En l'àmbit turístic, els resultats del 2010 han estat molt positius, tant pel nombre de turistes com per la despesa. La informació dels primers tres mesos del 2011 posa de manifest que, en comparació de l'any passat, el nombre de turistes estrangers ha disminuït un 1,1 % i la despesa turística total un 1,6 %. Cal considerar, però, que el 2010 una part del període de vacances de Setmana Santa ha estat durant el març i enguany tot aquest període ha coincidit a l'abril, raó per la qual la comparació no és del tot homogènia. Tot i això, el nombre de pernотacions del turisme estranger ha estat similar; no així la seva distribució, ja que les més beneficiades han estat les pernотacions hoteleres (amb un augment del 8,4 %), en detriment de la resta d'allotjaments turístics. Les pernотacions hoteleres del turisme estatal s'han reduït (-2 %), i entre aquestes les del turisme domèstic català (-4 %). En conjunt, els

establiments hotelers han vist augmentar en un 3,7 % el nombre de pernотacions durant el primer trimestre, amb uns preus similars als que hi havia fa un any. Per marques turístiques, Barcelona continua mostrant el creixement més important (7,6 % més de pernотacions). Han millorat també les marques Catalunya central, Costa del Garraf i Costa de Barcelona - Maresme. La resta de destinacions han empitjorat. Per l'augment del volum de pernотacions destaca el turisme francès (15,5 %) i per les taxes de creixement relatives, el procedent de Bèlgica (40,3 %) i de Rússia (40,8 %). Les perspectives del sector turístic es presenten positives, tal com han començat a reflectir les dades parcials del mes d'abril.

Quadre 3.1.2

INDICADORS DEL SECTOR TURÍSTIC

% variació interanual

	2009	2010	2011*
Pernотacions hoteleres			
Turisme total	-3,1	11,6	3,7
Turisme estatal	2,5	7,6	-2,0
Turisme estranger	-6,0	13,9	8,4
Preus hotelers	-8,3	-1,5	-0,3
Turisme estranger			
Nombre de turistes	-11,2	3,7	-1,1
Despesa turística	-6,3	9,8	-1,6

* Mitjana gener-març

Font: INE, Idescat, Frontur i Egatur.

La informació del sector agrari encara és molt preliminar en aquesta època de l'any. El primer avanç facilitat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural estima que el valor afegit del sector es podria mantenir enguany molt proper al de l'any passat, amb una lleugera millora de les produccions agrícoles i una reducció equivalent de les produccions ramaderes.

Quadre 3.1.3

EVOLUCIÓ DEL PRODUCTE INTERIOR BRUT A CATALUNYA

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % de variació interanual

	2009	2010	2010			
	Any	Any	I trim.	II trim.	III trim.	IV trim.
PIB pm	-4,2	0,1	-1,5	0,2	0,5	1,2
Components de la demanda						
Demanda interna	-5,4	-0,3	-1,8	0,7	-0,1	0,1
Despesa en consum de les llars	-4,2	1,7	0,1	2,9	1,8	2,1
Despesa en consum adm. públiques ¹	6,1	0,2	1,1	0,5	-0,1	-0,6
Formació bruta de capital ²	-14,6	-5,6	-8,3	-4,6	-5,0	-4,5
Béns d'equipament i altres	-17,9	-1,5	-3,9	1,9	-1,5	-2,3
Construcció	-11,7	-10,7	-13,1	-11,7	-9,7	-7,8
Saldo exterior ^{3, 4}	1,0	0,3	0,1	-0,5	0,6	1,0
Saldo amb l'estranger ⁴	2,2	1,0	2,7	-2,2	1,7	1,6
Exportacions de béns i serveis	-12,3	12,6	13,2	11,3	11,3	14,4
Importacions de béns i serveis	-17,0	8,4	3,1	18,6	4,8	8,3

(1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

(2) Inclou la variació d'existències.

(3) Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

(4) Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

Des del punt de vista de la demanda, el 2010 es recupera el consum privat, però es frena amb força el consum de les administracions públiques i s'atenua la reculada de la inversió gràcies als béns d'equipament i altres inversions, cosa que permet al conjunt de la demanda interna millorar ostensiblement en relació amb els resultats obtinguts en l'exercici anterior. Les dades de la comptabilitat trimestral de l'Idescat mostren que l'avançament i la concentració de la despesa en el segon trimestre, per evitar la puja de l'IVA, han provocat que la demanda interna torni a taxes negatives en el tercer trimestre, per recuperar, de nou, valors positius el darrer trimestre de l'any, fet que ha condicionat en bona mesura el perfil del PIB durant l'any. De mitjana anual, la demanda interna ha retrocedit un 0,3 %, mentre que el PIB ha augmentat un 0,1 % gràcies a l'aportació del conjunt d'intercanvis comercials. Aquesta aportació ha estat positiva i predominant en el cas dels intercanvis amb l'estranger i negativa en el dels que tenen lloc amb la resta d'Espanya.

En relació amb el conjunt de la zona euro i els països principals, l'economia catalana (i més encara l'espanyola) ha mostrat el 2010 un creixement molt dèbil, d'un 0,1 %, enfront de l'1,8 % del conjunt de la zona euro i del 3,6 % d'Alemanya. La

característica principal que separa la dinàmica de l'economia catalana, i sobretot l'espanyola, de l'entorn comunitari és el comportament de la demanda interna, més activa en aquest darrer àmbit. L'evolució dels intercanvis amb l'exterior no presenta diferències tan significatives, ja que les exportacions de béns i serveis han estat a Catalunya, i també a Espanya, d'un dinamisme comparable al del conjunt de la zona euro, mentre que les importacions s'han adaptat als requeriments de la demanda interna i al seu paper intermedi en la composició de les exportacions. En analitzar la composició de la demanda interna, es fa palès que malgrat l'elevat endeutament de les famílies a casa nostra, l'evolució del consum de les llars s'ha mantingut durant el 2010 per sobre del nostre entorn europeu, al contrari de la despesa en consum de les administracions públiques, que aquest any inicia un canvi de tendència en relació amb la dinàmica expansiva dels darrers anys. Però és en la formació bruta de capital on es fan evidents les diferències més notables, amb una caiguda del 5,6 % a Catalunya (i del 7 % a Espanya) enfront de l'1,8 % de creixement al conjunt de la zona euro, i amb valors força més elevats a Alemanya i Itàlia.

Quadre 3.1.4

EVOLUCIÓ DEL PIB I COMPONENTS EN DIVERSOS PAÏSOS DE LA UE

Any 2010. Variació interanual

	Zona euro	Alemanya	França	Itàlia	Espanya	Catalunya*
PIB	1,8	3,6	1,6	1,3	-0,1	0,1
Demanda interna	1,0	2,6	1,5	1,6	-1,1	-0,3
Despesa en consum de les llars	0,8	0,4	1,5	1,0	1,2	1,7
Despesa en consum de les AP	0,7	2,3	1,5	-0,6	-0,7	0,2
Formació bruta de capital	1,8	10,2	1,4	6,4	-7,0	-5,6
Exportacions de béns i serveis	11,2	14,1	9,5	9,1	10,3	12,6
Importació de béns i serveis	9,3	12,6	8,2	10,5	5,4	8,4

* Les dades d'exportacions i importacions no inclouen les que es realitzen amb la resta d'Espanya.

Font: Eurostat, INE i Idescat.

L'avenç de la despesa en consum de les llars durant el 2010 s'ha dut a terme a costa d'una reducció de l'estalvi del 29 % (en valors nominals) en relació amb l'any anterior, segons les dades del conjunt de l'economia espanyola. Les remuneracions dels assalariats han baixat el 2010 un 1,5 % i el conjunt de les rendes primàries, un 2,2 %. Gràcies a les prestacions socials s'ha moderat el retrocés de la renda familiar bruta, que, tot i això, s'ha reduït en un 1,8 %, de manera que per fer front al consum

de les llars, la taxa d'estalvi s'ha hagut de contraure 5 punts, fins a situar-se en el 13,1 %. La inversió realitzada per les famílies ha retrocedit un 12,6 % i, a més, la seva capacitat de finançament s'ha deteriorat un 39,8 %. Les empreses no financeres han mostrat el 2010 un balanç més positiu, que ha permès una lleugera recuperació de la inversió i de la seva capacitat de finançament. Els resultats financers positius de les empreses i dels comptes de les administracions públiques han permès reduir les necessitats de finançament de l'economia espanyola el 2010.

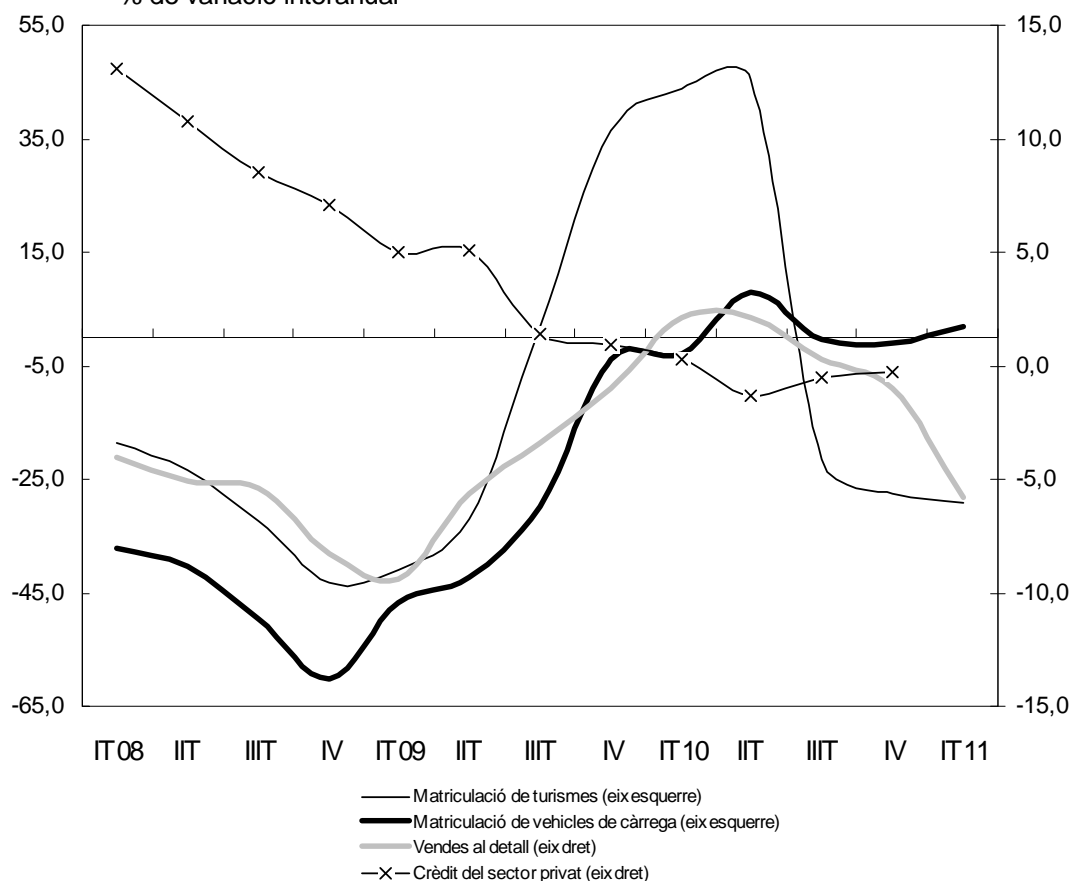
Encara no es disposa de la comptabilitat del primer trimestre del 2011, però els indicadors disponibles apunten que el consum privat ha experimentat uns resultats més moderats que els trimestres anteriors. L'evolució de l'ocupació ha millorat lleugerament a Catalunya, segons l'EPA, però no prou per empenyar la renda familiar i la disposició al consum, com fan palès la reducció de vendes del comerç al detall i la matriculació de vehicles de turisme, entre altres. L'alça de la inflació i la puja dels tipus d'interès per part del Banc Central Europeu són factors que també incideixen en contra del consum privat. El crèdit a les famílies (a escala estatal) ja n'ha agreujat l'evolució a finals del 2010 i les dades de gener i febrer apunten cap a la mateixa direcció. Els indicadors de confiança dels consumidors tampoc no aporten canvis significatius.

Pel que fa a les despeses en consum de les administracions públiques, les mesures de contenció de les despeses de la Generalitat aprovades el 2010 i la limitació de crèdits de la pròrroga pressupostària d'enguany s'han traduït en una reducció dels principals capítols del consum públic de la Generalitat a Catalunya i es preveu que el de les administracions locals ha seguit una tònica similar.

En l'àmbit de la inversió, la situació financera de les llars no fa pensar en una millora, sinó que abolicció parcial a principis del 2011 de les desgravacions fiscals a la compra d'habitatges haurà tingut un efecte contrari. En el cas de les administracions públiques, el dur ajustament dels seus comptes repercutirà directament en la seva inversió, com reflecteix l'evolució de la licitació oficial d'obres. En el cas de les empreses, en canvi, és previsible un comportament més bo, com ja es va començar a produir l'any passat. Els indicadors de crèdit financer a les activitats productives, malgrat totes les dificultats, mostren un redreçament moderat fora del sector de la

construcció. La clau és que la demanda externa es mantingui positiva per estimular la producció i que el crèdit flueixi, tot i que la recent pujada dels tipus d'interès representa un nou obstacle per al procés inversor. L'Enquesta d'inversió industrial a Catalunya, que acaba de fer pública el Departament d'Empresa i Ocupació, ofereix unes perspectives més positives si es compara amb els resultats dels dos anys anteriors. Segons aquesta font, la inversió industrial es reduirà el 2011 un 0,9 % en valors nominals (enfront d'un 22,9 % el 2009 i d'un 8,5 % el 2010). Es preveu un comportament oposat entre la inversió prevista de les grans empreses, que esperen un augment d'un 7 %, i les pimes, on les perspectives són d'una reducció del 7,2 %. Entre els factors que incideixen en aquestes previsions destaquen les limitacions financeres que manifesten les pimes.

Gràfic 3.1.7
 INDICADORS DE LA DEMANDA INTERNA
 % de variació interanual

Font: INE, Banc d'Espanya i DGTrànsit.

Pel que fa a la demanda externa, les dades dels mesos de gener i febrer mostren un dinamisme de les exportacions elevat, mentre que les importacions es mantenen

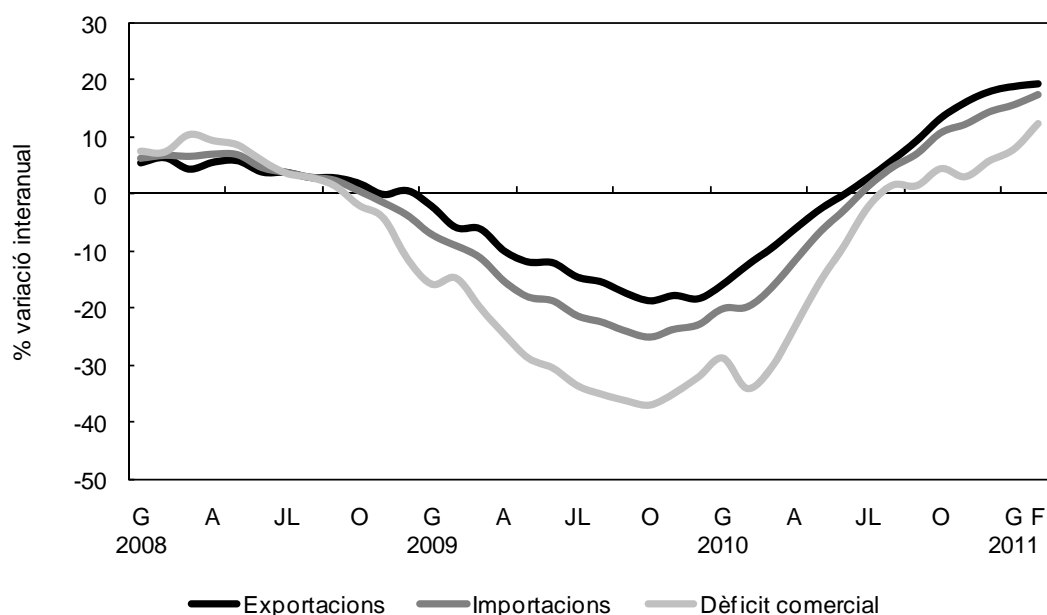
moderades. És molt probable que aquests resultats no puguin continuar sent tant favorables els mesos següents, però el creixement del comerç mundial dóna ales per tenir unes expectatives positives de la demanda externa, a la qual també s'espera que contribuirà positivament el sector turístic.

3.2. El comerç exterior

En el context de recuperació econòmica internacional i del comerç mundial, les exportacions catalanes de béns han mostrat un fort dinamisme l'any 2010, amb un increment del 18,1 % en valors corrents. Al conjunt d'Espanya les exportacions han crescut un 17,4 % i al conjunt de la zona euro ho han fet en un 16,8 %, amb avanços del 18,5 % per a Alemanya, del 15,7 % per a Itàlia i del 13,3 % per a França. Les exportacions dels EUA i del Japó han mostrat encara més dinamisme, amb augments respectius del 20,9 % i del 32,1 %.

Les importacions de Catalunya s'han incrementat en un 14,4 % i, com a resultat, el dèficit comercial amb l'estranger ha augmentat un 5,7 %, mentre que la taxa de cobertura de les importacions per les exportacions han millorat lleugerament (del 71,9 % al 72,3 %). Les importacions del conjunt d'Espanya han registrat un augment similar (14,2 %), mentre que les de la zona euro han crescut a un ritme superior (18,1 %), amb augments del 13,2 % per a França, del 20 % per a Alemanya i del 22,6 % per a Itàlia. En el cas de les importacions, els EUA i el Japó també han presentat més dinamisme (22,7 % i 24,9 %, respectivament).

Gràfic 3.2.1
EVOLUCIÓ DEL COMERÇ DE BÉNS AMB L'ESTRANGER
(mitjana mòbil de 12 mesos)

Font: Idescat (dades en valors corrents).

El 66,6 % de les exportacions catalanes tenen com a destí la UE. El 2010 les exportacions a la UE han mostrat menys dinamisme que les exportacions a la resta del món (13,5 % i 28,5 %, respectivament). Dels mercats tradicionals de Catalunya el que ha mostrat més dinamisme és el del Regne Unit (21,5 %), seguit de l'italià (20,8 %). A la resta d'Europa l'augment de les exportacions ha estat del 33,6 %; destaca Suïssa (35,3 %). A Amèrica del Nord i del Sud i a Àsia els increments han estat superiors al 25%. Destaca el fort dinamisme de les exportacions al Japó (59,9 %) i en menor mesura a la Xina (23,3 %).

Pel que fa a les importacions, les de la UE han crescut tan sols un 6 %, sensiblement per sota de les de la resta del món (23,3 %) i, especialment, dels països asiàtics i de la Xina (36,7 %) i el Japó (20,9 %). Dels països de la UE destaca la caiguda de les importacions procedents de França (-6 %) i en menor mesura d'Alemanya (-2,9 %); en canvi, les importacions provinents de Portugal (16 %), Itàlia (12,9 %) i el Regne Unit (6,9 %) han crescut.

Quadre 3.2.1

EVOLUCIÓ DE LES EXPORTACIONS I LES IMPORTACIONS PER ÀREES I PAÏSOS

	Exportacions			Imports			Taxa de cobertura (%)	Var. saldo comercial (%)
	Taxa de variació (%)		Pes total	Taxa de variació (%)		Pes total		
	2009	2010	2010	2009	2010	2010		
UE-27	-20,1	13,5	66,6	-23,2	6,0	56,1	85,9	24,4
Alemanya	-17,4	11,3	9,5	-24,0	-2,9	14,5	47,3	13,0
França	-14,2	10,1	19,2	-25,3	-6,0	9,7	143,4	81,5
Itàlia	-19,3	20,8	9,9	-30,3	12,9	9,7	74,3	4,9
Portugal	-14,1	10,0	7,8	-14,5	16,0	2,2	261,0	6,6
Regne Unit	-34,2	21,5	5,0	-22,9	6,9	3,1	116,0	708,3
Resta d'Europa	-15,1	33,6	9,0	-12,4	22,7	6,2	104,3	-
Suïssa	5,8	35,3	3,8	-8,2	8,2	1,8	149,4	174,4
Amèrica del Nord	-14,4	25,3	3,2	-32,8	17,5	3,7	63,2	-6,2
Estats Units d'Amèrica	-14,5	23,6	2,9	-32,4	21,9	3,5	59,6	-19,5
Amèrica Central i del Sud	-17,0	32,2	6,1	-28,0	23,3	5,1	86,1	13,2
Resta del món	-8,7	25,0	15,1	-30,6	30,4	28,9	37,8	-33,8
Japó	-31,1	59,9	0,9	-45,2	20,9	2,5	26,2	-11,2
Xina	13,2	23,3	1,4	-24,5	36,7	9,5	10,6	-38,5
Total exportacions	-17,9	18,1	100,0	-25,3	14,4	100,0	72,3	-5,7

Font: elaboració pròpia, Idescat.

Pel que fa al comerç de béns classificats segons la destinació econòmica, els que han mostrat més dinamisme són els productes intermedis industrials i energètics, amb un increment del 28,8 % en les exportacions i del 27 % en les importacions. Els intercanvis de béns de consum han mostrat un comportament molt més moderat, amb un creixement del 2,7 % de les exportacions i una caiguda del 3,2 % de les importacions. En el cas de les exportacions cal distingir entre aliments i begudes (amb un increment del 16,2 %) i els altres béns de consum (amb una caiguda de l'1,9 %).

La finalització dels plans d'ajut a la compra de vehicles que s'havien implementat a molts països europeus ha frenat els darrers mesos les exportacions de béns de consum durador. Així mateix, la moderació en el consum de les llars després de l'alça de l'IVA ha exercit de fre en les importacions de béns de consum.

Finalment, pel que fa als béns de capital, les exportacions han crescut un 18,2 % i les importacions un 3,8 %, signe de l'atonía en la inversió en béns d'equipament. Les restriccions creditícies i la incertesa respecte de la recuperació econòmica dificulten les decisions inversores.

Quadre 3.2.2

EVOLUCIÓ DE LES EXPORTACIONS I LES IMPORTACIONS PER DESTINACIÓ ECONÒMICA

	Exportacions			Imports			Taxa de cobertura (%)	Var. saldo comercial (%)
	Taxa de variació (%)		Pes total	Taxa de variació (%)		Pes total		
	2009	2010	2010	2009	2010	2010		
Béns de consum	-14,6	2,7	33,4	-17,8	-3,2	28,5	84,7	26,9
aliments, begudes i tabac	-8,5	16,2	9,7	-9,3	1,5	5,8	121,4	258,9
altres béns de consum	-16,5	-1,9	23,7	-19,8	-4,4	22,7	75,4	11,2
Béns de capital	-34,5	18,2	7,4	-26,7	3,8	7,2	74,4	23,3
maquinària i altres béns d'equipament	-13,7	16,7	4,6	-27,7	1,4	5,2	62,9	17,0
mat. transport i altres béns de capital	-53,2	20,6	2,8	-23,9	10,8	2,0	105,3	-
Béns intermedis	-17,3	28,9	59,2	-28,6	25,9	64,3	66,5	-20,4
prod. agricultura, silvicultura i pesca	-2,5	40,6	0,7	-24,1	8,3	3,1	16,0	-3,8
prod. energètics i industrials	-17,5	28,8	58,5	-28,9	27,0	61,2	69,0	-23,1
Total exportacions	-17,9	18,1	100,0	-25,3	14,4	100,0	72,3	-5,7

Font: elaboració pròpia, Idescat.

Les exportacions del sector químic, amb un 24,4 % de les exportacions totals, han crescut un 27,4 %. La resta de branques també presenten increments positius, des del 8,3 % dels productes elèctrics i electrònics fins al 31,7 % de la metal·lúrgia i els productes metàl·lics. Les exportacions de vehicles de motor i components, amb el 16 % de les totals, han augmentat un 12,2 %.

Pel que fa a les importacions, les que han mostrat més dinamisme són les de les indústries extractives i petroli, amb un creixement nominal del 35,3 %, afectades per l'evolució del preu del cru. També destaquen les importacions de les indústries químiques (21,6 %), de maquinària i materials elèctrics i electrònics (21,9 %), i de metal·lúrgia i productes metàl·lics (21,6 %). En canvi, les importacions de vehicles de motor i de components s'han reduït en un 8,9 %, mentre que les de productes alimentaris i begudes i de productes d'agricultura i ramaderia han crescut només un 1,6 % en termes nominals.

Com a conseqüència d'aquestes tendències han millorat sensiblement els saldos comercials de productes alimentaris i begudes i de vehicles de motor i components, que en els dos casos han passat de dèficits a superàvits. En el cas de les indústries d'alimentació la taxa de cobertura de les importacions per les exportacions ha passat del 97,8 % al 109,3 %, mentre que en el de vehicles a motor ha millorat del 88,6 % al 109,1 %. Així mateix també s'ha reduït sensiblement el dèficit comercial del sector de la metal·lúrgia. En canvi, s'ha deteriorat sensiblement el dèficit comercial en els sectors de maquinària i materials elèctrics i electrònics i de les indústries extractives i refinació de petroli.

Quadre 3.2.3

EVOLUCIÓ DE LES EXPORTACIONS I LES IMPORTACIONS PER BRANQUES PRODUCTIVES

	Exportacions			Imports			Taxa de cobertura (%)	Var. saldo comercial (%)
	Taxa de variació (%)		Pes total	Taxa de variació (%)		Pes total		
	2009	2010	2010	2009	2010	2010		
Agric., ramaderia, caça, silv. i pesca	-10,6	24,2	2,3	-20,7	5,5	4,3	38,5	3,6
Prod. energètics; extracc. i ref. petroli	-25,1	25,0	2,2	-31,2	35,3	13,8	11,6	-36,8
Alimentació i begudes	-8,3	13,6	10,7	-10,7	1,6	7,0	109,3	-
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	3,6	10,4	7,7	-16,6	15,4	9,1	61,1	-24,3
Indústries químiques	-12,1	27,4	24,4	-16,1	21,6	18,8	93,8	27,9
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	-19,9	31,7	6,5	-39,4	21,6	5,6	84,2	13,6
Maquinària i equips mecànics	-17,5	12,0	6,4	-34,4	6,3	5,7	82,1	13,7
Màq. d'oficina, instr. precisió i òptica	-16,1	11,9	1,5	-21,7	10,3	4,2	25,8	-9,8
Equips elèctrics i electrònics	-34,8	8,3	7,4	-35,3	21,9	8,8	60,7	-51,3
Vehicles motor i altres mat. transport	-30,5	12,2	16,0	-33,2	-8,9	10,6	109,1	-
Resta de branques d'activitat	-13,2	20,1	13,1	-17,4	17,0	11,6	81,8	-4,7
No classificats	-16,4	17,6	1,7	..	32,1	0,5	268,1	10,4
Total exportacions	-17,9	18,1	100,0	-25,3	14,4	100,0	72,3	-5,7

Font: elaboració pròpia, Idescat.

Els productes industrials representen el 95,4 % de les exportacions catalanes a l'estranger. Les exportacions de Catalunya estan especialitzades en productes de nivell tecnològic mitjà alt, que representen el 46,5 % de les exportacions industrials. L'any 2010, les exportacions amb un comportament millor han estat les de contingut tecnològic mitjà baix, amb un increment del 30,9 %, seguides per les de nivell tecnològic mitjà alt (19,4 %). En canvi les que han mostrat menys dinamisme són les exportacions de nivell tecnològic alt (11,4 %) i baix (12 %).

Pel que fa a les importacions, els productes industrials representen el 87,3 % del total. Dins d'aquests, els que tenen més pes també són els productes de nivell tecnològic mitjà alt (37,8 %). Les importacions que han mostrat més dinamisme el 2010 són les de productes de nivell tecnològic mitjà baix, amb un increment del 34 %. En canvi, les importacions amb un comportament més moderat han estat les de nivell tecnològic mitjà alt (6,4 %).

Pel que fa a l'evolució més recent, durant aquests dos primers mesos del 2011 ha continuat el fort dinamisme de les exportacions, que registren un creixement mitjà del 21,3 %. Les importacions han evolucionat en aquest mateix període de manera més continguda (14,5 %) pel dèbil creixement del febrer, que contrasta amb els resultats dels mesos precedents i que podrien ser deguts a la variabilitat que aquestes dades poden presentar a curt termini. Les previsions de creixement del comerç mundial són positives, però inferiors a les del 2010, raó per la qual s'espera que s'alenteixi l'elevat ritme actual de creixement de les exportacions catalanes. D'altra banda, podria passar el contrari en el cas de les importacions, atès que el comportament dels preus del petroli i de les primeres matèries han fet pujar els preus de les

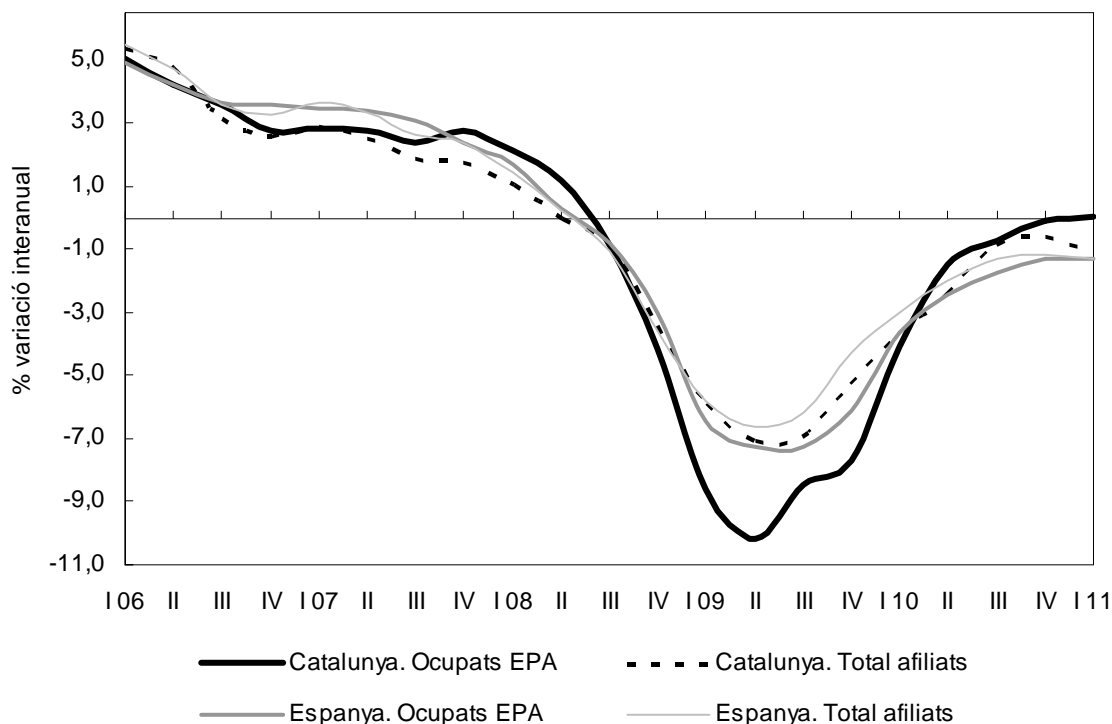
importacions (en el conjunt de l'economia espanyola) un 11,4 %. Els preus de les exportacions també s'han accelerat, fins a un 6,1 %, cosa que matisa l'abast real del seu creixement.

Les exportacions a la Unió Europea han millorat en els dos primers mesos fins a un creixement nominal del 18,6 %, una mica per sota de la zona euro (17,9 %). Amb tot, els mercats extracomunitaris continuen sent els més dinàmics, com ja ho han estat durant el 2010. Dins de la zona euro destaca la forta recuperació de les vendes a Alemanya (29,5 %), mentre que les d'Itàlia continuen sent molt positives (21,9 %); les xifres de les vendes a França (12,9 %) són una mica millor que l'any passat i es frenen les de Portugal. A la resta de la Unió, els resultats han estat globalment més positius que a la zona euro i entre els principals països destaca el Regne Unit, amb un creixement del 18,6 %. A l'Amèrica del Nord, i concretament als Estats Units, en els dos primers mesos d'enguany les exportacions han estat un 38,7 % més altes que l'any passat, i en el cas d'Amèrica Llatina, un 31,7 %. Als mercats asiàtics les vendes han augmentat un 20,3 % i als africans, un 13,8 %.

3.3. El mercat de treball

L'elevat nombre d'aturats constitueix el problema més sever de la situació actual de l'economia. Després de la forta destrucció d'ocupació el 2009, els resultats del 2010 s'han moderat, tot i que l'ocupació ha continuat en taxes negatives (-8,7 % el 2009 i -1,6 % el 2010), però l'atur ha continuat augmentant i a finals del 2010 ha arribat a afectar 686.800 persones. En el primer trimestre del 2011, per primer cop d'ençà del segon trimestre del 2008 no s'han destruït llocs de treball a Catalunya, segons l'Enquesta de població activa (EPA), i el volum d'ocupació s'ha estabilitzat en 3.100 milers de persones, la mateixa xifra que un any enrere. L'afiliació a la Seguretat Social, que és l'altra font més utilitzada per avaluar la dinàmica laboral, ofereix resultats una mica diferents, amb un retrocés del nombre d'afiliats totals de l'1,2 % de mitjana el primer trimestre. L'evolució de l'ocupació en el conjunt de l'economia espanyola segons aquestes dues fonts coincideix en -1,3 %. La dinàmica de l'ocupació en l'EPA i en el registre d'afiliats a la Seguretat Social ja havia mostrat discrepàncies significatives a Catalunya, sobretot el 2009, i tot i que recentment havien disminuït, de nou aquestes fonts ofereixen senyals diferents. Però en els dos casos, des de la segona meitat del 2010, l'evolució de l'ocupació ha presentat millors resultats a Catalunya que la mitjana espanyola.

Gràfic 3.3.1
DINÀMICA DE L'OCUPACIÓ

Font: INE i Ministeri de Treball i Afers Socials.

La informació de l'EPA posa de manifest que malgrat les reformes recents del mercat de treball els assalariats temporals són els únics que augmenten, amb una creació neta d'ocupació des de fa dos trimestres consecutius (del 9,5 % i del 13 % respectivament), mentre que l'evolució del treball indefinit i dels autònoms és negativa. La millora de l'ocupació segons l'EPA s'ha centrat en el sector serveis, ja que la resta d'activitats econòmiques ha continuat destruint llocs de treball (llevat de l'agricultura). Les discrepàncies en l'àmbit sectorial entre l'EPA i el registre d'afiliats a la Seguretat Social són acusades, ja que en aquesta darrera font l'evolució de l'ocupació als serveis és força menys positiva i, en canvi, la caiguda de la indústria és menor. Al marge d'aquestes diferències sectorials, que es poden deure a diferents classificacions de l'activitat econòmica, el fet rellevant és veure si els propers mesos es consolida la millora de l'ocupació, tot i que la debilitat de l'economia planteja dubtes seriosos.

La població activa en el primer trimestre d'enguany ha augmentat un 1,4 %, i ja ho va fer un 1,1 % en el trimestre anterior. Aquesta incorporació al mercat de treball és el factor que explica l'alça del 7,6 % que experimenta la població aturada perquè l'ocupació s'ha mantingut constant i no hi ha incidit. A escala estatal, la situació és una mica diferent, ja que l'increment de la població activa ha estat molt més feble (del 0,2 % en el primer trimestre) i la

destrucció de l'ocupació és la que explica (en un 81 %) el creixement de l'atur. La taxa d'activitat laboral en l'economia catalana se situa en el 79,2 % i la d'ocupació en el 64,1 % (4,8 i 5,6 punts respectivament per sobre de la mitjana estatal). La taxa de temporalitat ha empitjorat a Catalunya, i ara se situa en un 18,9 %, a causa del creixement dels assalariats temporals, tot i que encara és 5,9 punts per sota de l'espanyola.

Quadre 3.3.1

MAGNITUDS DEL MERCAT DE TREBALL A CATALUNYA I A ESPANYA

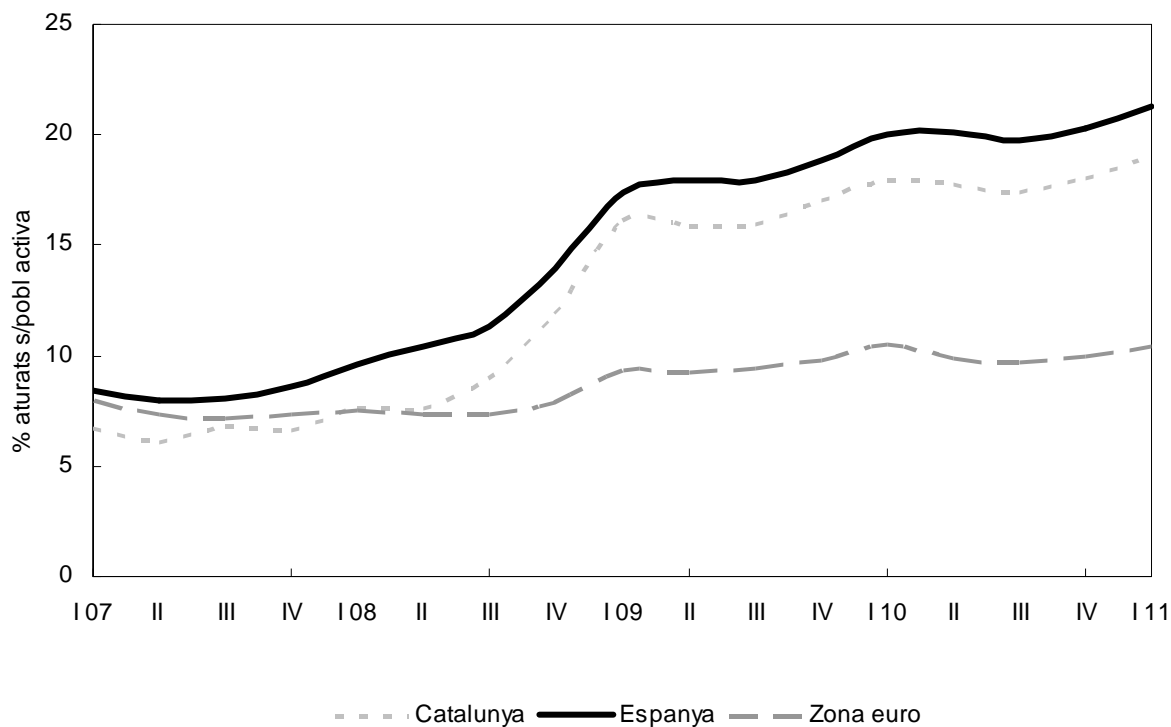
	2009	2010	IV trim. 10	I trim. 11
CATALUNYA				
% de variació interanual				
Població activa	-0,9	0,2	1,1	1,4
Població ocupada	-8,7	-1,6	-0,1	0,0
Població assalariada	-8,5	-1,1	0,4	1,1
Indefinida	-4,7	-1,1	-1,4	-1,3
Temporal	-22,5	-0,9	9,5	13,0
Població en atur	78,9	9,4	6,8	7,6
Nivells				
Taxa d'activitat. pobl. 16 a 64 anys (%)	77,5	77,9	78,0	79,2
Taxa d'ocupació. pobl. 16 a 64 anys (%)	64,8	64,0	63,9	64,1
Taxa d'atur (%)	16,3	17,8	18,0	19,0
Homes	17,1	18,7	19,2	19,7
Dones	15,2	16,7	16,5	18,2
Menors 25 anys	37,1	39,5	39,7	43,6
Taxa de temporalitat (%)	18,0	18,0	18,8	18,9
ESPANYA				
% de variació interanual				
Població activa	0,8	0,2	0,6	0,2
Població ocupada	-6,8	-2,3	-1,3	-1,3
Població en atur	60,2	11,6	8,6	6,4
Nivells				
Taxa d'activitat. pobl. 16 a 64 anys (%)	74,0	74,4	74,5	74,4
Taxa d'ocupació. pobl. 16 a 64 anys (%)	60,6	59,4	59,2	58,5
Taxa d'atur (%)	18,0	20,1	20,3	21,3
Taxa de temporalitat (%)	25,4	24,9	24,8	24,8

Font: Enquesta de població activa (EPA), INE.

L'atur estimat a Catalunya el primer trimestre d'enguany afecta 727.600 persones, el 14,8 % del total espanyol. La taxa d'atur representa el 19 % de la població activa, és a dir, un punt percentual més que en el trimestre anterior i 2,3 punts per sota de la taxa espanyola. El comportament divers dins dels col·lectius de població, tant pel que fa a l'ocupació com a la incorporació al mercat de treball, ha donat lloc a evolucions diferents de les taxes d'atur. En el cas dels homes, els canvis respecte a la situació del darrer trimestre del 2010 són d'un increment de 0,5 punts, que ara situen la taxa d'atur en un 19,7 %. En el cas de les dones, l'empitjorament ha estat més acusat (d'1,7 punts) i la taxa d'atur del primer trimestre del

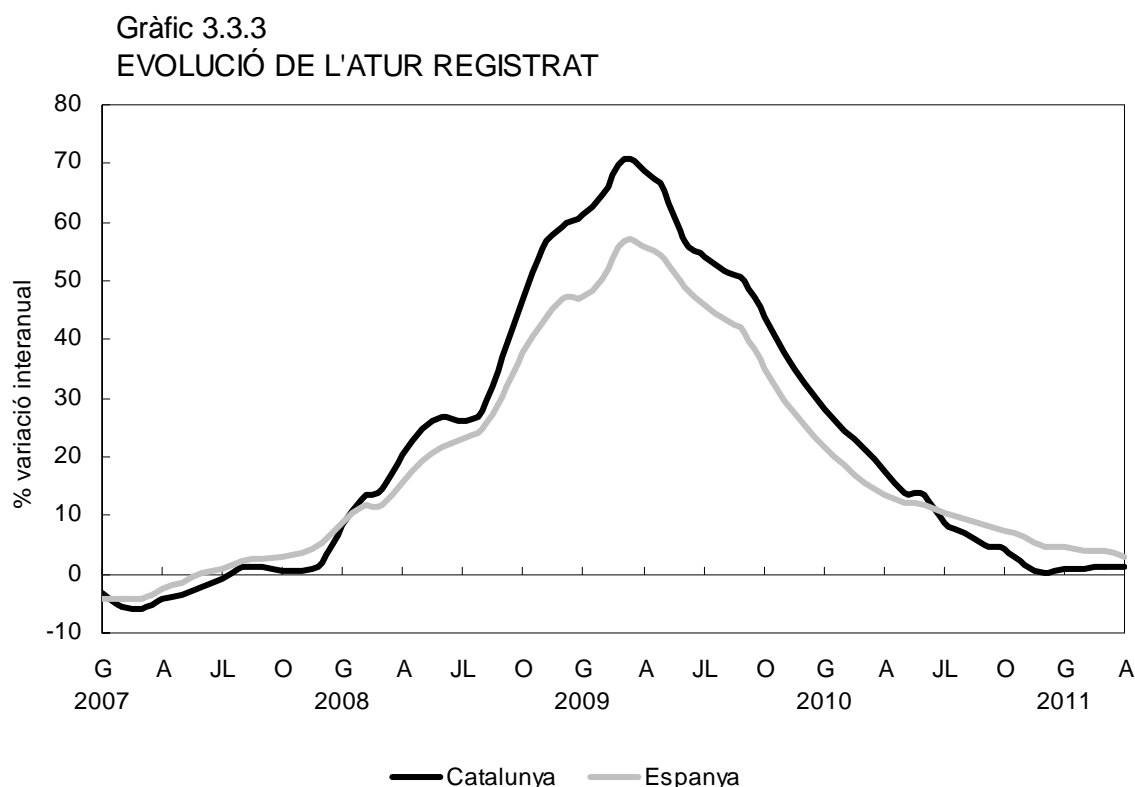
2011 s'enlaira al 18,2 %. En el col·lectiu de menors de 25 anys la proporció entre aturats i població activa és del 43,6 % i és la taxa que més augmenta.

Gràfic 3.3.2
EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'ATUR

Font: Idescat, INE i Eurostat

L'acceleració de l'atur estimat en termes interanuals ha distanciat encara més els resultats comparatius amb la taxa d'atur que es registra a la zona euro, que en el primer trimestre presenta una taxa mitjana del 10,4 %, enfront del 19 % a Catalunya i del 21,3 % a Espanya. A partir de les dades del primer trimestre de l'EPA es constata el fre del pes de l'atur de llarga durada, però dins d'uns nivells molt elevats ja que a hores d'ara els aturats que fa més d'un any que cercant ocupació representen un 50 % dels aturats totals. El creixement de l'atur registrat pràcticament s'ha frenat el mes de desembre, però els primers mesos d'enguany ha tornat a repuntar lleugerament, i el mes d'abril ho fa a un ritme interanual de l'1,3 % (del 3,1 % a escala estatal).

Font: Oficines de Treball de la Generalitat (OTG) i INEM.

A Catalunya, des d'una perspectiva de principis del 2008, l'atur estimat s'ha incrementat en 437.000 persones. Aquest increment d'atur es deu en un 50 % dels casos a la destrucció d'ocupació en la indústria, en un 39 % a una davallada de l'ocupació en el sector de la construcció i en un 11 % a la de serveis. La variació en el sector agrari no és significativa i la dinàmica de la població activa al final del període tampoc, ja que el nombre de persones que es declaren actives laboralment és ara pràcticament el mateix que fa tres anys, la qual cosa mostra que l'increment de l'atur en el conjunt d'aquest període s'ha concentrat exclusivament en la destrucció d'ocupació.

Malgrat que les taxes d'activitat laboral pràcticament s'han estabilitzat en aquest període, la composició per sexes ha sofert canvis significatius, amb una reducció en el col·lectiu masculí, que passa d'una taxa d'activitat del 72,6 % el primer trimestre del 2008 al 70,5 % el 2011. En el col·lectiu femení el moviment ha estat invers: ha passat del 53,8 % al 56 %. En el cas de l'economia espanyola, aquests moviments han estat encara més acusats.

La població més jove és la més afectada per l'increment de les taxes d'atur. Això s'ha degut a la forta destrucció d'ocupació que ha patit aquest col·lectiu, tot i que la disminució de la

població activa ha frenat l'abast del creixement de l'atur. Entre el primer trimestre del 2008 i el primer trimestre del 2011, l'ocupació laboral total a Catalunya ha caigut un 12,3 %, però en el segment de població de 16 a 19 anys aquest percentatge ha arribat al 67,9 %; el col·lectiu de 20 a 24 és el segon més perjudicat, amb una reducció del 30,8 %. D'altra banda, malgrat que la població activa total en el conjunt del període pràcticament no ha variat, en els segments de menys edat s'ha reduït (del 19,3 % i del 6,8 %, respectivament, entre les edats de 16 a 19 anys i de 20 a 24 anys), mentre que hi ha hagut un increment en la resta d'edats. Això ha comportat un increment relatiu més elevat de la població en atur en el col·lectiu de més edat (55 anys i més), malgrat ser el que menys pateix la pèrdua d'ocupació. En canvi, el comportament de la població activa ha frenat l'augment de la població aturada en els col·lectius més joves; altrament, hauria estat superior. En el col·lectiu central de 25 a 54 anys ha predominat àmpliament la destrucció d'ocupació com a factor explicatiu de l'atur.

Quadre 3.3.2

EVOLUCIÓ DELS INDICADORS LABORALS PER SEGMENTS D'EDAT

Del 2008 al 2011. Dades referides al primer trimestre

	16 anys i més	De 16 a 19	De 20 a 24	De 25 a 54	55 anys i més
<u>Variació en milers de persones</u>					
Població total	0,9	-2,4	-41,2	-42,1	86,6
Població ocupada	-434,9	-39,6	-75,8	-306,9	-12,6
Població activa	2,2	-15,7	-19,7	2,8	34,8
Població aturada	437,0	23,9	56,1	309,7	47,3
<u>Variació relativa. %</u>					
Població total	0,0	-0,9	-9,9	-1,2	4,4
Població ocupada	-12,3	-67,9	-30,8	-11,0	-2,8
Població activa	0,0	-19,3	-6,8	0,1	7,4
Població aturada	150,0	102,8	130,3	153,1	212,2
<u>Taxes I trim. 2008</u>					
Taxa d'ocupació	58,3	21,6	59,2	81,7	22,6
Taxa d'activitat	63,1	30,2	69,5	87,7	23,7
Taxa d'atur	7,6	28,5	14,9	6,8	4,8
<u>Taxes I trim. 2011</u>					
Taxa d'ocupació	51,1	7,0	45,5	73,6	21,0
Taxa d'activitat	63,1	24,6	71,9	88,8	24,4
Taxa d'atur	19,0	71,6	36,7	17,1	13,9

Font: Enquesta de població activa (EPA), INE.

Les diferents taxes (d'ocupació, d'activitat i d'atur) que identifiquen la situació de cada col·lectiu en el mercat laboral han sofert canvis substantius en cada segment d'edat. L'evolució de la població total en cada col·lectiu també ha influït. Així, en el conjunt dels tres anys considerats la població total a partir dels 16 anys s'ha mantingut estabilitzada; ha baixat en un 0,9 % la població de 16 a 19 anys, ho ha fet en un 9,9 % la de 20 a 24 anys i ha disminuït en un 1,2 % la de 25 a 54 anys. Només creix la població de més de 55 anys (al marge de la població de més de 16 anys, que aquí no es té en compte).

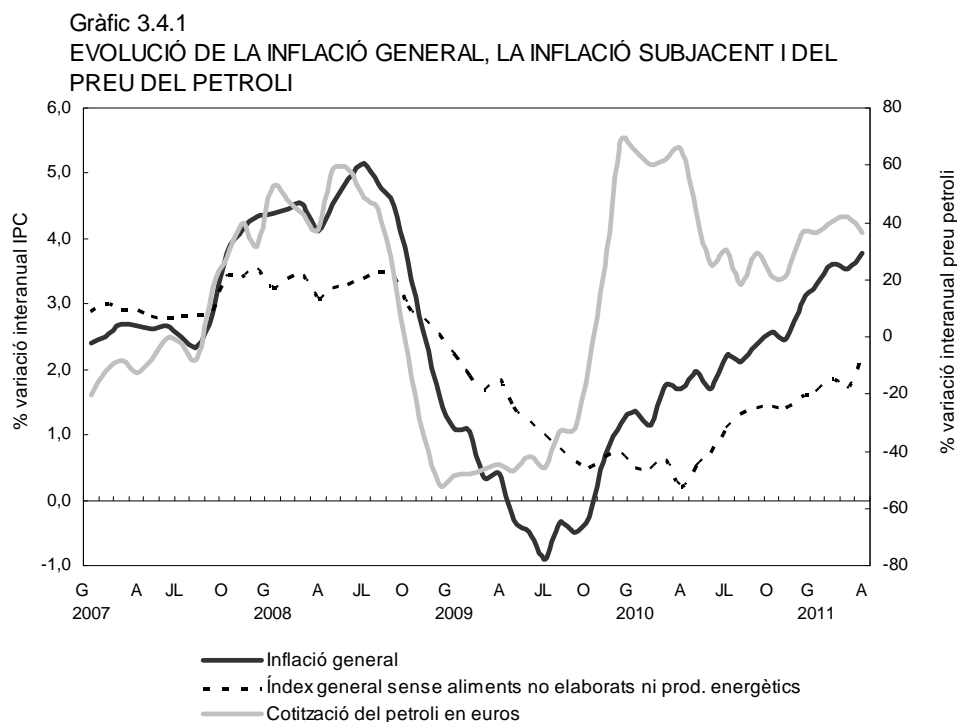
Entre els tres anys considerats la taxa d'ocupació laboral de l'economia catalana ha baixat en 7,2 punts percentuals i ara se situa en el 51,1 %. Els col·lectius de menys edat són els més afectats per la reducció. La taxa d'activitat s'ha mantingut estable i només ha baixat en el segment de població de 16 a 19 anys. Finalment, la taxa d'atur ha augmentat 11,4 punts percentuals en total; on més ho ha fet és en el segment de 16 a 19 anys, i el segueix el de 20 a 24 anys. La taxa d'atur en el primer grup ha escalat fins al 71,6 %, però el reduït nivell d'incorporació al mercat laboral en aquesta edat només afecta el 9 % de la població. En canvi, en el segment de 20 a 24 anys la taxa d'atur és del 36,7 % i afecta el 14,9 % de la població d'aquesta edat.

3.4. Evolució dels preus

L'acceleració progressiva dels preus l'any 2010 ha situat la inflació a finals d'any en un 3,0 %, la cota més elevada des d'octubre del 2008. No obstant això, en termes de mitjana anual la inflació del 2010 s'ha mantingut en valors moderats (del 2,0 %). La progressió dels preus en el decurs de l'any s'explica, bàsicament, per l'augment de la cotització internacional del petroli i per l'encariment de les matèries primeres alimentàries i minerals, que deixen enrere la trajectòria de moderació de la primera meitat de l'any anterior. El repunt dels preus al consum s'ha aguditzat els primers mesos d'enguany i al mes d'abril la inflació ha arribat al 3,8 % interanual.

El preu del petroli comença a anar a l'alça a partir de mitjan 2010, per passar dels prop de 75 dòlars el barril el mes de juny a situar-se per sobre dels 90 dòlars a finals d'any per l'increment de la demanda de les economies emergents i per factors climatològics. Aquesta tendència ascendent s'ha accelerat els primers mesos d'enguany, i l'abril el preu mitjà és de 124,4 dòlars el barril. El 2010 la incidència dels preus del cru en l'IPC s'ha vist ampliada a causa de la disminució de la cotització relativa de l'euro enfront del dòlar en el conjunt de l'any, que fa incrementar la factura energètica. En els primers mesos d'enguany aquesta

incidència dels tipus de canvi ha estat la inversa. Les expectatives sobre l'evolució futura del petroli estan condicionades pel comportament de la demanda internacional (que es preveu força dinàmica en els països emergents i més pausada en les economies avançades) i per la inestabilitat política en alguns dels països productors.

Les tensions en els preus internacionals d'altres matèries primeres no energètiques han estat, igualment, molt acusades, sobretot en el cas dels cereals. Hi ha diverses raons que expliquen aquest encariment dels cereals; d'una banda, l'increment de la demanda alimentària dels grans països emergents (la Xina, l'Índia, etc.) i l'ús d'aquests recursos per a l'elaboració de biocarburants –que tenen els cereals com a matèria primera– i, d'altra, les males collites i també factors especulatiu. L'augment de la cotització dels cereals incideix directament en els preus d'alguns aliments de primera necessitat (pa, pasta, etc.) i també en els productes ramaders (carn, llet, etc.), que utilitzen cereals com a base dels pinsos animals.

L'evolució dels preus de les matèries primeres no és l'únic element que ha introduït tensió als preus, ja que la inflació subjacent (que no incorpora els preus energètics) també ha seguit una acceleració en la mateixa direcció que l'IPC general: ha arribat el mes de desembre a una taxa de l'1,6 % interanual (la més alta des de l'abril del 2009) i ha continuat avançant fins assolir un 2,2 % al mes d'abril d'enguany. La translació de l'augment de l'IVA

el mes de juliol del 2010 ha estat el detonant d'aquesta acceleració progressiva. Addicionalment, tot i la feblesa del consum privat, el comportament d'aquest component de la demanda millora el 2010 en comparació de l'enfonsament registrat el 2009, cosa que ha afavorit un creixement més pronunciat dels preus.

Pel que fa al comportament dels grups de despesa, en el conjunt del 2010 la major part ha mostrat una acceleració, amb les úniques excepcions de les activitats de lleure i cultura, amb una caiguda mitjana de l'1,2 % interanual, i els grups de la medicina i les comunicacions, amb un retrocés mitjà del 0,8 % cadascun. Els grups de despesa en què els preus han pujat més són el de les begudes alcohòliques i el tabac, així com el del transport. En relació amb el primer, el fort repunt del mes de desembre (del 14,4 % interanual) ha estat degut a l'alça en aquest mes de l'impost sobre el tabac aprovada pel Govern central, que situa l'increment anual dels preus en aquest grup en el 10,4 % de mitjana per al conjunt de l'any. En el cas del transport, l'evolució s'ha vist molt afectada per l'encariment del petroli i els productes energètics. Així, els preus d'aquest grup de despeses ha crescut el 2010 un 6,9 % de mitjana anual, i el mes d'abril d'enguany ho fa a un ritme del 9,2 % interanual. Finalment, el tercer grup més alcista del cistell de l'IPC el 2010 ha estat l'habitatge, que ha experimentat una acceleració progressiva al llarg de l'any, fins assolir una taxa de variació interanual del 5,3 % el mes de desembre com a conseqüència, entre altres factors, del creixement experimentat pel gasoli per a calefacció. Així mateix, l'encariment dels preus del gas natural i el butà els mesos de març i abril del 2011 també ha contribuït a fer que aquest grup de despesa ara sigui un dels més inflacionistes.

Quadre 3.4.1

EVOLUCIÓ DE L'ÍNDEX DE PREUS AL CONSUM (IPC) PER GRUPS DE DESPESA

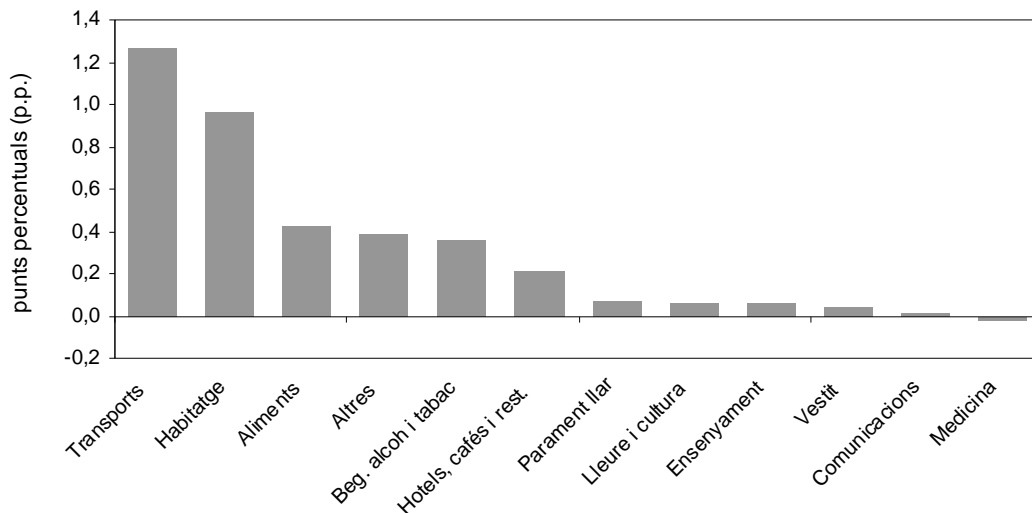
Taxa de variació interanual

CATALUNYA	General	Aliments	Beg. alcoh. i tabac	Vestit	Habitatge	Parament llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Mitjana 2008	4,1	5,6	3,9	0,8	6,7	2,4	0,3	5,8	-0,1	0,3	4,5	4,7	3,6
Mitjana 2009	0,2	0,0	8,4	-1,5	1,5	1,7	0,0	-5,8	-0,7	-0,2	4,8	2,2	3,2
Mitjana 2010	2,0	-0,2	10,4	-0,2	3,3	1,3	-0,8	6,9	-0,8	-1,2	3,0	1,7	3,1
Desembre 09	1,2	-1,3	12,0	-0,6	0,6	1,3	-0,2	4,3	-0,4	-1,1	3,1	1,7	2,9
Desembre 10	3,0	0,9	14,4	0,7	5,3	1,7	-1,4	9,2	-0,7	-1,3	2,6	2,1	3,4
G 11	3,3	1,0	15,2	0,6	7,3	1,5	-1,3	8,9	-0,8	-1,2	3,0	2,1	3,3
F	3,6	1,5	13,7	0,4	7,4	1,4	-1,3	9,8	-0,8	0,1	3,0	1,9	3,6
M	3,5	1,8	14,0	0,5	7,2	1,1	-1,3	9,7	-0,7	-1,3	3,0	2,0	3,8
Abril 11	3,8	2,3	14,0	0,5	7,3	1,1	-0,8	9,2	0,3	0,7	3,0	2,0	3,8
ESPANYA													
Mitjana 2008	4,1	5,9	4,0	0,7	6,6	2,6	0,2	5,8	0,0	-0,1	4,0	4,7	3,3
Mitjana 2009	-0,3	-1,1	8,9	-1,7	1,3	1,5	-0,7	-5,8	-0,7	-0,4	3,5	1,9	2,5
Mitjana 2010	1,8	-0,8	11,0	-0,3	3,5	0,6	-1,0	6,9	-0,8	-1,2	2,5	1,2	2,3
Desembre 09	0,8	2,4	3,9	0,5	5,9	2,6	0,3	-5,6	-0,3	0,3	4,0	4,0	3,5
Desembre 10	3,0	-2,4	12,7	-0,8	0,8	0,8	-1,3	3,9	-0,3	-1,1	2,7	1,2	2,1
G 11	3,3	0,9	16,1	0,4	7,8	1,0	-1,4	9,0	-0,8	-1,0	2,3	1,7	2,8
F	3,6	1,5	14,5	0,3	8,0	0,9	-1,5	9,9	-0,7	-0,2	2,3	1,7	3,1
M	3,6	1,8	14,7	0,3	8,1	1,0	-1,2	9,8	-0,7	-0,7	2,2	1,8	3,1
Abril 11	3,8	2,2	14,7	0,4	8,0	1,2	-1,3	9,3	0,3	0,3	2,2	1,9	3,2

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

La repercussió de cada grup de despesa sobre la inflació interanual (tenint en compte les variacions de preus i el pes de cada despesa dins el cistell de consum) mostra que la inflació el mes d'abril del 2011 (d'un 3,8 %), darrer mes per al qual es disposa de dades, s'explica principalment pels preus dels transports (1,27 punts), l'habitatge (0,96 punts) i l'alimentació (0,42 punts). En el mateix sentit, el grup d'altres despeses, que inclou bàsicament les assegurances i béns i serveis per a la cura personal, ha aportat 0,38 punts. L'única contribució negativa ha estat la del grup de la medicina (-0,03 punts).

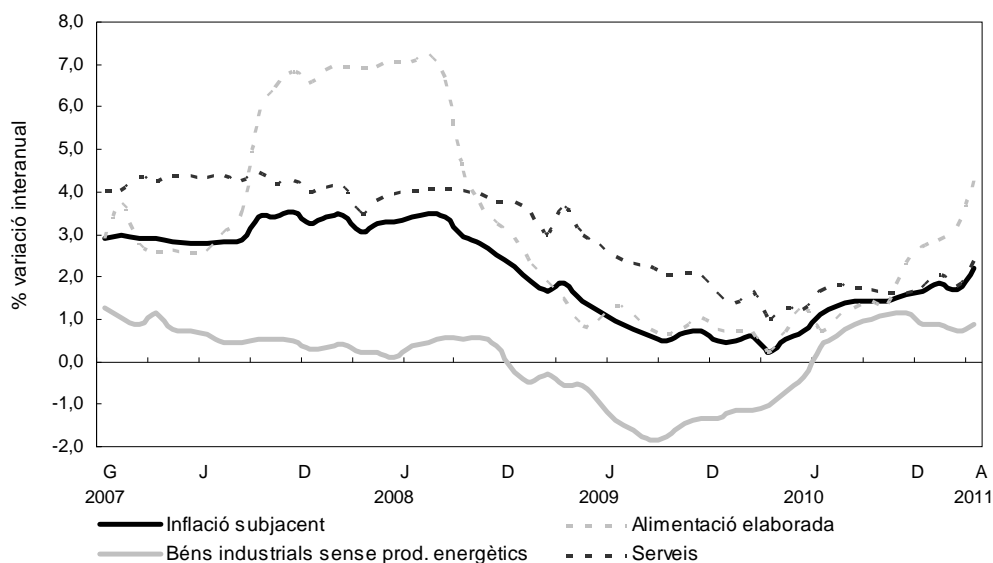
Gràfic 3.4.2
 CONTRIBUCIÓ DELS GRUPS DE DESPESA A L'INCREMENT
 ACUMULAT DE L'IPC A L'ABRIL DE 2011

Font: elaboració pròpia a partir de l'INE.

La inflació subjacent ha experimentat un augment progressiu des del mes d'abril de 2010 fins tancar l'any amb un increment interanual de l'1,6 % el mes de desembre. La variació en termes de mitjana anual és un 1,0 % superior a la del 2009. La tendència alcista s'ha accentuat en els primers mesos del 2011, com es desprèn del fet que la inflació subjacent ha tancat el mes d'abril de 2011 amb un increment del 2,2 % interanual a Catalunya.

Gràfic 3.4.3
 EVOLUCIÓ DE LA INFLACIÓ SUBJACENT I DELS SEUS COMPONENTS

Font: INE.

Pel que fa als components de la inflació subjacent, la progressiva acceleració dels preus l'any 2010 s'ha degut a l'augment experimentat pel capítol dels béns industrials (sense tenir en compte els productes energètics), que en el decurs de l'any han invertit l'evolució i han retornat a taxes de variació positives.

Quadre 3.4.2

EVOLUCIÓ DE L'IPC PER GRUPS ESPECIALS

Taxes de variació interanuals

CATALUNYA	Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Béns industrials sense productes energètics	Serveis	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Mitjana 2009	1,2	2,7	-1,0	1,3	0,0	-8,7
Mitjana 2010	0,9	1,5	-0,1	1,0	1,0	11,8
Desembre 09	0,7	1,1	-1,3	2,0	-1,5	6,6
Desembre 10	1,6	2,3	1,1	1,6	3,0	14,9
G 11	1,7	2,7	0,9	1,8	2,6	17,0
F	1,8	2,9	0,9	2,0	3,2	18,4
M	1,7	3,2	0,7	1,8	3,5	18,3
Abril 11	2,2	4,3	0,9	2,3	2,4	17,2
ESPANYA						
Mitjana 2008	3,2	3,9	0,3	6,5	4,0	11,9
Mitjana 2009	0,8	2,4	-1,3	0,9	-1,3	-9,0
Mitjana 2010	0,6	1,3	-0,5	1,0	0,0	12,5
Desembre 09	0,3	3,0	0,4	3,8	1,6	-7,2
Desembre 10	1,5	0,7	-1,7	1,6	-3,1	7,5
G 11	1,6	3,1	0,7	1,6	2,3	17,6
F	1,8	3,4	0,8	1,8	2,9	19,0
M	1,7	3,7	0,7	1,7	3,1	18,9
Abril 11	2,1	4,5	0,9	2,2	2,4	17,7

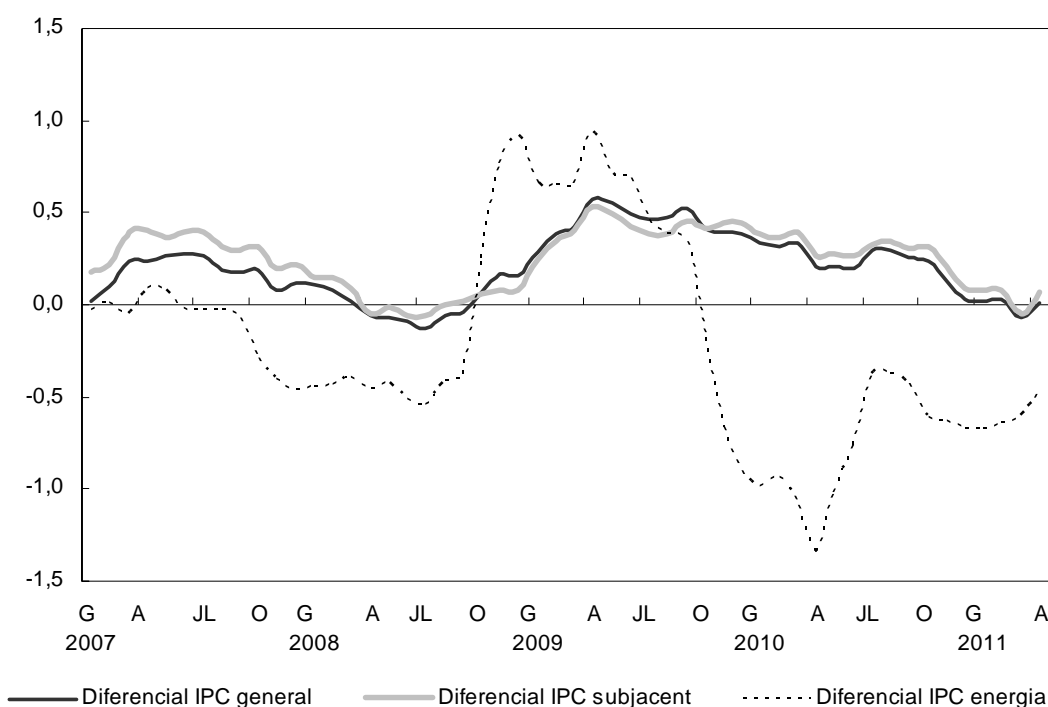
¹ Inclou els preus dels carburants i els combustibles i de l'energia.

Font: INE.

L'acceleració recent de la inflació subjacent el 2011 es deu en bona part a alça de l'alimentació elaborada. L'augment dels preus d'aquestes despeses se situa en un 4,5 % interanual el mes d'abril. Això reflecteix, entre altres factors, l'evolució de la inflació importada (per l'alça de les matèries primeres) i els darrers increments en impostos. No obstant això, el capítol que presenta un augment més elevat dels preus és el dels serveis, si bé es mantenen dins d'uns valors molt moderats en relació amb el seu comportament històric.

A Espanya la inflació també ha experimentat un fort repunt l'any 2010, més intens que en el cas català: ha passat d'una taxa interanual de l'1 % el gener al 3,0 % el desembre, el mateix valor que s'enregistra a Catalunya. En el conjunt espanyol la inflació ha anat també a l'alça els primers mesos d'enguany i, igual que a Catalunya, tanca el mes d'abril amb un increment interanual del 3,8 %; en canvi, la inflació subjacent s'ha enlairat fins a un 2,1 %, una dècima menys que a Catalunya. Per grups de despesa, els diferencials d'inflació s'han accentuat en els segments de l'ensenyament i les altres despeses, ja que a Catalunya creixen més de mig punt percentual per sobre d'Espanya; en canvi, l'habitatge i el capítol de les begudes alcohòliques i el tabac mostren diferencials negatius. També en el cas específic de l'energia es manté un diferencial negatiu.

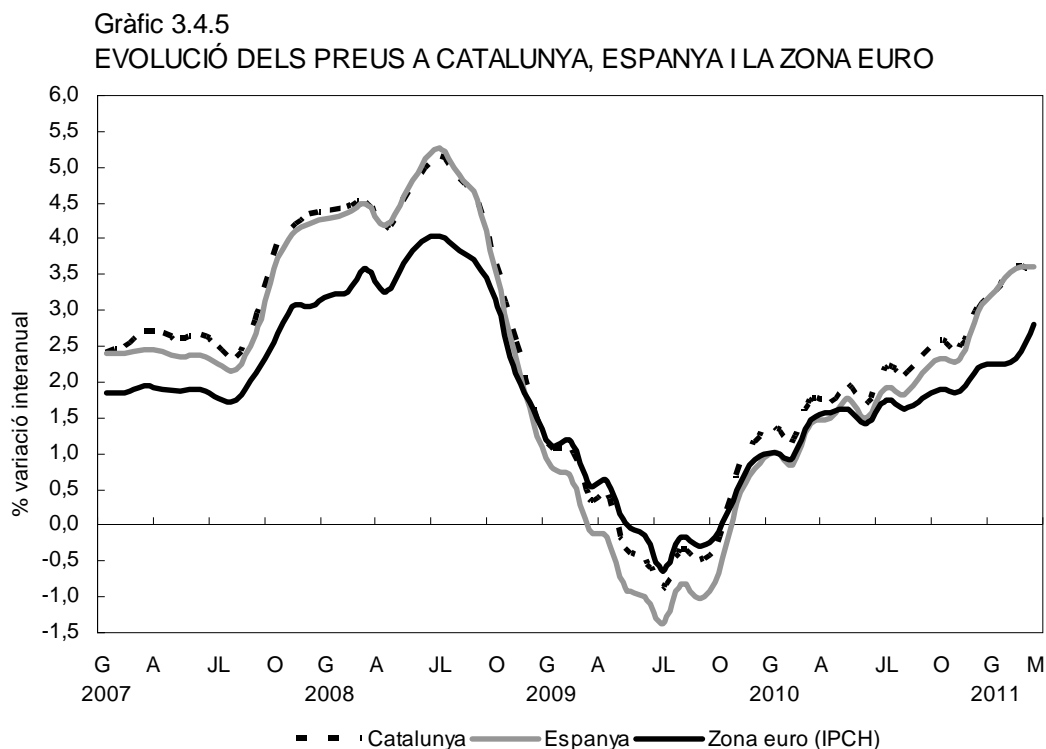
Gràfic 3.4.4
EVOLUCIÓ DEL DIFERENCIAL D'INFLACIÓ ENTRE CATALUNYA I
ESPANYA (Punts percentuals)

Font: INE

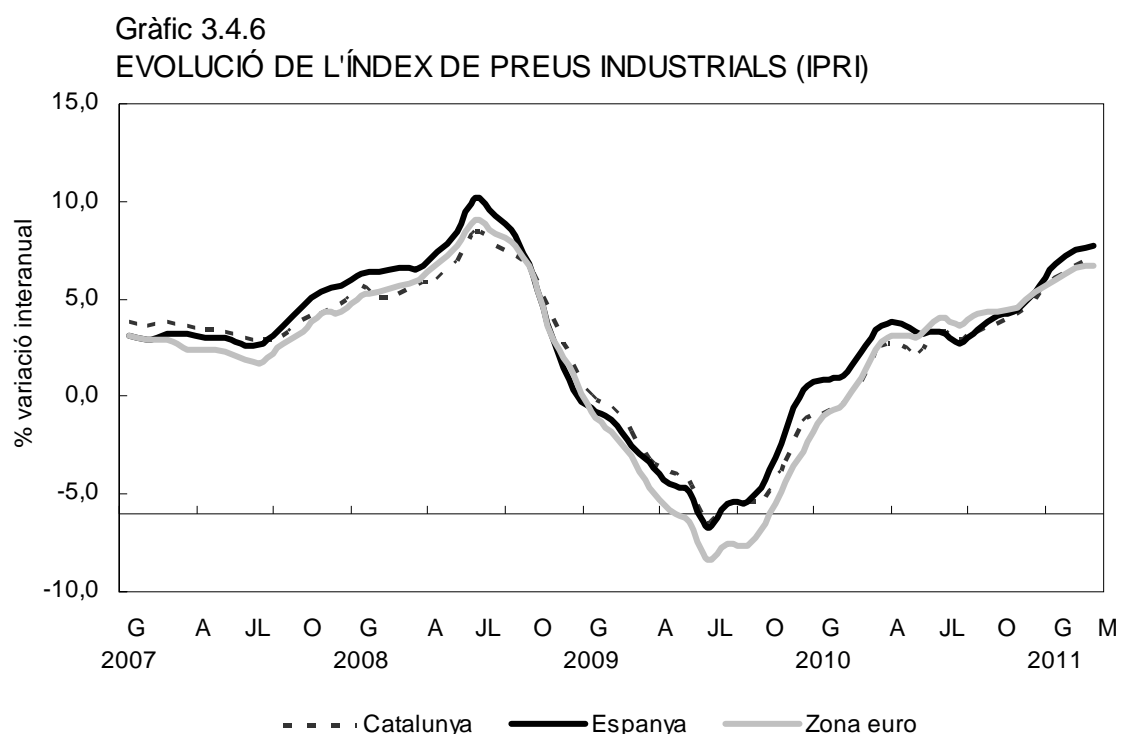
A la zona euro, l'any 2010 la inflació s'ha situat el desembre en un 2,2 % i en mitjana de l'any en un 1,6 %. Per estats membres, els que presenten una inflació més elevada a finals del 2010 són Estònia (5,4 %), Grècia (5,2 %) i Malta (4,0 %). D'altra banda, els països amb un creixement de preus més moderat han estat Eslovàquia (1,3 %), Holanda (1,8 %) i Alemanya i Xipre (1,9 % en ambdós casos). El diferencial de la inflació catalana respecte de la mitjana de la zona euro (tot i que no són índexs estrictament comparables, perquè no es disposa d'un IPC harmonitzat en el cas català), s'ha anat ampliant progressivament en el

transcurs del 2010 fins assolir els 0,8 punts percentuals el mes de desembre. No obstant això, aquest diferencial s'ha mantingut en valors relativament moderats en termes comparatius amb anys anteriors. El diferencial de la inflació subjacent ha seguit una pauta similar.

En els primers mesos del 2011 la inflació a la zona euro ha continuat amb la tendència alcista, i el març arriba a un 2,8 % interanual, la taxa més alta des d'octubre del 2008. L'evolució alcista de la inflació a la zona euro ha permès una reducció del diferencial de preus al consum de Catalunya respecte d'aquesta àrea, que al mes de març és de 0,7 punts, valor que se situa per sota de la mitjana històrica del període 1999-2008. D'altra banda, la inflació subjacent de la zona euro ha experimentat també un repunt considerable, amb una taxa de creixement interanual de l'1,6 % el mes de març, inferior en una dècima al valor assolit en els casos català i espanyol en el mateix període. Novament, el repunt de la inflació subjacent és degut al creixement dels preus dels aliments elaborats el mes de març (del 2,5 % interanual) així com també a l'evolució seguida pels preus industrials (exclosos els productes energètics), que el mes de març han trencat la tendència moderada dels mesos anteriors i han enregistrat un creixement de l'1,3 % en comparació del mateix període de l'any anterior.

Finalment, tot i mantenir-se en taxes relativament moderades, els preus industrials de sortida de fàbrica (IPRI) han mostrat l'any 2010 una tendència progressivament alcista, fins assolir un increment interanual del 4,9 % el mes de desembre, cosa que ha comportat que el creixement mitjà de l'any hagi estat un 2,4 % superior al del 2009. Entre els factors explicatius d'aquesta acceleració destaca, principalment, l'evolució del component energètic, que ha tancat l'any amb un increment del 14,3 % interanual el mes de desembre. En el mateix sentit, cal assenyalar el repunt experimentat pels preus dels béns intermedis, si bé en aquest cas la magnitud de l'alça és més suau (5,8 % interanual). En sentit invers es troben els béns d'equipament, que mostren un perfil molt més moderat: el mes de desembre han estat un 1,2 % superiors als del mateix període de l'any anterior.

Font: INE i Eurostat.

En el primer trimestre del 2011, els preus industrials han intensificat el ritme de creixement fins assolir una variació interanual del 7,0 % el mes de març. Cal subratllar l'evolució del component energètic, amb un creixement del 19,0 % interanual el mes de març, i els béns intermedis, on l'augment ha estat del 8,7 %. Per contra, els béns d'equipament mostren un perfil més moderat i tanquen el mes de març amb un volum un 0,8 % superior al del mateix període de l'any anterior.

A Espanya, els preus industrials també han experimentat una acceleració en el decurs de l'any 2010, i han tancat l'any amb un increment interanual del 5,3 % el mes de desembre, d'acord amb la tendència encetada des del mes de setembre que situa la variació mitjana anual en el 3,2 %, vuit dècimes per sobre del valor català. Així mateix, l'IPRI també mostra una acceleració important durant el primer trimestre del 2011 i un augment del 7,8 % interanual el mes de març.

Pel que fa a la zona euro, els preus industrials també han crescut amb força l'any 2010. Han tancat l'exercici el mes de desembre amb un increment del 5,3 % interanual, el mateix valor enregistrat pel conjunt d'Espanya i lleugerament superior a la taxa catalana. Les dades dels primers mesos del 2011 mostren que aquest increment ha continuat endavant i els preus industrials han crescut un 6,7 % interanual el mes de març; tot i això estan per sota de les corresponents taxes catalana i del conjunt de l'Estat en el mes esmentat.

3.5. Els salaris i els costos laborals

L'any 2010 l'increment salarial pactat en convenis col·lectius fins al mes de desembre ha estat d'un 1,37 %, més d'un punt inferior al del mateix període de l'any anterior (2,34 %) i lleugerament per sobre del pactat a escala estatal (1,30 %). La reducció és generalitzada, tot i que ha afectat més la construcció i els serveis, on els increments pactats han presentat descensos superiors a un punt percentual i s'han situat en l'1,86 % i l'1,20 %, respectivament. No obstant això, el repunt de la inflació durant la segona part de l'any, motivada per l'alça en el preu de les matèries primeres (en especial, del petroli) i les alces impositives (de l'IVA el mes de juliol i de l'impost del tabac el mes de desembre), han fet que siguin d'aplicació les clàusules de salvaguarda, de manera que l'increment salarial revisat (2,16 %) ha estat superior al pactat.

Quadre 3.5.1

INCREMENT SALARIAL PACTAT PER SECTORS						
Sector	Acords col·lectius (% del total)	Empreses afectades (% del total)	Treballadors afectats (% del total)	Increment salarial (%)		
				2010		2009
				Pactat	Revisat	Revisat
Agricultura	0,8	1,5	0,6	1,22	1,51	1,76
Indústria	34,9	20,3	28,5	1,42	1,87	2,38
Construcció	1,2	19,4	16,1	1,86	3,24	3,43
Serveis	63,1	58,8	54,9	1,20	2,00	2,32
Total	857	166.860	1.714.713	1,37	2,16	2,47

Nota: dades a 31 de desembre de cada any.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació.

Amb tot, els increments revisats a Catalunya es mantenen força més moderats que l'any anterior (2,47 %). La revisió dels increments salarials ha estat generalitzada, si bé els seus efectes s'han notat més en la construcció (3,24 %) i els serveis (2,0 %). D'altra banda, la reducció experimentada pels increments salarials afecta més els convenis d'empresa que els d'àmbit sectorial, i per això els primers continuen presentant uns increments pactats inferiors (0,26 %) als dels darrers (1,48 %).

El procés negociador en el conjunt de l'any s'ha caracteritzat per l'assoliment de menys acords negociats, un total de 857, que, a més, afecten un nombre també menor d'empreses (166.860) i un 12,6 % menys de treballadors (1,71 milions) que l'any anterior. Entre les tendències que s'apunten, resulta destacable el manteniment dels convenis amb clàusula de revisió salarial com els més habituals dins de la negociació col·lectiva pel que fa al nombre de treballadors que comprenen. Així, aquests acords engloben enguany el 81,7 % dels treballadors afectats, dada lleugerament superior al 81,2 % de l'any precedent. Entre els convenis amb clàusula de revisió signats fins al mes de desembre destaca la pèrdua de pes dels que tenen una clàusula retroactiva (el 46,9 % dels treballadors coberts actualment per la negociació col·lectiva, el 53,9 % l'any anterior), si bé segueixen sent els majoritaris, mentre que els convenis sense clàusula de salvaguarda continuen suposant una proporció més petita del total (enguany representen el 18,3 % dels treballadors compresos en els convenis).

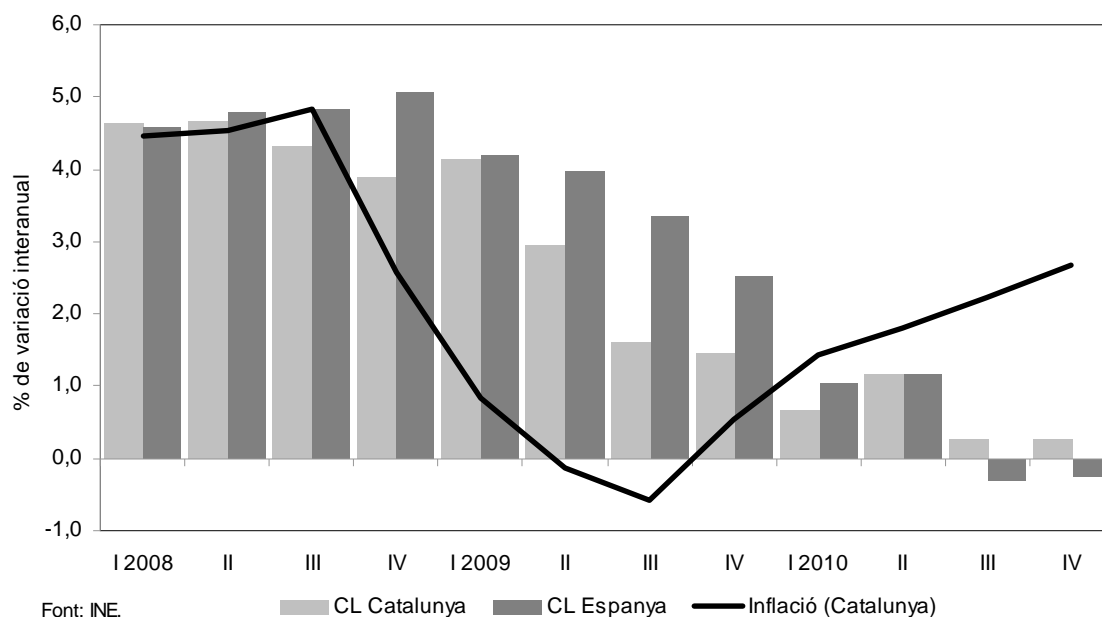
Quadre 3.5.2

INCREMENTS SALARIALS PACTATS SEGONS LA VIGÈNCIA I LA CLÀUSULA DE REVISIÓ			
	Acords col·lectius (en % del total)	Treballadors afectats (en % del total)	Increment salarial pactat
Segons la vigència			
De nova signatura	16,0	4,2	1,29
Plurianuals d'altres anys	84,0	95,8	1,37
Segons clàusula de revisió per garantia salarial			
sense clàusula prevista	53,1	18,3	1,10
amb clàusula	46,9	81,7	1,43
amb clàusula no retroactiva	4,4	29,8	1,48
amb clàusula retroactiva	39,9	46,9	1,48
Total	857	1.714.713	1,37

Nota: dades a 31 de desembre de 2010.
Font: Departament d'Empresa i Ocupació.

En relació amb els costos laborals, les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL) de l'INE mostren que l'evolució seguida pels costos laborals al llarg de l'any 2010 els ha situat per sota de la inflació tots els trimestres de l'any. Les diferències entre el creixement dels costos laborals i l'evolució dels preus s'han accentuat amb el pas dels mesos a mesura que la inflació ha repuntat per l'alça de l'IVA i dels preus de les matèries primeres la segona meitat de l'any.

Gràfic 3.5.1.
EVOLUCIÓ COMPARATIVA DELS COSTOS LABORALS PER
TREBALLADOR I MES A CATALUNYA I A ESPANYA

La moderació dels costos laborals per treballador i mes és resultat del comportament experimentat pel component salarial ordinari, que representa més de dues terceres parts dels costos totals, i també per la forta contracció dels costos laborals extrasalarials. A Catalunya, els primers s'han anat desaccelerant progressivament en el decurs de l'any fins assolir variacions negatives els dos darrers trimestres del 2010. Així, els costos salarials ordinaris han tancat el quart trimestre de l'any amb una caiguda del 0,6 % interanual (en mitjana anual han estat un 0,1 % superiors als de l'any anterior). D'altra banda, el component salarial extraordinari, que comprèn, entre altres, els pagaments per hores extres i els endarreriments, ha enregistrat el quart trimestre de l'any un increment notable, del 8,5 % interanual, i així es configura com el component del cost que més ha crescut l'any 2010. Pel que fa als costos laborals extrasalarials, on s'inclouen tant les cotitzacions a la Seguretat Social com també les indemnitzacions per acomiadaments, han experimentat un fort retrocés (del 2,4 %) el quart trimestre de l'any, la qual cosa ha contribuït a la contenció dels costos laborals. Precisament aquest component ha impulsat a l'alça l'evolució dels costos laborals en l'epicentre de la crisi com a conseqüència dels nombrosos ajustaments de plantilla i els costos d'acomiadament derivats.

Quadre 3.5.3

COSTOS SALARIALS I LABORALS A CATALUNYA I AL CONJUNT D'ESPANYA. 2010				
	Cost mitjà per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	IV trim.	Mitjana anual	IV trim.	Mitjana anual
CATALUNYA				
Cost laboral total	0,3	0,6	2,1	0,6
Cost salarial	1,1	1,5	3,0	1,5
Cost salarial ordinari	-0,6	0,1	1,2	0,0
Cost salarial extraordinari	8,5	10,6	10,5	10,9
Cost laboral no salarial	-2,4	-1,9	-0,4	-1,8
Hores pactades	-0,6	-0,7		
Hores efectives de treball	-1,8	-0,1		
ESPANYA				
Cost laboral total	-0,3	0,4	1,1	0,6
Cost salarial	0,0	0,9	1,3	1,1
Cost salarial ordinari	-0,2	0,3	1,2	0,5
Cost salarial extraordinari	1,0	5,2	2,1	5,5
Cost laboral no salarial	-1,0	-1,1	0,4	-0,9
Hores pactades	-0,8	-1,0		
Hores efectives de treball	-1,4	-0,3		

Font: INE.

En termes comparatius, les dades de l'ETCL mostren més moderació dels costos laborals en el conjunt de l'Estat, com a conseqüència del menor increment experimentat pel component salarial extraordinari. L'evolució d'aquest component durant l'any 2010 explica que el creixement dels costos salarials del conjunt de l'Estat hagi estat menor que el de Catalunya, tot i que hagi enregistrat increments dels salaris ordinaris lleugerament superiors.

La moderació dels costos laborals per treballador i mes s'ha de matisar pel fet que aquesta ha estat acompanyada d'una reducció tant del nombre d'hores pactades (-0,6 %) com, especialment, de les hores efectives de treball (-1,8 %). La reducció de les hores ha comportat que el cost laboral per hora efectiva de treball hagi repuntat amb un creixement del 2,1 % el quart trimestre (un 3 % en el cas del cost salarial, com a conseqüència del fort augment del component extraordinari). En mitjana anual, les hores efectives han experimentat una lleu reducció (-0,1 %) i, així, el creixement del cost mensual per hora ha estat equivalent.

Per sectors productius, el sector serveis és el que té un increment més gran dels costos laborals per treballador i mes a Catalunya, l'1,1 % interanual el quart trimestre del 2010. La pressió alcista del component salarial extraordinari (amb un increment del 13,5 %) explica aquest creixement. D'altra banda, la construcció ha encadenat el quart trimestre consecutiu de caiguda dels costos laborals mensuals, amb una variació del -1,4 % en comparació del mateix període de l'any anterior. Així mateix, la indústria ha enregistrat a Catalunya una caiguda dels costos laborals mensuals, del 0,6 % interanual, en contrast amb els increments dels trimestres anteriors. Aquesta evolució s'explica per la disminució dels costos no salarials, atesa la millora de l'activitat industrial i la moderació de la destrucció d'ocupació.

Quadre 3.5.4

COSTOS LABORALS PER SECTORS PRODUCTIUS. 2010				
% variació interanual	Catalunya		Espanya	
	IV trim.	Mitjana anual	IV trim.	Mitjana anual
Costos laborals per treballador i mes				
Total	0,3	0,6	-0,3	0,4
Indústria	-0,6	1,5	2,3	2,3
Construcció	-1,4	-2,8	0,2	0,1
Serveis	1,1	1,1	-0,8	0,2
Costos laborals per hora de treball efectiva				
Total	2,1	0,6	1,1	0,6
Indústria	-1,2	-0,7	2,0	0,8
Construcció	0,0	-3,2	1,4	-0,1
Serveis	3,5	1,5	0,8	0,6

Font: INE.

L'anàlisi dels costos laborals en termes d'hora efectiva treballada mostra diferències importants amb els resultats anteriors. Així, la caiguda dels costos laborals a la indústria el quart trimestre de l'any és més accentuada que en termes mensuals, com a resultat de l'augment del nombre d'hores treballades en aquest sector els darrers mesos de l'any. Contràriament, la reducció de les hores efectives treballades als serveis ha conduït a un increment superior dels costos laborals per hora en aquest sector. Finalment, la caiguda en el nombre d'hores treballades a la construcció fa que el cost laboral per hora es mantingui estable. No obstant això, la construcció segueix sent el sector on més han disminuït els costos laborals, tant per hora com per treballador i mes, al llarg del 2010 a Catalunya.

4. LES PREVISIONS MACROECONOMIQUES PER AL 2011

L'economia mundial va recuperar l'any passat un creixement del 5 % que tindrà continuïtat enguany, amb un creixement del 4,4 %, i el 2012, amb un del 4,5 %. Sortosament, l'impacte de la crisi financera en l'economia mundial no ha anat més enllà gràcies a la resiliència de les economies emergents i en desenvolupament, que són les que el 2011 estan actuant de motor econòmic, ja que creixen a un ritme del 6,5 %, molt per sobre del 2,4 % de les economies avançades. La represa del comerç mundial ha estat la clau d'aquesta recuperació; i d'una davallada del 10,9 % l'any 2009, el rebot del 2010 va portar a un creixement del 12,4 %, normalitzat el 2011 en unes previsions del 7,4 %.

Les diferències cícliques entre les economies desenvolupades, d'una banda, i les emergents i en desenvolupament, d'una altra, també es reproduïxen en àmbits inferiors. Es reflecteix, així, la potencialitat de cada economia, però també els desequilibris i els ajustos pendents. Entre les economies desenvolupades, el 2011 els Estats Units encapçala un creixement del 2,8 %, mentre que el seguit de desastres que ha patit el Japó, (terratrèmols, tsunami i crisi nuclear) farà difícil que aquest país arribi a les darreres previsions de l'FMI (l'1,4 %); de fet, la Comissió Europea ja les ha deixat en un 0,5 %. En el cas de la Unió Europea la debilitat del creixement és també acusada, excepte en països com Alemanya. Entre les economies emergents i desenvolupades, destaquen les del continent asiàtic, amb un creixement del 8,4 %, força superior al de la resta.

Quadre 4.1

PROJECCIONS DE L'ECONOMIA INTERNACIONAL

% variació interanual	2009	2010	2011 (p)	2012 (p)
PIB				
Economia mundial	-0,5	5,0	4,4	4,5
Economies avançades	-3,4	3,0	2,4	2,6
Econ. emergents i en desenvolupament	2,7	7,3	6,5	6,5
UE-27	-4,1	1,8	1,8	2,1
Estats Units	-2,6	2,8	2,8	2,9
Japó	-6,3	3,9	1,4	2,1
Xina	9,2	10,3	9,6	9,5
Índia	6,8	10,4	8,2	7,8
Rússia	-7,8	4,0	4,8	4,5
Brasil	-0,6	7,5	4,5	4,1
Comerç mundial (volum)	-10,9	12,4	7,4	6,9
Preu del petroli (en dòlars d'EUA)	-36,3	27,9	35,6	0,8

(p) Previsió

Font: FMI. World Economic Outlook, Abril 2011.

La situació financera global es presenta enguany més estable, tot i que no està resolta del tot, perquè encara resta tancar el redisseny general del sistema financer internacional i la seva aplicació efectiva. Els requisits de reserves de capital del sistema bancari introduïts en Basilea III donen un pas endavant en aquest sentit, però són insuficients per prevenir tots els riscos sistèmics de liquiditat del sistema. En alguns països el sector financer està exposat a dificultats pel fort endeutament extern, mentre que l'assumpció del sector públic de la viabilitat del sistema bancari ha fet més vulnerable el deute sobirà dins d'una dinàmica fiscal on els estabilitzadors automàtics, en un entorn de crisi econòmica, obliguen a ajustos estrictes per mantenir l'endeutament públic en nivells sostenibles. Resta encara oberta la necessitat de recapitalitzar el sistema bancari per reforçar la confiança, recuperar la fluïdesa del crèdit i redreçar l'economia. El risc inflacionista desencadenat pels preus de les matèries primeres, i en especial el petroli, s'ha fet present en la conjuntura actual, i podria aguditzar-se si porta a una espiral de preus i salaris, i força a una alça dels tipus d'interès (ja iniciada pel Banc Central Europeu) que podria frenar la recuperació incipient. En els països emergents s'ha disparat la pressió inflacionista, hi ha risc de sobreescalfament de l'economia i l'entrada massiva de capitals genera desequilibris. A escala global, l'economia actual viu una manca d'adequació de la producció i la demanda: la demanda és molt alta en les economies desenvolupades, i això genera la necessitat d'importació i d'endeutament; en canvi, la demanda és molt baixa en les economies emergents, que basen el creixement en les exportacions i tenen un tipus de canvi de les seves divises que no és prou flexible per facilitar el reequilibri global.

En el cas de l'economia de la zona euro, la vulnerabilitat financera, que encara està present en alguns països, està frenant la recuperació, que es presenta més lenta que en altres episodis de crisis anteriors. Les pressions sobre el deute sobirà i la delicada situació econòmica de Grècia, Irlanda i Portugal, que els ha forçat a sol·licitar ajut financer, han posat al descobert les dificultats de compartir una política monetària única amb fonaments i polítiques econòmiques no prou convergents. Espanya també pateix les exigències, per part dels mercats, de primes de risc elevades sobre el deute sobirà, a causa del seu elevat endeutament extern, que arriba al 164 % del PIB i obliga a estrictes plans de consolidació fiscal (i de reformes estructurals) que alenteixen el procés de recuperació de l'economia.

Les previsions de la Comissió Europea per a la zona euro són d'un creixement dèbil tant enguany com el 2012 (1,6 % i 1,8 %, respectivament), amb resultats molt desiguals, que el 2011 van des de creixements màxims a Estònia (4,9 %) i Finlàndia (3,7 %) fins a retrocessos acusats a Portugal (-2,2 %) i Grècia (-3,5 %). Alemanya, com a primera potència econòmica de la zona, és la que impulsa el conjunt de països i es preveu que el 2011

augmentarà el seu PIB un 2,6 %, lluny de l'1,8 % de França, l'1 % d'Itàlia i el 0,8 % que preveu la Comissió Europea per a Espanya.

Quadre 4.2

PROJECCIONS DE L'ECONOMIA EUROPEA

	2010	2011(p)	2012 (p)
Estonia	3,1	4,9	4,0
Finlàndia	3,1	3,7	2,6
Eslovàquia	4,0	3,5	4,4
Luxemburg	3,5	3,4	3,8
Alemanya	3,6	2,6	1,9
Bèlgica	2,2	2,4	2,2
Àustria	2,0	2,4	2,0
Malta	3,7	2,0	2,2
Països Baixos	1,8	1,9	1,7
Eslovènia	1,2	1,9	2,5
França	1,6	1,8	2,0
Xipre	1,0	1,5	2,4
Itàlia	1,3	1,0	1,3
Espanya	-0,1	0,8	1,5
Irlanda	-1,0	0,6	1,9
Portugal	1,3	-2,2	-1,8
Grècia	-4,5	-3,5	1,1
Mitjana zona euro	1,8	1,6	1,8
UE-27	1,8	1,8	1,9

(p) Previsió

Font: Comissió Europea. Maig 2011.

Els indicadors del mercat laboral dins de la zona euro són molt més distants que els del PIB i en el cas d'Espanya posen al descobert la situació greu que en aquest sentit té l'economia i la societat espanyola. En efecte, la taxa d'atur a Espanya el 2011 continuarà pujant fins al 20,6 %, un rècord dins de la zona euro al qual només s'acosta, a 5 punts de distància, Grècia. La taxa mitjana d'atur de la zona euro el 2011 serà del 10 %, amb valors mínims als Països Baixos (4,2 %) i Àustria (4,3 %) i del 6,4 % a Alemanya, del 9,5 % a França i del 8,4 % a Itàlia.

La previsió de la dinàmica dels components de la demanda indica que l'economia espanyola continuarà el 2011 el procés d'ajustament del consum de les administracions públiques per la necessitat de consolidació fiscal de les seves finances, mentre que es preveu que a Alemanya, i en menor mesura al conjunt de la zona, hi haurà creixements positius de la despesa pública. Les previsions de la formació bruta de capital són especialment distants a Espanya en comparació de les que hi ha a Alemanya, fet que mostra les diferències cícliques i d'expectatives de l'economia, amb una inversió en construcció que encara caurà a Espanya un 7,4 %, segons la Comissió, i amb una inversió en béns d'equipament que tot i

que augmenta (3,1 %) ho fa a un ritme que representa la meitat del de la zona euro i menys d'una tercera part del d'Alemanya. El consum privat es mantindrà similar al del consum mitjà de la zona, però gràcies a una reducció de la taxa d'estalvi de les llars, que s'espera que se situarà en un 11 %, més de 3 punts per sota la mitjana de la zona euro (6 punts menys que a Alemanya). En el sector exterior, la previsió de les exportacions de béns i serveis és força similar en tots tres àmbits, mentre que la de les importacions és força inferior a Espanya per la feblesa de la demanda interna. Serà la demanda externa la que sustentará tot el creixement de l'economia. L'ocupació caurà a Espanya un 0,6 %, segons aquestes estimacions i l'empitjorament de l'atur facilitarà l'augment de la productivitat laboral i l'ajust dels costos laborals unitaris.

Quadre 4.3
 PREVISIONS DE LA COMISSIÓ EUROPEA

(% de variació interanual llevat que es digui el contrari)

	Zona euro		Alemanya		Espanya	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
PIB	1,6	1,8	2,6	1,9	0,8	1,5
Consum privat	0,8	1,2	1,2	1,5	0,8	1,1
Consum de les AP	0,2	0,3	1,5	0,9	-1,4	-0,3
Formació bruta de capital	2,2	3,7	6,0	4,8	-3,4	1,8
Béns equipament	6,2	5,9	10,6	7,9	3,1	4,4
Construcció	-1,0	1,8	2,8	2,4	-7,4	0,2
Exportacions de béns i serveis	6,9	6,2	7,6	6,5	7,0	5,8
Importacions de béns i serveis	5,4	5,9	7,5	7,2	1,7	3,8
Demanda interna (aportació)	0,9	1,5	2,1	1,9	-0,6	1,0
Saldo exterior (aportació)	0,7	0,2	0,5	0,0	1,4	0,5
Índex de preus de consum (IPCA)	2,6	1,8	2,6	2,0	3,0	1,4
Productivitat laboral	1,2	1,0	1,6	1,4	1,4	0,6
Costos laborales unitarios	0,8	1,2	1,0	1,4	-0,4	0,6
Ocupació	0,4	0,7	0,9	0,5	-0,6	0,9
Taxa d'atur (% aturats s/població activa)	6,4	6,0	10,0	9,7	20,6	20,2
Dèficit públic (% s/PIB)	-4,3	-3,5	-2,0	-1,2	-6,3	-5,3
Deute públic (% s/PIB)	87,7	88,5	82,4	81,1	68,1	71,0
Taxa d'estalvi de les famílies (% s/RBFD)	14,3	14,3	17,1	16,9	11,0	11,0
Capacitat(+)necessitat(-) finançament (% s/PIB)	-	-	4,7	4,6	-3,6	-3,5

Font: Comissió Europea. Maig 2011.

Les previsions que efectua la Comissió Europea per a l'economia espanyola estan allunyades de les que presenta el Ministeri d'Economia i Hisenda en el seu escenari 2011-2014, que preveu per enguany un creixement de l'1,3 %. La principal discrepància és la visió més optimista d'aquesta darrera font pel que fa a l'evolució de la formació bruta de capital en construcció. Però no tan sols és la Comissió Europea la que preveu un creixement inferior

de l'economia espanyola, sinó també el Fons Monetari Internacional i el Banc d'Espanya, entre altres.

Quadre 4.3

PREVISIONS PER A L'ECONOMIA ESPANYOLA

		2011	2012
Ministeri d'Economia i Hisenda	(Abril 2011)	1,3	2,3
Banc d'Espanya	(Març 2011)	0,8	1,5
FMI	(Abril 2011)	0,8	1,6
Comissió Europea	(Maig 2011)	0,8	1,5

Sempre és difícil precisar el futur del comportament econòmic i especialment en moments en què hi ha tanta incertesa. Aquesta indeterminació també afecta les previsions per a l'economia catalana, tant per ella mateixa com per la influència dels canvis de l'exterior, en especial els que puguin afectar les economies espanyola i europea, atesa la gran obertura a l'exterior de la nostra economia.

Les previsions de l'economia catalana que emmarquen el projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011 són d'un creixement del producte interior brut del 0,9 %, que suposa 8 dècimes més que el 2010. Encara és un creixement feble, fruit de la debilitat de la demanda interna, que ara ja no té els estímuls fiscals que encara sobreviuen el 2010 i afronta el 2011 amb un creixement sustentat únicament per la demanda externa. L'aportació prevista de la demanda interna el 2011 serà neutre i, per tant, una mica millor que el 2010, en què va restar 2 dècimes al creixement del PIB.

Tots tres components de la demanda interna presenten enguany canvis notables respecte al 2010. D'una banda, la despesa en consum de les llars tindrà el 2011 una evolució més feble, de l'1,1 %; les causes són múltiples: la fi dels ajusts fiscals, el creixement de l'atur, el repunt de la inflació, la pujada dels tipus d'interès... Les expectatives que el consum mantingui un creixement positiu en bona part es basen en la previsió d'una reducció de la taxa d'estalvi de les llars fins a nivells similars als que hi havia abans de l'esclat de la crisi. Cal tenir present que l'elevat endeutament de les famílies limita el marge de reducció de l'estalvi i l'augment del consum podria castigar també la inversió. Pel que fa a la despesa en consum de les administracions públiques, el quadre macroeconòmic preveu que es capgiri la dinàmica de creixement dels darrers anys per donar pas a un retrocés de l'1,3 % dins del procés de consolidació fiscal per reduir el dèficit públic. La formació bruta de capital és l'únic component de la demanda interna que s'espera que obtingui millors resultats que el 2010.

No obstant això, les previsions encara es mouen en taxes negatives (-2 %), però no tant com el 2010 (-5,6 %). Es preveu que la inversió en béns d'equipament i altres productes iniciarà el 2011 una recuperació a l'alça després de tres anys de retrocés. Aquesta dinàmica vindrà alimentada per la represa de la demanda externa i per una millora dels beneficis empresarials, dins d'unes expectatives de finançament de l'economia europea i mundial. Les enquestes d'inversió industrial confirmen aquest canvi de tendència que, tanmateix, es presenta amb una dinàmica feble. D'altra banda, la inversió en construcció continuarà davallant (un 6,1 %), llastrada per l'habitatge i ara també per l'obra pública. L'ajustament immobiliari acumula diversos anys de davallada de la inversió en habitatge, que es troba en valors molt baixos, i la finalització de la major part de desgravacions per la compra d'habitatges des de principis d'enguany continuarà soccavant la inversió residencial. Pel que fa a l'obra civil, es preveu que la consolidació dels comptes públics afectarà molt directament la inversió pública en aquests tipus d'obres.

Quadre 4.5
 PREVISIONS MACROECONÒMIQUES DE CATALUNYA

		2009	2010	2011 (p)
<u>PIB pm</u>	% variació real	-4,2	0,1	0,9
PIB pm a preus corrents	Millions d'euros	207.237	209.727	214.131
PIB pm	% variació nominal	-3,7	1,2	2,1
Demanda interna	aportació al creixement	-5,2	-0,2	0,0
Despesa en consum de les llars	% variació real	-4,2	1,7	1,1
Despesa en consum de les adm. públiques (1)	% variació real	6,1	0,2	-1,3
Formació bruta de capital (2)	% variació real	-14,6	-5,6	-2,0
Béns d'equipament i altres productes	% variació real	-17,9	-1,5	2,1
Construcció	% variació real	-11,7	-10,7	-6,1
Saldo exterior	aportació al creixement	1,0	0,3	0,9
Saldo amb l'estranger	aportació al creixement	2,2	1,0	0,7
Exportacions de béns i serveis	% variació real	-12,3	12,6	6,2
Importacions de béns i serveis	% variació real	-17,0	8,4	3,7
Saldo amb la resta d'Espanya	aportació al creixement	-1,2	-0,7	0,2
<u>Mercat de treball</u>				
Nombre llocs de treball (3)	Milers de variació	-259,3	-57,6	-6,3
Nombre llocs de treball (3)	% variació	-7,5	-1,8	-0,2
Taxa d'atur estimat (EPA)	% s/població activa	16,2	17,8	18,0

Font: Departament d'Economia i Coneixement.

(p) Previsions

(1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars

(2) Inclou la variació d'existències

(3) En termes equivalents a temps complet

En l'àmbit de la demanda externa, les expectatives són optimistes. La recuperació de l'economia i del comerç mundial són un punt de partida essencial per a aquestes previsions.

Les exportacions de béns i serveis a l'estranger ja van tenir un bon comportament (12,6 %) el 2010 i enguany continuarà aquesta dinàmica, tot i que en taxes menys elevades (6,2 %). Aquesta tendència a l'alentiment també l'ha experimentat el comerç mundial després del rebot que hi va haver l'any passat un cop superada la davallada del 2009. A poc a poc, els mercats catalans d'exportació s'han anat diversificant i han reduït el fort pes del comerç intracomunitari, que ara representa el 66 % del total, enfront del 75 % que representava el 2004. Aquesta reorientació esdevé en aquests moments un factor especialment positiu per a l'expansió comercial i per aprofitar l'empenta de la demanda dels països emergents i en desenvolupament, més dinàmica que la de la Unió Europea. En el cas de les importacions les previsions per al 2011 són d'un creixement del 3,7 %, enfront del 8,4 % experimentat el 2010. Expliquen aquest creixement més petit factors de normalització del repunt del 2010 posterior a la sotragada comercial del 2009 –com en el cas de les exportacions–, factors derivats de l'alentiment del consum públic i privat i factors derivats de la pròpia evolució de les exportacions i de la complementarietat que hi ha en la dinàmica d'aquests dos fluxos. Pel que fa als intercanvis amb la resta de l'Estat, les previsions del quadre macroeconòmic són d'una recuperació de l'aportació positiva del saldo comercial després de tres anys d'empitjorament. El conjunt d'intercanvis de l'economia catalana amb l'exterior registrarà d'aquesta manera una contribució positiva de 9 dècimes al creixement de l'economia (7 dècimes els intercanvis amb l'estranger i 2 dècimes els intercanvis amb la resta de comunitats autònomes) i, atesa l'aportació neutra de la demanda interna, tot el creixement del 2011 es fonamentarà en el sector exterior.

En l'àmbit laboral el dèbil creixement de l'economia previst per enguany no és suficient per generar ocupació neta, de manera que en mitjana anual el nombre de llocs de treball, considerats en termes equivalents a temps complet, es reduirà un 0,2 %. Malgrat això, en la segona meitat de l'any, la dinàmica econòmica podria facilitar un lleu creixement de l'ocupació. La taxa d'atur del conjunt de l'any se situarà, segons les previsions, en un 18 %, 2 dècimes més que el 2010.

Les previsions econòmiques del 2011 reflecteixen el procés d'ajustament de l'economia catalana i de despallanquejament progressiu dels alts nivells d'endeutament assolits en la fase anterior de creixement. És encara un any de transició, en el qual s'estan posant les bases per recuperar els fonaments i la competitivitat necessaris per refermar un canvi de model econòmic que permeti un creixement sostenible els propers anys.

SEGONA PART
-
EL SECTOR PÚBLIC A CATALUNYA

5. EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009

Aquest capítol està dividit en cinc apartats i dos annexos. En els quatre primers apartats s'analitzen les dades liquidades del pressupost d'ingressos i de despeses del sector públic administratiu de la Generalitat de l'any 2009. Així, en el primer apartat es presenten les dades de la liquidació del pressupost de l'Administració general de la Generalitat; en el segon, les de les entitats autònomes administratives, i en el tercer, les del Servei Català de la Salut, l'Institut Català de la Salut i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials. En el quart apartat es mostra el resultat de la liquidació del pressupost de l'Administració pública de la Generalitat del 2009 segons la metodologia europea SEC (base 2000)². En el cinquè apartat es fa referència a les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i sectorials. Finalment, els annexos incorporen informació sobre l'estat d'execució del pressupost de l'Administració pública de la Generalitat a desembre del 2010 i la recaptació tributària a Catalunya l'any 2009.

5.1. La liquidació dels pressupostos de la Generalitat

Els ingressos

La liquidació dels ingressos de la Generalitat de Catalunya de l'exercici 2009 està marcada pel context de crisi econòmica, que va continuar incidint en els comptes públics per la reducció dels ingressos tributaris (-4,2 %). Aquest ensorrament es va compensar amb la dotació addicional de recursos vinculats a l'entrada en vigor del nou model de finançament. El conjunt de drets liquidats va augmentar un 12,3 %.

Els impostos indirectes, que representen el 20,7 % dels drets liquidats totals, van ser els més afectats per la caiguda de l'activitat econòmica, amb un descens dels drets liquidats del 15,9 %. La crisi va continuar tenint un fort impacte sobre les figures impositives vinculades a l'activitat immobiliària, fet que va comportar una desviació de les estimacions inicials. Al seu torn, els impostos directes van tenir un creixement positiu (8,5 %), que s'explica per l'evolució del tram autonòmic de l'IRPF. El resultat d'aquest capítol es ressent de la supressió de l'impost sobre el patrimoni, per la qual es rep una transferència corrent com a compensació. Les transferències corrents van suposar el 32,7 % del total d'ingressos, i van augmentar un 35,3 % gràcies a la incorporació de la bestreta a compte del nou model de

² El Sistema Europeu de Comptes (SEC) considera Administració pública totes les entitats de titularitat pública (segons criteris de control) que no es consideren productores de mercat, és a dir, que tenen uns ingressos per vendes inferiors al 50 % dels costos de producció.

finançament, en virtut de l'Acord del Consell de Política Fiscal i Financera 6/2009, que va aportar uns recursos addicionals de 1.990 milions d'euros. D'altra banda, el capítol també inclogué els 537 milions d'euros de compensació de l'eliminació de l'impost sobre el patrimoni. Els ingressos de capital, conformats gairebé totalment per transferències, van créixer el 33,0 %. El grau d'execució de les transferències de capital va ésser elevat per la diferent periodificació dels fons europeus, que dominen aquest capítol, que fa que els pressupostos inicials incloguin únicament una quantia mínima. Aquests imports també repercuteixen en la liquidació de les despeses, ja que corresponen a finançament d'inversions programades. Per acabar, les operacions financeres, que responen principalment a l'endeutament (increment de passius financers), van comportar uns ingressos el 27,2 % superiors a l'exercici anterior, d'acord amb la necessitat de finançament causada per la pèrdua recaptatòria.

Quadre 5.1.1
L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
GENERALITAT
DETALL PER CAPÍTOLS DELS INGRESSOS
Milers €

	Previsions pressupost	Drets liquidats	Ingressos realitzats	% Drets liquidats s/total	Grau realització (%dr.liq./pres.)	% variació drets liq. 09/08
1. Impostos directes	8.931.331	8.128.868	8.004.282	24,8	91,0	8,5
2. Impostos indirectes	8.261.034	6.800.433	3.703.743	20,7	82,3	-15,9
3. Taxes i altres ingressos	599.732	459.836	425.717	1,4	76,7	-6,5
4. Transferències corrents	7.579.276	10.713.390	10.327.184	32,7	141,4	35,3
5. Ingressos patrimonials	53.861	27.454	27.454	0,1	51,0	86,9
6. Alienació d'inversions reals	0	126	126	0,0	---	-94,9
7. Transferències de capital	250.680	1.192.118	898.114	3,6	475,6	33,3
8. Actius financers	0	28.076	28.076	0,1	---	3.896,5
9. Passius financers	4.054.844	5.428.114	5.428.114	16,6	133,9	26,6
Operacions corrents	25.425.234	26.129.981	22.488.380	79,7	102,8	8,9
Operacions de capital	250.680	1.192.244	898.240	3,6	475,6	33,0
Operacions financeres	4.054.844	5.456.189	5.456.189	16,6	134,6	27,2
Total	29.730.757	32.778.414	28.842.810	100,0	110,3	12,3

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El detall dels ingressos tributaris indica que les principals figures impositives són l'IRPF i l'IVA, amb pesos del 41,2 % i del 22,9 % del total. El tram autonòmic de l'IRPF va aportar uns ingressos el 22,9 % superiors a l'exercici anterior; en canvi, la liquidació de l'IVA va descendir un 13,5 %. La liquidació d'aquests impostos s'efectua mitjançant bestretes a compte de la recaptació definitiva, que segueixen les estimacions determinades pel Ministeri d'Hisenda a l'inici de l'exercici i que, per tant, no es corresponen amb les evolucions reals.

La liquidació dels ingressos dels impostos vinculats al sector immobiliari va ser un 30,9 % inferior a les previsions inicials, ja que la crisi del sector va incidir més del que s'havia previst. L'impost sobre transmissions patrimonials, amb el 4,4 % del total d'ingressos

tributaris, va disminuir un 9,3 %, un ritme menys intens que el de l'exercici anterior. En canvi, la davallada de compravenda d'habitatges va tenir un més impacte en l'impost sobre actes jurídics documentats, que va descendir un 30,0 %. D'altra banda, l'impost de matriculació es va veure afectat per la caiguda de les vendes de vehicles, i va tornar a presentar una evolució negativa (-32,8 %), amb una desviació de les previsions del 66,5 %. Amb menys incidència sobre el conjunt dels ingressos tributaris, la supressió de l'impost sobre el patrimoni va implicar una pèrdua d'ingressos tributaris, per la qual es va rebre una transferència compensatòria. Per acabar, l'impost sobre successions i donacions va disminuir un 8,4 %, descens que s'explica en bona part per la caiguda del valor dels actius.

Quadre 5.1.2

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
GENERALITAT

DETALL DELS INGRESSOS TRIBUTARIS*

Milers €

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 09/08
Tributs cedits	14.598.891	94,9	-2,5
Impost s/ successions i donacions	919.907,16	6,0	-8,4
Impost s/ patrimoni persones físiques	1.824,46	0,0	-99,7
Impost s/ transmissions patrimonials	676.200,58	4,4	-9,3
Impost s/ actes jurídics documentats	624.507,24	4,1	-30,0
Impost operacions societàries	128.010,44	0,8	21,9
Tram autonòmic 33% IRPF	6.340.730,87	41,2	22,9
35% IVA	3.526.642,42	22,9	-13,5
40% impost especial s/ les labors tabac	601.430,92	3,9	11,3
40% impostos especials s/ alcohols	94.777,41	0,6	-6,6
40% impost especial s/ hidrocarburs	717.616,32	4,7	-3,9
100% impost s/ energia	252.409,54	1,6	7,2
Impost s/ determinats mitjans de transport	142.677,64	0,9	-32,8
Impost s/ vendes minoristes determinats hidrocarburs	278.857,53	1,8	-8,1
Taxa del joc**	293.298	1,9	-7,0
Liquidacions pendents tributs cedits	610.542	4,0	-32,8
Tram autonòmic 33% IRPF	853.201,73	5,5	9,0
35% IVA	-254.173,42	-1,7	-205,6
Sobre consums específics	11.514,14	0,1	-110,0
Impost s/ grans establiments comercials	13.203,54	0,1	-5,1
Gravamen protecció civil	2.166,72	0,0	-3,7
Altres ingressos tributaris	164.333	1,1	-5,7
Total	15.389.137	100,0	-4,2

* S'inclouen els capítols 1, 2 i 3 de la liquidació del pressupost d'ingressos.

** Inclou els tributs sobre el de joc, l'impost sobre el joc del bingo i el recàrrec sobre la taxa de màquines recreatives.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les transferències corrents inclouen noves partides pressupostàries derivades del nou model de finançament, que van fer augmentar aquest capítol un 35,3 % malgrat el descens de les partides més importants. Concretament, l'Acord 6/2009 del Consell de Política Fiscal i Financera, que aporta el 26,7 % dels ingressos per transferències, preveu l'ingrés a compte del nou model de finançament, la compensació per la supressió de l'impost sobre el patrimoni i el conveni dels mossos d'esquadra. La participació dels ens locals en els impostos de l'Estat, partida en la qual la Generalitat únicament realitza una funció de caixa pagadora, va representar el 26,3 % del total de transferències, va descendir l'1,2 %. El fons de suficiència, amb un 23,0 % del total, ho va fer el 3,3 %. Al seu torn, les transferències de capital han crescut un 33,3 %, evolució que conjuga una acceleració de les transferències del sector públic estatal amb una reducció (-6,4 %) de les provinents de l'exterior.

Quadre 5.1.3

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
GENERALITAT
DETALL DELS INGRESSOS PER TRANSFERÈNCIES
Milers €

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 09/08
Transferències corrents	10.713.390	90,0	35,3
Del sector públic estatal	10.545.626	88,6	35,8
Fons de suficiència	2.738.233	23,0	-3,3
Liquidació pendent Fons Suficiència	206.033	1,7	6,6
Fons específics acord finançament	23.573	0,2	-29,6
Acord 6/2009 CPFF	3.181.333	26,7	--
Acord finançament sanitari	22.600	0,2	-3,4
Participació ens locals	3.136.229	26,3	-1,2
Altres de l'Estat	1.237.624	10,4	-19,3
D'ens i corporacions locals	5.198	0,0	-8,0
De l'exterior	33.865	0,3	-51,3
D'altres	128.701	1,1	71,0
Transferències de capital	1.192.118	10,0	33,3
Del sector públic estatal	602.363	5,1	125,8
D'ens i corporacions locals	25.567	0,2	-8,3
De l'exterior	560.402	4,7	-6,4
D'altres	3.787	0,0	728,3
Total Transferències	11.905.508	100,0	35,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses

El procés d'execució del pressupost de despeses de l'exercici 2009 va comportar unes modificacions de crèdit de 6.155 milions d'euros, que van incrementar els crèdits inicials un 20,7 %. Les modificacions van ser un 94,7 % superiors a l'exercici anterior. Els romanents incorporats van disminuir, i es van realitzar ampliacions de crèdit per un import de 362

milions d'euros, mentre que l'any anterior havien estat nul·les. Són la resta de modificacions pressupostàries les que van experimentar una intensa acceleració, que en gran part s'explica per l'augment de crèdits establert a la Llei 21/2009, del 18 de desembre. D'una banda, es va concedir un crèdit extraordinari finançat pels recursos addicionals del nou model de finançament, no previstos inicialment, la major part del qual es va destinar al Departament de Salut. D'altra banda, es va establir un suplement de crèdit amb recurs a l'endeutament, amb l'objectiu de regular la despesa sanitària pendent d'imputació pressupostària.

Quadre 5.1.4

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
GENERALITAT
DETALL DE LES MODIFICACIONS DE CRÈDIT
Milers €

	Import	% s/ total	% variació 09/08
Incorporació de romanents	576.246	9,4	-6,5
Ampliacions de crèdit	362.036	5,9	--
Altres modificacions	5.216.646	84,8	105,0
Total	6.154.929	100,0	94,7

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La major part de les modificacions de crèdit correspon a les transferències corrents, que van comportar un augment del 25,1 % dels crèdits inicials d'aquest capítol. En destaquen les transferències al Servei Català de la Salut (CatSalut), les del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC), les de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS) i la participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat. Al seu torn, els crèdits de les transferències de capital es van incrementar un 86,4 %, i la major part de les modificacions correspon als departaments d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, com a resultat de la gestió dels fons europeus, que no es recullen en el pressupost inicial, i de Medi Ambient i Habitatge.

Quadre 5.1.5

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009

GENERALITAT

DETALL PER CAPÍTOLS DE LES MODIFICACIONS DE CRÈDIT

Milers €

	Crèdits inicials	Modificacions pressupostàries	Crèdits definitius
1. Remuneracions del personal	5.316.937	57.838	5.374.775
2. Despeses de béns corrents i de serveis	1.471.511	56.045	1.527.556
3. Despeses financeres	808.502	-1.563	806.939
4. Transferències corrents	17.565.334	4.413.146	21.978.480
5. Fons de contingència	110.000	-110.000	0
6. Inversions reals	1.179.943	40.615	1.220.558
7. Transferències de capital	1.169.056	1.010.277	2.179.334
8. Actius financers	1.304.202	131.519	1.435.721
9. Passius financers	805.272	557.053	1.362.325
Operacions corrents	25.272.283,7	4.415.465	29.687.749,2
Operacions de capital	2.349.000	1.050.892	3.399.891
Operacions financeres	2.109.474	688.572	2.798.046
Total	29.730.757	6.154.929	35.885.686

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 5.1.6
L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
GENERALITAT
DETALL PER SECCIONS DE LES MODIFICACIONS DE CRÈDIT
Milers €

	Crèdits inicials	Modificacions pressupostàries	Crèdits definitius
AG Agricultura, Alimentació i Acció Rural	454.723	544.775	999.497
BE Acció Social i Ciutadania	1.706.245	492.629	2.198.874
CA Consell de l'Audiovisual de Catalunya	9.576	19	9.595
CC Consell Consultiu	4.147	0	4.147
CJ Comissió Jurídica Assessora	3.738	0	3.738
CT Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	3.315	0	3.315
CU Cultura i Mitjans de Comunicació	650.715	17.910	668.624
DD Despeses Diversos Departaments	199.156	-49.652	149.503
DT Deute	1.614.184	555.747	2.169.932
EC Economia i Finances	241.015	88.811	329.826
EN Educació	5.122.010	320.309	5.442.319
FO Fons de Contingència	110.000	-110.000	0
GO Governació i Administracions Públiques	476.600	58.316	534.916
IT Interior, Relacions Institucionals i Participació	1.245.068	-4.344	1.240.724
IU Innovació, Universitats i Empresa	1.589.070	328.228	1.917.298
JU Justícia	927.628	80.889	1.008.516
MA Medi Ambient i Habitatge	530.539	357.778	888.317
PA Parlament de Catalunya	77.218	0	77.218
PD Agència Catalana de Protecció de Dades	3.711	0	3.711
PE Pensions	4.575	0	4.575
PL Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	2.917.182	219.047	3.136.229
PO Política Territorial i Obres Públiques	1.524.000	-15.291	1.508.709
PR Presidència	103.997	1.398	105.395
SA Salut	9.246.743	2.804.982	12.051.724
SC Sindicatura de Comptes	13.350	0	13.350
TI Treball	683.288	474.317	1.157.605
VP Vicepresidència	268.966	-13.018	255.949
OA Oficina antifrau	0	2.078	2.078
Total	29.730.757	6.154.929	35.885.686

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

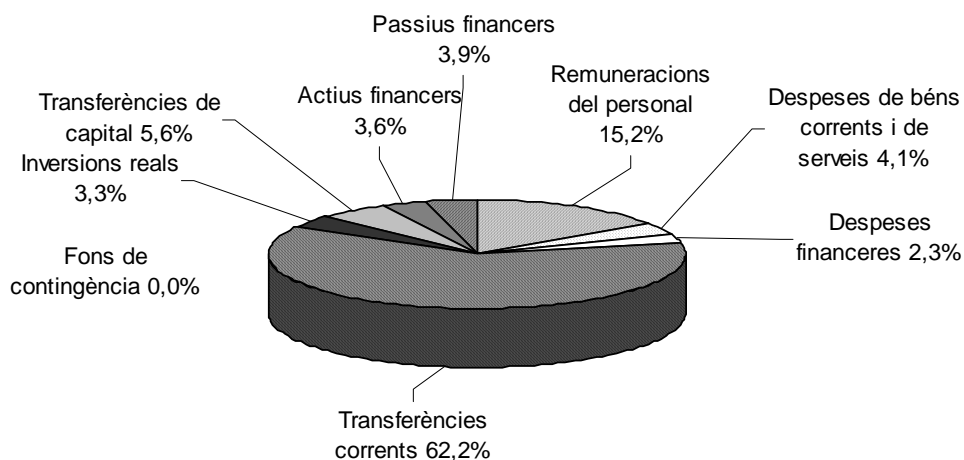
La classificació econòmica de la liquidació del pressupost de despeses mostra que les obligacions reconegudes van ser un 15,6 % superiors a les de l'exercici anterior, amb un grau d'execució del 98,1 % dels crèdits definitius. Les despeses corrents, amb el 83,7 % del total, van créixer per sobre de la mitjana (18,4 %). Les transferències corrents són el capítol amb un volum de despesa més gran (62,2 % del total) i van créixer un 22,7 %. Les remuneracions del personal i la compra de béns corrents i serveis van créixer a uns ritmes menors (7,6 % i 4,0 %, respectivament). Al seu torn, les operacions de capital, que presenten un grau d'execució inferior al de la resta de despeses (91,5 %), es van reduir el 0,7 %, com a efecte conjunt del descens del 10,3 % de les inversions reals i l'augment del 6,0 % de les transferències de capital.

Quadre 5.1.7
 L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
 GENERALITAT
 DETALL PER CAPÍTOLS DE LES DESPESES
 Milers €

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	Pagaments efectius (P)	Grau d'execució (%O/C)	% variació 09/08 (O)
1. Remuneracions del personal	5.374.775	5.354.458	5.351.403	99,6	7,6
2. Despeses de béns corrents i de serveis	1.527.556	1.430.558	984.764	93,7	4,0
3. Despeses financeres	806.939	796.602	795.576	98,7	14,3
4. Transferències corrents	21.978.480	21.886.145	18.683.920	99,6	22,7
5. Fons de contingència	0	0	0	-	-
6. Inversions reals	1.220.558	1.152.127	919.171	94,4	(10,3)
7. Transferències de capital	2.179.334	1.958.278	1.290.190	89,9	6,0
8. Actius financers	1.435.721	1.255.315	897.189	87,4	(31,1)
9. Passius financers	1.362.325	1.361.672	1.361.672	100,0	132,0
Operacions corrents	29.687.749	29.467.762	25.815.662	99,3	18,4
Operacions de capital	3.399.891	3.110.404	2.209.361	91,5	(0,7)
Operacions financeres	2.798.046	2.616.988	2.258.862	93,5	8,6
Total	35.885.686	35.195.154	30.283.885	98,1	15,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Gràfic 5.1.1
 L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
 GENERALITAT
 DETALL PER CAPÍTOLS DE LES DESPESES (% DRETS LIQUIDATS SOBRE EL TOTAL)

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La secció pressupostària que concentra el volum més gran de despesa és Salut, amb el 34,2 % del total. Presenta la principal variació de despesa (33,2 %) majoritàriament per les operacions corrents, que responen a l'augment de les transferències corrents al Servei Català de la Salut. Aquest increment és conseqüència de que, com s'ha explicat anteriorment, es van concedir unes modificacions de crèdit que van finançar la regularització de despesa sanitària d'exercicis anteriors pendent d'imputació. El Departament d'Educació, amb bona part de les remuneracions del personal, corresponent al personal docent, és la segona secció quant a despesa, amb un 15,3 % de les obligacions totals. El seu creixement (6,4 %) va ser inferior al de la mitjana. El context de crisi va determinar l'evolució de la resta de despeses, més sensibles a la conjuntura social i econòmica. L'impacte social de la crisi va comportar que les despeses d'Acció Social i Ciutadania, principalment de caràcter corrent, creixessin per sobre de la mitjana (20,4 %). Destaca també l'acceleració de les despeses de deute (68,1 %), com a conseqüència dels interessos i amortitzacions que cal atendre arran de l'increment de l'endeutament, i de Treball i Indústria (60,2 %), a causa de l'augment de les transferències corrents del Servei Català d'Ocupació. D'altra banda, el descens dels ingressos tributaris de l'Estat va comportar una evolució negativa de la participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat (-1,2 %), en què la Generalitat tan sols actua d'intermediària. Al seu torn, les despeses de Política Territorial i Obres Públiques, la meitat de les quals són operacions de capital, van acusar la restricció pressupostària i es van reduir un 33,2 %.

Quadre 5.1.8
 L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
 GENERALITAT
 DETALL PER SECCIONS DE LES DESPESES
 Milers €

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% O/C	% variació 09/08 (O)
AG Agricultura, Alimentació i Acció Rural	999.497	885.023	88,5	6,8
BE Acció Social i Ciutadania	2.198.874	2.165.455	98,5	20,4
CA Consell de l'Audiovisual de Catalunya	9.595	9.595	100,0	-3,4
CC Consell Consultiu	4.147	4.097	98,8	-1,2
CJ Comissió Jurídica Assessora	3.738	3.031	81,1	10,5
CT Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	3.315	3.315	100,0	-3,1
CU Cultura i Mitjans de Comunicació	668.624	662.484	99,1	-8,9
DD Despeses Diversos Departaments	149.503	136.891	91,6	17,4
DT Deute	2.169.932	2.158.904	99,5	68,1
EC Economia i Finances	329.826	321.132	97,4	32,9
EN Educació	5.442.319	5.392.944	99,1	6,4
FO Fons de Contingència	0	0	-	-
GO Governació i Administracions Públiques	534.916	504.353	94,3	0,0
IT Interior, Relacions Institucionals i Participació	1.240.724	1.230.158	99,1	9,0
IU Innovació, Universitats i Empresa	1.917.298	1.833.246	95,6	20,4
JU Justícia	1.008.516	971.183	96,3	6,9
MA Medi Ambient i Habitatge	888.317	806.028	90,7	15,0
PA Parlament de Catalunya	77.218	77.218	100,0	-5,1
PD Agència Catalana de Protecció de Dades	3.711	3.456	93,1	11,3
PE Pensions	4.575	2.902	63,4	-18,7
PL Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	3.136.229	3.136.229	100,0	-1,2
PO Política Territorial i Obres Públiques	1.508.709	1.413.523	93,7	-34,3
PR Presidència	105.395	103.950	98,6	-8,8
SA Salut	12.051.724	12.022.896	99,8	33,2
SC Sindicatura de Comptes	13.350	13.350	100,0	2,2
TI Treball	1.157.605	1.082.763	93,5	60,2
VP Vicepresidència	255.949	248.950	97,3	-8,4
OA Oficina Antifrau	2.078	2.078	100,0	-
Total	35.885.686	35.195.154	98,1	15,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Informe econòmic i financer dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011 (Projecte)
5. El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2009

Quadre 5.1.9

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
GENERALITAT

DISTRIBUCIÓ PER SECCIONS I CAPÍTOLS DE LES OBLIGACIONS RECONEGUDES PER DESPESES CORRENTS
Milers €

	Cap 1	Cap 2	Cap 3	Cap 4	Total op. corr.	% variació 09/08 (O)
	Rem. pers.	Béns i serv.	Desp. Fin.	Transf. corrents		
AG Agricultura, Alimentació i Acció Rural	68.779	37.177	0	44.902	150.858	3,4
BE Acció Social i Ciutadania	68.090	140.408	0	1.866.098	2.074.597	20,2
CA Consell de l'Audiovisual de Catalunya	5.832	3.106	0	150	9.089	5,2
CC Consell Consultiu	2.560	982	0	0	3.542	-1,4
CJ Comissió Jurídica Assessoradora	1.346	1.476	0	0	2.822	6,9
CT Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	1.836	1.227	0	210	3.273	-1,5
CU Cultura i Mitjans de Comunicació	36.074	37.935	0	183.663	257.672	-0,9
DD Despeses Diversos Departaments	0	39.818	0	10.220	50.038	29,3
DT Deute	0	630	796.602	0	797.231	14,4
EC Economia i Finances	50.284	20.217	0	60.549	131.050	-1,9
EN Educació	3.178.834	337.778	0	1.572.671	5.089.284	7,5
FO Fons de Contingència	0	0	0	0	0	0,0
GO Governació i Administracions Públiques	44.442	67.384	0	225.447	337.274	-1,1
IT Interior, Relacions Institucionals i Participació	955.715	203.231	0	25.459	1.184.405	12,5
IU Innovació, Universitats i Empresa	32.256	21.001	0	1.269.859	1.323.115	10,7
JU Justícia	563.836	290.208	0	84.221	938.265	9,9
MA Medi Ambient i Habitatge	69.081	52.077	0	160.077	281.235	8,3
PA Parlament de Catalunya	33.201	15.105	0	17.148	65.454	-2,7
PD Agència Catalana de Protecció de Dades	2.115	1.065	0	73	3.253	9,0
PE Pensions	2.315	0	0	588	2.902	-18,7
PL Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	3.136.229	3.136.229	-1,2
PO Política Territorial i Obres Públiques	58.953	32.090	0	451.690	542.733	20,4
PR Presidència	32.045	49.932	0	6.545	88.521	-1,9
SA Salut	76.302	29.493	0	11.631.271	11.737.066	33,9
SC Sindicatura de Comptes	9.019	3.587	0	65	12.672	2,6
TI Treball	41.994	24.447	0	976.762	1.043.202	59,0
VP Vicepresidència	18.815	19.300	0	162.247	200.361	-7,1
OA Oficina Antifrau	735	884	0	0	1.619	
Total	5.354.458	1.430.557	796.602	21.886.145	29.467.762	18,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 5.1.10

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
GENERALITAT

DISTRIBUCIÓ PER SECCIONS I CAPÍTOLS DE LES OBLIGACIONS RECONEGUDES PER DESPESES DE CAPITAL
Milers €

	Cap 6	Cap 7	Total op. cap.	% variació 09/08 (O)
	Inv. reals	Transf. capital		
AG Agricultura, Alimentació i Acció Rural	109.722	554.481	664.202	15,2
BE Acció Social i Ciutadania	10.481	76.567	87.047	21,7
CA Consell de l'Audiovisual de Catalunya	491	0	491	-61,5
CC Consell Consultiu	555	0	555	0,0
CJ Comissió Jurídica Assessoradora	209	0	209	104,2
CT Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	42	0	42	-57,1
CU Cultura	12.276	38.237	50.513	-27,1
DD Despeses Diversos Departaments	72.155	10.320	82.475	5,9
DT Deute	0	0	0	--
EC Economia i Finances	2.917	18.898	21.815	-25,0
EN Educació	251.929	51.350	303.279	-10,1
FO Fons de Contingència	0	0	0	--
GO Governació i Administracions Públiques	8.198	147.754	155.953	18,5
IT Interior, Relacions Institucionals i Participació	40.458	5.254	45.711	-39,8
IU Innovació, Universitats i Empresa	2.525	234.925	237.450	14,4
JU Justícia	32.473	82	32.554	-39,2
MA Medi Ambient i Habitatge	9.346	408.931	418.276	1,8
PA Parlament de Catalunya	11.733	0	11.733	-16,8
PD Agència Catalana de Protecció de Dades	203	0	203	65,7
PE Pensions	0	0	0	--
PL Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	--
PO Política Territorial i Obres Públiques	543.935	155.662	699.597	-13,1
PR Presidència	9.122	6.286	15.408	-15,4
SA Salut	2.429	218.226	220.655	16,3
SC Sindicatura de Comptes	648	0	648	-5,0
TI Treball	12.812	15.235	28.047	48,1
VP Vicepresidència	17.012	16.071	33.083	-18,5
OA Oficina Antifrau	458	0	458	--
Total	1.152.127	1.958.278	3.110.404	-0,7

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La distribució de les obligacions reconegudes per àrees i polítiques reflecteix l'estructura de les competències de la Generalitat. La major part de la despesa correspon a l'àrea de producció de béns públics de caràcter social, que conté salut i educació, les principals polítiques pel que fa al volum d'obligacions reconegudes (33,8 % i 17,6 % del total, respectivament). De manera similar a les seccions pressupostàries, el context de crisi i l'estructura de la despesa determinen l'evolució de les àrees de despesa restants. Salut va créixer amb intensitat (33,7 %), mentre que educació ho va fer per sota de la mitjana (7,5 %). La protecció i promoció social presenta un creixement notable per l'impuls de la política de foment de l'ocupació (65,8 %) i, d'altra banda, la despesa en deute públic va ésser un 68,1 % superior a la de l'exercici anterior. En canvi, altres polítiques presenten una contenció de la despesa, com és el cas de la producció de béns públics de caràcter econòmic, amb un grau d'execució inferior a la mitjana (94,9 %) i una reducció del 25,5 %, i del funcionament de les institucions i l'Administració general, amb un creixement de l'1,6 %. Al seu torn, el suport financer als ens locals, que conté principalment la participació local en els tributs de l'Estat, presenta un estancament.

Quadre 5.1.11

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009

GENERALITAT

DETALL PER ÀREES I POLÍTICA DE DESPESA

Milers €

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	Grau d'execució (%O/C)	% variació 09/08 (O)
1 Funcion.Inst.i Admció.Gral.	1.947.927	1.909.245	1.858.278	97,3	1,6
11 Alta direc.Gene.i Govern	114.804	116.902	115.890	99,1	7,4
12 Admin.i serveis generals	1.813.972	1.774.074	1.725.513	97,3	1,1
13 Part.ciudadana i proc.elect.	19.151	18.269	16.875	92,4	13,3
2 Serveis públics generals	2.021.836	2.103.482	2.060.333	97,9	7,9
21 Justícia	851.098	935.918	899.576	96,1	7,8
22 Seguretat i prot. civil	1.103.175	1.111.018	1.104.506	99,4	9,8
23 Rel.ext. i cooper.desenvol.	67.563	56.545	56.251	99,5	-18,9
3 Protecció i promoc. social	2.161.311	3.115.562	3.011.715	96,7	31,6
31 Protecció social	1.491.823	1.988.471	1.963.391	98,7	21,4
32 Promoció social	88.445	92.271	81.002	87,8	-7,3
33 Foment de l'ocupació	581.042	1.034.821	967.322	93,5	65,8
4 Prod.béns púb.caract.soc.	15.619.241	19.074.138	18.923.690	99,2	23,0
41 Salut	9.129.152	11.928.136	11.907.221	99,8	33,7
42 Educació	5.800.287	6.271.028	6.211.293	99,0	7,5
43 Habitatge i altres actuac.	281.317	477.553	415.360	87,0	38,1
44 Cultura i esports	364.935	353.561	346.060	97,9	-2,9
45 Llengua catalana	27.973	29.059	28.955	99,6	-5,2
46 Consum	15.578	14.802	14.802	100,0	0,9
5 Prod.béns pub.caràct.econ.	2.489.027	2.706.593	2.568.019	94,9	-25,5
51 Cide de l'aigua	55.609	194.610	194.392	99,9	0,3
52 Transport	1.279.752	1.254.293	1.187.448	94,7	-37,1
53 Societat infor.i coneix.i tel.	390.958	419.572	416.913	99,4	-28,9
54 Urbanisme i orden. territori	28.405	37.802	22.320	59,0	8,3
55 Actuacions ambientals	185.209	201.213	179.705	89,3	-8,8
56 Infraestr. agràries i rurals	140.412	150.847	131.535	87,2	-17,8
57 Recerca, desenvol.i innov.	356.045	399.613	387.186	96,9	10,1
58 Altres act.caràcter econom.	52.638	48.644	48.521	99,7	-3,3
6 Foment i regul.sect.produc.	552.908	1.329.739	1.161.128	87,3	40,0
61 Agricultura, ramad. i pesca	175.746	706.335	613.631	86,9	16,2
62 Indústria	123.268	211.078	169.714	80,4	186,3
63 Energia	37.719	36.112	31.661	87,7	27,5
64 Comerç	64.866	105.730	102.472	96,9	26,0
65 Turisme i oci	43.198	53.292	32.709	61,4	-5,4
66 Desenvol. empresarial	25.033	32.050	26.212	81,8	-3,5
67 Sector financer	81.771	183.981	183.570	99,8	153,2
68 Defensa de la competència	1.307	1.160	1.160	100,0	-11,4
7 Suport financer ens locals	3.214.324	3.476.996	3.453.087	99,3	0,0
71 Suport financer ens locals	3.214.324	3.476.996	3.453.087	99,3	0,0
8 Fons de contingència	110.000	0	0	--	--
81 Fons contin.d'exec.press.	110.000	0	0	--	--
9 Deute públic	1.614.184	2.169.932	2.158.904	99,5	68,1
91 Amort.i desp.finan.deute p.	1.614.184	2.169.932	2.158.904	99,5	68,1
Total	29.730.757	35.885.686	35.195.154	98,1	15,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

5.2. La liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives

Els pressupostos de l'exercici 2009 van incorporar dues entitats autònomes administratives noves: l'Agència de Protecció de la Salut i l'Autoritat Catalana de la Competència. La creació d'aquesta darrera agència va comportar la desaparició del Tribunal Català de Defensa de la Competència, que va hi quedar integrat.

Els ingressos de les entitats autònomes administratives l'any 2009 van ser un 39,9 % superiors als de l'exercici anterior, com a conseqüència de l'increment dels recursos del SOC, que van representar el 67,4 % del total. Els drets liquidats del Servei Català d'Ocupació, que provenen gairebé totalment de les transferències corrents del Departament de Treball, van ser un 62,0 % superiors als de l'any anterior. El Servei Català del Trànsit, que es nodreix gairebé totalment de taxes i altres ingressos, va registrar també un increment dels drets liquidats (22,1 %). D'altra banda, les taxes i altres ingressos del conjunt d'entitats autònomes administratives, amb el 14,6 % dels ingressos totals, van créixer a un ritme del 29,3 %.

Quadre 5.2.1

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
ENTITATS AUTÒNOMES ADMINISTRATIVES
DETALL DELS DRETS LIQUIDATS PER CAPÍTOLS I ENS
Milers €

	Taxes i	Trans.	Ingr.	Trans.	Actius	Passius	Total	
	altres ingr.	Corr.	Patr.	Cap.	fin.	fin.	Import	Variació
Patronat de la Muntanya de Montserrat	955	2.488	1	653	0	0	4.098	-0,3
Institut Català de la Dona	229	10.935	0	37	4	0	11.205	-15,7
Escola d'Administració Pública de Catalunya	1.023	11.395	9	240	6	0	12.673	9,4
Institut d'Estadística de Catalunya	694	7.867	0	1.797	14	0	10.372	-14,3
Institució de les Lletres Catalanes	23	3.063	0	3	0	0	3.089	-8,3
Museu de Ciència i Tècnica de Catalunya	693	2.857	0	834	0	0	4.384	5,0
Museus d'Arqueologia de Catalunya	446	3.921	0	2.054	4	0	6.424	-16,0
Biblioteca de Catalunya	92	7.897	0	3.091	1	0	11.082	-12,3
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	2.235	9.952	2	300	12	0	12.501	-8,0
Consell Català de l'Esport	439	56.767	0	13.269	12	0	70.487	-8,9
Institut d'Estudis de la Salut	2.700	4.665	2	26	1	0	7.395	17,4
Institut Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	0	1.875	0	40	0	0	1.916	2,1
Institut Català de la Vinya i el Vi	473	3.417	6	170	2	0	4.068	-14,4
Institut Promoció i Formació Cooperatives	0	536	32	0	0	0	568	-4,1
Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	64	5.424	0	82	2	0	5.572	-9,5
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	0	14.228	0	19	2	0	14.249	3,3
Agència Catalana del Consum	2.279	14.136	0	720	2	0	17.137	5,9
Servei Català de Trànsit	135.643	38	1.051	0	3	0	136.735	22,1
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	0	661	1	40	0	0	702	51,9
Agència Catalana de Seguretat Alimentària	0	1.171	1	3	0	0	1.175	-16,5
Servei d'Ocupació de Catalunya	10.858	758.558	188	8.053	21	9.000	786.679	62,0
Institut Català d'Avaluacions Mèdiques	3.326	240	37	0	0	0	3.603	14,5
Agència de Protecció de la Salut	7.016	11.162	8	300	0	0	18.486	--
Centre d'Estudis d'Opinió	42	1.534	0	191	3	0	1.770	-21,0
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	611	17.001	1	1.712	0	0	19.326	4,0
Tribunal Català de Defensa de la Competència	0	0	1	0	0	0	1	-100,0
Autoritat Catalana de la Competència	1	1.122	0	16	0	0	1.138	--
Total entitats autònomes administratives	169.844	952.910	1.342	33.649	89	9.000	1.166.832	39,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La liquidació de les despeses de les entitats autònomes administratives va mostrar un creixement de les obligacions reconegudes del 4,7 %, ritme molt inferior al dels ingressos. El SOC va concentrar un volum de despesa superior, amb el 62,2 % del total, i les seves obligacions reconegudes van créixer un 8,4 %. La major part de les entitats van tenir una despesa inferior a la de l'exercici anterior. Les transferències corrents suposen el 60,8 % de les despeses del conjunt d'entitats autònomes administratives, i el 79,0 % s'originen al SOC. En aquest cas l'increment va ser del 12,7 %. Les remuneracions del personal van créixer un 10,2 %, i la despesa en béns corrents i serveis un 1,9 %.

Quadre 5.2.2

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
ENTITATS AUTÒNOMES ADMINISTRATIVES
DETALL DE LES OBLIGACIONS RECONEGUDES PER CAPÍTOLS I ENS
Milers €

	Rem. pers.	Béns i serv.	Desp. Fin.	Transf. corrents	Inv. reals	Transf. capital	Actius Fin.	Total	
								Import	Variació
Patronat de la Muntanya de Montserrat	871	951	0	1.300	1.469	0	0	4.592	20,6
Institut Català de les dones	2.427	2.068	0	5.651	107	0	3	10.256	-22,0
Escola d'Administració Pública de Catalunya	3.339	7.928	0	336	244	0	6	11.853	-3,0
Institut d'Estadística de Catalunya	5.658	1.496	0	89	1.164	0	19	8.424	-14,9
Institució de les Lletres Catalanes	631	976	0	1.372	1	0	0	2.980	-1,7
Museu de Ciència i Tècnica de Catalunya	1.217	1.711	0	324	353	184	0	3.789	-3,1
Museus d'Arqueologia de Catalunya	3.128	2.067	1		1.323	0	9	6.529	-9,0
Biblioteca de Catalunya	6.356	2.131	0	570	1.929	122	2	11.110	-12,0
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	8.644	2.532	0	341	143	0	17	11.677	-11,6
Consell Català de l'Esport	6.753	6.769	0	42.594	1.080	9.104	12	66.313	-14,3
Institut d'Estudis de la Salut	1.744	5.090	0	28	19	0	1	6.882	17,5
Institut Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	195	1.092	0	488	40	0	0	1.815	-1,6
Institut Català de la Vinya i el Vi	2.581	1.765	0	71	277	0	3	4.697	-3,0
Institut Promoció i Formació Cooperatives	272	142	0	112		0	0	526	9,9
Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	1.929	3.009	0	144	349	0	2	5.432	-0,1
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	3.391	4.274	0	6.609	5	0	4	14.282	7,0
Agència Catalana del Consum	7.113	4.810	0	2.374	702	19	3	15.021	1,0
Servei Català de Trànsit	9.902	30.848	401	34.027	8.329	0	108	83.614	-2,3
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	182	263	0	128	31	0	0	603	37,7
Agència Catalana de Seguretat Alimentària	0	1.215	0		3	0	0	1.218	17,7
Servei d'Ocupació de Catalunya	66.477	31.812	0	396.390	7.931	292	8.877	511.779	8,4
Institut Català d'Avaluacions Mèdiques	0	2.513	0	605	281	0	0	3.399	-1,3
Agència de Protecció de la Salut	0	9.092	0	7.185	391	0	0	16.667	--
Centre d'Estudis d'Opinió	750	866	0	90	34	0	2	1.741	15,1
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	3.908	12.098	0	128	1.201	0	0	17.335	-3,2
Tribunal Català de Defensa de la Competència	190	11	0	0	0	0	0	201	-81,6
Autoritat Catalana de la Competència	594	105	0	6	55	0	0	760	--
Total entitats autònomes administratives	138.252	137.634	402	500.959	27.461	9.722	9.068	823.497	4,7

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

5.3. La liquidació dels pressupostos del Servei Català de la Salut, de l'Institut Català de la Salut i de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Els ingressos

El Servei Català de la Salut (CatSalut) és l'organisme responsable de garantir la prestació dels serveis sanitaris de cobertura pública a Catalunya. Els ingressos del 2009, que provenen gairebé exclusivament de les transferències corrents del Departament de Salut, van créixer el 33,8 %.

Quadre 5.3.1

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
SERVEI CATALÀ DE LA SALUT
DETALL PER CAPÍTOLS DELS INGRESSOS
Milers €

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (DL)	Recaptació	% variació DL 09/08
3.- Taxes i altres ingressos	1.590	1.043	1.043	3,5
4.- Transferències corrents	8.814.710	11.520.332	9.668.782	34,4
5.- Ingressos patrimonials	177	7	7	-82,6
6.- Alienació d'inversions reals	0	1	1	
7.- Transferències de capital	216.253	217.292	217.292	20,6
8.- Actius financers	65.289	65.262	65.262	-7,3
Operacions corrents	8.816.478	11.521.381	9.669.832	34,4
Operacions de capital	216.253	217.292	217.292	20,6
Operacions financeres	65.289	65.262	65.262	-7,3
Total	9.098.020	11.803.936	9.952.386	33,8

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'Institut Català de la Salut (ICS) integra els centres i empreses de serveis sanitaris dels quals la Generalitat és titular. Els seus ingressos, que provenen majoritàriament de les transferències del CatSalut, van créixer l'11,2 %.

Quadre 5.3.2

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
INSTITUT CATALÀ DE LA SALUT
DETALL PER CAPÍTOLS DELS INGRESSOS
Milers €

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (DL)	Recaptació	% variació DL 09/08
3.- Taxes i altres ingressos	94.735	59.688	54.257	11,2
4.- Transferències corrents	2.580.084	3.065.028	2.784.338	11,4
5.- Ingressos patrimonials	162	40	40	-86,8
7.- Transferències de capital	26.000	28.344	20.714	-3,2
8.- Actius financers	1.103	697	697	-15,6
Operacions corrents	2.674.981	3.124.756	2.838.636	11,4
Operacions de capital	26.000	28.344	20.714	-3,2
Operacions financeres	1.103	697	697	-15,6
Total	2.702.084	3.153.798	2.860.047	11,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS) van presentar un creixement del 21,9 %. Les transferències corrents del Departament d'Acció Social i Ciutadania en constitueixen l'ingrés principal.

Quadre 5.3.3

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS
DETALL PER CAPÍTOLS DELS INGRESSOS
Milers €

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (DL)	Recaptació	% variació DL 09/08
3.- Taxes i altres ingressos	74.397	75.797	75.786	6,6
4.- Transferències corrents	1.127.393	1.548.195	1.498.060	22,3
5.- Ingressos patrimonials	0	12	12	-71,5
6.- Alienació d'inversions reals	31.174	72.327	72.327	
7.- Transferències de capital	240	146	146	-99,7
8.- Actius financers				-100,0
Operacions corrents	1.201.790	1.624.004	1.573.859	21,5
Operacions de capital	31.415	72.473	72.473	32,2
Operacions financeres	0	0	0	-100,0
Total	1.233.205	1.696.477	1.646.332	21,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses

El creixement de les despeses del CatSalut va ser del 32,6 %, lleugerament inferior que el ritme dels ingressos. El capítol de béns i serveis, constituït bàsicament pels concerts

sanitaris, és la principal despesa, i creix per sobre de la mitjana (41,7 %). Les transferències corrents, destinades principalment a l'ICS i a la despesa farmacèutica de les famílies, creix també a un ritme elevat (25,6 %) tot i que inferior a la mitjana.

Quadre 5.3.4
L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2008
SERVEI CATALÀ DE LA SALUT
DETALL PER CAPÍTOLS DE LES DESPESES
Milers €

	Crèdits Inicials	Crèdits Definitius	Obligacions reconegudes (OR)	Pagaments efectius	% variació OR 09/08
1.- Remuneracions personal	27.016	27.112	26.397	26.396	2,7
2.- Despesa de béns i serveis	4.427.217	6.102.374	6.099.458	4.334.235	41,7
4.- Transferències corrents	4.362.245	5.459.505	5.454.781	4.522.438	25,6
6.- Inversions reals	166.219	166.804	152.672	133.635	-6,2
7.- Transferències de capital	50.035	53.428	52.082	42.193	12,2
8.- Variació actius financers	65.289	70.186	68.166	34.281	20,0
Operacions corrents	8.816.478	11.588.991	11.580.635	8.883.069	33,5
Operacions de capital	216.253	220.231	204.755	175.828	-2,1
Operacions financeres	65.289	70.186	68.166	34.281	20,0
Total	9.098.020	11.879.408	11.853.555	9.093.177	32,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a l'ICS, l'evolució de les despeses també té correspondència amb la dels ingressos. En aquest cas, la principal despesa són les remuneracions del personal, que, amb un 66,6 % de les obligacions reconegudes, han crescut per sota de la mitjana (5,7 %). Al seu torn, la despesa en béns i serveis ha crescut un 32,9 %.

Quadre 5.3.5
L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
ÀMBIT INSTITUT CATALÀ DE LA SALUT
DETALL PER CAPÍTOLS DE LES DESPESES
Milers €

	Crèdits Inicials	Crèdits Definitius	Obligacions reconegudes (OR)	Pagaments efectius	% variació OR 09/08
1.- Remuneracions personal	1.918.939	2.128.821	2.125.608	2.125.594	5,7
2.- Despesa de béns i serveis	755.857	1.039.799	1.038.875	619.217	32,9
4.- Transferències corrents	186	186	185	5	-16,4
6.- Inversions reals	26.000	32.926	26.330	9.865	-2,9
8.- Actius financers	1.103	1.103	0	0	-100,0
Operacions corrents	2.674.981	3.168.806	3.164.668	2.744.816	13,3
Operacions de capital	26.000	32.926	26.330	9.865	-2,9
Operacions financeres	1.103	1.103	0	0	-100,0
Total	2.702.084	3.202.836	3.190.998	2.754.682	13,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses de l'ICASS han crescut un 22,9 %, d'acord amb el ritme d'ingressos. Les transferències corrents, que van tenir un creixement del 28,1 %, suposen el 69,9 % de les

obligacions reconegudes. La despesa de compra de béns i serveis, que inclou la prestació de serveis amb mitjans aliens i els subministraments, es va incrementar a un ritme inferior (14,2 %).

Quadre 5.3.6

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
ÀMBIT INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS
DETALL PER CAPÍTOLS DE LES DESPESES
Milers €

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	Pagaments efectius	% variació OR 09/08
1.- Remuneracions personal	67.269	64.774	64.746	64.746	7,0
2.- Compra béns i serveis	435.070	375.519	366.001	272.469	14,2
4.- Transferències corrents	699.451	1.197.502	1.166.816	1.037.645	28,1
6.- Inversions reals	21.780	30.040	28.085	8.411	-43,7
7.- Transferències de capital	9.394	49.855	43.206	23.797	178,5
8.- Actius financers	240	240	150	139	11,1
Operacions corrents	1.201.790	1.637.796	1.597.563	1.374.861	23,6
Operacions de capital	31.174	79.895	71.292	32.208	9,0
Operacions financeres	240	240	150	139	11,1
Total	1.233.205	1.717.931	1.669.005	1.407.208	22,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

5.4. El resultat de la liquidació del pressupost de l'Administració pública de la Generalitat

La liquidació dels pressupostos consolidats de l'Administració general de la Generalitat, les entitats autònomes, el Servei Català de la Salut, l'Institut Català de la Salut i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials va registrar un dèficit de 4.706 milions d'euros, magnitud un 10,7 % inferior a l'exercici anterior. A tall de resum, aquesta rebaixa és resultat, en bona part, de l'entrada en vigor del nou model de finançament en virtut de l'Acord del Consell de Política Fiscal i Financera 6/2009, que va comportar uns ingressos addicionals que van atenuar l'impacte de la pèrdua recaptatòria derivada de la crisi econòmica persistent. Cal tenir en compte que la Generalitat va ingressar 2.263 milions d'euros menys en concepte d'impostos que els inicialment pressupostats. Pel que fa a la despesa, el resultat s'explica per la necessitat de posar en marxa plans d'estímul fiscal i d'ajuda als sectors més desfavorits. Paral·lelament, l'Administració catalana va absorbir 1.851 milions d'euros de despesa desplaçada en salut, inclosos en els altres ajustos. Amb tot, el dèficit respecte del PIB català ha passat del 2,6 % al 2,4 %.

Quadre 5.4.1

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2009
SEC (BASE 2000)
RESULTAT NO FINANCER DE LA LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST
Milions €

	2009	2008	% variació
Resultat comptable	-4.971	-3.135	-58,6
Administració General	-5.256	-3.125	-68,2
Entitats autònomes administratives	343	71	-383,1
SCS i entitats gestores de la Seguretat Social	-58	-81	28,4
Ajustos SEC (base 2000)*	265	-2.137	112,4
Universitats	84	14	-500,0
Ens públics i societats mercantils	-787	357	320,4
Altres ajustos	968	-2.508	138,6
Dèficit segons SEC (base 2000)	-4.706	-5.272	10,7
% del dèficit SEC en el PIB català	-2,4	-2,6	

* A partir del 2007 la variació de la despesa desplaçada es considera un ajust SEC.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya

5.5. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa

En aquest apartat es fa una anàlisi de la inversió real executada³ pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya l'any 2009.

Tal com mostren les xifres de la liquidació del pressupost, la inversió real executada pel conjunt del sector públic de la Generalitat l'any 2009 va ser de 4.593,0 milions d'euros, cosa que equival a 614,42 euros per habitant. El pes de la inversió executada respecte al PIB de Catalunya se situa en el 2,35 %

L'any 2009 es va consolidar el nivell d'inversió assolit en els anys anteriors. Malgrat que la inversió real liquidada va ser un 3,6 % inferior a la de l'any anterior, aquesta davallada es va compensar amb un augment de la inversió finançada amb sistemes específics (mètode alemany, concessions i drets de superfície) sense repercussió directa sobre el pressupost de l'exercici, la qual cosa va fer que l'esforç inversor global del conjunt del sector públic, de fet, augmentés en un 2,1 %.

³ Es considera com despesa executada les obligacions reconegudes segons la liquidació del pressupost de l'exercici.

EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL (CAP. 6) LIQUIDADA
Milers €

	2008	2009	% Increment
Inversió pressupostària liquidada	4.766.981	4.593.044	-3,6%
Inversió extrapressupostària liquidada	739.823	1.028.324	39,0%
Total esforç inversor	5.506.804	5.621.368	2,1%

Aquest apartat de l'informe s'estructura en tres punts: en el primer, es fa una anàlisi de la inversió des d'un vessant territorial (comarques i àmbits del Pla territorial general); en el segon, es mostra la inversió de la Generalitat per polítiques de despesa i per sectors, i en el tercer, es mostren les obres executades l'any 2009, però que no tenen impacte directe sobre el pressupost de l'exercici.

Anàlisi territorial de les inversions reals de la Generalitat l'any 2009

Els quadres 5.5.1 i 5.5.2 mostren la distribució per comarques i per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (capítol 6) executades pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya en l'exercici pressupostari 2009.

Aquestes dades inclouen les inversions efectuades directament pels departaments de la Generalitat, així com pel Servei Català de la Salut (SCS), l'Institut Català de la Salut (ICS) i l'ICASS; les entitats autònomes administratives (EAA), les entitats autònomes comercials i financeres (EACiF) i les empreses públiques (EP), tant les de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat (EDP), com les societats mercantils (SM) amb participació majoritària de la Generalitat. També s'inclouen les inversions dels Consorcis i les Fundacions.

El criteri utilitzat per distribuir territorialment les inversions ha estat el de la seva ubicació física, però cal tenir en compte que el territori on s'ubica una determinada actuació no sempre coincideix amb el territori que rep l'impacte dels beneficis, el qual pot ser molt més ampli. Aquest fet s'ha de tenir en compte a l'hora d'analitzar la inversió per comarques, més encara si considerem la reduïda dimensió territorial d'algunes d'elles. Igualment, hi ha una part de les inversions que no pot ser territorialitzada, atesa la naturalesa d'aquestes inversions.

Per tal d'evitar duplicitats en les xifres d'inversió, a través del capítol 6 del pressupost, s'han consolidat les aportacions que han fet la Generalitat i els seus organismes i empreses a GISA, REGSA, REGSEGA, INCASÒL, Forestal Catalana (únicament la part corresponent a les aportacions pel Pla econòmic financer), Centre d'Estudis Demogràfics, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona, Consorci Sanitari de Terrassa i Institut Català d'Oncologia.

Quadre 5.5.1

EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009

DISTRIBUCIÓ PER COMARQUES DE LES INVERSIONS REALS (CAP. 6) LIQUIDADES L'ANY 2009.

TOTAL CONSOLIDAT DE LA GENERALITAT (INCLOSES LES EMPRESES PÚBLIQUES)

Milers €

	CatSalut		Empreses			Consortis	TOTAL	Inv. per càpita euros / hab
	Generalitat	ICS i ICASS	EAA	EACIF	(EDP+SM)	i Fund.		
Alt Camp	1.932	1.312	20	-	14.828	-	18.094	402,07
Alt Empordà	3.380	547	489	-	37.656	2	42.074	303,78
Alt Penedès	3.282	2.465	298	-	20.248	1.144	27.437	262,93
Alt Urgell	2.824	-	522	-	7.928	-	11.274	511,59
Alta Ribagorça	360	1.470	-	-	1.630	-	3.461	791,01
Anoia	8.945	2	-	-	33.339	1.316	43.603	372,31
Bages	5.557	1.496	1.469	-	76.849	4	85.375	462,38
Baix Camp	3.560	2.251	-	-	32.383	48	38.243	202,10
Baix Ebre	5.129	1.576	40	-	47.935	38	54.717	669,54
Baix Empordà	13.439	30	33	-	97.085	1	110.588	831,66
Baix Llobregat	14.373	3.175	671	114	515.480	4.136	537.949	677,81
Baix Penedès	2.294	38	-	-	20.942	1	23.275	235,43
Barcelonès	126.953	40.110	20.667	868	1.022.850	163.920	1.375.369	610,84
Berguedà	4.286	155	44	-	6.092	1	10.578	253,40
Cerdanya	287	-	2	-	21.286	0	21.576	1.156,51
Conca de Barberà	2.730	676	-	-	5.582	0	8.988	418,02
Garraf	3.117	502	0	-	17.578	5	21.202	148,19
Garrigues	1.125	304	-	-	49.085	-	50.514	2.466,61
Garrotxa	3.347	16	6	-	12.021	20	15.410	278,47
Gironès	9.497	2.297	169	-	51.085	5.246	68.295	379,96
Maresme	10.480	7.388	-	-	75.798	3.782	97.448	228,45
Montsià	5.447	519	-	-	10.683	-	16.649	230,63
Noguera	4.664	226	-	-	31.281	114	36.285	902,32
Osona	5.594	385	-	-	458.932	4.193	469.104	3.077,89
Pallars Jussà	3.715	224	-	-	16.611	0	20.550	1.484,82
Pallars Sobirà	12.384	109	7	-	20.261	-	32.761	4.296,56
Pla d'Urgell	2.468	301	-	-	5.806	-	8.576	231,51
Pla de l'Estany	314	2	-	-	2.312	-	2.628	87,16
Priorat	181	475	-	-	4.824	-	5.480	546,70
Ribera d'Ebre	734	4.358	-	-	17.848	1	22.942	955,75
Ripollès	1.870	287	-	-	16.751	1	18.909	705,02
Segarra	853	-	-	-	32.715	47	33.614	1.472,70
Segrià	11.441	4.013	113	95	160.633	102	176.396	867,75
Selva	10.538	2.604	-	-	118.076	1.814	133.032	785,36
Solsonès	1.871	-	-	-	8.185	-	10.055	730,82
Tarragonès	6.038	4.490	0	-	49.225	3.959	63.712	257,08
Terra Alta	1.554	353	-	-	11.935	-	13.842	1.069,47
Urgell	917	308	-	-	84.278	-	85.503	2.331,70
Val d'Aran	836	-	-	-	3.703	-	4.539	440,90
Vallès Occidental	10.743	7.345	309	-	267.990	22.909	309.296	351,92
Vallès Oriental	8.950	26.560	1.201	-	78.687	732	116.131	294,70
Total comarcalitzat	318.011	118.369	26.060	1.077	3.568.420	213.537	4.245.474	567,92
No comarcalitzat (1)	100.016	1.077	1.371	1.199	241.210	2.696	347.570	46,50
TOTAL Consolidat	418.027	119.447	27.431	2.276	3.809.630	216.233	4.593.044	614,42

(1) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través de capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, INCASOL, Forestal Catalana (únicament la part corresponent a les aportacions pel Pla Econòmic Financer), Centre d'Estudis Demogràfics, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona, Consorci Sanitari de Terrassa i Institut Català d'Oncologia, per tal que no apareguin duplicades amb les inversions d'aquestes entitats.

Quadre 5.5.2

EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009

DISTRIBUCIÓ PER ÀMBITS DEL PLA TERRITORIAL GENERAL DE LES INVERSIONS REALS (CAP. 6) LIQUIDADES L'ANY 2009.

TOTAL CONSOLIDAT DE LA GENERALITAT (INCLOSES LES EMPRESES PÚBLIQUES)

Milers €

	CatSalut		EAA	EACiF	Empreses (EDP+SM)	Consortis i Fund.	TOTAL	Inv. per càpita euros / hab
	Generalitat	ICS i ICASS						
Àmbit Metropolità	177.898	87.545	23.146	982	1.998.633	196.628	2.484.832	497,74
Comarques Gironines	42.386	5.784	697	-	334.986	7.084	390.937	533,40
Camp de Tarragona	16.735	9.242	21	-	127.784	4.008	157.791	257,64
Terres de l'Ebre	12.864	6.806	40	-	88.402	39	108.150	566,65
Àmbit de Ponent	21.468	5.152	113	95	363.798	264	390.889	1.084,27
Comarques Centrals	26.253	2.038	1.513	-	583.396	5.514	618.714	1.213,95
Alt Pirineu i Aran	20.407	1.803	530	-	71.421	1	94.161	1.225,60
Total Comarcalitzat	318.011	118.369	26.060	1.077	3.568.420	213.537	4.245.474	567,92
No comarcalitzat (1)	100.016	1.077	1.371	1.199	241.210	2.696	347.570	46,50
TOTAL Consolidat	418.027	119.447	27.431	2.276	3.809.630	216.233	4.593.044	614,42

(1) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través de capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, INCASOL, Forestal Catalana (únicament la part corresponent a les aportacions pel Pla Econòmic Financer), Centre d'Estudis Demogràfics, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona, Consorci Sanitari de Terrassa i Institut Català d'Oncologia, per tal que no apareguin duplicades amb les inversions d'aquestes entitats.

L'import total de les inversions consolidades realitzades per la Generalitat l'any 2009 va ser de 4.593,0 milions d'euros, el 82,9 % dels quals el van executar les empreses públiques, el 9,1 % els departaments, el 4,7 % els consorcis i les fundacions, el 2,6 % el Servei Català de la Salut, l'Institut Català de la Salut i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (CatSalut, ICS i ICASS) i el 0,6 % restant les entitats autònomes administratives (EAA) i comercials i financeres (EACiF). Tal com es pot observar, l'activitat inversora de la Generalitat es canalitza principalment a través de les seves empreses públiques.

El 92,4 % de les inversions reals liquidades l'any 2009 (4.245,5 milions d'euros) correspon a inversions comarcalitzades, és a dir, a inversions que es poden ubicar íntegrament dins del territori d'una comarca; mentre que el 7,6 % restant (347,6 milions d'euros) correspon a inversions que, o bé afecten simultàniament diverses comarques, o bé per la seva naturalesa no es poden assignar a un territori concret.

En termes absoluts, les comarques que van rebre un volum més gran d'inversió l'any 2009 són el Barcelonès (1.375,4 milions d'euros), el Baix Llobregat (537,9 milions d'euros) i Osona (469,1 milions d'euros).

Si s'analitza en termes d'inversió *per capita*, s'observa que l'any 2009 la Generalitat va invertir 614,42 euros per habitant, amb una mitjana comarcalitzada de 567,90 euros per habitant.

De les 41 comarques de Catalunya, 19 es van situar per sobre de la mitjana. Destaquen les comarques del Pallars Sobirà, Osona i les Garrigues, amb una inversió superior als 2.400 euros per habitant.

L'anàlisi de la inversió executada per la Generalitat a escala territorial pot resultar esbiaixada si només es considera un any, ja que en determinats casos les inversions es concentren en un període de temps curt, i això pot desvirtuar les dades d'inversió per a una anualitat concreta. Per tant, és recomanable analitzar la inversió territorialitzada amb un horitzó temporal més gran.

Els quadres 5.5.3 i 5.5.4 mostren la inversió realitzada per la Generalitat en els darrers cinc anys (2005-2009), distribuïda per comarques i per àmbits del Pla territorial general.

Quadre 5.5.3
 EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009
 DISTRIBUCIÓ DE LES INVERSIONS REALS (CAP 6) LIQUIDADES PER COMARQUES. PERIODE 2005-2009
 TOTAL CONSOLIDAT DE LA GENERALITAT (INCLOSES LES EMPRESES PÚBLIQUES)
 Milers €

	2005	2006	2007	2008	2009	Mitjana anual (2005-09)	Mitjana anual euros/hab (*)	Índex (com=100)
Alt Camp	6.699	11.449	19.832	32.706	18.094	17.756	417,07	89,4
Alt Empordà	50.020	65.344	68.631	59.254	42.074	57.065	441,67	94,7
Alt Penedès	12.178	20.937	47.753	56.114	27.437	32.884	332,06	71,2
Alt Urgell	79.931	13.279	22.378	13.056	11.274	27.984	1.298,69	278,4
Alta Ribagorça	1.324	1.853	2.295	3.506	3.461	2.488	594,92	127,5
Anoia	22.792	55.790	43.862	56.074	43.603	44.424	397,96	85,3
Bages	108.204	65.562	56.542	68.842	85.375	76.905	434,40	93,1
Baix Camp	25.840	36.404	47.809	45.210	38.243	38.701	215,42	46,2
Baix Ebre	36.153	31.096	33.141	42.600	54.717	39.541	503,14	107,9
Baix Empordà	39.576	71.702	48.194	69.457	110.588	67.903	535,08	114,7
Baix Llobregat	261.556	313.567	519.260	820.839	537.949	490.634	633,45	135,8
Baix Penedès	14.224	17.864	40.146	41.954	23.275	27.493	304,72	65,3
Barcelonès	1.154.935	798.050	877.414	1.713.993	1.375.369	1.183.952	531,29	113,9
Berguedà	13.734	12.228	23.757	18.407	10.578	15.741	386,71	82,9
Cerdanya	12.487	15.990	13.013	25.613	21.576	17.736	994,66	213,3
Conca de Barberà	7.917	11.089	13.426	32.325	8.988	14.749	710,31	152,3
Garraf	17.979	10.085	34.997	24.086	21.202	21.670	159,14	34,1
Garrigues	28.127	8.817	8.096	59.619	50.514	31.034	1.539,19	330,0
Garrotxa	15.894	26.792	36.007	19.866	15.410	22.794	425,41	91,2
Gironès	48.945	108.522	71.014	79.717	68.295	75.298	442,19	94,8
Maresme	41.358	42.400	82.364	101.773	97.448	73.069	176,60	37,9
Montsià	20.023	17.644	17.369	30.987	16.649	20.535	301,45	64,6
Noguera	23.743	58.776	69.315	61.404	36.285	49.905	1.284,38	275,4
Osona	82.668	90.414	54.163	71.186	469.104	153.507	1.040,28	223,0
Pallars Jussà	15.969	30.264	14.045	14.331	20.550	19.032	1.436,67	308,0
Pallars Sobirà	6.278	11.571	30.248	34.927	32.761	23.157	3.197,42	685,5
Pla d'Urgell	6.359	9.041	6.082	9.507	8.576	7.913	225,62	48,4
Pla de l'Estany	3.131	4.156	8.099	3.715	2.628	4.346	149,70	32,1
Priorat	4.355	4.994	5.105	12.307	5.480	6.448	656,12	140,7
Ribera d'Ebre	24.043	18.924	18.013	25.078	22.942	21.800	930,53	199,5
Ripollès	11.295	12.365	44.813	29.912	18.909	23.459	881,95	189,1
Segarra	7.779	14.450	12.388	18.735	33.614	17.393	793,18	170,1
Segrià	58.773	109.582	100.741	181.428	176.396	125.384	651,34	139,6
Selva	30.979	42.377	57.908	71.635	133.032	67.186	426,52	91,4
Solsonès	11.388	4.789	13.709	6.873	10.055	9.363	702,29	150,6
Tarragonès	37.545	51.945	65.452	84.000	63.712	60.531	261,93	56,2
Terra Alta	14.690	11.219	18.936	34.259	13.842	18.589	1.452,60	311,4
Urgell	20.509	21.721	20.855	17.085	85.503	33.135	938,64	201,2
Val d'Aran	12.243	10.678	5.377	2.982	4.539	7.164	729,85	156,5
Vallès Occidental	147.665	173.410	232.228	223.320	309.296	217.184	256,18	54,9
Vallès Oriental	68.420	88.451	131.570	141.383	116.131	109.191	288,80	61,9
-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total comarcalitzat	2.607.725	2.525.590	3.036.347	4.460.066	4.245.474	3.375.040	466,42	100,0
No comarcalitzat	472.925	328.647	335.241	306.916	347.570	358.260	49,51	
Total (consolidat)	3.080.651	2.854.237	3.371.588	4.766.981	4.593.044	3.733.300	515,94	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals des del 2005 al 2009

Quadre 5.5.4

EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009

DISTRIBUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL (CAP 6) LIQUIDADA PER ÀMBITS DEL PLA TERRITORIAL GENERAL. PERÍODE 2005-2009

TOTAL CONSOLIDAT DE LA GENERALITAT (INCLOSES LES EMPRESES PÚBLIQUES)

Milers €

	2005	2006	2007	2008	2009	Mitjana anual (2005-09)	Mitjana anual euros/hab (*)	Índex (com=100)
Àmbit Metropolità	1.704.091	1.446.899	1.925.586	3.081.508	2.484.832	2.128.583	436,38	93,6
Comarques Gironines	199.839	331.258	334.666	333.556	390.937	318.051	458,87	98,4
Camp de Tarragona	96.579	133.746	191.771	248.502	157.791	165.678	288,57	61,9
Terres de l'Ebre	94.908	78.883	87.459	132.924	108.150	100.465	549,19	117,7
Àmbit de Ponent	145.290	222.386	217.477	347.778	390.889	264.764	770,06	165,1
Comarques Centrals	238.785	228.783	192.032	221.382	618.714	299.939	611,79	131,2
Alt Pirineu i Aran	128.233	83.635	87.355	94.415	94.161	97.560	1.320,78	283,2
Total Comarcalitzat	2.607.725	2.525.590	3.036.347	4.460.066	4.245.474	3.375.040	466,42	100,0
No comarcalitzat	472.925	328.647	335.241	306.916	347.570	358.260	49,51	
TOTAL Consolidat	3.080.651	2.854.237	3.371.588	4.766.981	4.593.044	3.733.300	515,94	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals des del 2005 al 2009

Si s'analitza la distribució de la inversió per àmbits del Pla territorial general en el període 2005-2009, s'observa que l'esforç inversor per habitant més gran es concentra a les comarques de l'Alt Pirineu i Aran, amb una inversió anual mitjana de 1.320,78 euros per habitant, pràcticament el triple de la inversió mitjana *per capita* territorialitzada del conjunt del període (466,42 euros per habitant).

A continuació, se situen els àmbits Ponent (770,06 euros per habitant), Comarques Centrals (611,79 euros per habitant), Terres de l'Ebre (549,19 euros per habitant), Comarques Gironines (458,87 euros per habitant), Metropolità (436,38 euros per habitant) i, finalment, Camp de Tarragona (288,57 euros per habitant).

Si l'anàlisi es fa en termes absoluts, l'àmbit territorial més beneficiat és el Metropolità, amb una inversió anual mitjana de 2.128,6 milions d'euros, que representa el 63,1 % del total de la inversió territorialitzada executada per la Generalitat al llarg del període.

El quadre 5.5.5 mostra l'evolució de la inversió real liquidada des de l'any 1992, tant en termes absoluts com en termes *per capita*, el grau d'execució respecte al pressupost aprovat inicialment i el percentatge que la inversió real de la Generalitat representa sobre el PIB de Catalunya.

Quadre 5.5.5

EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009

EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL (CAP. 6) LIQUIDADA.

TOTAL CONSOLIDAT DE LA GENERALITAT (INCLOSES LES EMPRESES PÚBLIQUES)

Any	Inversió Liquidada (milers d'€)	variació anual (%)	Grau Execució (*)	Inversió per càpita (euros / hab)	% Inversió / PIB (**)
1992	1.153.273	-	94,4%	190,13	1,64%
1993	1.131.570	-1,9%	76,2%	186,37	1,56%
1994	1.165.873	3,0%	77,2%	191,82	1,50%
1995	1.150.257	-1,3%	78,2%	189,06	1,37%
1996	959.828	-16,6%	76,3%	157,61	1,06%
1997	1.038.862	8,2%	77,7%	169,78	1,08%
1998	976.092	-6,0%	77,7%	158,78	0,96%
1999	1.063.586	9,0%	83,1%	171,30	0,97%
2000	1.114.692	4,8%	75,9%	178,01	0,94%
2001	1.299.386	16,6%	78,3%	204,26	1,01%
2002	1.588.267	22,2%	77,8%	244,11	1,16%
2003	2.014.146	26,8%	82,1%	300,43	1,37%
2004	1.943.434	-3,5%	91,2%	285,24	1,23%
2005	3.080.651	58,5%	81,8%	440,39	1,81%
2006	2.854.237	-7,3%	70,5%	400,05	1,55%
2007	3.371.588	18,1%	91,7%	467,59	1,71%
2008	4.766.981	41,4%	114,3%	647,33	2,35%
2009	4.593.044	-3,6%	100,3%	614,42	2,35%

(*) Comparació entre el pressupost inicial de l'exercici i l'import finalment liquidat.

(**) PIB pm base 2000, segons comptabilitat regional de l'INE. Elaboració pròpia per als anys anteriors al 1995.

En el període comprès entre el 1992 i el 2000, s'observa un descens pràcticament continuat del pes que la inversió executada pel sector públic de la Generalitat representa sobre el PIB de Catalunya, que passa de l'1,64 % del PIB l'any 1992 al 0,94 % l'any 2000.

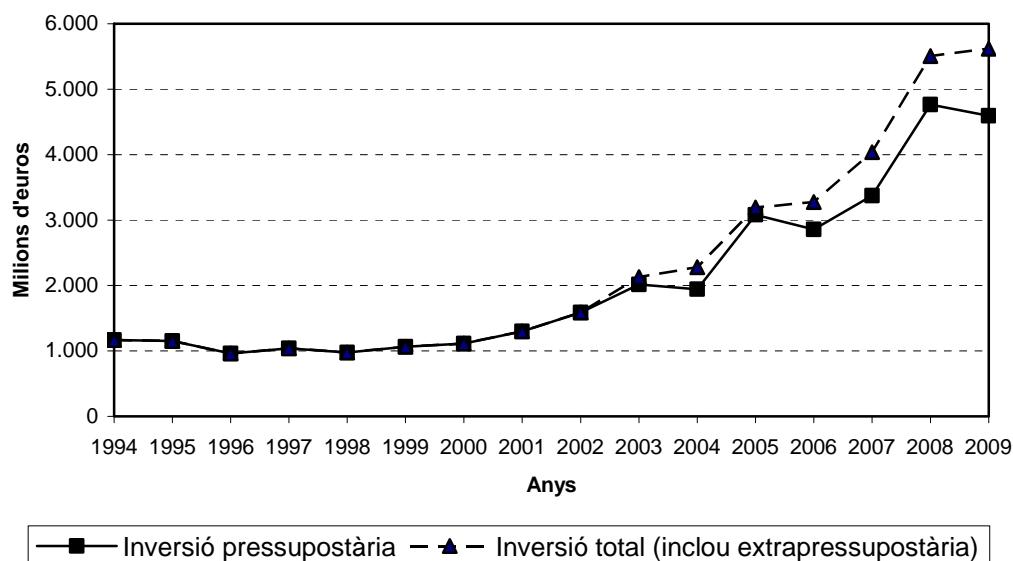
A partir de l'any 2001 la inversió pública experimenta un canvi de tendència i guanya pes relatiu sobre el PIB de forma progressiva. Aquesta tendència s'accelera durant els últims anys. L'any 2008 el pes de la inversió sobre el PIB se situa en el màxim històric del 2,35 % amb un fort increment de la inversió liquidada.

L'any 2009 el creixement de la inversió es va aturar com a conseqüència del canvi d'escenari macroeconòmic. Però la reducció en la inversió pressupostària es va compensar amb un increment de la inversió finançada amb sistemes específics (mètode alemany, concessions i drets de superfície). A causa d'aquest increment de la inversió extrapressupostària, el 2009 va augmentar el pes de la inversió total sobre el PIB (vegeu el gràfic 5.5.2).

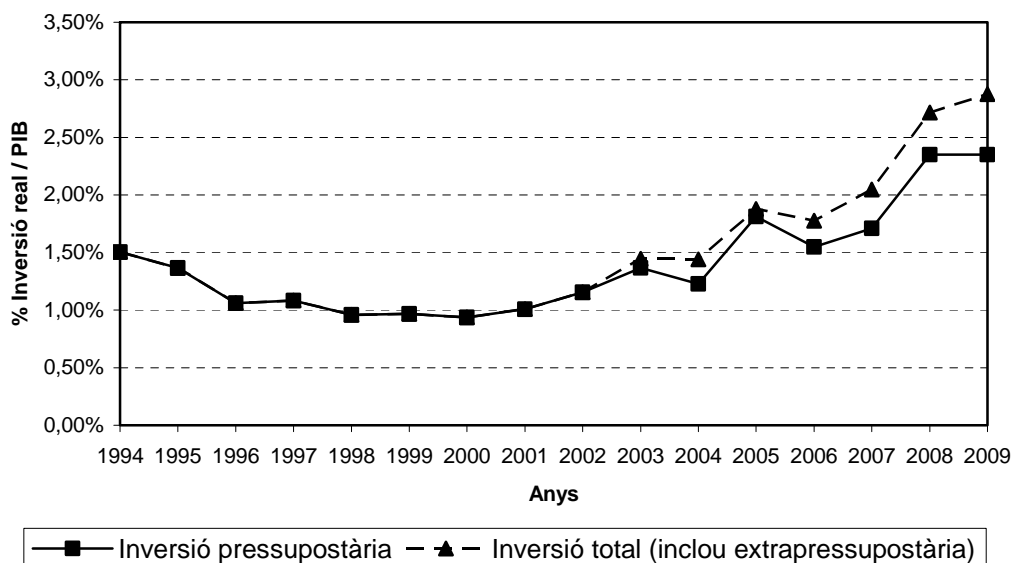
Pel que fa al grau d'execució del pressupost inicialment aprovat, l'any 2009 es va executar el 100 % del pressupost inicial.

Els gràfics 5.5.1 i 5.5.2 mostren l'evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat en termes absoluts i com a percentatge sobre el PIB per al període 1994-2009 (inclouen la inversió liquidada pressupostària i l'extrapressupostària).

Gràfic 5.5.1
EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009
EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL LIQUIDADA 1994-2009
TOTAL CONSOLIDAT DE LA GENERALITAT (INCLOSES LES EMPRESES PÚBLIQUES)

Gràfic 5.5.2
EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009
EVOLUCIÓ DEL PES DE LA INVERSIÓ REAL LIQUIDADA SOBRE EL PIB DE CATALUNYA 1994-2009
TOTAL CONSOLIDAT DE LA GENERALITAT (INCLOSES LES EMPRESES PÚBLIQUES)

Distribució per polítiques de despesa de les inversions reals de la Generalitat liquidades l'any 2009

El quadre 5.5.6 mostra la distribució per polítiques de despesa de la inversió realitzada per la Generalitat de Catalunya l'any 2009.

Quadre 5.5.6
EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009
DISTRIBUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL (CAP. 6) LIQUIDADA PER POLÍTQUES
DE DESPESA
Milers €

Política de despesa	2008		2009		% Variació 2009/2008
	Liquidat	% s/total	Liquidat	% s/total	
11 Alta direcció Generalitat i el seu Govern	15.654	0,3	14.340	0,3	-8,4
12 Administració i serveis generals	272.544	5,7	203.953	4,4	-25,2
13 Participació ciutadana i processos electorals	166	0,0	1.092	0,0	559,2
1. Funcionament institucions i ad. general	288.364	6,0	219.385	4,8	-23,9
21 Justícia	53.415	1,1	29.765	0,6	-44,3
22 Seguretat i protecció civil	82.248	1,7	72.103	1,6	-12,3
23 Rel. exteriors i cooperació desenv.	391	0,0	263	0,0	-32,8
2. Serveis públics generals	136.054	2,9	102.130	2,2	-24,9
31 Protecció social	67.121	1,4	59.867	1,3	-10,8
32 Promoció social	8.694	0,2	23.150	0,5	166,3
33 Foment de l'ocupació	1.034	0,0	2.429	0,1	135,0
3. Protecció i promoció social	76.849	1,6	85.446	1,9	11,2
41 Salut	265.665	5,6	324.403	7,1	22,1
42 Educació	487.537	10,2	466.767	10,2	-4,3
43 Habitatge i altres actuacions urbanes	380.776	8,0	291.180	6,3	-23,5
44 Cultura i esports	49.322	1,0	27.693	0,6	-43,9
45 Llengua catalana	628	0,0	372	0,0	-40,7
46 Consum	719	0,0	702	0,0	-2,4
4. Producció béns públics de caràcter social	1.184.648	24,9	1.111.117	24,2	-6,2
51 Cicle de l'aigua	642.713	13,5	507.118	11,0	-21,1
521 Carreteres	354.728	7,4	768.750	16,7	116,7
522 Infraestructures ferroviàries	1.360.564	28,5	989.340	21,5	-27,3
523 Suport al transport públic de viatgers	360	0,0	567	0,0	57,3
524 Ports i transport marítim	10.289	0,2	5.617	0,1	-45,4
525 Aeroports i transport aeri	63.379	1,3	22.755	0,5	-64,1
526 Logística i altres act. transport mercaderies	28.830	0,6	5.462	0,1	-81,1
53 Soc. informació i coneixement i telecomunic.	169.258	3,6	123.154	2,7	-27,2
54 Urbanisme i ordenació del territori	96.019	2,0	123.552	2,7	28,7
55 Actuacions ambientals	50.165	1,1	36.433	0,8	-27,4
56 Infraestructures agràries i rurals	183.567	3,9	269.256	5,9	46,7
57 Recerca, desenvolupament i innovació	11.989	0,3	42.133	0,9	251,4
58 Altres actuacions de caràcter econòmic	12.483	0,3	9.193	0,2	-26,4
5. Prod. béns públics de caràcter econòmic	2.984.344	62,6	2.903.330	63,2	-2,7
61 Agricultura, ramaderia i pesca	5.867	0,1	5.638	0,1	-3,9
62 Indústria	8.594	0,2	5.006	0,1	-41,8
63 Energia i mines	141	0,0	769	0,0	446,1
64 Comerç	1.079	0,0	1.197	0,0	10,9
65 Turisme i oci	15.631	0,3	19.057	0,4	21,9
66 Desenvolupament empresarial	13	0,0	-	0,0	-100,0
67 Sector financer	65.395	1,4	139.914	3,0	114,0
68 Defensa de la competència	3	0,0	55	0,0	1.846,4
6. Foment i regulació sectors productius	96.723	2,0	171.636	3,7	77,5
71 Suport financer als ens locals	-	0,0	-	0,0	-
7. Suport financer als ens locals	0	0,0	0	0,0	-
81 Fons de contingència	-	0,0	-	0,0	-
8. Fons de contingència	0	0,0	0	0,0	-
91 Amortització i desp. financeres deute públic	-	0,0	-	0,0	-
9. Deute públic	0	0,0	0	0,0	-
Total inversió real consolidada	4.766.981	100,0	4.593.044	100,0	-3,6

Font: DGAE

Globalment, la inversió real liquidada pel conjunt del sector públic de la Generalitat l'any 2009 va ser 173,9 milions d'euros (3,6 %) inferior a la registrada l'any 2008.

Les principals disminucions es concentren en quatre polítiques de despesa:

a) Infraestructures ferroviàries, amb una reducció de 371,2 milions d'euros, que corresponen principalment a l'empresa IFERCAT (amb una reducció de 310,3 milions d'euros), que és l'empresa encarregada de la construcció de la Línia 9 del metro de Barcelona.

Tanmateix, cal matisar les xifres d'IFERCAT relatives a la reducció de la inversió liquidada, atès que es va modificar el model de finançament de les estacions d'alguns trams d'aquesta línia de metro a favor d'un model concessional. Així, mitjançant l'Acord de Govern de 29 de juliol de 2008, es va autoritzar que IFERCAT implementés un model concessional que inclogués la construcció, el manteniment, la conservació i l'explotació de determinades infraestructures de la Línia 9. El mes de desembre del 2008 es va adjudicar el primer contracte d'aquest tipus.

Al llarg del 2009 es van executar obres finançades amb aquest sistema concessional (que no té una repercussió directa sobre la inversió liquidada en l'exercici), per un import de 366,0 milions d'euros, que compensa la reducció de la inversió real liquidada per aquesta empresa.

b) Cicle de l'aigua, amb una reducció global de 135,6 milions d'euros, dels quals 92,6 milions d'euros corresponen a l'empresa ATLL i 42,9 milions d'euros, a l'ACA.

Cal tenir en compte que la inversió en aquesta política de despesa va ser excepcionalment elevada l'any 2008, a causa del fort ritme executor d'una sèrie d'infraestructures, com ara la dessaladora del Baix Llobregat, que tenien l'objectiu de garantir el subministrament d'aigua potable a l'àrea metropolitana de Barcelona.

Tot i la reducció, els 507,1 milions d'euros liquidats el 2009 en aquesta política de despesa superen àmpliament els 299,9 milions d'euros liquidats l'any 2007.

c) Habitatge i altres actuacions, amb una reducció de 89,6 milions, corresponents bàsicament a l'empresa INCASÒL. Tot i això, aquesta política de despesa és manté en uns nivells d'inversió similars als registrats l'any 2007.

d) Administració i serveis generals, amb una reducció de 68,6 milions d'euros respecte a l'any 2008.

Per contra, hi ha algunes polítiques de despesa en què augmenta la inversió real liquidada el 2009 en comparació de la liquidada l'any 2008. Entre aquestes, destaquen les següents:

a) La inversió en carreteres (destaquen especialment les inversions relacionades amb el túnel de Bracons), que augmenta en 414,0 milions d'euros.

b) La inversió en infraestructures agràries i rurals, amb un increment de 85,7 milions d'euros. Destaquen les inversions en matèria de regadius executades per les empreses REGSEGA (increment de 68,6 milions d'euros) i REGSA (increment de 18,4 milions d'euros).

Distribució sectorial de les inversions reals de la Generalitat liquidades l'any 2009

El quadre 5.5.7 mostra l'evolució de la inversió liquidada al llarg del període 2005-2009 pel que fa a la distribució per sectors d'inversió.

Quadre 5.5.7

EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2009

DISTRIBUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL (CAP. 6) LIQUIDADA PER SECTORS D'INVERSIÓ

Milers €

	2005	2006	2007	2008	2009	Mitjana anual	%
Economia productiva	128.030	165.650	179.021	215.772	302.582	198.211	5,3
Agricultura, ramaderia i pesca	114.540	148.908	150.044	189.433	274.893	175.564	4,7
Indústria	2.527	417	10.941	8.594	5.006	5.497	0,1
Comerç	1.128	1.488	394	1.079	1.197	1.057	0,0
Turisme	1.081	852	15.303	15.631	19.057	10.385	0,3
Foment ocupació i mercat de treball	8.754	13.985	2.338	1.034	2.429	5.708	0,2
Medi ambient	154.537	125.183	339.247	692.878	543.552	371.079	9,9
R+D i noves tecnologies (1)	18.378	14.402	33.390	87.253	80.174	46.719	1,3
Transport i energia	1.493.062	1.029.062	1.054.730	1.818.292	1.793.260	1.437.681	38,5
Carreteres (2)	508.880	406.389	376.935	383.919	774.779	490.181	13,1
Ferrocarril i metro	972.671	614.175	661.721	1.360.564	989.340	919.694	24,6
Ports i aeroports	11.472	7.742	16.074	73.667	28.371	27.465	0,7
Energia	38	756	-	141	769	341	0,0
Habitatge, urbanisme i ord. territorial	447.086	425.468	453.245	476.795	414.732	443.465	11,9
Educació i Cultura	298.274	417.345	490.710	537.487	494.832	447.730	12,0
Educació	271.395	376.269	452.039	487.537	466.767	410.802	11,0
Cultura i esport	26.878	41.076	38.671	49.950	28.065	36.928	1,0
Sanitat i Benestar Social	158.473	259.463	325.594	341.480	407.420	298.486	8,0
Sanitat	117.939	206.604	269.153	265.665	324.403	236.753	6,3
Benestar Social	40.534	52.859	56.441	75.815	83.017	61.733	1,7
Justícia i Interior	100.793	98.920	138.373	135.663	101.868	115.123	3,1
Justícia	28.576	49.631	50.301	53.415	29.765	42.338	1,1
Protecció civil i seguretat ciutadana	72.217	49.288	88.072	82.248	72.103	72.786	1,9
Altres inversions	282.017	318.745	357.278	461.362	454.624	374.805	10,0
TOTAL	3.080.651	2.854.237	3.371.588	4.766.981	4.593.044	3.733.300	100,0

(1) Bona part del suport de la Generalitat a la recerca es canalitza mitjançant transferències i convenis finançats al marge del capítol 6 del pressupost que no estan recollits en aquest quadre.

(2) Dins del sector carreteres s'inclou també el suport al transport públic de viatgers (programa 523) i la logística i altres actuacions de suport al transport de mercaderies (programa 526).

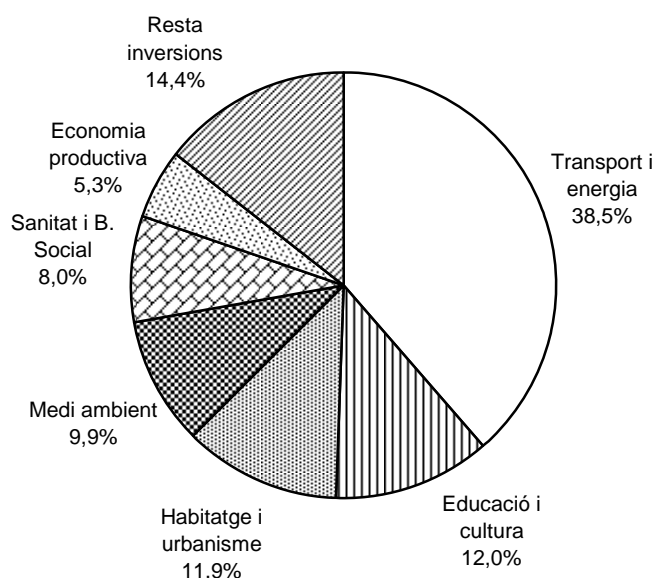
Font: DGAE

En el període 2005-2009 les inversions reals de la Generalitat es van concentrar en el sector de transport i energia (38,5 % del total), on destaquen especialment les inversions en ferrocarril i metro (24,6 %) seguides de les inversions en carreteres (13,1 %). Altres sectors importants són educació i cultura (12,0 %), habitatge i urbanisme (11,9 %) i medi ambient (9,9 %).

Respecte al sector d'R+D i noves tecnologies, encara que l'any 2009 es va consolidar el fort increment que es va registrar l'any 2008, va continuar mostrant una baixa participació en el conjunt de les inversions de la Generalitat. En aquest sentit, cal indicar que bona part del suport de la Generalitat de Catalunya a la recerca es canalitza mitjançant transferències i convenis finançats al marge del capítol 6 del pressupost.

El gràfic 5.5.3 mostra la mitjana anual per al període 2005-2009 de la inversió liquidada per sectors.

Gràfic 5.5.3
 INVERSIÓ LIQUIDADA DE LA GENERALITAT. DISTRIBUCIÓ PER SECTORS
 MITJANA ANUAL 2005-2009

Com s'ha comentat anteriorment, el suport de la Generalitat a la recerca es canalitza a través de convenis i transferències no recollides en la liquidació del capítol 6. A títol informatiu, el quadre 5.5.8 mostra les inversions executades per les diferents universitats públiques de Catalunya en el període 2004-2009, que tot i que no formen part del sector públic de la Generalitat són finançades en part amb recursos de la Generalitat.

Quadre 5.5.8
 INVERSIÓ EXECUTADA PER LES UNIVERSITATS PÚBLIQUES DE CATALUNYA. PERIODE 2003-2009
 Milers €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Universitat de Barcelona (UB)	41.832	50.082	64.570	59.901	54.454	54.700
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)	55.156	68.795	54.527	56.698	61.115	56.342
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)	74.261	70.307	82.233	83.392	100.185	87.765
Universitat Pompeu Fabra (UPF)	29.343	21.369	1.628	40.428	43.836	32.396
Universitat de Girona (UdG)	9.377	15.175	21.198	17.148	20.321	17.851
Universitat de Lleida (UdL)	9.267	11.403	13.925	20.113	18.658	14.393
Universitat Rovira i Virgili (URV)	19.434	13.987	14.738	19.177	22.126	22.173
Universitat Oberta de Catalunya (UOC)	4.678	5.406	6.371	8.945	8.969	9.473
TOTAL	243.348	256.524	259.189	305.803	329.664	295.094

Font: Fins l'any 2007 Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, a partir de l'any 2008 Intervenció General.

Inversions executades l'any 2008 sense repercussió pressupostària en l'exercici

La Generalitat utilitza sistemes de finançament de les infraestructures que dilueixen l'impacte de la despesa al llarg del temps, com és el cas del mètode alemany, la concessió d'obra pública o els drets de superfície (sistemes de finançament específics), amb l'objectiu de poder compatibilitzar l'execució d'una sèrie d'infraestructures necessàries per al creixement del país amb l'equilibri pressupostari.

L'any 2009 la Generalitat va executar diferents obres, per un import global de 1.028,3 milions d'euros, que no estan recollides en la liquidació del pressupost de l'exercici 2009, atès que són finançades d'acord amb sistemes específics. Aquestes obres es pagaran amb càrrec a exercicis futurs, ja sigui amb càrrec a despeses de capital (mètode alemany), o amb càrrec a despeses corrents (drets de superfície i concessions).

El quadre 5.5.9 mostra l'import d'aquestes obres sense impacte directe sobre el pressupost de l'exercici executades en el període 2004-2009.

Quadre 5.5.9
EL SECTOR PÚBLIC AUTONÓMIC A CATALUNYA L'ANY 2009
INVERSIÓ EXECUTADA SENSE IMPACTE PRESSUPOSTARI EN L'EXERCICI (*)
Milers €

Actuacions	Import any 2004	Import any 2005	Import any 2006	Import any 2007	Import any 2008	Import any 2009
Carreteres	74.669	30.354	135.234	229.435	286.617	219.627
Ferrocarril i metro	215.295	1.807	39.880	75.235	133.874	546.757
Abastament i sanej. d'aigua	27.331	0	4.181	0	0	0
Regadius	12.651	32.170	72.213	87.133	126.287	194.179
Obres d'Interior	2.692	19.017	43.156	47.190	25.330	0
Obres de Justícia	5.071	29.761	125.154	218.941	162.726	54.680
Obres de Presidència - Vicepresidència	0	0	961	9.074	0	0
Sanitat	0	0	0	0	4.989	13.082
TOTAL	337.709	113.109	420.778	667.008	739.823	1.028.324

(*) Obres finançades amb sistemes específics (mètode alemany, concessió d'obra pública, drets de superfície,...)

Entre les principals obres executades l'any 2008 sense repercussió directa sobre el pressupost de l'exercici cal destacar:

- En matèria de carreteres, el tram Centelles-Ripoll del desdoblament Centelles-Vic-Ripoll (C-17) (78,5 milions d'euros); el tram la Tallada d'Empordà - Torroella de Fluvià del condicionament de la carretera C-31 (41,6 milions d'euros); el tram Castell-

Platja d'Aro - Palamós del desdoblament de la carretera C-31 (17,4 milions d'euros), i el tram Horta de Sant Joan - intersecció amb la carretera C-12 (Xerta) del condicionament de les carreteres T-330, T-333 i N-230b (13,3 milions d'euros).

- En matèria de ferrocarril i metro, els trams I i IV de la concessió de les estacions de la Línia 9 del metro de Barcelona (366,0 milions d'euros); el tram Túnel Terrassa - Rambla / Can Roca i les estacions de l'intercanviador de RENFE i Can Roca del perllongament dels FGC a Terrassa (70,0 milions d'euros) i la infraestructura de perllongament de la línia de Sabadell dels FGC (32,2 milions d'euros).

- En matèria de regadiu, diverses obres a la xarxa de distribució del Segarra-Garrigues (124,9 milions d'euros), obres de concentració parcel·lària en el Segarra-Garrigues (24,8 milions d'euros), obres de regadius a Xerta - la Sènia (13,8 milions d'euros) i obres de regadius a la Terra Alta (12,7 Milions d'euros).

- En matèria de justícia, la constitució d'un dret de superfície per a la construcció i conservació del Centre Penitenciari Puig de les Basses, de Figueres (26,8 milions d'euros) i la concessió d'obra pública Ciutat de la Justícia de Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat (21,3 milions d'euros).

- En matèria de sanitat: el pàrquing i l'edifici administratiu del Parc Sanitari Pere i Virgili (13,1 milions d'euros).

Annex. 1 . L'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 31 de desembre de 2010

L'estat d'execució dels pressupostos de la Generalitat

Els ingressos per operacions no financeres de la Generalitat a 31 de desembre de 2010 van disminuir el 12,5 % respecte de l'exercici anterior. Els ingressos financers, que en la seva pràctica totalitat es generen per endeutament, augmentaren el 33,1 %. La crisi econòmica va continuar perjudicant notablement els ingressos tributaris de la Generalitat, que ja els exercicis anteriors es van mostrar especialment sensibles a la davallada del sector immobiliari i del consum. La pèrdua de recaptació va ser superior al previst inicialment, amb un grau d'execució dels ingressos tributaris del 95,7 %. Els impostos directes, que representen el 19,8 % dels ingressos totals, van presentar la davallada més important (-24,2 %), i els indirectes, que tenen un pes del 19,4 %, van caure l'11,9 %. Les transferències corrents són el principal capítol (un 32,2 % del total) i es van veure reduïdes el 6,4 %. Al seu torn, les transferències de capital, amb un pes notablement menys important, augmenten el 4,1 %.

Quadre 5.A1.1

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010
GENERALITAT DE CATALUNYA
ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS
Milers €

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	Total recaptat	% var. (D) 10/09	Grau execució (D/I)
1.- Impostos directes	6.387.477	6.158.464	6.053.603	-24,2	96,4
2.- Impostos indirectes	6.322.936	5.991.682	5.897.448	-11,9	94,8
3.- Taxes i altres ingressos	489.514	482.128	420.424	4,8	98,5
4.- Transferències corrents	9.532.652	10.029.038	9.963.166	-6,4	105,2
5.- Ingressos patrimonials	53.700	13.894	13.894	-49,4	25,9
6.- Alienació d'inversions	0	254	234	101,8	-
7.- Transferències de capital	313.637	1.241.502	701.944	4,1	395,8
8.- Actius financers	0	4.566	4.566	--	-
9.- Passius financers	9.418.812	7.259.533	9.715.943	33,7	77,1
Operacions corrents	22.786.279	22.675.207	22.348.535	-13,2	99,5
Operacions de capital	313.637	1.241.756	702.178	4,2	395,9
Operacions financeres	9.418.812	7.264.098	9.720.508	33,1	77,1
Total	32.518.727	31.181.061	32.771.221	-4,9	95,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El detall dels ingressos (quadre 5.A1.2) mostra una davallada generalitzada dels impostos. Concretament, l'impost de successions i donacions presenta una dràstica disminució (-28,4 %), com a resultat de la reforma, que en redueix substancialment la tributació. Presenten també evolucions negatives les bestretes a compte del tram autonòmic de l'IRPF (-23,9 %) i de l'IVA (-25,5 %). Ambdós conceptes evolucionen segons l'estimació del Ministeri d'Economia i Hisenda a l'inici de l'exercici i, per tant, no es corresponen a la recaptació real de l'impost durant l'any. Els impostos de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats van suavitzar el descens iniciat el segon semestre del 2007, malgrat l'increment de tipus que va entrar en vigor l'1 de juliol del 2010. En conjunt, la taxa de reducció se situà en el 2,1 %; la part corresponent a la tributació de les transmissions patrimonials va créixer el 16,4 %, mentre que la d'actes jurídics documentats va presentar un descens del 16,8 % i operacions societàries, amb un import reduït, va caure el 28,7 %. Les taxes i altres ingressos van augmentar el 4,8 %.

Pel que fa a les transferències, la Participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, en la qual la Generalitat té la funció de caixa pagadora, van disminuir el 18,9 %, mentre que el fons de suficiència va minvar el 15,2 %. Destaca també la bestreta a compte del nou model de finançament, establert en l'Acord 6/2009 del Consell de Política Fiscal i Financera, que inclou el finançament de la policia autonòmica, la compensació per la supressió de l'impost de patrimoni i la participació en els fons addicionals. En conjunt, el seu import va ser un 10,5 % superior al de l'exercici anterior.

Quadre 5.A1.2

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010

GENERALITAT DE CATALUNYA

DETALL DE L'ESTAT D'EXECUCIÓ DELS INGRESSOS TRIBUTARIS¹ I DE LES TRANSFERÈNCIES CORRENTS

Milers €

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	Total recaptat	% var. (D) 10/09	Grau execució (D/I)
Impost sobre successions i donacions	899.700	658.808	569.367	-28,4	73,2
Impost s/ patrimoni persones físiques	0	13.133	11.598	619,8	--
Tram autonòmic 33% IRPF ²	5.472.477	5.472.477	5.472.477	-23,9	100,0
Impost sobre grans establiments comercials	15.300	14.046	160	6,4	91,8
Impost s/ transmissions patrimonials i ajd 35% IVA ²	1.466.000	1.398.219	1.313.295	-2,1	95,4
	2.438.751	2.438.751	2.438.751	-25,5	100,0
Impostos sobre consums específics ²	2.418.185	2.154.713	2.145.403	2,6	89,1
Impostos extingits	0	-2	-2	-95,6	-
Taxes i altres ingressos	489.514	482.128	420.424	4,8	98,5
Total ingressos tributaris¹	13.199.927	12.632.275	12.371.474	-17,9	95,7
Fons de suficiència ²	2.508.329	2.495.625	2.495.625	-15,2	99,5
Participació local ingressos tributaris de l'Estat	2.386.255	2.543.228	2.543.228	-18,9	106,6
Acord 6/2009 CPFF (inclou conveni policia)	3.065.088	3.515.683	3.515.683	10,5	114,7
Altres	1.572.980	1.474.502	1.408.630	-68,2	93,7
Total transferències corrents	9.532.652	10.029.038	9.963.166	-6,4	105,2

¹ S'inclouen els capítols 1, 2 i 3 de la liquidació del pressupost d'ingressos

² Inclou liquidacions pendents d'exercicis anteriors

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'execució del pressupost de despeses va estar subjecte a diverses mesures d'austeritat. El Decret llei 3/2010, de 29 de maig, de mesures urgents de contenció de la despesa i en matèria fiscal per a la reducció del dèficit públic, va establir reduccions en l'àmbit de personal (rebaixa del 5 % de mitjana de les retribucions de personal i del 15 % pels alts càrrecs, i decrement dels imports dels concerts i convenis sanitaris, educatius, de serveis i d'assistència social). D'altra banda, l'Acord de Govern d'1 de juny de 2010 va introduir altres mesures de reducció de la despesa (reprogramació temporal de les inversions en obra pública, limitacions a la reposició del personal, reducció d'alts càrrecs i desaparició d'algunes entitats del sector públic). Amb tot, les obligacions reconegudes es van reduir el 7,9 % i el 6,5 % dels crèdits definitius no es van executar.

Les operacions corrents van disminuir un 10,2 %. Concretament, les transferències corrents, que representen el 57,8 % de la despesa total, van presentar una intensa davallada (-14,5 %); tanmateix, aquesta comparació no és homogènia, ja que l'any 2009 aquest capítol es va incrementar excepcionalment per l'autorització d'un suplement de crèdit que tenia com a objectiu regularitzar despesa sanitària corresponent a exercicis anteriors i pendent d'imputació. També cal tenir en compte que inclou les transferències en concepte de la Participació de les corporacions locals en els impostos de l'Estat, que la Generalitat lliura únicament com a intermediària i que, com s'ha comentat anteriorment, van disminuir el 18,9 %. D'altra banda, el capítol de remuneracions del personal es va reduir l'1,9 %, el de

compra de béns i serveis va incrementar-se el 8,9 % i la despesa en interessos el 15,4 %. Al seu torn, les operacions de capital van reduir-se l'11,3 %, amb un baix grau d'execució dels crèdits definitius (un 77,2 %). Per últim, les despeses financeres van augmentar el 22,3 %.

Quadre 5.A1.3

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010

GENERALITAT DE CATALUNYA

ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES

Milers €

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var. (O) 10/09	Grau execució (O/C)
1.- Remuneracions personal	5.479.230	5.504.665	5.255.294	-1,9	95,5
2.- Compra béns i serveis	1.564.589	1.692.886	1.557.550	8,9	92,0
3.- Interessos	1.118.697	1.118.712	919.182	15,4	82,2
4.- Transferències corrents	18.494.398	19.334.728	18.722.716	-14,5	96,8
5.- Fons de contingència	150.000	6.726	0	--	0,0
6.- Inversions reals	1.124.224	1.301.751	951.416	-17,4	73,1
7.- Transferències de capital	1.286.143	2.274.166	1.808.955	-7,6	79,5
8.- Actius financers	1.506.898	1.643.875	1.405.082	11,9	85,5
9.- Passius financers	1.794.548	1.794.848	1.794.848	31,8	100,0
Operacions corrents	26.806.914	27.657.716	26.454.742	-10,2	95,7
Operacions de capital	2.410.367	3.575.917	2.760.371	-11,3	77,2
Operacions financeres	3.301.447	3.438.723	3.199.931	22,3	93,1
Total	32.518.727	34.672.357	32.415.044	-7,9	93,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El quadre 5.A1.4 mostra l'estat d'execució de les despeses per seccions pressupostàries corresponents a l'estructura departamental de la Generalitat de Catalunya del 2010. La seva distribució guarda relació amb les àrees i polítiques de despesa de la Generalitat, derivada de la les competències transferides, que es presenten al quadre 5.A1.5. L'evolució de les diferents seccions i polítiques de despesa es va veure afectada tant per la conjuntura, que va comportar un increment de les necessitats de despesa social i una major necessitat d'endeutament, com per les mesures d'austeritat adoptades, explicades anteriorment.

El Departament de Salut és la secció de major magnitud, amb el 29,4 % de la despesa. Va presentar una reducció de les obligacions reconegudes del 20,7 %, evolució afectada, com s'ha comentat, per la incorporació d'un suplement de crèdit l'exercici 2009. El Departament d'Educació concentra el 16,3 % de les obligacions totals, i va disminuir el 2,1 %. De la resta de seccions de major magnitud, destaca la davallada del 4,6 % de la despesa en Innovació, Universitats i Empresa. La despesa de Política Territorial i Obres Públiques es va situar a un nivell pràcticament similar al de l'exercici anterior, i tan sols es van executar el 80,1 % dels crèdits definitius. La secció de deute va experimentar un intens creixement (25,8 %) com a resultat de la necessitat d'endeutament. Es van registrar increments a Acció Social i Ciutadania (3,8 %) i Interior, Relacions Institucionals i Participació (4,8 %).

Quadre 5.A1.4

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010
GENERALITAT DE CATALUNYA
DETALL PER SECCIONS DE L'ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES
Milers €

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var. (O) 10/09	Grau execució (O/C)
Parlament de Catalunya	74.417	74.417	74.417	-3,6	100,0
Consell Consultiu	4.147	4.147	4.049	-1,1	97,7
Sindicatura de Comptes	13.340	13.340	10.005	-25,1	75,0
Comissió Jurídica Assessora	3.916	3.915	2.877	-5,1	73,5
Consell Audiovisual de Catalunya	0	0	0	--	--
Consell de Treball Econòmic i Social	3.304	3.304	3.195	-3,6	96,7
Agència Catalana de Protecció de Dades	3.785	3.864	3.676	6,4	95,1
Presidència	100.548	104.878	99.150	-4,6	94,5
Vicepresidència	268.750	271.913	247.702	-0,5	91,1
Interior, Relacions Institucionals i Participació	1.333.165	1.360.458	1.289.667	4,8	94,8
Economia i Finances	430.099	452.628	432.345	34,6	95,5
Governació i Administracions Públiques	502.330	572.057	502.440	-0,4	87,8
Política Territorial i Obres Públiques	1.487.698	1.773.549	1.419.970	0,5	80,1
Justícia	1.007.332	1.036.829	969.342	-0,2	93,5
Educació	5.317.612	5.539.231	5.282.143	-2,1	95,4
Cultura i Mitjans de Comunicació	695.764	704.022	658.475	-0,6	93,5
Salut	9.709.389	9.772.974	9.532.219	-20,7	97,5
Agricultura, Alimentació i Acció Rural	455.599	1.030.266	873.190	-1,3	84,8
Treball	876.078	1.070.539	924.216	-14,6	86,3
Innovació, Universitats i Empresa	1.720.181	1.978.738	1.749.813	-4,6	88,4
Acció Social i Ciutadania	2.147.979	2.320.759	2.246.873	3,8	96,8
Medi Ambient i Habitatge	645.759	798.783	602.114	-25,3	75,4
Pensions	4.586	4.586	2.501	-13,8	54,5
Deute	2.914.727	2.915.027	2.714.965	25,8	93,1
Despeses diversos departaments	255.981	306.191	220.564	61,1	72,0
Participació ens locals	2.386.255	2.543.228	2.543.228	-18,9	100,0
Fons de Contingència	150.000	6.726	0	--	0,0
Oficina Antifrau	5.987	5.987	5.908	184,3	98,7
Total	32.518.728	34.672.357	32.415.044	-7,9	93,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Segons les àrees i polítiques, la producció de béns públics de caràcter social, que inclou salut i educació, concentra el 50,2 % de les obligacions reconegudes i presenta una reducció superior a la mitjana (-13,9 %). La despesa de salut és la que més descendeix (-20,7 %) perquè, com s'ha explicat anteriorment, l'exercici anterior havia augmentat amb intensitat per la regularització de despesa sanitària pendent d'imputació. Educació disminueix l'1,1 % i habitatge i altres actuacions urbanes, amb una despesa més reduïda, minva el 26,9 %. L'àrea de protecció i promoció social, amb el 9,1 % de la despesa, va disminuir l'1,6 % com a conseqüència de la reducció del 19,5 % de la política de foment de l'ocupació, que l'exercici anterior es va accelerar, mentre que la despesa en protecció social es va incrementar un 7,2 %. El deute públic va patir un fort augment (25,8 %) i va passar a suposar el 8,4 % de la despesa total.

Quadre 5.A1.5

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010
 GENERALITAT DE CATALUNYA
 DETALL PER ÀREES I POLÍTQUES DE DESPESA
 Milers €

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% variació 10/09 (O)	Grau execució (O/C)	% sobre el Total (O)
1. Funcionament Institucions i Administració General	1.938.477	1.979.030	1.756.185	-5,5	88,7	5,4
11. Alta direcció Generalitat i Govern	108.897	108.975	104.128	-10,1	95,6	0,3
12. Administració i serveis generals	1.781.325	1.821.169	1.621.798	-6,0	89,1	5,0
13. Participació ciutadana i processos electorals	48.255	48.886	30.259	79,3	61,9	0,1
2 Serveis Públics generals	2.186.821	2.252.655	2.119.240	2,9	94,1	6,5
21. Justícia	931.143	975.450	912.196	1,4	93,5	2,8
22. Seguretat i protecció civil	1.199.284	1.221.795	1.161.584	5,2	95,1	3,6
23. Relacions exteriors i cooperació desenvolupament	56.394	55.410	45.459	-19,2	82,0	0,1
3 Protecció i promoció Social	2.805.542	3.135.018	2.965.000	-1,6	94,6	9,1
31. Protecció social	1.992.691	2.161.511	2.105.125	7,2	97,4	6,5
32. Promoció social	84.285	90.696	81.018	0,0	89,3	0,2
33. Foment de l'ocupació	728.566	882.811	778.857	-19,5	88,2	2,4
4. Producció de béns públics de caràcter social	16.368.828	16.928.855	16.285.271	-13,9	96,2	50,2
41. Salut	9.606.268	9.661.338	9.446.059	-20,7	97,8	29,1
42. Educació	6.029.794	6.420.740	6.143.061	-1,1	95,7	19,0
43. Habitatge i altres actuacions urbanes	306.304	415.684	303.824	-26,9	73,1	0,9
44. Cultura i esports	380.573	383.593	345.708	-0,1	90,1	1,1
45. Llengua catalana	30.952	32.545	31.921	10,2	98,1	0,1
46. Consum	14.937	14.955	14.698	-0,7	98,3	0,0
5. Producció de béns públics de caràcter econòmic	2.664.322	3.117.241	2.528.783	-1,5	81,1	7,8
51. Cicle de l'aigua	151.054	151.069	78.354	-59,7	51,9	0,2
52. Transport	1.253.771	1.585.387	1.291.347	8,7	81,5	4,0
53. Societat de la informació i coneixement i telecomunicacions	431.867	467.488	434.819	4,3	93,0	1,3
54. Urbanisme i ordenació del territori	31.029	35.564	18.020	-19,3	50,7	0,1
55. Actuacions ambientals	185.439	218.660	183.130	1,9	83,8	0,6
56. Infraestructures agràries i rurals	134.386	173.720	145.305	10,5	83,6	0,4
57. Recerca, desenvolupament i innovació	427.754	436.193	331.740	-14,3	76,1	1,0
58. Altres actuacions de caràcter econòmic	49.022	49.159	46.067	-5,1	93,7	0,1
6. Foment i regulació sectors productius	800.845	1.454.424	1.186.600	2,2	81,6	3,7
61. Agrícoltura, ramaderia i pesca	179.312	713.443	594.497	-3,1	83,3	1,8
62. Indústria	166.111	218.651	134.687	-20,6	61,6	0,4
63. Energia	34.289	34.624	24.644	-22,2	71,2	0,1
64. Comerç	73.813	89.215	80.512	-21,4	90,2	0,2
65. Turisme i oci	46.398	51.205	35.340	8,0	69,0	0,1
66. Desenvolupament empresarial	17.451	80.086	51.245	95,5	64,0	0,2
67. Sector financer	281.492	265.218	263.739	43,7	99,4	0,8
68. Defensa de la competència	1.979	1.981	1.936	66,9	97,7	0,0
7. Suport financer ens locals	2.689.165	2.883.383	2.859.001	-17,2	99,2	8,8
71. Suport financer ens locals	2.689.165	2.883.383	2.859.001	-17,2	99,2	8,8
8. Fons de contingència	150.000	6.726	0	-	0,0	0,0
81. Fons contingència d'execució pressupostària	150.000	6.726	0	-	0,0	0,0
9. Deute públic	2.914.727	2.915.027	2.714.965	25,8	93,1	8,4
91. Amortitzacions i despeses financeres del deute públic	2.914.727	2.915.027	2.714.965	25,8	93,1	8,4
Total	32.518.727	34.672.357	32.415.044	-7,9	93,5	100,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'estat d'execució dels pressupostos de les entitats autònomes administratives

L'execució del pressupost d'ingressos del conjunt d'entitats autònomes administratives a 31 de desembre del 2010 presenta un descens dels drets liquidats del 13,0 %. Les transferències corrents són els principals ingressos, amb un pes del 63,6 %, i provenen principalment de l'Administració de la Generalitat. Aquest capítol ha disminuït el 18,2 % mentre que les taxes i altres ingressos per venda de béns i serveis van augmentar el 4,9 %.

Quadre 5.A1.6

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010

ENTITATS AUTÒNOMES ADMINISTRATIVES

ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS

Milers €

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	Total recaptat	% var. (D) 10/09	Grau execució (D/I)
3.- Taxes i altres ingressos	114.674	178.114	94.894	4,9	155,3
4.- Transferències corrents	748.140	779.854	352.956	-18,2	104,2
5.- Ingressos patrimonials	1.196	554	554	-58,7	46,3
7.- Transferències de capital	31.753	56.135	41.395	66,8	176,8
8.- Variació d'actius financers	30.193	109	109	22,6	0,4
9.- Variació de passius financers	0	0	0	--	--
Ingressos corrents	864.010	958.522	448.404	-14,7	110,9
Ingressos de capital	31.753	56.135	41.395	66,8	176,8
Ingressos financers	30.193	109	109	--	0,4
Total	925.955	1.014.766	489.907	-13,0	109,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'estat d'execució del pressupost de despeses del conjunt d'entitats autònomes administratives mostra unes obligacions reconegudes inferiors als drets liquidats. La taxa de creixement va ser del 16,2 % i tan sols es van executar el 75,6 % dels crèdits inicials. Les transferències corrents, que concentren el 63,6 % de la despesa, van incrementar-se el 21,4 %. Les remuneracions del personal també van créixer per sobre de la mitjana (26,9 %), mentre que la compra de béns i serveis es va estancar. Les operacions de capital i financeres es van reduir el 24,7 % i el 31,9 % respectivament.

Quadre 5.A1.7

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010

ENTITATS AUTÒNOMES ADMINISTRATIVES

ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES

Milers €

	Crèdits Inicials (I)	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var (O) 10/09	Grau execució (O/C)
1.- Remuneracions personal	169.709	191.924	175.461	26,9	91,4
2.- Compra béns i serveis	156.483	168.830	138.489	0,6	82,0
3.- Interessos	27	26	2	-99,5	8,4
4.- Transferències corrents	548.645	840.624	608.359	21,4	72,4
6.- Inversions reals	36.305	37.851	18.027	-34,4	47,6
7.- Transferències de capital	14.479	15.402	9.987	2,7	64,8
8.- Actius financers	308	9.925	6.177	-31,9	62,2
Despeses corrents	874.864	1.201.404	922.311	18,7	76,8
Despeses de capital	50.784	53.253	28.014	-24,7	52,6
Despeses financeres	308	9.925	6.177	-31,9	62,2
Total	925.955	1.264.582	956.502	16,2	75,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'estat d'execució dels pressupostos del Servei Català de la Salut, de l'Institut Català de la Salut i de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Els següents quadres mostren l'execució dels pressupostos d'ingressos a 31 de desembre de 2010 del Servei Català de la Salut (Catsalut), l'Institut Català de la Salut (ICS) i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS).

Els ingressos del Catsalut provenen en la seva pràctica totalitat de les transferències del departament de Salut. Van presentar un descens del 20,7 %, que s'explica perquè l'exercici anterior aquestes transferències havien presentat un impuls extraordinari.

Quadre 5.A1.8

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010
SERVEI CATALÀ DE LA SALUT
ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS
Milers €

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	% var (D) 10/09	Grau execució (D/I)
3.- Taxes i altres ingressos	1.115	2.115	102,8	189,6
4.- Transferències corrents	9.199.513	9.008.328	-21,8	97,9
5.- Ingressos patrimonials	914	754	10.984,8	82,5
6.- Alienació d'inversions reals	0	0	--	--
7.- Transferències de capital	261.114	251.900	15,9	96,5
8.- Actius financers	85.149	93.572	43,4	109,9
Ingressos corrents	9.201.543	9.011.197	-21,8	97,9
Ingressos de capital	261.114	251.900	15,9	96,5
Ingressos financers	85.149	93.572	43,4	109,9
Total	9.547.806	9.356.668	-20,7	98,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'ICS es nodreix gairebé exclusivament de les transferències corrents provinents del Catsalut. Els ingressos es van reduir el 9,6 % respecte l'exercici anterior.

Quadre 5.A1.9

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010
INSTITUT CATALÀ DE LA SALUT
ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS
Milers €

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	% var (D) 10/09	Grau execució (D/I)
3.- Taxes i altres ingressos	95.938	57.159	-4,2	59,6
4.- Transferències corrents	2.793.507	2.759.106	-10,0	98,8
5.- Ingressos patrimonials	62	21	-47,6	34,3
7.- Transferències de capital	26.000	35.592	25,6	136,9
8.- Actius financers	0	271	-61,1	--
Ingressos corrents	2.889.507	2.816.287	-9,9	97,5
Ingressos de capital	26.000	35.592	25,6	136,9
Ingressos financers	0	271	-61,1	--
Total	2.915.507	2.852.150	-9,6	97,8

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El creixement total dels drets liquidats de l'ICASS va ser del 6,5 %, amb un grau d'execució del 111,2 %. La principal font de finançament són les transferències corrents provinents del Departament d'Acció Social i Ciutadania, que es van incrementar el 7,1 %. D'altra banda, les operacions de capital disminueixen el 44,1 %.

Quadre 5.A1.10

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010
INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS
ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS
Milers €

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	% var (D) 10/09	Grau execució (D/I)
3.- Taxes i altres ingressos	92.814	107.937	42,4	116,3
4.- Transferències corrents	1.491.829	1.657.614	7,1	111,1
5.- Ingressos patrimonials	0	1	-88,9	6.862,0
7.- Transferències de capital	39.570	40.453	-44,1	102,2
8.- Actius financers	240	144	-1,5	59,8
Ingressos corrents	1.584.643	1.765.553	8,7	111,4
Ingressos de capital	39.570	40.453	-44,1	102,2
Ingressos financers	240	144	-1,5	59,8
Total	1.624.454	1.806.150	6,5	111,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a la vessant de les despeses, les obligacions reconegudes pel Catsalut es van reduir el 21,0 %, d'acord amb l'evolució dels ingressos. Es van executar el 97,5 % dels crèdits definitius. La despesa es reparteix gairebé exclusivament entre el capítol de compra

de béns i serveis (50,6 % de les obligacions reconegudes), que es va reduir el 22,3 %, i les transferències corrents (un 45,9 % del total), dirigides principalment a l'ICS i a la despesa farmacèutica, que ho van fer en un 21,2 %.

Quadre 5.A1.11

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010
SERVEI CATALÀ DE LA SALUT
ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES
Milers €

	Crèdits Inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var (O) 10/09	Grau execució (O/C)
1.- Remuneracions personal	27.038	27.097	25.893	-1,9	95,6
2.- Compra béns i serveis	4.828.660	4.834.308	4.740.153	-22,3	98,1
4.- Transferències corrents	4.345.845	4.357.616	4.297.059	-21,2	98,6
6.- Inversions reals	189.370	203.800	154.870	1,4	76,0
7.- Transferències de capital	71.744	82.638	72.283	38,8	87,5
8.- Actius financers	85.149	94.201	71.194	4,4	75,6
Despeses corrents	9.201.543	9.219.021	9.063.105	-21,7	98,3
Despeses de capital	261.114	286.438	227.153	10,9	79,3
Despeses financeres	85.149	94.201	71.194	4,4	75,6
Total	9.547.806	9.599.660	9.361.451	-21,0	97,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses de l'ICS van disminuir en conjunt un 10,4 %. Les remuneracions del personal, que suposen el 72,3 % de la despesa, es va reduir el 2,7 %, mentre que la compra de béns i serveis, amb un pes del 26,7 %, va davallar amb més intensitat que la mitjana (-26,4 %).

Quadre 5.A1.12

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010
INSTITUT CATALÀ DE LA SALUT
ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES
Milers €

	Crèdits Inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var (O) 10/09	Grau execució (O/C)
1.- Remuneracions personal	2.129.656	2.137.619	2.068.105	-2,7	96,7
2.- Compra béns i serveis	759.665	765.205	764.451	-26,4	99,9
4.- Transferències corrents	186	194	193	4,2	99,5
6.- Inversions reals	26.000	45.018	26.118	-0,8	58,0
Despeses corrents	2.889.507	2.903.018	2.832.749	-10,5	97,6
Despeses de capital	26.000	45.018	26.118	-0,8	58,0
Total	2.915.507	2.948.036	2.858.867	-10,4	97,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Finalment, l'ICASS va presentar un creixement de les obligacions reconegudes del 6,4 %, que segueix l'evolució dels ingressos. Les transferències corrents, que són el principal capítol de despesa (68,0 % de les obligacions reconegudes) i s'adrecen principalment a

famílies i institucions sense ànim de lucre, van ser el 3,5 % superiors. Al seu torn, la compra de béns i serveis, que té un pes del 26,2 %, han crescut per sobre de la mitjana (26,9 %).

Quadre 5.A1.13

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA A 31 DE DESEMBRE DE 2010

INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS

ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES

Milers €

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var (O) 10/09	Grau execució (O/C)
1.- Remuneracions personal	70.144	70.280	64.854	0,2	92,3
2.- Compra béns i serveis	486.303	486.618	464.405	26,9	95,4
4.- Transferències corrents	1.028.196	1.218.936	1.207.211	3,5	99,0
6.- Inversions reals	28.469	33.356	23.224	-17,3	69,6
7.- Transferències de capital	11.101	20.518	15.195	-64,8	74,1
8.- Actius financers	240	240	138	-8,1	57,4
Despeses corrents	1.584.643	1.775.834	1.736.471	8,7	97,8
Despeses de capital	39.570	53.875	38.419	-46,1	71,3
Despeses financeres	240	240	138	-8,1	57,4
Total	1.624.454	1.829.949	1.775.027	6,4	97,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Annex. 2 . La recaptació tributària a Catalunya

En aquest annex es presenta la recaptació tributària a Catalunya durant l'any 2010 per les diferents figures tributàries i segons l'administració que gestiona la recaptació així com la variació en el dos últims anys. És important destacar que en alguns casos l'administració autonòmica rep una part dels impostos generats en el seu territori, encara que la seva recaptació l'efectuï l'Administració central. Les dades que es presenten en aquest annex, per tant, es desglossen en funció de l'administració competent en la seva recaptació.

L'evolució de la recaptació de la Generalitat l'any 2010, amb una disminució del 11,0 %, modera la tendència descendent dels ingressos de l'any 2009, -28,8 %. Es tracta d'una tendència generalitzable, tot i que el conjunt de comunitats autònomes presenta una millor evolució. Pel que fa a la recaptació de les delegacions de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) a Catalunya (i també a la resta de comunitats autònomes) s'aprecia un canvi de tendència, tot passant d'una taxa negativa del -22,6 % l'any 2009 a una taxa positiva del 10,3 % l'any 2010. En conjunt, el creixement total de la recaptació tributària a Catalunya l'any 2010 ha estat positiu, 8,6 %, valor lleugerament inferior a la mitjana estatal, 9,2 %.

Pel que fa a la gestió dels tributs cal diferenciar entre la situació de les comunitats autònomes forals i la de les comunitats de règim comú. A les primeres, les diputacions recapten l'any 2010 un 95,2 % i un 83,3 % del total a Navarra i al País Basc, respectivament (quadre 5.A2.1), en canvi, les comunitats de règim comú recapten de mitjana un 6,6 % del total dels tributs⁴. Aquestes diferències es deuen al sistema de finançament. En el règim foral, les comunitats autònomes recapten pràcticament la totalitat dels impostos en el seu territori, en canvi, a les comunitats autònomes de règim comú, malgrat que tinguin cedida una part d'impostos quantitativament tant important com l'IRPF o l'IVA, és l'Administració central la que gestiona aquests impostos. Les comunitats autònomes de règim comú gestionen uns impostos que, en comparació amb aquests dos, tenen un poder recaptatori menor.

⁴ Exclosa la recaptació dels ens locals i la de la Seguretat Social, tal com es pot observar en el quadre 5.A.1.

Quadre 5.A2.1

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2010
DISTRIBUCIÓ PER CA DE LA RECAPTACIÓ DELS TRIBUTS ESTATALS, CEDITS I CONCERTATS¹.
INGRESSOS APLICATS
Milers €

Comunitats Autònomes	Govern autonòmic 2010	Delegacions d'hisenda 2010	Total 2010	% variació					
				Govern autonòmic		Delegacions d'hisenda		Total	
				08/09	09/10	08/09	09/10	08/09	09/10
Andalusia	1.841.133	10.084.146	11.925.279	-25,9	0,5	-21,3	9,7	-22,1	8,2
Aragó	398.557	3.046.902	3.445.459	-23,8	-6,8	-29,1	13,0	-28,4	10,3
Astúries	258.471	2.308.459	2.566.930	-30,5	8,2	-23,9	14,3	-24,6	13,7
Balears	387.217	2.213.347	2.600.564	-32,9	2,5	-20,6	6,9	-22,8	6,2
Canàries	335.554	1.788.082	2.123.636	-26,1	-15,6	-16,2	5,4	-18,3	1,4
Cantàbria	178.188	2.583.590	2.761.778	0,2	-24,5	6,4	17,8	5,8	13,7
Castella-Lleó	517.072	3.499.214	4.016.286	-24,4	-7,3	-23,9	14,0	-23,9	10,7
Castella-La Manxa	428.059	2.580.727	3.008.786	-23,8	-12,6	-27,8	19,9	-27,1	13,9
Catalunya	2.227.369	31.169.207	33.396.576	-28,8	-11,0	-22,6	10,3	-23,2	8,6
Extremadura	164.950	1.000.028	1.164.978	-14,4	-12,3	-17,2	11,3	-16,7	7,2
Galícia	503.224	5.331.313	5.834.537	-30,9	-6,9	-23,9	22,5	-24,7	19,2
Madrid	2.080.620	74.979.463	77.060.083	-31,4	-2,7	-11,2	10,7	-12,0	10,3
Múrcia	298.274	1.783.200	2.081.474	-28,4	-18,2	-30,0	14,6	-29,7	8,3
Navarra	2.864.043	145.774	3.009.817	-4,5	-5,5	-115,0	-1.363	-7,1	-0,3
País Basc	11.700.006	2.346.109	14.046.115	-15,9	8,4	-12,4	-24,2	-15,1	1,1
La Rioja	81.797	622.739	704.536	-32,7	-6,3	-11,4	-0,4	-14,7	-1,1
València	1.189.143	10.352.790	11.541.933	-25,6	-8,3	-28,2	15,8	-27,9	12,7
Ceuta		39.443	39.443			-30,2	1,0	-30,2	1,0
Melilla		31.895	31.895			-22,4	-3,1	-22,4	-3,1
Total regionalitzat	25.453.677	155.906.428	181.360.105	-20,6	-0,2	-17,5	10,9	-18,0	9,2
Serveis centrals ³		3.629.809	3.629.809			16,2	5,8	16,2	5,8
Total recaptació	25.453.677	159.536.237 ²	184.989.914	-20,6	-0,2	-17,0	10,8	-17,5	9,1

1. No es disposa de la recaptació corresponent als impostos sobre determinats mitjans de transport i sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs.

2. Inclou la cessió de l'IRPF, l'IVA i els impostos especials a les administracions territorials (46.264 milions d'euros a les CA i 1.448 milions a les corporacions locals).

3. S'han descomptat les cessions als ens territorials (-47.712 milions d'euros).

Font:

Recaptació per tributs cedits gestionats per les comunitats autònomes i tributs concertats. Exercici 2010.

Dades provisionals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Informe mensual de recaptació tributària. Desembre de 2010. AEAT.

L'anàlisi per capítols pressupostaris (quadre 5.A2.2) mostra com en la distribució dels ingressos tributaris l'any 2010 predominen els impostos directes respecte els indirectes. A Catalunya, els primers representen un 9,1 % del PIB català i els segons un 7,5 %, mentre que al conjunt de comunitats autònomes els impostos directes representen un 8,6 % del PIB i els indirectes un 8,2 %. Per tant, el pes del total de la recaptació sobre el PIB a Catalunya se situa en un 16,6 %, en un nivell molt semblant al conjunt de comunitats autònomes, 16,9 %.

Quadre 5.A2.2

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2010

RECAPTACIÓ DE TRIBUTS ESTATALS, CEDITS I CONCERTATS A CATALUNYA I A TOT L'ESTAT

Milers €

	Catalunya				Espanya regionalitzat			
	2010	2009	% variació		2010	2009	% variació	
			08/09	09/10			08/09	09/10
Impostos directes	18.083.464	18.543.253	-20,0	-2,5	91.550.988	93.339.079	-16,7	-1,9
IRPF (Adm. central)	13.634.396	13.358.333	-12,3	2,1	63.946.965	61.338.989	-11,6	4,3
Societats (Adm. central)	3.455.410	4.017.011	-34,4	-14,0	16.153.903	20.119.353	-26,1	-19,7
Imp. gestionats per CA i Dip.Forals	621.725	847.637	-43,8	-26,7	8.802.915	9.469.448	-28,0	-7,0
Altres imp. directes	371.933	320.272	2,7	16,1	2.647.205	2.411.289	1,9	9,8
Impostos indirectes	14.790.782	11.742.536	-28,3	26,0	86.927.731	69.963.001	-20,3	24,2
IVA (Adm. central)	11.546.766	8.440.071	-31,9	36,8	49.076.723	33.555.243	-30,1	46,3
Impostos especials (Adm. central)	965.934	1.087.998	-15,1	-11,2	19.806.199	19.349.021	-1,1	2,4
Imp. gestionats per CA i Dip.Forals	1.333.311	1.365.249	-20,0	-2,3	15.044.195	14.319.459	-16,3	5,1
Altres imp. indirectes	944.771	849.218	-15,0	11,3	3.000.614	2.739.278	-11,2	9,5
Taxes i altres ingressos	522.330	474.426	-0,7	10,1	2.881.386	2.790.836	1,1	3,2
Taxes i altres (Adm. central)	249.997	184.154	5,1	35,8	1.274.819	1.079.899	22,2	18,0
Taxes gestionats per CA i Dip.Forals	272.333	290.272	-4,0	-6,2	1.606.567	1.710.937	-8,9	-6,1
Total	33.396.576	30.760.215	-23,2	8,6	181.360.105	166.092.916	-18,0	9,2

Fonts:

Recaptació per tributs cedits gestionats per les comunitats autònomes i tributs concertats. Exercici 2010.

Dades provisionals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Informe mensual de recaptació tributària. Desembre de 2010. AEAT.

Pel que fa a l'evolució interanual, tal com s'ha indicat l'any 2010 s'aprecia una recuperació de la recaptació menys intensa a Catalunya que a Espanya, en concret 8,6 % i 9,2 % respectivament. De tota manera, i pel que fa a aquesta recuperació, tant a Catalunya com a Espanya, sobresurt l'evolució més favorable dels impostos indirectes (26 % i 24,2 % respectivament) respecte els directes (-2,5 % i -1,9 % respectivament).

Per tal d'analitzar l'evolució de les figures tributàries, el quadre 5.A2.3 mostra el detall de la recaptació a Catalunya i la seva variació en els dos últims anys, comparant aquesta darrera amb la del conjunt de comunitats autònomes de règim comú, és a dir, sense tenir en compte la recaptació de les comunitats autònomes forals a causa de les peculiaritats del seu marc normatiu.

Quadre 5.A2.3

L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA L'ANY 2010

RECAPTACIÓ DE TRIBUTS A CATALUNYA

Milers €

	Catalunya			CA règim comú	
	2010	% variació		% variació	
		08/09	09/10	08/09	09/10
Delegacions AEAT (A)	31.169.207	-22,6	10,3	-17,6	11,6
IRPF	13.634.396	-12,3	2,1	-11,5	4,9
Societats	3.455.410	-34,4	-14,0	-25,6	-17,8
IVA	11.546.766	-31,9	36,8	-30,5	47,2
Especials	965.934	-15,1	-11,2	-1,0	2,3
Tràfic exterior	611.010	-18,2	16,3	-15,2	15,5
Taxes i altres ingressos tributaris	955.691	-1,9	15,4	2,4	4,2
Govern autònom (B)	2.227.369	-28,8	-11,0	-27,5	-6,7
Successions i donacions	609.527	-13,1	-27,9	-9,5	-12,2
Patrimoni	12.198	-99,5	335,8	-98,5	209,1
Transmissions patrimonials	834.369	-7,7	10,3	-11,6	10,6
Actes jurídics documentats	498.942	-31,4	-18,1	-28,2	-23,9
Taxa del joc	272.333	-4,0	-6,2	-8,9	-7,1
Total A+B	33.396.576	-23,2	8,6	-18,5	10,1
Sobre det. mitjans de transport	141.205	-32,8	-0,5	nd	nd
Sobre vendes minoristes det. hidrocarburs	272.734	-9,4	2,2	nd	nd
Total	33.810.515	-23,1	8,4	nd	nd

nd: no disponible

Font:

Recaptació per tributs cedits gestionats per les comunitats autònomes i tributs concertats. Exercici 2010.

Dades provisionals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Informe mensual de recaptació tributària. Desembre de 2010. AEAT.

Pel que fa als tributs recaptats per l'AEAT, l'IVA és el protagonista de l'increment de la recaptació l'any 2010, principalment com a conseqüència de l'augment dels tipus impositius i del procés de gestió de les devolucions els anys precedents. A Catalunya la recaptació creix un 36,8 %, mentre que al conjunt de comunitats autònomes de règim comú un 47,2 %. Cal esmentar que aquesta recuperació contrasta amb la caiguda generalitzada que va experimentar l'impost l'any 2009 com a conseqüència de la disminució en la despesa declarada final subjecte a l'impost (i en particular la destinada a la compra d'habitatges) i sobretot l'agilització de les devolucions.

L'IRPF també presenta un canvi de tendència l'any 2010 però el ritme de creixement és més moderat, tant a Catalunya, 2,1 %, com per al conjunt de comunitats autònomes de règim comú, 4,9 %. L'impuls d'aquest impost és conseqüència de la supressió parcial de la

deducció fiscal de 400 euros, que s'havia establert de manera generalitzada amb l'objectiu d'eleva la renda disponible de les famílies; en canvi els rendiments del treball i del capital mobiliari tenen una evolució negativa. Com en el cas de l'IVA, aquesta recuperació de l'IRPF contrasta amb el retrocés de l'any 2009 atribuïble a l'empitjorament de la situació econòmica i l'impacte negatiu de les quotes diferencials procedents d'altres exercicis.

L'impost de societats, pel seu costat, segueix amb la tendència negativa l'any 2010, tant a Catalunya, -14,0 %, com al conjunt de comunitats autònomes de règim comú, -17,8 %. Aquest impost es veu afectat per diferents mesures, de les quals les menors devolucions, els ingressos per ajornaments i actes d'inspecció contribueixen a suavitzar la davallada. La caiguda més intensa de l'any 2009 s'ha de vincular al deteriorament de les retencions de capital i de fons d'inversió, la segona fase de la reforma fiscal que reduïa el tipus impositiu a les grans empreses i l'impacte de les quotes diferencials procedents de l'any 2008.

En darrer terme, en relació als tributs recaptats per l'AEAT, cal destacar que continua la tendència descendent de la recaptació per impostos especials l'any 2010, -11,2 %, a diferència de l'evolució per al conjunt de les CA de règim comú, 2,3 %. Per falta de dades, no es disposa d'informació més detallada per conèixer quines són les figures que expliquen aquestes diferències.

Pel que fa als impostos gestionats per la Generalitat de Catalunya, com s'ha esmentat, continuen descendint l'any 2010, però a un ritme inferior, -11 %. Aquesta davallada recull l'empitjorament de l'evolució de l'impost de successions i donacions, -27,9 %, que s'explica pels efectes de la reforma de l'impost així com per la caiguda dels valors dels actius i l'augment del nombre d'ajornaments, derivats de la crisi econòmica. També cal remarcar que l'impost d'actes jurídics documents continua amb una tendència descendent, tot i que menys pronunciada, -18,1 %. En aquest sentit convé tenir present que aquest valor seria més negatiu si no fos per l'increment en els tipus impositius a partir de l'1 de juliol de 2010, de l'1 % al 1,2 %. Pel seu costat, convé esmentar que aquesta davallada en els impostos gestionats per la Generalitat de Catalunya s'ha moderat gràcies a l'evolució favorable de l'impost de transmissions patrimonials, afavorida per les mesures fiscals de la Generalitat i l'Estat (l'increment dels tipus impositius, del 7 al 8 %, l'augment dels tipus de l'IVA, i la supressió parcial de la deducció per compra d'habitatge habitual), 10,3 %, i de l'impost sobre vendes minoristes d'hidrocarburs, 2,2 %. El comportament dels impostos que recapta el govern autonòmic per al conjunt de CA de règim comú és força semblant.

6. EL SECTOR PÚBLIC LOCAL A CATALUNYA

6.1. El marc legal i pressupostari del sector local

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, constitueix la base del sistema de finançament local. Aquesta norma recull les reformes més recents, instrumentades a través de la Llei 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei 39/1988, reguladora de les hisendes locals, i de la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, que han tingut incidència tant en l'àmbit financer com en l'àmbit tributari.

El text refós de la llei reguladora de les hisendes locals enumera i regula els recursos dels municipis i de les províncies, que són els següents:

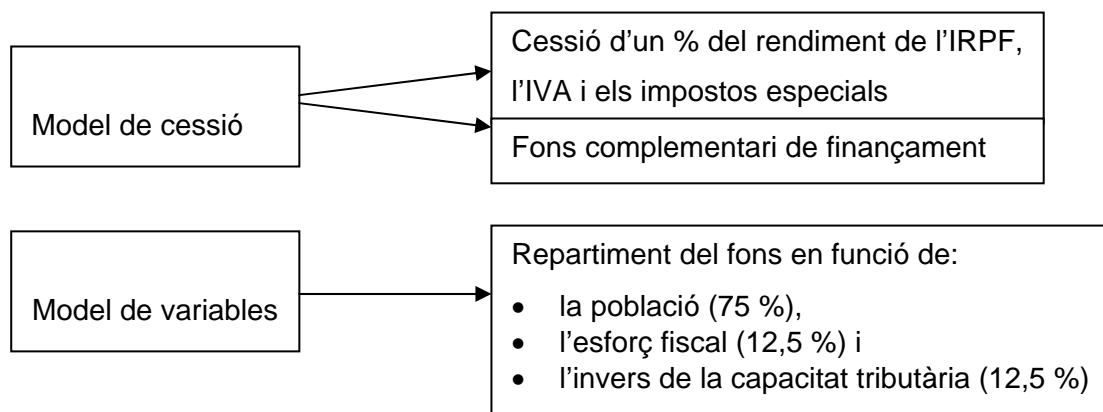
- ingressos procedents del seu patrimoni i altres de dret privat,
- tributs propis (taxes, contribucions especials, impostos i recàrrecs),
- participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes,
- subvencions,
- preus públics,
- operacions de crèdit,
- multes i sancions i
- altres prestacions de dret públic.

Aquesta Llei també especifica els recursos d'altres entitats locals, com ara les àrees metropolitanes, les entitats municipals associatives, les comarques, les altres entitats supramunicipals i les entitats d'àmbit inferior al municipi, com també els règims especials⁵ d'alguns ens locals amb característiques específiques.

El finançament de municipis i províncies procedent de transferències estatals s'instrumenta mitjançant mecanismes diferenciats per determinats ens locals que reuneixen unes característiques específiques pel que fa a la dimensió de la població i de capitalitat. Així, els ens locals amb més població o que són capital de província o de comunitat autònoma, cosa que els obliga legalment a prestar un nombre més gran de serveis, es financen a través de la cessió d'un percentatge del rendiment de determinats impostos estatals i d'una participació en els tributs de l'Estat. Per a la resta d'ens locals, s'aplica un model de participació en tributs de l'Estat.

⁵ Règim especial de Balears, Canàries, Ceuta i Melilla, Madrid i Barcelona.

El model de finançament local vigent a partir de l'1 de gener del 2004 és un model dual, amb les característiques següents:

Característiques del model de cessió:

- Inclou les entitats locals següents (excepte el País Basc i Navarra):⁶
 - les províncies i
 - els municipis amb població de dret igual o superior als 75.000 habitants o capitals de província o de comunitat autònoma.
- Els impostos estatals cedits són:
 - L'IRPF (territorialització directa segons les quotes líquides). Els percentatges de cessió són 1,6875 % per als municipis i 0,9936 % per a les províncies.
 - L'IVA (territorialització indirecta segons recaptació estatal i de manera individualitzada en funció de l'índex de consum i de població municipal). Els percentatges de cessió són 2,3266 % per als municipis i 1,3699 % per a les províncies.
 - Els impostos especials (territorialització indirecta segons la recaptació estatal i de manera individualitzada en funció de l'índex de consum i de població municipal). Els percentatges de cessió són 2,9220 % per als municipis i 1,7206 % per a les províncies.
- El fons complementari de finançament:
 - L'any 2004, el fons es determina com a diferència entre l'import de l'anterior sistema de participació en els tributs de l'Estat per al 2003, incrementat amb l'evolució dels ingressos tributaris de l'Estat (ITE)⁷ del 2004, i l'import que es deriva de la cessió comentada anteriorment.

⁶ El model s'aplica en tot el territori sense perjudici dels règims financers forals dels territoris històrics del País Basc i Navarra.

⁷ Recaptació estatal, exclosa la susceptible de cessió a les comunitats autònomes, per IRPF, IVA i impostos especials.

- Els anys següents el fons evoluciona segons l'ITE.
- S'incorporen les compensacions referents a la reforma de l'impost sobre activitats econòmiques (IAE).

Característiques del model de variables:

- o Inclou les entitats locals següents (excepte el País Basc i Navarra): els municipis amb població inferior als 75.000 habitants i que no són capitals de província o de comunitat autònoma i
 - Els criteris de distribució inclouen les variables i ponderacions següents:
 - 75 % de la població de dret ponderada,
 - 12,5 % de l'esforç fiscal,
 - 12,5 % de l'invers de la capacitat tributària
- o A més, s'estableix una garantia de finançament mínim, segons la qual cap municipi rep un finançament inferior al de l'any 2003 i s'incorporen les compensacions per la reforma de l'IAE, que evolucionen segons l'ITE.

D'altra banda, els denominats *municipis turístics*⁸ es financen amb un model mixt, atès que a més de participar en el model general de variables, tenen cedit el 2,9220 % dels rendiments dels impostos especials sobre hidrocarburs i labors de tabac.

Pel que fa a l'àmbit normatiu català, l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que la Generalitat de Catalunya estructura la seva organització territorial en municipis i comarques i que també podrà crear demarcacions supracomarçals. Les anomenades lleis d'organització territorial, aprovades al Parlament de Catalunya, que estructuren el sector local català, són les següents:

- la Llei 5/1987, de 4 d'abril, del règim provisional de les competències de les diputacions provincials;
- la Llei 6/1987, de 4 d'abril, sobre l'organització comarcal de Catalunya, i
- la Llei 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa;

⁸ Es consideren municipis turístics aquells que, no complint els requisits per accedir al sistema de cessió d'impostos, tenen una població superior a 20.000 habitants i un nombre d'habitatges de segona residència superior al d'habitatges principals.

- la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya i el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

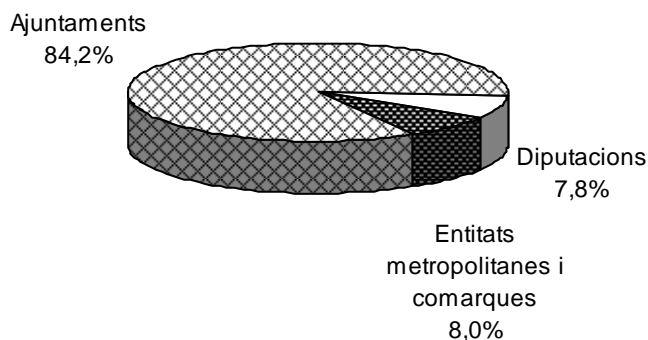
D'acord amb aquest marc normatiu, els municipis i les comarques són els ens locals en què s'organitza territorialment Catalunya, alhora que es reconeix també la condició d'ens local a la província, les entitats municipals descentralitzades, les entitats metropolitanes i les mancomunitats de municipis. El Decret legislatiu 2/2003 també determina que el municipi, la comarca i la província tenen naturalesa territorial i gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius. Cal afegir que el nou Estatut d'autonomia de Catalunya ha introduït novetats en l'organització territorial catalana; així, en l'article 83 del capítol VI, sobre governs locals, proclama que els municipis i les vegueries són les unitats bàsiques del mapa local català i en l'article 91 especifica que els consells de vegueria substituiran les actuals diputacions provincials.

En aquest capítol de l'informe econòmic i financer, referent a l'Administració local a Catalunya, es presenten els pressupostos agregats d'ingressos i despeses de l'any 2009 dels ens territorials catalans, municipis, províncies, comarques i entitats metropolitanes, que es comparen amb els pressupostos i les liquidacions de l'exercici 2008. La font d'aquestes xifres pressupostàries és la Direcció General de Coordinació Financera amb les Entitats Locals, del Ministeri d'Economia i Hisenda, que subministra dades dels pressupostos aprovats i liquidats⁹ dels ens locals per comunitats autònomes. El pressupost de cada ens local recull la informació de l'administració general de l'ens consolidada amb els seus organismes autònoms.

Els ajuntaments realitzen la major part de la despesa del conjunt del sector local a Catalunya, amb un 84,2 % del total; les diputacions, en segon lloc, efectuen el 7,8 % de la despesa, i finalment, les entitats metropolitanes i comarques, que en realitzen el 8,0 %.

⁹ Les xifres dels pressupostos liquidats corresponen a drets reconeguts i a obligacions reconegudes.

Gràfic 6.1.1.
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
SECTOR LOCAL
DISTRIBUCIÓ DE LA DESPESA. PRESSUPOST 2009.

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

L'any 2009, el pressupost consolidat d'ingressos de les diferents administracions locals de Catalunya va ser d'11.725 milions d'euros, un 0,6 % superior a l'exercici anterior. Els ingressos propis, que suposaren el 52,5 % del total consolidat, van descendir el 3,0 %, i aquesta davallada es va compensar amb un augment dels ingressos per transferències (5,7 %), que són especialment importants en les diputacions i el conjunt d'entitats metropolitanes i comarques (58,7 % i 68,4 % dels ingressos, respectivament). Els ingressos financers es van incrementar únicament el 0,3 %. Pel que fa a les despeses pressupostades, el volum total consolidat va ser pràcticament similar a l'exercici anterior, amb un increment del 0,2 %. Les operacions corrents, que representen la major part de la despesa local (72,4 %), es van incrementar el 4,9 %, mentre que les despeses de capital es van reduir l'11,3 %. Les despeses financeres, amb menys pes, van disminuir el 5,7 %.

Quadre 6.1.1
 L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
 SECTOR LOCAL
 CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS PRESSUPOSTOS 2009
 Milers €

	Ajuntaments	Diputacions	E. Metropol. i comarques	Transf. internes	Total consolidat		
	Total	Total	Total	Total	Total	%	% var. 09/08
Ingressos propis	5.482.250	362.098	308.965	0	6.153.312	52,5	-3,0
Ingressos per transferències	3.734.284	653.563	691.163	319.786	4.759.226	40,6	5,7
Ingressos financers	704.050	97.859	10.224	0	812.134	6,9	0,3
Total ingressos	9.920.584	1.113.521	1.010.353	319.786	11.724.672	100,0	0,6
Operacions corrents	6.999.623	781.316	813.271	205.773	8.388.436	72,4	4,9
Operacions de capital	2.407.939	248.056	194.553	232.347	2.618.200	22,6	-11,3
Operacions financeres	495.200	84.149	2.284	0	581.633	5,0	-5,7
Total despeses	9.902.761	1.113.521	1.010.108	438.121	11.588.269	100,0	0,2

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

6.2. Els pressupostos dels ajuntaments

El municipi és l'entitat bàsica de l'organització territorial i l'element primari de participació ciutadana en els assumptes públics; gaudeix d'autonomia, i el seu govern i administració correspon a l'ajuntament, integrat per l'alcalde i els regidors. A Catalunya hi ha 946 municipis, 24 dels quals no superen els 100 habitants, 456 es troben entre els 100 i els 1.000 habitants, 259 entre els 1.001 i els 5.000, 143 entre els 5.001 i els 20.000, 41 entre els 20.001 i els 50.000, i 23 per damunt dels 50.000 habitants. En tot cas, el 78 % dels municipis no superen els 5.000 habitants i inclouen el 10,5 % de la població catalana. El Decret legislatiu 2/2003, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, estableix quines són les competències municipals.

Els ingressos

Els Reial decret legislatiu 2/2004, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, enumera els principals fonts de recursos dels municipis:

- Els tres impostos obligatoris –béns immobles (IBI), activitats econòmiques (IAE) i vehicles de tracció mecànica– i els dos impostos de caràcter optatiu –impost sobre construccions, instal·lacions i obres i impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana.
- Les participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. Pel que fa a la participació en els tributs de l'Estat, ja s'ha esmentat abans que a partir de l'any 2004 es va introduir un nou sistema de participació: als municipis que són capital de província o de comunitat autònoma, o que tenen una població igual o superior als 75.000 habitants, se'ls

cedeix un percentatge del rendiment de determinats impostos¹⁰ més un fons complementari de finançament que evoluciona segons l'ITE; la resta de municipis es financen, únicament, mitjançant la participació en els ingressos de l'Estat.

- Els altres ingressos, com les taxes, els preus públics per a la prestació de serveis, les contribucions especials, les multes, les operacions de crèdit, els ingressos patrimonials i l'alienació d'inversions reals.

El 2009, el conjunt d'ajuntaments de Catalunya va comptar amb uns ingressos pressupostats de 9.921 milions d'euros, magnitud lleugerament inferior a la de l'exercici anterior (-0,3 %) com a resultat de l'impacte de la crisi econòmica en les fonts de recursos públics. Els principals ingressos dels ajuntaments són els impostos directes, les transferències corrents i les taxes i altres ingressos. Malgrat que la reforma del finançament local va introduir la participació en la recaptació de tributs cedits, les transferències continuen tenint una importància elevada en el finançament municipal (37,6 % del pressupost agregat).

Quadre 6.2.1
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
AJUNTAMENTS
CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS INGRESSOS. PRESSUPOSTOS 2008 I 2009.
Milers €

	2008			2009		var. 09/08 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1.- Impostos directes	3.025.675	3.001.833	30,2	3.107.241	31,3	3,5
2.- Impostos indirectes	310.900	416.174	4,2	290.028	2,9	-30,3
3.- Taxes i altres ingressos	1.752.076	1.774.242	17,8	1.701.152	17,1	-4,1
4.- Transferències corrents	2.959.637	2.719.599	27,3	2.914.914	29,4	7,2
5.- Ingressos patrimonials	214.298	184.437	1,9	218.222	2,2	18,3
6.- Alienació inversions reals	172.778	325.586	3,3	165.606	1,7	-49,1
7.- Transferències de capital	637.111	811.884	8,2	819.370	8,3	0,9
8.- Actius financers	97.194	8.806	0,1	6.936	0,1	-21,2
9.- Passius financers	620.592	708.159	7,1	697.113	7,0	-1,6
Operacions corrents	8.262.587	8.096.285	81,4	8.231.558	83,0	1,7
Operacions de capital	809.889	1.137.470	11,4	984.976	9,9	-13,4
Operacions financeres	717.786	716.965	7,2	704.050	7,1	-1,8
Total	9.790.261	9.950.720	100,0	9.920.584	100,0	-0,3

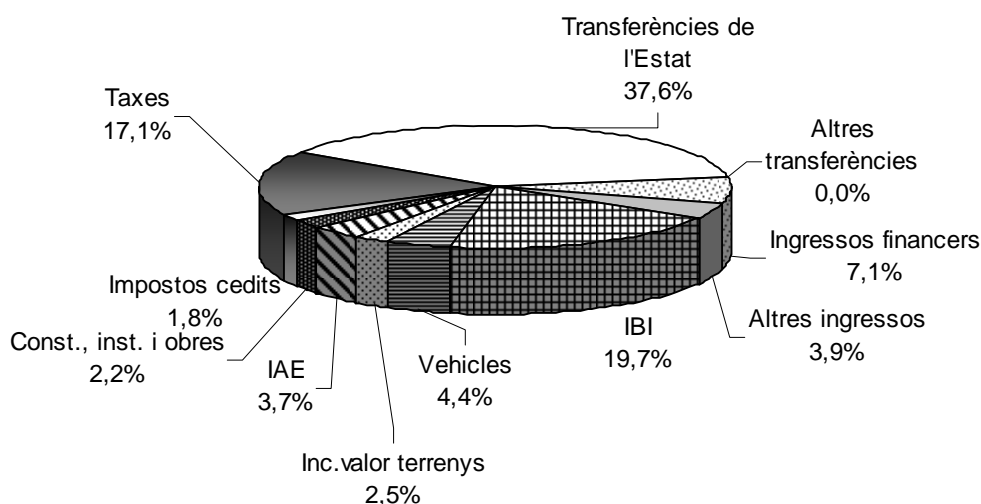
Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

El 2009, la previsió d'ingressos per impostos directes va ésser del 3,5 % superior al 2008. L'increment previst de l'IBI va ser del 7,8 %, superior a la resta d'impostos directes (amb excepció de la participació en l'IRPF). El pressupost de transferències corrents va créixer el

¹⁰ Un 1,6875% de la quota líquida de l'IRPF, un 1,7897% de la recaptació líquida de l'IVA imputable a cada municipi i un 2,04545% de la recaptació líquida imputable a cada municipi pels impostos especials sobre alcohols, hidrocarburs i labors de tabac.

7,2 %. S'estimà un augment del 3,7 % de les transferències corrents de l'Estat, que representen el 73,3 % del total, i del 19,5 % de les de la comunitat autònoma, amb un pes del 19,8 %. Aquestes evolucions positives van compensar l'impacte negatiu de la crisi econòmica, especialment del sector immobiliari i de la construcció, en alguns ingressos municipals: el pressupost d'impostos indirectes va caure el 30,3 %, pel descens dels impostos de construccions, instal·lacions i obres (-35,9 %), i el capítol de taxes i altres ingressos, el 4,1 %, principalment per la davallada de les contribucions especials (-44,3 %). Al seu torn, el conjunt de les transferències de capital pressupostades augmentà el 0,9 %.

Gràfic 6.2.1.
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
AJUNTAMENTS
ESTRUCTURA DELS INGRESSOS. PRESSUPOST 2009.

L'IBI és el tribut que aporta el major volum de recursos propis dels ajuntaments, i representà el 19,7 % dels ingressos totals i el 38,3 % dels ingressos tributaris. Les taxes i altres ingressos (taxes, contribucions especials i preus públics) nodreixen els recursos municipals en el 17,1 % del pressupost total i el 33,4 % dels ingressos tributaris. Els tributs municipals restants –impostos sobre vehicles, increment del valor dels terrenys, l'IAE i construccions, instal·lacions i obres– suposaren conjuntament el 24,8 % dels ingressos tributaris i el 12,8 % del total. La participació en els tributs de l'Estat (IRPF, IVA i impostos especials) forma part del finançament de les capitals de província i de la resta de municipis amb una població

major de 75.0000 habitants, en els quals té una importància específica, però en el conjunt d'ajuntaments el seu pes és reduït (1,8 %).

Quadre 6.2.2
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
AJUNTAMENTS
DETALL DELS INGRESSOS TRIBUTARIS. PRESSUPOST 2009.
Milers €

	Total	%	% var. 09/08
Capítol 1. Impostos directes			
IRPF	104.890	2,1	27,9
IBI	1.953.697	38,3	7,8
Vehicles	432.592	8,5	2,6
Increment del valor dels terrenys	250.751	4,9	-25,3
IAE	365.126	7,2	4,0
Impostos directes extingits	186	0,0	--
Total impostos directes	3.107.241	60,9	3,5
Capítol 2. Impostos indirectes			
IVA	54.974	1,1	-6,3
Impostos especials (*)	17.412	0,3	-5,2
Construccions, instal·lacions i obres	217.366	4,3	-35,9
Altres impostos indirectes	276	0,0	22,4
Total impostos indirectes	290.028	5,7	-30,3
Capítol 3. Taxes i altres ingressos			
Taxes serveis i activitats de competència local	737.541	14,5	-23,8
Altres taxes	963.612	18,9	19,5
Total taxes i altres ingressos	1.701.152	33,4	-4,1
Total ingressos tributaris	5.098.422	100,0	-1,8

(*) Inclou els impostos especials sobre alcohols, labors de tabac i hidrocarburs.

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

L'Estat atorga la major part de les transferències que reben els ajuntaments (59,2 %) per la importància de la participació dels municipis en els tributs estatals, en les quals la Generalitat actua d'intermediària en la transferència de recursos dels pressupostos estatals als municipis catalans a partir d'una distribució fixada per l'Estat. En conjunt, aquestes aportacions s'han incrementat el 5,6 %. La comunitat autònoma aportà un 27,9 % de les transferències dels municipis, amb un import el 3,6 % superior a l'exercici anterior. Corresponen principalment al Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueix entre tots els municipis catalans a partir d'uns criteris fixats per llei¹¹.

¹¹ Els diferents conceptes que integren el Fons de cooperació local de Catalunya s'estableixen cada any a les lleis dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya. La distribució del Fons entre els municipis es fixa cada any en una Resolució.

Quadre 6.2.3

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

AJUNTAMENTS

DETALL DELS INGRESSOS PER TRANSFERÈNCIES. PRESSUPOST 2009.

Milers €

Procedència	Corrents	De capital	Total		
	Total	Total	Total	%	% var. 09/08
Estat	2.135.794	73.894	2.209.688	59,2	5,6
Comunitats Autònomes	578.676	461.571	1.040.248	27,9	3,6
Diputacions	39.611	135.628	175.239	4,7	-7,2
Empreses Privades	21.224	63.612	84.837	2,3	-19,2
Entitats Metropolitanes	1.697	7.893	9.590	0,3	59,5
Famílies i Institucions sense ànim de lucre	13.843	17.561	31.404	0,8	-16,5
Ajuntaments	42.052	12.510	54.562	1,5	50,0
Mancomunitats	4.932	19.557	24.489	0,7	9,0
Exterior	1.741	20.758	22.499	0,6	33,5
Comarques	6.612	3.593	10.205	0,3	5,9
Ajustaments de consolidació	3.954	423	4.377	0,1	209,2
Altres	64.779	2.371	67.149	1,8	530,2
Total	2.914.914	819.370	3.734.284	100,0	5,7

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Les despeses

L'austeritat va marcar el pressupost agregat de despeses dels ajuntaments per a l'any 2009, que va ésser de 9.903 milions d'euros, el 0,3 % inferior que l'exercici anterior. Les operacions corrents, vinculades al funcionament de les activitats estructurals dels ajuntaments, absorbeixen la major part de les despeses pressupostades (70,7 %), com a conseqüència de la importància que tenen les remuneracions del personal i les compres de béns i serveis, i es van incrementar el 4,6 %. En canvi, les operacions de capital, majoritàriament inversions reals, van disminuir l'11,3 %. Les despeses financeres, principalment per operacions de passius financers, descendiren el 7,0 %.

Quadre 6.2.4

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

AJUNTAMENTS

CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DE LES DESPESES. PRESSUPOSTOS 2009 I 2008.

Milers €

	2008			2009		% var. 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1.- Remuneracions personal	2.631.764	2.642.043	26,7	2.807.918	28,4	6,3
2.- Compra béns i serveis	2.866.835	2.780.246	28,1	2.873.307	29,0	3,3
3.- Interessos	185.224	209.894	2,1	211.289	2,1	0,7
4.- Transferències corrents	1.113.439	1.057.816	10,7	1.107.108	11,2	4,7
6.- Inversions reals	1.866.331	2.578.465	26,0	2.255.386	22,8	-12,5
7.- Transferències de capital	489.637	135.754	1,4	152.552	1,5	12,4
8.- Actius financers	152.640	21.714	0,2	16.069	0,2	-26,0
9.- Passius financers	570.018	510.549	5,2	479.131	4,8	-6,2
Operacions corrents	6.797.261	6.689.999	67,3	6.999.623	70,7	4,6
Operacions de capital	2.355.968	2.714.219	27,3	2.407.939	24,3	-11,3
Operacions financeres	722.659	532.263	5,4	495.200	5,0	-7,0
Total	9.875.888	9.936.481	100,0	9.902.761	100,0	-0,3

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

El detall de les despeses per transferències mostra que la major part de les transferències realitzades pels ajuntaments són de caràcter corrent, i els principals destinataris són les famílies i institucions sense ànim de lucre (23,4 %), les empreses de l'entitat local (20,6 %) i les mancomunitats de municipis (16,5 %).

Quadre 6.2.5

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

AJUNTAMENTS

DETALL DE LES DESPESES PER TRANSFERÈNCIES. PRESSUPOST 2009

Milers €

Destinació	Corrents	De capital	Total		
	Import	Import	Import	%	% var. 09/08
Famílies i institucions sense ànim de lucre	273.260	20.914	294.175	23,4	2,3
Empreses de l'Entitat Local	220.455	39.135	259.590	20,6	13,7
Mancomunitats	196.864	10.615	207.480	16,5	7,1
Entitats Metropolitanes	72.876	31.719	104.595	8,3	11,7
Consorcis	101.397	2.017	103.414	8,2	10,1
Empreses Privades	37.055	12.871	49.926	4,0	-2,7
Estat	1.014	785	1.799	0,1	-9,7
Comarques	26.523	1.331	27.853	2,2	1,7
Comunitats Autònomes	8.988	6.394	15.383	1,2	-17,0
Entitats Locals Menors	12.376	390	12.766	1,0	8,6
Ajustaments de consolidació	145.322	22.901	168.223	13,4	0,8
Altres	10.978	3.480	14.458	1,1	-22,5
Total	1.107.108	152.552	1.259.661	100,0	5,5

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

La distribució funcional de la despesa dels ajuntaments reflecteix el conjunt de competències municipals. La producció de béns de caràcter social representà el 50,4 % de la despesa, i el seu pressupost va disminuir el 2,0 %. Habitatge i urbanisme, amb el 16,1 % de la despesa

total, va disminuir un 8,0 %, i cultura (9,8 % del pressupost) el 6,5 %. D'altra banda, els pressupostos de benestar comunitari i d'educació, amb el 12,6 % i el 7,4 % dels recursos, es van incrementar. El pressupost de l'àrea de producció de béns de caràcter econòmic té també una importància específica, i es redueix un 12,5 % com a conseqüència del descens de despeses en infraestructures bàsiques i de transports. Al seu torn, els serveis de caràcter general s'incrementen el 8,1 %.

Quadre 6.2.6
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
AJUNTAMENTS
CLASSIFICACIÓ FUNCIONAL DE LES DESPESES. PRESSUPOSTOS 2008 I 2009.
Milers €

	2008			2009		% var. 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Serveis de caràcter general	1.239.862	1.272.651	12,6	1.375.223	13,9	8,1
2. Protecció civil i seguretat ciutadana	613.483	633.089	6,2	648.992	6,6	2,5
3. Seguretat, protecció i promoció social	788.436	739.083	8,0	831.300	8,4	12,5
3.1. Seguretat i protecció social	566.559	557.003	5,7	623.119	6,3	11,9
3.2. Promoció social	221.877	182.080	2,2	208.181	2,1	14,3
4. Producció de béns de caràcter social	4.947.212	5.093.841	50,1	4.992.508	50,4	-2,0
4.1. Sanitat	252.011	166.609	2,6	149.909	1,5	-10,0
4.2. Educació	695.193	676.013	7,0	734.090	7,4	8,6
4.3. Habitatge i urbanisme	1.579.543	1.728.671	16,0	1.589.891	16,1	-8,0
4.4. Benestar comunitari	1.147.157	1.182.112	11,6	1.246.423	12,6	5,4
4.5. Cultura	1.020.944	1.036.184	10,3	969.121	9,8	-6,5
4.6. Altres serveis comunitaris i socials	252.364	304.252	2,6	303.074	3,1	-0,4
5. Producció de béns de caràcter econòmic	918.969	988.959	9,3	865.322	8,7	-12,5
5.1. Infraestructures bàsiques i transports	807.106	879.085	8,2	786.143	7,9	-10,6
5.2. Comunicacions	15.417	20.978	0,2	20.915	0,2	-0,3
5.3. Infraestructura agrària	41.638	51.424	0,4	40.216	0,4	-21,8
5.4. Investigació científica i tècnica	48.272	32.543	0,5	6.563	0,1	-79,8
5.5. Informació bàsica i estadística	6.535	4.929	0,1	11.484	0,1	133,0
6. Regulació econòmica de caràcter general	343.711	264.341	3,5	264.386	2,7	0,0
6.1. Regulació econòmica	267.285	194.369	2,7	196.204	2,0	0,9
6.2. Regulació comercial	74.261	69.811	0,8	67.893	0,7	-2,7
6.3. Regulació financera	2.165	160	0,0	289	0,0	80,3
7. Regulació econòmica de sectors productius	109.231	72.370	1,1	69.538	0,7	-3,9
7.1. Agricultura, ramaderia i pesca	8.050	6.218	0,1	5.153	0,1	-17,1
7.2. Indústria	54.876	15.022	0,6	13.442	0,1	-10,5
7.3. Energia	2.936	2.451	0,0	3.279	0,0	33,8
7.3. Mineria	44	5	0,0	0	0,0	-
7.5. Turisme	43.325	48.674	0,4	47.665	0,5	-2,1
9. Transferències a administracions públiques	162.578	154.856	1,6	166.860	1,7	7,8
0. Deute públic	752.406	717.291	7,6	688.632	7,0	-4,0
Total	9.875.888	9.936.481	100,0	9.902.761	100,0	-0,3

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

6.3. Els pressupostos de les diputacions provincials

La província és una entitat local formada per l'agrupació de municipis, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per al compliment de les seves finalitats. A Catalunya hi ha quatre províncies.

Les diputacions tenen com a finalitat el govern i l'administració de les províncies. La seva organització i competències s'estableixen en el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

Els ingressos

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, estableix com a principals fonts de recursos de les províncies les següents:

-La participació provincial en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. Com ja s'ha indicat abans, el model vigent de finançament dels ens locals cedeix a favor de les províncies un percentatge del rendiment de determinats impostos¹² i paral·lelament es crea un fons complementari de finançament que completi els ingressos rebuts mitjançant la cessió de tributs.

-Els ingressos tributaris, dins dels quals s'inclou el recàrrec sobre l'impost d'activitats econòmiques (IAE), les taxes i les contribucions especials

-Els ingressos no tributaris, que inclouen els preus públics, les subvencions, els ingressos patrimonials i d'altres de dret privat, les operacions de crèdit, el producte de multes i sancions i altres prestacions de dret públic.

Els pressupostos d'ingressos del conjunt de les diputacions provincials catalanes per a l'any 2009 va ser de 1.113 milions d'euros, i presentà un increment del 2,6 % respecte l'any anterior. Com a conseqüència de l'impacte de la crisi econòmica en els pressupostos de les diverses administracions públiques, les transferències corrents, que són la principal font d'ingressos de les diputacions amb un 58,2 % del total, van disminuir un 0,5 %. Els

¹² Un 0,9936% de la quota líquida de l'IRPF, un 1,0538% de la recaptació líquida per IVA imputable al territori i un 1,2044% de la recaptació líquida dels impostos especials sobre alcohols, hidrocarburs i labors de tabac.

ingressos tributaris tenen també un pes important en el conjunt (30,7 %). Els impostos directes es van veure menys afectats pel context econòmic i van créixer un 14,1 %. El pressupost de la participació de l'IRPF, que és la principal figura tributària amb un 35,5 % dels ingressos tributaris i el 15,4 % del pressupost total, es va incrementar el 24,3 %, mentre que el recàrrec sobre l'IAE, tribut local que aporta el 15,4 % del pressupost de tributs, descendeix el 3,9 %. Es va preveure una davallada del 5,9 % dels impostos indirectes, principalment pel retrocés del 6,8 % de la participació en l'IVA, que aportà el 20,3 % dels recursos tributaris.

Quadre 6.3.1

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

DIPUTACIONS PROVINCIALS

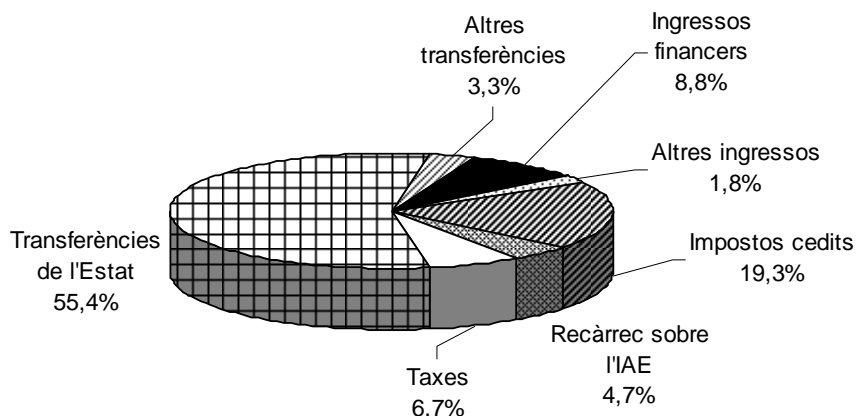
CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS INGRESSOS. PRESSUPOSTOS 2008 i 2009.

Milers €

	2008			2009		% var. 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1.- Impostos directes	153.028	152.380	14,0	173.925	15,6	14,1
2.- Impostos indirectes	102.073	99.427	9,2	93.523	8,4	-5,9
3.- Taxes i altres ingressos	72.256	71.177	6,6	74.160	6,7	4,2
4.- Transferències corrents	742.835	650.783	60,0	647.529	58,2	-0,5
5.- Ingressos patrimonials	37.106	16.484	1,5	20.290	1,8	23,1
6.- Alienació inversions reals	496	658	0,1	200	0,0	--
7.- Transferències de capital	5.677	5.173	0,5	6.034	0,5	16,6
8.- Actius financers	8.244	7.431	0,7	7.357	0,7	-1,0
9.- Passius financers	73.915	81.355	7,5	90.503	8,1	11,2
Operacions corrents	1.107.298	990.251	91,3	1.009.427	90,7	1,9
Operacions de capital	6.173	5.831	0,5	6.234	0,6	6,9
Operacions financeres	82.159	88.786	8,2	97.859	8,8	10,2
Total	1.195.629	1.084.868	100,0	1.113.521	100,0	2,6

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Gràfic 6.3.1.
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
DIPUTACIONS PROVINCIALS
ESTRUCTURA DELS INGRESSOS. PRESSUPOST 2009.

Quadre 6.3.2
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
DIPUTACIONS PROVINCIALS
DETALL DELS INGRESSOS TRIBUTARIS. PRESSUPOST 2009
Milers €

	Total	%	% var. 09/08
Capítol 1. Impostos directes			
IRPF	121.353	35,5	24,3
Recàrrec sobre impostos directes	52.572	15,4	-3,9
Total impostos directes	173.925	50,9	14,1
Capítol 2. Impostos indirectes			
IVA	69.372	20,3	-6,8
Impostos especials (*)	24.152	7,1	-3,2
Total impostos indirectes	93.523	27,4	-5,9
Capítol 3. Taxes i altres ingressos			
Total taxes i altres ingressos	74.160	21,7	4,2
Total ingressos tributaris	341.608	100,0	5,8

(*) Inclou els impostos especials sobre alcohols, labors de tabac i hidrocarburs.

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

El 2009, les diputacions van rebre 617 milions d'euros en concepte de transferències corrents, bàsicament per la participació en els tributs de l'Estat, en les quals la Generalitat fa una funció d'intermediària i distribueix els fons entre les diputacions catalanes. Les transferències de capital van ser d'un import menor, i provenien en un 84,7 % de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 6.3.3

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

DIPUTACIONS PROVINCIALS

DETALL DELS INGRESSOS PER TRANSFERÈNCIES. PRESSUPOST 2009.

Milers €

Procedència	Corrents	De capital	Total		
	Import	Import	Import	%	% var. 09/08
Estat	617.107	156	617.264	94,4	-1,5
Comunitat autònoma	25.495	5.111	30.606	4,7	26,0
Altres	4.927	767	5.694	0,9	17,0
Total	647.529	6.034	653.563	100,0	-0,4

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Les despeses

Les despeses pressupostades de les diputacions l'any 2009 van créixer el 2,6 %. Principalment són operacions corrents, que en conjunt s'incrementaren el 4,9 %. Les remuneracions del personal, que concentra el 33,6 % del pressupost, va augmentar un 9,8 %, i la compra de béns i serveis, amb un 17,8 % de la despesa, ho va fer el 4,6 %. El capítol de transferències corrents (17,0 % de la despesa) presentà un descens de l'1,6 %. Al seu torn, les operacions de capital pressupostades presentaren també una davallada (-4,2 %) com a resultat d'una disminució de les inversions reals i un increment de les transferències de capital. Les operacions financeres van créixer el 3,8 %.

Quadre 6.3.4

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

DIPUTACIONS PROVINCIALS

CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DE LES DESPESES. PRESSUPOSTOS 2008 I 2009.

Milers €

	2008			2009		% variació 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1.- Remuneracions personal	346.959	341.198	31,5	374.562	33,6	9,8
2.- Compra béns i serveis	177.554	189.247	17,4	197.930	17,8	4,6
3.- Interessos	22.186	21.808	2,0	19.228	1,7	-11,8
4.- Transferències corrents	210.857	192.693	17,8	189.596	17,0	-1,6
6.- Inversions reals	119.732	107.817	9,9	83.803	7,5	-22,3
7.- Transferències de capital	156.562	151.008	13,9	164.253	14,8	8,8
8.- Actius financers	17.110	10.377	1,0	14.345	1,3	38,2
9.- Passius financers	70.609	70.718	6,5	69.804	6,3	-1,3
Operacions corrents	757.556	744.947	68,7	781.316	70,2	4,9
Operacions de capital	276.294	258.825	23,9	248.056	22,3	-4,2
Operacions financeres	87.718	81.096	7,5	84.149	7,6	3,8
Total	1.121.568	1.084.868	100,0	1.113.521	100,0	2,6

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Les transferències que van preveure realitzar les diputacions provincials es destinaren bàsicament als ajuntaments i consorcis, i en menor mesura a les famílies i institucions sense ànim de lucre i a la comunitat autònoma. Les transferències als ajuntaments es van incrementar el 10,9 %, mentre que les destinades a consorcis i a les famílies i institucions sense lucre es van reduir el 3,3 % i el 2,3 % respectivament.

Quadre 6.3.5

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

DIPUTACIONS PROVINCIALS

DETALL DE LES DESPESES PER TRANSFERÈNCIES. PRESSUPOST 2009.

Milers €

Destinació	Corrents	De capital	Total		
	Total	Total	Total	%	% var. 09/08
Ajuntaments	70.577	125.044	195.621	55,3	10,9
Consortis	43.012	7.190	50.202	14,2	-3,3
Famílies i institucions sense ànim de lucre	43.811	4.433	48.244	13,6	-2,3
Comunitat Autònoma	6.643	26.395	33.038	9,3	3,1
Comarques	13.078	1.171	14.250	4,0	15,8
Altres	12.475	20	12.495	3,5	-42,5
Total	189.596	164.253	353.850	100,0	3,0

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

La classificació funcional de la despesa de les diputacions provincials mostra que les competències es centren en la producció de béns de caràcter social, que absorbeix el 35,4 % del pressupost. Aquesta àrea va créixer el 6,7 %, com a conseqüència de l'impuls de cultura (11,0 %), educació (7,7 %) i habitatge i urbanisme (10,2 %). En segon lloc, destaca la producció de béns de caràcter econòmic, amb el 12,5 % del pressupost, àrea que, en canvi, va disminuir el 6,5 % principalment per la davallada de les infraestructures bàsiques i de

transport. Els serveis de caràcter general, al qual es destinà el 14,2 % del pressupost, van augmentar el 7,6 %.

Quadre 6.3.6
 L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
 DIPUTACIONS PROVINCIALS
 CLASSIFICACIÓ FUNCIONAL DE LES DESPESES. PRESSUPOSTOS 2008 I 2009.
 Milers €

	2008			2009		% variació 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Serveis de caràcter general	147.509	146.770	13,5	157.962	14,2	7,6
2. Protecció civil i seguretat ciutadana	0	0	0,0	0	0,0	--
3. Seguretat, protecció i promoció social	100.576	89.126	8,2	96.259	8,6	8,0
3.1. Seguretat i protecció social	81.900	77.128	7,1	79.924	7,2	3,6
3.2. Promoció social	18.676	11.997	1,1	16.335	1,5	36,2
4. Producció de béns de caràcter social	379.218	369.935	34,1	394.608	35,4	6,7
4.1 Sanitat	30.689	40.384	3,7	43.370	3,9	7,4
4.2. Educació	58.494	57.954	5,3	62.408	5,6	7,7
4.3. Habitatge i urbanisme	52.250	49.050	4,5	54.070	4,9	10,2
4.4. Benestar comunitari	26.491	26.436	2,4	26.629	2,4	0,7
4.5. Cultura	156.565	142.307	13,1	157.931	14,2	11,0
4.6. Altres serveis comunitaris i socials	54.729	53.806	5,0	50.200	4,5	-6,7
5. Producció de béns de caràcter econòmic	157.932	149.382	13,8	139.718	12,5	-6,5
5.1. Infraestructures bàsiques i transports	94.187	86.587	8,0	83.011	7,5	-4,1
5.2. Comunicacions	2.590	2.683	0,2	1.813	0,2	-32,4
5.3. Infraestructura agrària	53.502	51.289	4,7	47.296	4,2	-7,8
5.4. Investigació científica i tècnica	67	72	0,0	91	0,0	26,4
5.5. Informació bàsica i estadística	7.587	8.751	0,8	7.507	0,7	-14,2
6. Regulació econòmica de caràcter general	66.781	72.591	6,7	77.067	6,9	6,2
6.1. Regulació econòmica	64.585	67.904	6,3	72.340	6,5	6,5
6.2. Regulació comercial	2.195	4.687	0,4	4.727	0,4	0,9
6.3. Regulació financera	0	0				
7. Regulació econòmica de sectors productius	27.735	32.027	3,0	34.596	3,1	8,0
7.1. Agricultura, ramaderia i pesca	646	485	0,0	305	0,0	-37,1
7.2. Indústria	8.977	15.143	1,4	16.966	1,5	12,0
7.3. Energia	339	300	0,0	200	0,0	-33,3
7.5. Turisme	0	0	0,0	17.124	1,5	--
9. Transferències a administracions públiques	149.731	132.677	12,2	124.453	11,2	-6,2
0. Deute públic	92.087	92.361	8,5	88.858	8,0	-3,8
Total	1.121.568	1.084.868	100,0	1.113.521	100,0	2,6

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Finalment, es mostra el detall del pressupost d'ingressos per les diferents diputacions provincials. La Diputació de Barcelona, que concentra el 64,6 % dels recursos, va disminuir el seu pressupost el 0,4 %, mentre que el de la resta de diputacions van créixer per sobre de la mitjana.

Quadre 6.3.7
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
DIPUTACIONS PROVINCIALS
DETALL DELS PRESSUPOSTOS PER DIPUTACIONS 2008 I 2009
Milers €

Diputació provincial	2008			2009		% var. 2009/2008
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	(b)/(a)
Diputació provincial de Barcelona	812.708	721.974	66,5	719.392	64,6	-0,4
Diputació provincial de Girona	147.110	137.864	12,7	145.419	13,1	5,5
Diputació provincial de Lleida	93.621	94.350	8,7	100.610	9,0	6,6
Diputació provincial de Tarragona	142.190	130.680	12,0	148.100	13,3	13,3
Total	1.195.629	1.084.868	100,0	1.113.521	100,0	2,6

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

6.4. Els pressupostos dels consells comarcals i de les entitats metropolitanes

La comarca es constitueix com una entitat local formada per l'agrupació de municipis, que té personalitat jurídica i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins. El seu govern i administració correspon al consell comarcal, integrat pels consellers comarcals i el president del consell. Les comarques són creades per Llei del Parlament de Catalunya, i actualment n'hi ha 41.

El consell comarcal exerceix les seves competències en els termes establerts en el text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya. D'altra banda, les entitats metropolitanes es creen per Llei del Parlament de Catalunya i són ens locals de caràcter instrumental.

En el quadre 6.4.1 es presenten els pressupostos de cada consell comarcal, així com el de les dues entitats metropolitanes creades per la Llei 7/1987, l'Entitat Metropolitana del Transport, que presta serveis de transport públic de viatgers, i l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus, que presta serveis d'abastament, tractament i evacuació d'aigües i de tractament i eliminació de residus, ambdues en uns determinats àmbits territorials definits a la pròpia Llei.

El pressupost del conjunt de consells comarcals l'any 2009 va ser de 543 milions d'euros, el 5,3 % superior al de l'exercici anterior, i el de les dues entitats metropolitanes sumaren 467 milions d'euros, amb un creixement del 14,6 %.

Quadre 6.4.1
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
CONSELLS COMARCALS I ENTITATS METROPOLITANES
DETALL DELS PRESSUPOSTOS 2008 I 2009*
Milers €

	2008		2009		% var.
	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	2009/2008 (b)/(a)
Alt Camp	6.965	1,4	10.213	1,9	46,6
Alt Empordà	18.993	3,7	19.922	3,7	4,9
Alt Penedès	11.021	2,1	12.021	2,2	9,1
Alt Urgell	10.067	2,0	12.036	2,2	19,6
Alta Ribagorça (**) (***)	--	--	--	--	--
Anoia	9.479	1,8	11.375	2,1	20,0
Bages	15.934	3,1	19.152	3,5	20,2
Baix Camp	10.599	2,1	16.226	3,0	53,1
Baix Ebre	12.592	2,4	14.480	2,7	15,0
Baix Empordà	22.427	4,3	25.393	4,7	13,2
Baix Llobregat	14.852	2,9	18.091	3,3	21,8
Baix Penedès	7.846	1,5	12.307	2,3	56,8
Barcelonès	35.916	7,0	30.955	5,7	-13,8
Berguedà	10.917	2,1	13.037	2,4	19,4
Cerdanya	3.959	0,8	5.881	1,1	48,5
Conca de Barberà (**) (***)	--	--	--	--	--
Garraf	3.374	0,7	3.948	0,7	17,0
Garrigues (***)	6.548	1,3	--	--	--
Garrotxa	14.696	2,9	18.082	3,3	23,0
Gironès	17.963	3,5	18.764	3,5	4,5
Maresme (***)	36.503	7,1	--	--	--
Montsià (***)	6.208	1,2	--	--	--
Noguera	5.959	1,2	6.481	1,2	8,8
Osona	47.686	9,2	44.837	8,3	-6,0
Pallars Jussà (**) (***)	--	--	10.374	1,9	--
Pallars Sobirà	8.202	1,6	8.117	1,5	-1,0
Pla d'Urgell	6.959	1,3	7.796	1,4	12,0
Pla de l'Estany	14.600	2,8	14.857	2,7	1,8
Priorat	4.187	0,8	4.539	0,8	8,4
Ribera d'Ebre	4.983	1,0	5.909	1,1	18,6
Ripollès	9.100	1,8	10.135	1,9	11,4
Segarra	6.156	1,2	8.915	1,6	44,8
Segrià	13.324	2,6	11.210	2,1	-15,9
Selva	21.477	4,2	36.322	6,7	69,1
Solsonès	13.874	2,7	15.094	2,8	8,8
Tarragonès	15.926	3,1	18.879	3,5	18,5
Terra Alta	3.157	0,6	7.342	1,4	132,6
Urgell	7.897	1,5	9.263	1,7	17,3
Val d'Aran	28.245	5,5	31.033	5,7	9,9
Vallès Occidental	15.319	3,0	17.151	3,2	12,0
Vallès Oriental	11.657	2,3	12.990	2,4	11,4
Total Comarques	515.570	100,0	543.125	100,0	5,3
Ent. Metrop. Servs. Hidra. Trat. Residus	228.630	56,1	248.755	53,2	8,8
Ent. Metrop. del Transport	179.047	43,9	218.473	46,8	22,0
Total Entitats Metropolitanas	407.677	100,0	467.227	100,0	14,6
Total	923.246		1.010.353		9,4

(*) Les xifres del 2009 corresponen al pressupost aprovat d'ingressos de cada ens.

(**) No es disposen les dades dels pressupostos d'aquests consells comarcals de l'any 2008.

(***) No es disposen les dades dels pressupostos d'aquests consells comarcals de l'any 2009.

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Els ingressos

La naturalesa dels recursos de què disposen els consells comarcals catalans per a l'exercici de les seves competències està definida en la Llei sobre l'organització comarcal de Catalunya, de la qual el Decret legislatiu 2/2003, de 4 de novembre, n'aprova el Text refós. Concretament, els recursos comarcals, excepte pel Consell General d'Aran¹³, són els següents:

- Els ingressos tributaris, que són les taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la seva competència, i les contribucions especials per a l'execució d'obres o per a l'establiment, l'ampliació o la millora de serveis de la competència comarcal;
- Els ingressos no tributaris, com ara les subvencions, les operacions de crèdit, els ingressos de dret privat i les multes;
- Les participacions en els ingressos de l'Estat i de la Generalitat, establertes a favor de les comarques (en el segon cas, el Fons de Cooperació Local).

Segons aquesta Llei, els consells comarcals també es poden nodrir de participacions en els ingressos provincials en el cas que assumeixin competències de les diputacions, i en els ingressos dels municipis de la comarca. D'altra banda, les comunitats autònomes que, d'acord amb els seus estatuts, creïn comarques, han de determinar els recursos econòmics que els assignen. Tot i així, aquesta Llei estatal explicita, d'una banda, que els consells comarcals no poden exigir cap mena de recurs de caràcter impositiu i, d'altra banda, que el règim financer de les entitats supramunicipals no alterarà el propi dels ajuntaments que les integrin. Així doncs, el marc legal de les finances comarcals és molt reduït i es limita bàsicament a taxes, contribucions especials, subvencions, participació en ingressos de la Generalitat i operacions de crèdit. Atès que la capacitat recaptadora de les taxes i les contribucions especials és limitada i que fins ara les comarques no han utilitzat el recurs a l'endeutament, el marge d'actuació de les finances comarcals se centra bàsicament en les transferències, la majoria de les quals provenen del pressupost de la Generalitat.

¹³ El Consell General d'Aran es regeix per la seva legislació específica, sens perjudici de l'aplicació supletòria de les disposicions per a la resta del territori.

Els recursos que obtenen els consells comarcals procedeixen principalment de transferències. Els consells comarcals reben unes transferències corrents de la Generalitat per mitjà del Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueixen entre comarques atenent bàsicament a criteris de població i solidaritat interterritorial¹⁴; d'altra banda, també cal assenyalar la importància del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya com a font de finançament comarcal, que s'instrumenta com un element de cooperació econòmica per a la realització d'obres i serveis de competència municipal i que es distribueix territorialment per comarques. Les transferències corrents suposaren el 58,3 % del pressupost, i es van incrementar el 3,6 %, i les de capital, amb un 24,3 % dels ingressos, van presentar un augment superior a la mitjana (17,8 %). D'altra banda, el pressupost de taxes i altres ingressos, que aporten el 12,3 % dels recursos, és el 3,6 % inferior al del 2008.

Quadre 6.4.2

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

CONSELLS COMARCALS

CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS INGRESSOS. PRESSUPOSTOS 2008 I 2009.

Milers €

	2008 (*)			2009 (**)		% variació 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1.- Impostos directes	0	0	0,0	0		0
2.- Impostos indirectes	0	0	0,0	0		0,0
3.- Taxes i altres ingressos	71.234	69.042	13,4	66.569	12,3	-3,6
4.- Transferències corrents	338.661	305.893	59,3	316.858	58,3	3,6
5.- Ingressos patrimonials	12.199	10.574	2,1	5.049	0,9	-52,3
6.- Alienació d'inversions reals	2.652	14.851	2,9	12.672	2,3	-14,7
7.- Transferències de capital	106.793	111.888	21,7	131.754	24,3	17,8
8.- Actius financers	80	56	0,0	68	0,0	21,5
9.- Passius financers	1.629	3.264	0,6	10.156	1,9	211,1
Operacions corrents	422.094	385.510	74,8	388.475	71,5	0,8
Operacions de capital	109.445	126.739	24,6	144.426	26,6	14,0
Operacions financeres	1.709	3.321	0,6	10.224	1,9	207,9
Total	533.249	515.570	100,0	543.125	100,0	5,3

(*) No es disposen les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alta Ribagorça, Conca de Barberà i Pallars Jussà per l'any 2008.

(**) No es disposen les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alta Ribagorça, Conca de Barberà, Garrigues, Maresme i Montsià per l'any 2009.

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

¹⁴ La Llei 15/2008, de 23 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2008 estableix els diferents conceptes que integren el Fons de cooperació local de Catalunya per les comarques. La Resolució GAP/497/2009, de 20 de febrer, de distribució a Era Val d'Aran i a la resta de comarques de la participació en els ingressos de la Generalitat, integrada en el Fons de cooperació local de Catalunya, any 2009, fixa la quantitat del Fons que li correspon a cada comarca en base als criteris definits a la Llei.

Pel que fa a les entitats metropolitanes, la Llei 7/1987 estableix que es financen per mitjà dels recursos següents:

- ingressos de dret privat
- taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats de llur competència
- contribucions especials
- participacions en els impostos de l'Estat i de la Generalitat
- subvencions i altres ingressos de dret públic
- operacions de crèdit
- aportacions dels municipis que les integren i multes.

La classificació econòmica dels ingressos de les entitats metropolitanes mostra la importància de les transferències corrents (40,0 %), que van créixer el 18,6 %, i de les taxes i altres ingressos (29,6 %), que ho van fer el 6,2 %. Els impostos directes creixen a un ritme similar a la mitjana.

Quadre 6.4.3
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
ENTITATS METROPOLITANES
CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS INGRESSOS. PRESSUPOSTOS 2008 I 2009.
Milers €

	2008			2009		% variació 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1.- Impostos directes	76.244	62.806	15,4	71.891	13,4	14,5
2.- Impostos indirectes	0	0	0,0	0	0,0	0,0
3.- Taxes i altres ingressos	139.885	138.436	34,0	146.999	29,6	6,2
4.- Transferències corrents	186.461	186.932	45,9	221.738	40,0	18,6
5.- Ingressos patrimonials	2.248	2.339	0,6	5.785	0,5	147,3
6.- Alienació d'inversions reals	1.712	0	0,0	0	0,0	-
7.- Transferències de capital	26.673	16.893	4,1	20.814	3,6	23,2
8.- Actius financers	25	0	0,0	0	0,0	0,0
9.- Passius financers	0	270	0,1	0	0,1	-100,0
Operacions corrents	404.839	390.514	95,8	446.414	95,5	14,3
Operacions de capital	28.385	16.893	4,1	20.814	4,5	23,2
Operacions financeres	25	270	0,1	0	0,0	-100,0
Total	433.249	407.677	100,0	467.227	100,0	14,6

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Les despeses

Els pressupostos del 2009 de despeses dels consells comarcals mostren un creixement de les despeses del 5,3 %. Les operacions corrents concentren el 70,4 % dels recursos, i en destaca la compra de béns i serveis, que va disminuir el 3,4 %. Al seu torn, les despeses de capital van tenir un creixement superior a la mitjana (17,0 %).

Quadre 6.4.4

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

CONSELLS COMARCALS

CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DE LES DESPESES. PRESSUPOSTOS 2008 I 2009.

Milers €

	2008(*)			2009 (**)		% variació 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1.- Remuneracions de personal	108.063	100.067	19,4	107.287	19,8	7,2
2.- Compra béns i serveis	211.958	202.788	39,3	195.875	36,1	-3,4
3.- Interessos	1.368	1.189	0,2	2.058	0,4	73,1
4.- Transferències corrents	90.220	73.425	14,2	77.006	14,2	4,9
6.- Inversions reals	63.267	87.809	17,0	83.364	15,4	-5,1
7.- Transferències de capital	83.956	47.762	9,3	75.272	13,9	57,6
8.- Actius financers	70	46	0,0	74	0,0	61,0
9.- Passius financers	2.228	2.361	0,5	1.944	0,4	-17,7
Operacions corrents	411.609	377.469	73,2	382.226	70,4	1,3
Operacions de capital	147.223	135.571	26,3	158.636	29,2	17,0
Operacions financeres	2.298	2.408	0,5	2.019	0,4	-16,2
Total	561.129	515.447	100,0	542.881	100,0	5,3

(*) No es disposen les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alta Ribagorça, Conca de Barberà i Pallars Jussà per l'any 2008.

(**) No es disposen les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alta Ribagorça, Conca de Barberà, Garrigues, Maresme i Montsià per l'any 2009.

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Pel que fa a les entitats metropolitanes, les despeses pressupostades van créixer el 14,6 %. El 52,6 % del pressupost correspon a transferències corrents, que van presentar un impuls important (20,8 %). D'altra banda, la compra de béns i serveis completa el gruix de la despesa (36,9 %), i creix per sota de la mitjana (8,6 %).

Quadre 6.4.5

L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA

ENTITATS METROPOLITANES

CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DE LES DESPESES. PRESSUPOSTOS 2008 I 2009.

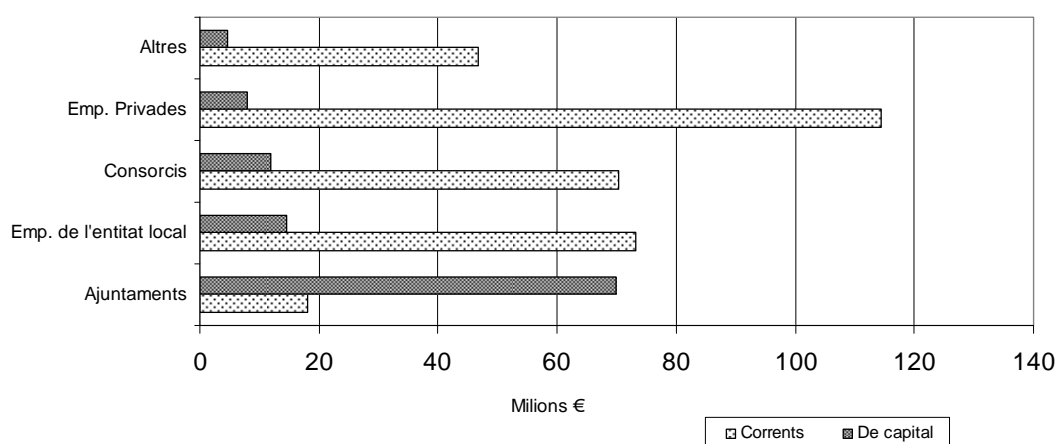
Milers €

	2008			2009		% variació 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1.- Remuneracions de personal	10.558	10.503	2,6	10.878	2,3	3,6
2.- Compra béns i serveis	167.044	158.936	39,0	172.634	36,9	8,6
3.- Interessos	766	1.452	0,4	1.691	0,4	16,5
4.- Transferències corrents	213.141	203.586	49,9	245.842	52,6	20,8
6.- Inversions reals	16.554	2.589	0,6	2.209	0,5	-14,7
7.- Transferències de capital	27.191	29.473	7,2	33.709	7,2	14,4
8.- Actius financers	0	0	0,0	0	0,0	---
9.- Passius financers	1.138	1.138	0,3	265	0,1	-76,7
Operacions corrents	391.509	374.477	91,9	431.045	92,3	15,1
Operacions de capital	43.744	32.062	7,9	35.917	7,7	12,0
Operacions financeres	1.138	1.138	0,3	265	0,1	-76,7
Total	436.391	407.677	100,0	467.227	100,0	14,6

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Les transferències corrents realitzades pels consells comarcals es destinen, en primer lloc, a empreses privades, i seguidament a les es empreses de l'entitat local i els consorcis. Les transferències de capital es centren majoritàriament en els ajuntaments.

Gràfic 6.4.1
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
CONSELLS COMARCALS I ENTITATS METROPOLITANES
DETALL DE LES DESPESES PER TRANSFERÈNCIES. PRESSUPOST 2009.

La classificació funcional de la despesa conjunta dels consells comarcals i les entitats metropolitanes posa de manifest la importància de la producció de béns de caràcter social, àrea que absorbeix el 50,6 % del pressupost. Destaca la política de benestar comunitari (34,7 %), amb un import similar al de l'exercici anterior, mentre que Educació va disminuir el 8,0 %. D'altra banda, les infraestructures bàsiques i transports concentren el 25,0 % de la despesa, i va créixer el 24,0 %.

Quadre 6.4.6
 L'ADMINISTRACIÓ LOCAL A CATALUNYA
 CONSELLS COMARCALS I ENTITATS METROPOLITANES
 CLASSIFICACIÓ FUNCIONAL DE LES DESPESES. PRESSUPOSTOS 2008 I 2009.
 Milers €

	2008 (*)			2009 (**)		% var. 2009/2008 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost	%	Pressupost	%	
1. Serveis de caràcter general	79.254	74.320	8,1	82.351	8,2	10,8
2. Protecció civil i seguretat ciutadana	1.160	936	0,1	3.265	0,3	248,8
3. Seguretat, protecció i promoció social	79.116	66.003	7,2	70.499	7,0	6,8
3.1. Seguretat i protecció social	47.483	43.306	4,7	43.638	4,3	0,8
3.2. Promoció social	31.633	22.697	2,5	26.861	2,7	18,3
4. Producció de béns de caràcter social	528.595	520.322	56,4	511.540	50,6	-1,7
4.1 Sanitat	19.650	18.564	2,0	5.355	0,5	-71,2
4.2. Educació	115.884	107.548	11,7	98.923	9,8	-8,0
4.3. Habitatge i urbanisme	25.119	25.522	2,8	36.685	3,6	43,7
4.4. Benestar comunitari	348.350	348.519	37,8	350.842	34,7	0,7
4.5. Cultura	13.772	15.243	1,7	13.444	1,3	-11,8
4.6. Altres serveis comunitaris i socials	5.820	4.926	0,5	6.292	0,6	27,7
5. Producció de béns de caràcter econòmic	245.155	211.670	22,9	262.428	26,0	24,0
5.1. Infraestructures bàsiques i transports	234.089	203.799	22,1	252.801	25,0	24,0
5.2. Comunicacions	1.083	4.050	0,4	1.508	0,1	-62,8
5.3. Infraestructura agrària	4.552	3.349	0,4	4.108	0,4	22,7
5.4. Investigació científica i tècnica	5.263	322	0,0	132	0,0	-58,9
5.5. Informació bàsica i estadística	168	151	0,0	3.879	0,4	2.475,6
6. Regulació econòmica de caràcter general	8.184	6.608	0,7	6.772	0,7	2,5
6.1. Regulació econòmica	6.247	5.901	0,6	5.906	0,6	0,1
6.2. Regulació comercial	1.936	707	0,1	866	0,1	22,5
6.3. Regulació financera	0	0	0,0	0	0,0	--
7. Regulació econòmica de sectors productius	7.796	8.054	0,9	9.491	0,9	17,8
7.1. Agricultura, ramaderia i pesca	619	994	0,1	662	0,1	-33,4
7.2. Indústria	607	604	0,1	494	0,0	-18,2
7.3. Energia	0	773	0,1	566	0,1	-26,8
7.4. Minería	0	0	0,0	0	0,0	--
7.5. Turisme	6.175	5.683	0,6	7.769	0,8	36,7
9. Transferències a administracions públiques	43.403	29.619	3,2	46.851	4,6	58,2
0. Deute públic	4.857	5.590	0,6	16.911	1,7	202,5
Total	997.521	923.124	100,0	1.010.108	100,0	9,4

(*) No es disposen les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alta Ribagorça, Conca de Barberà i Pallars Jussà per l'any 2008.

(**) No es disposen les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alta Ribagorça, Conca de Barberà, Garrigues, Maresme i Montsià per l'any 2009.

Font: DG Coordinació financera amb les entitats locals. Ministeri d'Economia i Hisenda.

7. L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

El capítol de l'informe sobre l'administració de l'Estat a Catalunya està dividit en dos apartats. En el primer, s'exposen els trets generals i les principals magnituds de la Llei de pressupostos generals de l'Estat per al 2011, en particular en relació amb l'estructura d'ingressos, les polítiques de despesa i el compte financer de l'Estat. En el segon apartat s'analitzen, per una banda, les despeses de capital de l'Estat a Catalunya en els darrers anys, tant des de la vessant de la inversió prevista en els pressupostos per al 2011 com de la despesa de capital liquidada i, per l'altra, es presenten les xifres d'inversions en compliment de la disposició addicional tercera de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

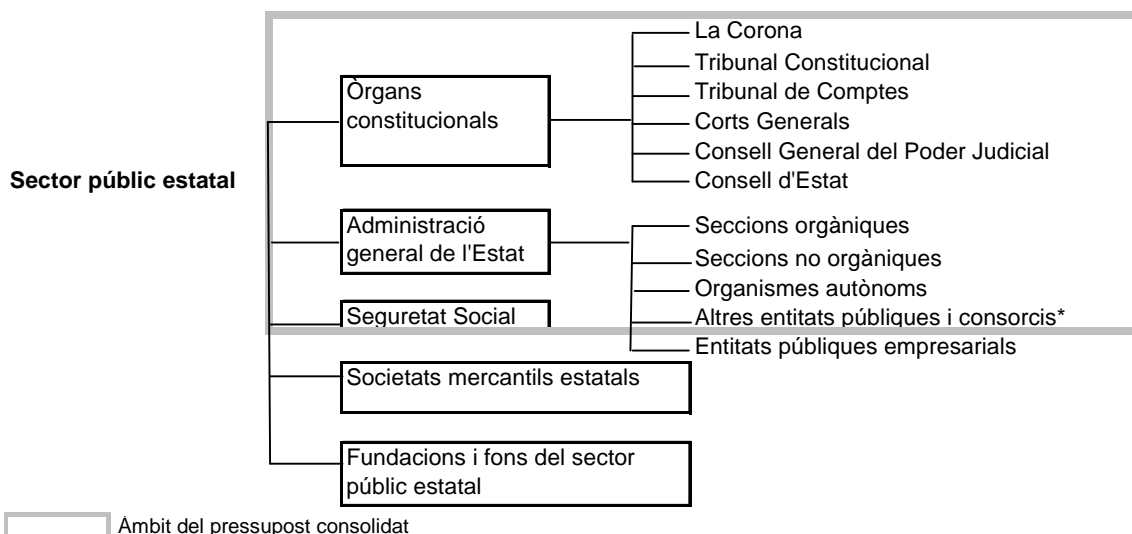
7.1. Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2011

Àmbit dels pressupostos de l'Estat

L'article 1 de la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per al 2011 estableix que els Pressupostos Generals de l'Estat estan compostos per:

- a) El pressupost de l'Estat.
- b) Els pressupostos dels organismes autònoms de l'Administració General de l'Estat.
- c) El pressupost de la Seguretat Social.
- d) Els pressupostos de les agències estatals.
- e) Els pressupostos dels organismes públics la normativa específica dels quals atorgui caràcter limitatiu als crèdits del seu pressupost de despeses.
- f) Els pressupostos de la resta d'entitats del sector públic administratiu estatal.
- g) Els pressupostos dels fons sense personalitat jurídica als què es refereix l'article 2.2 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.
- h) Els pressupostos de les societats mercantils estatals.
- i) Els pressupostos de les fundacions del sector públic estatal.
- j) Els pressupostos de les entitats públiques empresarials i la resta d'organismes públics d'aquesta naturalesa.

Figura 7.1.1
 ELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER AL 2011
 SECTOR PÚBLIC ESTATAL

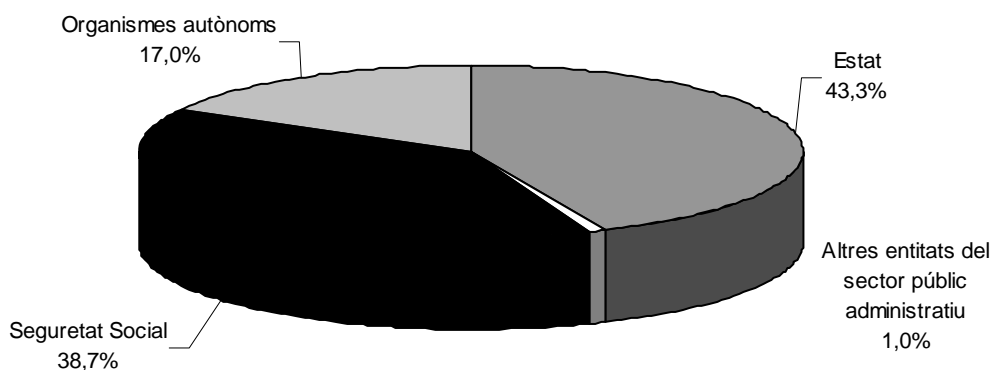

Àmbit del pressupost consolidat

* S'integren dins del pressupost consolidat les entitats de Dret públic i els consorcis amb altres Administracions Públiques que no tinguin com a finalitat la producció en règim de mercat, que efectuïn operacions de redistribució de renda i de la riquesa nacional o que no es financin majoritàriament amb ingressos comercials (article 3.1 de la Llei 47/2003).

L'Estat (seccions i òrgans constitucionals) i la Seguretat Social tenen un pes predominant en el pressupost consolidat de despeses, en concret un 82 %.

Gràfic 7.1.1
 ELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER AL 2011
 DISTRIBUCIÓ DEL PRESSUPOST CONSOLIDAT DE DESPESES

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

Pel que fa a l'estructura orgànica, el pressupost de l'Estat per al 2011 presenta algunes variacions a causa de la darrera reestructuració dels departaments ministerials, segons la qual el Ministeri de Sanitat i Política Social assumeix l'exercici de la política en matèria d'igualtat que duia a terme el desaparegut Ministeri d'Igualtat i el Ministeri de Foment

incorpora el desenvolupament de polítiques d'habitatge que corresponien a l'anterior Ministeri d'Habitatge.

Les previsions macroeconòmiques

L'escenari macroeconòmic que acompanya els pressupostos de l'Estat per al 2011 preveu que l'economia espanyola segueixi per la via de la recuperació feble iniciada en el 2010. S'estima un retrocés del PIB real del 0,3 % en l'exercici 2010 i un increment de l'1,3 % en el 2011.

El comportament de l'economia el 2010 reflecteix la pràctica estabilització de l'activitat econòmica global, causada principalment per la moderació del descens de la demanda nacional, que es preveu disminueixi el 1,6 % enfront del 6 % del 2009. En el 2011 es preveu que la demanda nacional tingui ja una contribució positiva al creixement del PIB real del 0,4 %.

La contribució de la demanda exterior neta s'espera que es moderi progressivament els anys 2010 i 2011, amb un 1,4 % i un 0,9 %, respectivament, respecte el 2,7 % que va arribar a tenir el 2009. Tanmateix, el comerç exterior presenta un dinamisme important, especialment pel que fa al creixement de les exportacions, que reflecteix un cert reequilibri del patró de creixement de l'economia espanyola des del sector de la construcció cap a activitats amb major potencial exportador. El saldo exterior s'estima que presentarà signes positius, el que suposa la correcció del desequilibri de la balança comercial espanyola present durant el període d'expansió anterior a la crisi.

D'acord amb la recuperació esperada del consum i de les exportacions es projecta un lleuger augment de la inversió en béns d'equipament de l'1,8 % el 2010 i el 4,2 % el 2011. Per contra, s'espera que la inversió en construcció tingui baixades de l'11,7 % el 2010 i del 4,5 % el 2011. Aquesta evolució negativa l'explica l'ajustament de la inversió en habitatge i la forta contracció de la inversió en obra pública que suposen les mesures d'austeritat fiscal.

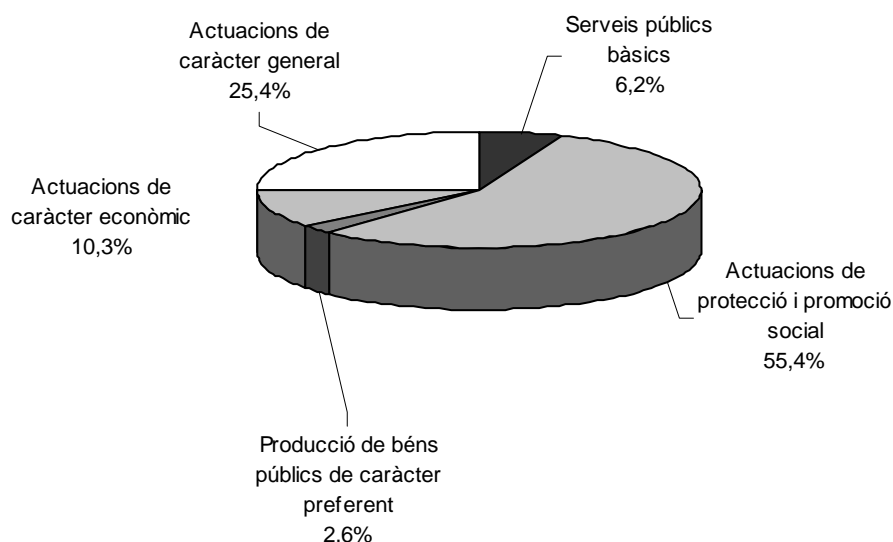
Pel que fa al mercat de treball, el govern central projecta que el 2011 sigui l'any en què comenci una tímida creació de llocs de treball. La taxa d'atur es preveu que segueixi en xifres crítiques, del 19,8 % el 2010 i del 19,3 % el 2011. En aquest context d'atur elevat, els costos laborals unitaris segueixen retrocedint i, per tant, la productivitat per treballador augmentant.

Les prioritats de despesa

Els pressupostos generals de l'Estat (PGE) per al 2011 reflecteixen els dos principis bàsics que guien la política econòmica del govern de l'Estat per sortir de la crisi: austeritat i reformes. El principi d'austeritat suposa un ajustament de les despeses que té com a objectiu una reducció del dèficit públic de gran magnitud. Al mateix temps, el govern central emprèn reformes estructurals amb la pretensió de millorar la competitivitat de l'economia i impulsar la recuperació del creixement econòmic i la reducció de l'atur.

En conjunt, el pressupost consolidat de despeses és de 362.788 milions d'euros, amb una disminució d'un 6,1 % respecte a l'exercici anterior. Tot i el context de retallades pressupostàries que afecten pràcticament totes les partides, en els pressupostos hi continua predominant la despesa social, amb especial atenció a les prestacions d'atur. El conjunt d'actuacions de protecció i promoció social són la destinació d'un 55,4 % de la despesa consolidada (capítols de l'1 al 8), amb una elevada participació de les pensions, que en representen el 64,1 % i de les prestacions d'atur, que en representen el 17,4 %.

Gràfic 7.1.2
ELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER AL 2011
PRESSUPOST CONSOLIDAT DE L'ESTAT
DISTRIBUCIÓ PER POLÍTIQUES DE DESPESA (CAP 1-8)

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

El compte financer del subsector Estat

L'Acord de Consell de Ministres de 16 de juny de 2010 va fixar els objectius d'estabilitat pressupostària per al període 2011-2013 i el límit de despesa no financera de l'Estat per a l'exercici 2011. Els objectius, que van ser aprovats per les Corts Generals el juliol de 2010, concreten la severa senda de consolidació fiscal que ha de portar Espanya a complir les directrius de la Comissió Europea (3 % del PIB de dèficit públic el 2013).

L'objectiu aprovat per a l'estat i els seus organismes per al 2011 és un dèficit del 4,8 % del PIB en termes pressupostaris. La Seguretat Social té un objectiu de superàvit del 0,4 %.

Quadre 7.1.1

ELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER AL 2011

OBJECTIU D'ESTABILITAT PRESSUPOSTÀRIA

Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament

% PIB	Pressupost 2011 i Acord de Govern 16/06/2010			
	2010	2011	2012	2013
Administracions centrals	-6,50	-4,40	-2,80	-1,70
Estat i organismes	-6,70	-4,80	-3,20	-2,10
Administració de la Seguretat Social	0,20	0,40	0,40	0,40
Administracions territorials	-2,80	-1,60	-1,60	-1,30
Comunitats autònomes	-2,40	-1,30	-1,30	-1,10
Corporacions locals	-0,40	-0,30	-0,30	-0,20
Total sector públic	-9,30	-6,00	-4,40	-3,00

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011 i Acord de Govern 16/06/2010.

Els pressupostos per al 2011 aprofundeixen en la línia de reducció de despesa que ja tenien els de l'exercici anterior i, paral·lelament, inclouen alguns ajustos en l'estructura impositiva. En l'àmbit de les despeses del pressupost del subsector Estat, es nota l'efecte de les mesures d'austeritat contemplades en el pla de revisió de despeses de l'administració general de l'Estat 2011-2013, aprovat pel Consell de Ministres el 20 de maig de 2010. El conjunt de les despeses corrents previstes sumen un 15,9 % menys que les del pressupost anterior i les de capital un 36,3 % menys.

La previsió d'ingressos no financers, abans de descomptar les participacions de l'IRPF, l'IVA i Impostos Especials cedides a les comunitats autònomes, és un 5,7 % més alta que la de 2010. Tanmateix, els ingressos no financers del subsector Estat s'estima que seran de 106.020 milions d'euros, una xifra un 12,5 % inferior a la pressupostada per al 2010. Aquesta reducció l'explica en gran part la plena entrada en vigència del nou sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú, que implica un major percentatge de cessió d'impostos i, per tant, uns menors ingressos impositius per a l'Estat.

Quadre 7.1.2

ELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER AL 2011

ESTAT

COMPTE FINANCER

Milions €

	2010	2011	variació 2011/2010	
			Import	%
(1) Ingressos corrents	119.213	105.544	-34.418	-24,6
(2) Despeses corrents	157.448	132.406	-1.122	-0,8
(3) = (1) - (2) Estalvi per operacions corrents	-38.235	-26.862	11.373	-29,7
(4) Ingressos de capital	1.993	476	-1.517	-76,1
(5) Despeses de capital	23.842	15.178	-8.664	-36,3
(6) Fons de contingència i altres imprevistos	3.745	2.472	-1.273	-34,0
(7) = (3) + (4) - (5) - (6) Capacitat (+) Necessitat (-)	-63.829	-44.036	19.793	-31,0
de finançament				
(8) Variació neta d'actius financers	-12.806	410		-103,2
(9) = (7) + (8) Endeutament net	-76.635	-43.626	33.009	-43,1
(10) Amortitzacions	-35.409	-46.595	-11.186	31,6
(11) = (9) + (10) Endeutament brut	-112.044	-90.221	21.823	-19,5
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament/PIB	-6,1%	-4,1%		

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

L'objectiu aprovat per a l'administració central en el 2011 és un dèficit del 2,3 % del PIB expressat en termes de comptabilitat nacional (SEC 95). Les previsions pressupostàries de compliment d'aquest objectiu passen per un dèficit per operacions corrents de 26.862 milions d'euros –un 29,7 % inferior al del pressupost anterior– i per un dèficit per operacions de capital de 17.174 milions d'euros –un 32,9 % menys que en el pressupost 2010– que sumen 44.036 milions d'euros de dèficit no financer.

Quadre 7.1.3

ELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER AL 2011

ESTAT I ORGANISMES

EQUIVALÈNCIA ENTRE EL SALDO PRESSUPOSTARI I EL SALDO EN TERMES DE COMPTABILITAT NACIONAL

Milions €

	2010	2011
Ingressos no financers	121.206	106.020
Despeses no financeres	185.036	150.056
Superàvit (+) Dèficit (-) del Pressupost	-63.830	-44.036
Ajustos	6.167	19.648
Interessos	3.200	1.700
Inexecució	4.836	1.709
Aplaçament liquidacions CA i EL a favor de l'Estat	7.313	25.544
Fons per a l'Ocupació i Sostenibilitat Local	0	-1.000
Aportacions de capital a empreses públiques	-5.771	-5.129
Altres ajustos nets	-3.412	-3.176
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament de l'Estat	-57.662	-24.388
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament dels Organismes	286	-527
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament de l'Estat i els seus Organismes	-57.376	-24.915
% sobre el PIB	-5,4	-2,3

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

Els ingressos consolidats

La suma d'ingressos consolidats (capítols 1-8) pressupostats per al 2011 és de 272.363 milions d'euros, xifra lleugerament inferior a la dels pressupostos del 2010. La necessitat d'endeutament s'eleva a 90.425 milions d'euros, el que suposa una reducció del 19,5 % (21.971 milions d'euros) respecte la necessitat d'endeutament pressupostada per al 2010.

Amb referència als capítols de la classificació econòmica, s'observa, d'entrada, la reducció de quantia pressupostada tant d'impostos directes, d'un 4,4 %, com d'impostos indirectes, d'un 11,3 %, respecte el pressupost consolidat anterior. De manera paral·lela, els ingressos per transferències corrents pressupostades minven un 6,9 % i les de capital un 41,4 %, a causa de la reducció de les transferències de la Unió Europea. Altrament, els ingressos patrimonials previstos augmenten un 43,3 % i els de taxes, preus públics i altres ingressos un 9,2 %. Amb tot plegat, els ingressos no financers tenen una reducció global del 4,6 % d'un pressupost a l'altre.

Pel que fa a les operacions financeres, destaquen els ingressos d'actius financers, que tenen un increment considerable respecte el pressupostat per al 2010 per causa dels reintegraments del Fons d'adquisició d'actius financers.

Quadre 7.1.4
 ELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER AL 2011
 PRESSUPOST CONSOLIDAT DE L'ESTAT
 CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS INGRESSOS
 Milions €

Capítols	Estat	Organism. autònoms	Seguretat Social	Altres organism.	Transf. internes	Total consolidat		
						Import	% s/ total	% var. 11/10*
1. Impostos directes i cotitzacions socials	55.239	24.041	110.447			189.728	69,7	-4,4
2. Impostos indirectes	36.142					36.142	13,3	-11,3
3. Taxes, preus públics i alt.ingressos	3.384	1.523	1.605	224		6.735	2,5	9,2
4. Transf. corrents	4.715	24.643	8.154	2.570	28.886	11.196	4,1	-6,9
5. Ingr. patrimonials	6.063	404	3.157	13		9.637	3,5	43,3
Operacions corrents	105.544	50.611	123.362	2.807	28.886	253.438	93,1	-4,0
6. Alienació d'inv. reals	104	178	1	0		283	0,1	-15,5
7. Transf. capital	372	2.923	42	503	1.652	2.188	0,8	-41,4
Operacions de capital	476	3.101	43	503	1.652	2.471	0,9	-39,3
Operacions no financeres	106.020	53.712	123.406	3.310	30.538	255.910	94,0	-4,6
8. Actius financers	13.370	1.845	1.007	231		16.453	6,0	162,9
Total	119.390	55.557	124.412	3.541	30.538	272.363	100,0	-0,8
Capacitat (+) Necessitat (-) d'endeutament brut	-90.221	-197	-6			-90.425		-19,2
Total ingressos	209.612	55.754	124.419	3.541	30.538	362.788		-6,1

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

Els pressupostos de l'Estat per al 2011 reflecteixen per primer cop l'aplicació del nou sistema de finançament de les comunitats autònomes. Així doncs, aquest és el primer exercici en què les entregues a compte de les participacions de les comunitats autònomes en els impostos gestionats per l'Estat es calculen amb els percentatges del nou sistema, que passen del 33 % al 50 % en l'IRPF, del 35 % al 50 % en l'IVA i del 40 al 58 % en els impostos especials sobre l'alcohol, la cervesa, els productes intermedis, els hidrocarburs i el tabac. És per aquest motiu que el pressupost del subsector Estat presenta una forta reducció dels ingressos corresponents a aquests impostos respecte el pressupostat per al 2010.

Quadre 7.1.5
ELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER AL 2011
ESTAT
CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS INGRESSOS NO FINANCERS
Milions €

	Pressupost 2010	Pressupost 2011		
		Import	% s/ total	% var. 11/10
1. Impostos directes	66.393	55.239	52,1	-16,8
- sobre la renda de les persones físiques	42.633	35.494	33,5	-16,7
- sobre la renda de les societats	20.184	16.008	15,1	-20,7
- cotitzacions socials	1.109	1.123	1,1	1,2
- altres impostos directes	2.467	2.614	2,5	6,0
2. Impostos indirectes	40.736	36.142	34,1	-11,3
- IVA	26.111	24.968	23,6	-4,4
- especials	11.964	8.179	7,7	-31,6
- altres impostos indirectes	2.661	2.995	2,8	12,6
3. Taxes, preus públics i altres ingressos	3.147	3.384	3,2	7,5
4. Transferències corrents	5.491	4.715	4,4	-14,1
5. Ingressos patrimonials	3.445	6.063	5,7	76,0
6. Alienació d'inversions reals	107	104	0,1	-2,5
7. Transferències de capital	1.886	372	0,4	-80,3
Total ingressos no financers	121.206	106.020	100,0	-12,5

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

La previsió pressupostària dels ingressos per al 2011 suposa una continuació del creixement dels ingressos impositius (incloses les participacions cedides a les comunitats autònomes) que es va iniciar durant l'any 2010 després de dos anys de forts descensos. Aquest increment, d'un 6,2 %, és producte tant de la prevista progressiva millora de l'activitat econòmica com de les mesures de consolidació fiscal preses en l'àmbit dels ingressos. Aquestes mesures (eliminació parcial de la deducció dels 400 euros, increment del tipus de tributació i retenció sobre les rendes de l'estalvi, pujada dels tipus dels impostos d'hidrocarburs i tabacs, augment dels tipus general i reduït de l'IVA, etc.) han tingut ja una incidència significativa en els ingressos de 2010 i s'espera que la tinguin el 2011.

En l'àmbit dels impostos directes, la recaptació prevista de l'IRPF té un augment previst de 4.160 milions, un 6,2 %. Gran part d'aquest augment l'expliquen els canvis normatius com la desaparició parcial de la deducció de 400 euros, que es preveu que aporti 1.500 milions més als ingressos de l'Estat, o l'eliminació de la deducció de 2.500 euros per naixement o adopció, que s'espera que n'aporti 1.200 milions més. Aquestes i altres modificacions normatives, tant de signe positiu com negatiu, expliquen un 36 % de l'increment de la recaptació estimada per a l'IRPF respecte l'avanç de liquidació 2010. L'impost de societats, per la seva banda, té una recaptació prevista per al 2011 de 1.360 milions més que l'avanç

de liquidació del 2010. Tot i aquest augment del 9,3 %, els ingressos esperats es situarien en poc més de la tercera part del màxim de recaptació assolit el 2007.

Amb referència als impostos indirectes, la recaptació estimada de l'IVA és de 48.952 milions d'euros, 3.327 més que l'avanç de liquidació del 2010. Aquest augment l'explica principalment l'impacte recaptatori de la pujada dels tipus normal i reduït que va entrar en vigència l'1 de juliol de 2010. Pel que fa als impostos especials, els ingressos esperats tenen un lleuger creixement a causa de la tendència moderadament alcista dels consums associats a les diferents figures impositives.

Quadre 7.1.6

ELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER AL 2011

ESTAT I ADMINISTRACIONS TERRITORIALS(*)

INGRESSOS IMPOSITIUS

Milions €

	Pressupost 2010 (a)	Avanç liquidació 2010 (b)	Pressupost 2011 (c)	% variació	
				(c)/(a)	(c)/(b)
1. Impostos directes	93.787	85.921	91.506	-2,4	6,5
- IRPF	70.026	67.601	71.761	2,5	6,2
- Societats	20.184	14.648	16.008	-20,7	9,3
- Renda no residents	2.398	2.475	2.540	5,9	2,6
- Cotitzacions socials	1.110	1.123	1.123	1,2	0,0
- Altres impostos directes	69	74	74	7,2	0,0
2. Impostos indirectes	61.033	68.830	72.772	19,2	5,7
- IVA	36.931	45.625	48.952	32,5	7,3
- Especials	21.441	20.352	20.825	-2,9	2,3
- Altres impostos indirectes	2.661	2.853	2.995	12,6	5,0
Total ingressos impositius	154.820	154.751	164.278	6,1	6,2

(*) Les dades recullen la part de les diferents figures impositives cedides a les administracions territorials.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

Les despeses consolidades

El pressupost consolidat de l'Estat per al 2011 situa la despesa en 362.788 milions d'euros, un 6,1 % menys que en el pressupost de l'any 2010. Les dotacions d'operacions no financeres sumen 297.425 milions d'euros, el que suposa una reducció del 10 % respecte la previsió de l'exercici anterior.

L'esforç de reducció de despesa que es produeix, especialment en els departaments ministerials, permet reduir el dèficit públic i redirigir recursos cap a les prestacions per desocupació i les majors despeses d'interessos. La rebaixa del 5 % de les retribucions del

personal al servei del sector públic i les restriccions en les ofertes d'ocupació pública, junt amb l'augment previst de les despeses de classes passives, produeixen en conjunt una disminució de la despesa de personal d'un 2,7 % respecte el pressupost de 2010. Així mateix, les despeses de béns i serveis es redueixen un 6,2 %. Les transferències corrents, per la seva banda, baixen un 10,7 %.

Les despeses d'interessos, per contra, augmenten un 18 % respecte el pressupost de 2010 a causa de l'augment del volum de deute públic. En síntesi, el conjunt de les despeses corrents previstes sumen un 7,4 % menys que les del pressupost anterior. Així mateix, les transferències de capital i les inversions reals presenten fortes retallades pressupostàries del 33,4 % i el 33 %, respectivament.

Quadre 7.1.7
LES GRANS MAGNITUDS DELS PRESSUPOSTOS DE L'ESTAT
PRESSUPOST CONSOLIDAT DE L'ESTAT
CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DE LES DESPESES
Milions €

Capítols	Estat	Organism. autònoms	Seguretat Social	Altres organism.	Transf. internes	Total consolidat		
						Import	% s/ total	% var. 11/10
1. Remuneracions de personal	26.982	1.980	2.378	1.579		32.919	9,1	-2,7
2. Compres de béns i serveis	3.385	2.263	1.719	645		8.011	2,2	-6,2
3. Interessos	27.421	22	18	0		27.461	7,6	18,0
4. Transferències corrents	74.618	47.618	114.279	733	28.886	208.363	57,4	-10,7
Operacions corrents	132.406	51.883	118.394	2.957	28.886	276.755	76,3	-7,4
5. Fons de contingència i altres imprevistos	2.472					2.472	0,7	-41,4
6. Inversions reals	5.817	1.529	427	457		8.230	2,3	-33,0
7. Transferències de capital	9.362	2.130	5	125	1.652	9.969	2,7	-33,4
Operacions de capital	15.178	3.659	432	582	1.652	18.199	5,0	-33,2
Operacions no financeres	150.056	55.542	118.827	3.539	30.538	297.425	82,0	-10,0
8. Actius financers	12.960	12	5.592	2		18.566	5,1	-8,0
9. Passius financers	46.595	200	0	1		46.797	12,9	31,1
Operacions financeres	59.556	212	5.592	3		65.363	18,0	16,9
Total despeses	209.612	55.755	124.419	3.541	30.538	362.788	100,0	-6,1

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

D'acord amb les normes per a l'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat, la despesa (capítols 1-8) es classifica en cinc grans àrees (que engloben un total de vint-i-sis polítiques): serveis públics bàsics, actuacions de protecció i promoció social, producció de béns públics de caràcter preferent, actuacions de caràcter econòmic i actuacions de caràcter general.

El pressupost per al 2011 és producte del context d'austeritat i de severa restricció de la despesa a què obliga la senda de consolidació fiscal aprovada pel govern central. Per

aquest motiu gairebé totes les polítiques de despesa presenten reduccions significatives de les seves dotacions.

Les polítiques que més pes tenen en el pressupost són les pensions, que suposen un 35,5 % de la despesa consolidada; les transferències a altres administracions públiques, que sumen un 13,5 % de la despesa consolidada; les actuacions en matèria de desocupació, un 9,6 % de la despesa total; i la càrrega financera del deute públic, que suposa un 8,7 % de la despesa consolidada.

Convé destacar la variació significativa de les dotacions de diverses polítiques de despesa respecte el pressupost anterior:

- Pensions, que inclou tant les pensions de la seguretat social, contributives i no contributives, com les pensions del règim de classes passives. El creixement del 3,6 % respecte a la quantia pressupostada per a l'exercici anterior l'explica l'increment del col·lectiu de pensionistes i l'actualització de les pensions més baixes del sistema.

- Transferències a altres administracions públiques, que redueix la seva dotació del pressupost 2010 al pressupost 2011 un 41,8 %. Més d'un 70 % d'aquesta disminució correspon a la reducció de la quantia corresponent a la transferència que reben les comunitats autònomes del règim comú en concepte del fons de suficiència global, d'acord amb l'entrada en vigència del nou model de finançament. Igualment es redueixen les dotacions corresponents als fons de compensació interterritorial i a la resta de transferències a les comunitats autònomes. Cal destacar també la reducció que suposa en l'àmbit de les transferències a les entitats locals l'acabament de les actuacions finançades pel fons estatal per a l'ocupació i la sostenibilitat local.

- Desocupació, que agrupa les prestacions contributives, el subsidi d'atur, la renda activa d'inserció i altres. La dotació d'aquesta política disminueix lleugerament respecte la molt elevada dotació del pressupost inicial de 2010, a conseqüència del desplaçament de perceptors des del nivell contributiu al nivell assistencial.

- Deute públic, que creix un 18,1 % respecte el pressupost del 2010. Aquesta variació l'explica la creixent despesa d'interessos associada a una ràtio deute públic/PIB que augmenta 6,5 punts percentuals durant el 2010.

- Infraestructures, que redueix fortament la seva dotació pressupostària, amb la finalitat de complir els objectius de dèficit amb què s'ha compromès l'Estat. Concretament, la disminució és d'un 38,3 % respecte el pressupost per al 2010. El ministeri de Foment ha elaborat un pla extraordinari d'infraestructures amb el suport del finançament privat per tal de dur a terme les inversions d'infraestructures que considera prioritàries.

- Gestió i administració de la seguretat social, que té un increment del 22,1 % de la seva quantia per la major dotació del Fons de Reserva de la Seguretat Social. El fet que el pressupost no financer de la Seguretat Social compleixi l'objectiu del 0,4 % del PIB de superàvit permet la compra d'actius per materialització d'excedents pressupostaris, tot dotant l'esmentat fons especial d'estabilització i reserva destinats a atendre les necessitats futures en matèria de prestacions contributives.

Quadre 7.1.8
LES GRANS MAGNITUDS DELS PRESSUPOSTOS DE L'ESTAT
PRESSUPOST CONSOLIDAT DE L'ESTAT
PRESSUPOST CONSOLIDAT (CAP. 1-8)
Milions €

Polítiques de despesa	Pressupost 2010	Pressupost 2011		
		Import	% s/ total	% var. 11/10
Serveis públics bàsics	21.597	19.731	6,2	-8,6
Justícia	1.819	1.713	0,5	-5,8
Defensa	7.357	6.868	2,2	-6,6
Seguretat ciutadana i inst. penitenciàries	8.873	8.402	2,7	-5,3
Política exterior	3.548	2.748	0,9	-22,6
Despesa social	180.934	183.308	58,0	1,3
Actuacions de protecció i promoció social	172.008	175.106	55,4	1,8
Pensions	108.283	112.216	35,5	3,6
Altres prestacions econòmiques	14.403	13.576	4,3	-5,7
Serveis socials i promoció social	2.737	2.522	0,8	-7,9
Foment de l'ocupació	7.751	7.329	2,3	-5,4
Desocupació	30.975	30.474	9,6	-1,6
Accés a l'habitatge i foment de l'edificació	1.498	1.218	0,4	-18,7
Gestió i Administració de la Seguretat Social	6.362	7.771	2,5	22,1
Producció de béns públics de caràcter preferent	8.926	8.203	2,6	-8,1
Sanitat	4.635	4.255	1,3	-8,2
Educació	3.092	2.843	0,9	-8,0
Cultura	1.199	1.104	0,3	-7,9
Actuacions de caràcter econòmic	39.733	32.663	10,3	-17,8
Agricultura, pesca i alimentació	8.959	8.578	2,7	-4,2
Indústria i energia	3.229	2.801	0,9	-13,3
Comerç, turisme i pimes	1.511	1.433	0,5	-5,2
Subvencions al transport	1.590	1.619	0,5	1,8
Infraestructures	14.325	8.837	2,8	-38,3
Investigació, desenvolupament i innovació	9.271	8.586	2,7	-7,4
Altres actuacions de caràcter econòmic	847	809	0,3	-4,5
Actuacions de caràcter general	108.433	80.289	25,4	-26,0
Alta direcció	818	680	0,2	-16,9
Serveis de caràcter general	9.316	7.988	2,5	-14,3
Administració financera i tributària	1.500	1.410	0,4	-6,0
Transferències a altres admin. públiques	73.599	42.811	13,5	-41,8
Deute públic	23.200	27.400	8,7	18,1
Total pressupost (Cap. 1-8)	350.696	315.992	100,0	-9,9

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

7.2. Les despeses de capital de l'Estat a Catalunya

En aquest apartat es presenta tot el ventall de dades d'inversió pública de l'Estat a Catalunya disponible per tal d'obtenir una imatge al més global possible de la seva evolució en els darrers anys. En primer lloc, es detallen les inversions reals previstes en els

pressupostos generals de l'Estat. Després es presenten les xifres de les inversions reals de l'Estat liquidades del Ministeri de Foment. A continuació de les inversions reals o directes, que formen els gruix de la inversió pública estatal, es mostren les transferències de capital o inversions indirectes liquidades als ens territorials. Finalment, es recullen les inversions pressupostades i liquidades en base a la disposició addicional 3a (DA 3a) de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

La inversió real en el pressupost per al 2011

El quadre 7.2.1 mostra l'evolució de la inversió real del sector públic estatal prevista en els darrers anys. Per a l'any 2011, és d'un total de 20.684 milions d'euros, dels quals 16.759 estan regionalitzats, un 81 % del total d'inversions públiques. A Catalunya es destinen un 15,2 % de les inversions territorialitzades, 2.548 milions d'euros. En termes d'inversió per càpita, la inversió real prevista a Catalunya per al 2011 és de 339 euros per càpita mentre que la mitjana territorialitzada se situa en 356 euros per habitant.

Comparant les dades del 2011 amb les de l'any anterior s'observa que la inversió real estatal disminueix un 29,3 %, percentatge de variació similar al que experimenten les inversions territorialitzades a Catalunya i al conjunt de CA, d'un 29,7 %. Les mesures d'austeritat adoptades al llarg del 2010 per tal d'assolir els objectius de dèficit compromesos¹⁵ ja redueixen substancialment l'execució de les inversions previstes a la Llei de pressupostos per al 2010, però el primer pressupost que les reflecteix és el del 2011.

¹⁵ Pla d'Acció Immediata 2010 i al Pla d'Austeritat 2011-2013 (de 29 de gener de 2010) i Pla de Revisió de la Despesa de l'Administració General de l'Estat 2011-2013 (de 20 de maig de 2010).

Quadre 7.2.1

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA
SECTOR PÚBLIC ESTATAL (*)
EVOLUCIÓ DE LES INVERSIIONS REALS PRESSUPOSTADES
Milers €

Any	Catalunya	Espanya reg.	Espanya	%Cat / Espanya reg.	% inversió regionalitzada	Euros / hab (**)		
						Catalunya	Espanya reg.	Espanya
1999	941.089	8.109.823	11.021.246	11,6	73,6	152	202	274
2000	1.246.271	8.843.929	13.429.171	14,1	65,9	199	218	332
2001	1.610.328	12.656.930	16.597.839	12,7	76,3	253	308	404
2002	2.034.310	13.191.670	18.336.120	15,4	71,9	313	315	438
2003	2.556.820	16.100.810	20.452.600	15,9	78,7	381	377	479
2004	2.740.220	17.557.270	22.707.290	15,6	77,3	402	406	526
2005	2.785.370	17.799.850	23.903.260	15,6	74,5	398	404	542
2006	2.878.041	19.743.776	25.263.445	14,6	78,2	403	442	565
2007	2.957.739	21.340.130	28.629.741	13,9	74,5	410	472	633
2008	3.727.837	24.755.872	31.809.367	15,1	77,8	506	536	689
2009	3.790.561	25.017.002	31.503.657	15,2	79,4	507	535	674
2010	3.625.894	23.823.010	29.269.234	15,2	81,4	483	507	622
2011	2.548.448	16.758.613	20.684.057	15,2	81,0	339	356	440

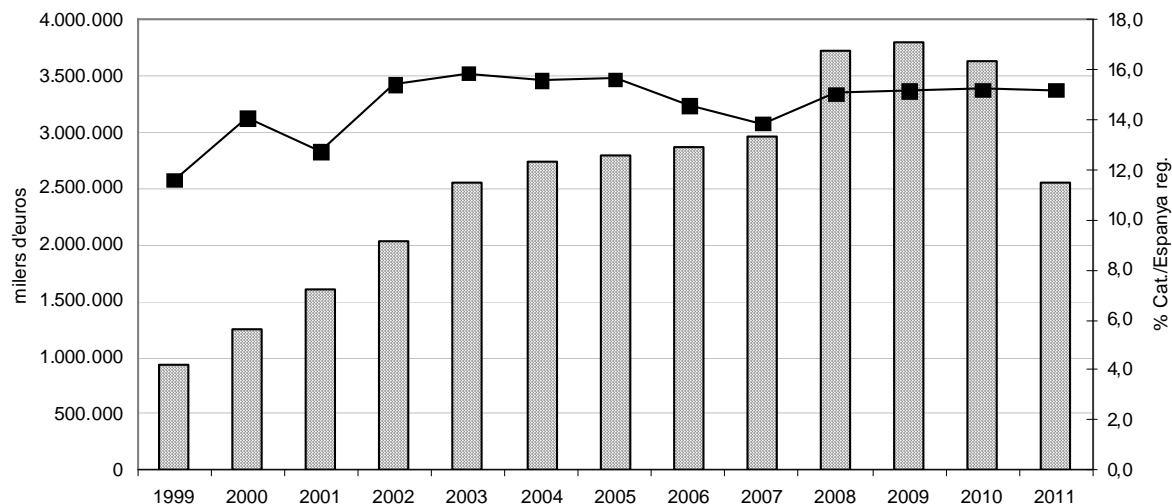
(*) Estat, organismes autònoms, agències estatals, altres organismes públics, Seguretat Social, societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials, fundacions estatals i la resta d'entitats amb pressupost estimatiu.

Font: pressupostos generals de l'Estat.

En el gràfic 7.2.1 es poden diferenciar tres etapes en l'evolució de l'esforç inversor de l'Estat previst per a Catalunya:

- Una primera etapa des del 1999 fins al 2003 on la inversió prevista va créixer a un ritme intens a Catalunya i es va anar guanyant pes en el conjunt de comunitats autònomes, des d'un 11,6 % l'any 1999 fins assolir un màxim d'un 15,9 % l'any 2003, únic any de la sèrie en què es va superar el valor del pes poblacional de Catalunya en el conjunt de l'Estat espanyol.
- Entre el 2004 i el 2007 es produeix un estancament de la inversió de l'Estat pressupostada a Catalunya i el seu pes en la total regionalitzada disminueix fins a situar-se en un 13,9 %.
- Entre el 2008 i el 2011 el pes de la inversió prevista a Catalunya en el conjunt de comunitats autònomes s'ha mantingut en el 15,2 % (0,8 punts per sota del pes poblacional i 3,4 punts per sota del pes del PIB 2009 català en el total regionalitzat), tot i ser un període de volums d'inversió previstos a Catalunya força dispars (a partir del 2008 la inversió real de l'Estat prevista a Catalunya repunta fins assolir el 2009 l'import més elevat de la sèrie i posteriorment es redueix un 32,8 % en els darrers dos anys i es situa el 2011 al voltant de la xifra corrent del 2003.

Gràfic 7.2.1
L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA
SECTOR PÚBLIC ESTATAL
EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL PRESSUPOSTADA A CATALUNYA.

El quadre 7.2.2 mostra l'evolució de la distribució per comunitats autònomes de la inversió real pressupostada al llarg del període 2004-2011. En tot el període analitzat, Catalunya ocupa la segona posició en valors absoluts com a receptora d'inversió, darrere Madrid l'any 2004, i darrere Andalusia la resta dels anys.

La participació de Catalunya en el conjunt regionalitzat passa d'un 15,6 % l'any 2004 a un 15,2 % l'any 2011. Presenten canvis més importants les comunitats autònomes de Madrid, que té un pes d'un 18,3 % el primer any i va disminuint la seva participació fins al 10,6 % del 2011, d'Aragó, que també perd pes i passa d'un 5,3 % a un 3,2 %, de Galícia, que presenta el procés contrari, i augmenta el seu pes des del 6 % del 2004 al 9,3 % del 2011, d'Andalusia, que guanya 3 punts (del 14,8 % al 17,7 %) i de Castella i Lleó, que passa del 8,4 % al 10,6 %.

Quadre 7.2.2

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

SECTOR PÚBLIC ESTATAL

EVOLUCIÓ DE LES INVERSIONS REALS DELS PRESSUPOSTOS GENERALS DE L'ESTAT PER

COMUNITATS AUTÒNOMES

Milers €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Andalusia	2.589.910	3.038.190	3.096.181	3.592.676	4.355.448	4.438.072	4.198.048	2.973.792
Aragó	934.010	887.020	984.953	1.053.293	1.229.982	1.088.970	965.984	538.619
Astúries	643.110	694.680	789.169	928.936	1.018.737	1.017.101	923.527	555.997
Balears	246.690	199.900	182.570	217.697	258.194	288.211	217.290	183.410
Canàries	477.440	532.510	604.374	549.687	660.972	576.040	574.370	364.194
Cantàbria	231.560	366.560	404.796	404.562	434.956	420.437	385.778	173.867
Castella i Lleó	1.475.410	1.536.180	1.724.404	1.884.372	2.216.159	2.466.250	2.422.561	1.771.954
Castella la Manxa	947.720	906.240	1.089.961	1.190.223	1.333.657	1.375.975	1.318.840	922.804
Catalunya	2.740.220	2.785.370	2.878.041	2.957.739	3.727.837	3.790.561	3.625.894	2.548.448
Comunitat Valenciana	1.380.460	1.489.810	1.767.116	1.876.668	2.352.046	2.339.847	2.133.918	1.541.059
Extremadura	406.200	500.500	576.760	628.528	733.481	743.770	797.185	529.801
Galícia	1.045.360	1.264.100	1.495.260	1.754.623	2.005.531	2.116.434	2.038.167	1.558.358
Madrid	3.215.780	2.383.260	2.600.666	2.613.934	2.586.062	2.463.570	2.331.684	1.774.320
Múrcia	485.570	514.440	728.549	754.434	836.021	797.490	748.487	526.447
Navarra	143.320	79.140	116.578	140.515	152.802	209.092	220.362	134.663
País Basc	328.810	374.720	411.349	477.693	520.171	565.469	572.026	444.579
Rioja	141.380	136.800	173.912	187.329	189.275	179.721	208.881	120.658
Ceuta	56.430	66.800	68.354	68.701	81.847	75.991	96.749	55.884
Melilla	67.890	43.630	50.783	58.519	62.694	64.002	43.261	39.761
Total regionalitzat	17.557.270	17.799.850	19.743.776	21.340.130	24.755.872	25.017.002	23.823.010	16.758.613
No regionalitzat	5.150.015	6.103.410	5.519.668	7.289.612	7.053.495	6.486.654	5.446.223	3.925.444
TOTAL	22.707.290	23.903.260	25.263.445	28.629.741	31.809.367	31.503.657	29.269.234	20.684.057

Font: pressupostos generals de l'Estat.

Per sectors (administratiu o empresarial), tal com mostra el quadre 7.2.3, s'observa que les inversions reals previstes pel sector empresarial tenen molt més pes a Catalunya que en el conjunt de comunitats autònomes. De mitjana entre 2004 i 2011 les inversions del sector empresarial a Catalunya han representat un 78,8 % del total i en el conjunt de comunitats autònomes un 61,1 %. Per al 2011 en concret les inversions reals previstes pel sector empresarial representen un 80,5 % del total a Catalunya i un 67,7 % en el conjunt de comunitats autònomes.

El detall de la inversió real pressupostada dels Ministeris i els seus organismes per al 2011 (quadre 7.2.4) evidencia una forta concentració en el Ministeri de Foment i en el Ministeri de Medi Ambient, Medi Rural i Marí, que són els que tenen les competències en grans infraestructures (sumen el 83,8 % de les inversions regionalitzades). Catalunya només participa en el 8,9 % de les inversions del conjunt de comunitats autònomes, destacant especialment el pressupost del Ministeri de Foment, que concentra un 88 % del total de les inversions a Catalunya.

Quadre 7.2.3

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA
SECTOR PÚBLIC ESTATAL

DISTRIBUCIÓ DE LES INVERSIONS REALS PRESSUPOSTADES PER AL
2011 PER COMUNITATS AUTÒNOMES I SECTORS

Milers €

	Sector administratiu (*)		Sector empresarial (**)		Sector públic estatal	
	Import	%	Import	%	Import	%
Andalusia	895.007	16,6	2.078.785	18,3	2.973.792	17,7
Aragó	370.184	6,8	168.435	1,5	538.619	3,2
Astúries	185.146	3,4	370.851	3,3	555.997	3,3
Balears	31.278	0,6	152.132	1,3	183.410	1,1
Canàries	59.383	1,1	304.811	2,7	364.194	2,2
Cantàbria	87.024	1,6	86.843	0,8	173.867	1,0
Castella i Lleó	461.252	8,5	1.310.702	11,5	1.771.954	10,6
Castella la Manxa	423.769	7,8	499.035	4,4	922.804	5,5
Catalunya	498.017	9,2	2.050.431	18,1	2.548.448	15,2
Comunitat Valenciana	284.383	5,3	1.256.676	11,1	1.541.059	9,2
Extremadura	207.287	3,8	322.514	2,8	529.801	3,2
Galícia	662.192	12,3	896.166	7,9	1.558.358	9,3
Madrid	863.991	16,0	910.329	8,0	1.774.320	10,6
Múrcia	133.040	2,5	393.407	3,5	526.447	3,1
Navarra	25.319	0,5	109.344	1,0	134.663	0,8
País Basc	67.263	1,2	377.316	3,3	444.579	2,7
Rioja	102.725	1,9	17.933	0,2	120.658	0,7
Ceuta	17.228	0,3	38.656	0,3	55.884	0,3
Melilla	30.247	0,6	9.514	0,1	39.761	0,2
Total Regionalitzat	5.404.733	100,0	11.353.880	100,0	16.758.613	100,0
No Regionalitzat	2.825.100		1.100.344		3.925.444	
Total	8.229.833		12.454.224		20.684.057	

(*) Inclou Estat, organismes autònoms, agències estatals, altres organismes públics i Seguretat Social.

(**) Inclou societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials, fundacions estatals i la resta d'entitats amb pressupost estimatiu.

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

També formen part de les inversions del sector públic administratiu estatal les de la Seguretat Social que figuren al quadre 7.2.5 i que representen un 1,8 % de la inversió real prevista per al 2011 tant a Catalunya com al conjunt de comunitats autònomes. L'Institut Nacional de Gestió Sanitària (INGES), l'Institut de Migracions i Serveis Socials (IMSERSO) i l'Institut Social de la Marina (ISM) no realitzen inversions a Catalunya ja que són els òrgans de la Generalitat als quals tenen transferides competències els que porten a terme les inversions.

Quadre 7.2.4

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

L'ESTAT I ELS SEUS ORGANISMES (*)

DISTRIBUCIÓ ORGÀNICA DE LES INVERSIONS REALS PRESSUPOSTADES PER AL 2011

Milers €

	Catalunya	Espanya reg.	%Cat./ Espanya reg.	Espanya
02 Corts Generals	0	3.782	0,0	3.782
03 Tribunal Comptes	0	791	0,0	791
04 Tribunal Constitucional	0	1.375	0,0	1.375
05 Consell d'Estat	0	213	0,0	213
08 Consell General del Poder Judicial	902	4.001	22,5	4.841
12 Min. Assumptes Exteriors i Cooperació	0	11.541	0,0	50.723
13 Min. Justícia	0	41.573	0,0	167.150
14 Min. Defensa	1.328	161.971	0,8	1.211.681
15 Min. d'Economia i Hisenda	2.255	98.798	2,3	155.564
16 Min. Interior	8.057	54.651	14,7	307.978
17 Min. Foment	398.577	3.185.531	12,5	3.293.677
18 Min. Educació	0	10.790	0,0	26.561
19 Min. Treball i Immigració	0	610	0,0	42.157
20 Min. d'Indústria, Turisme i Comerç	1.254	45.008	2,8	301.643
21 Min. Ciència i Innovació	3.435	87.906	3,9	297.768
22 Min. Política Territorial i Administració Pública	0	850	0,0	850
23 Min. Medi Ambient, Medi Rural i Marí	27.178	1.090.812	2,5	1.563.155
24 Min. de Cultura	10.050	152.994	6,6	174.349
25 Min. Presidència	0	73.363	0,0	104.643
26 Min. Sanitat, Política Social i Igualtat	0	14.886	0,0	28.440
31 Despeses Diversos Ministeris	0	60.788	0,0	65.505
TOTAL	453.035	5.102.233	8,9	7.802.846

(*) Inclou Estat, organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics.

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

Quadre 7.2.5

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

SEGURETAT SOCIAL

DISTRIBUCIÓ ORGÀNICA DE LES INVERSIONS REALS PRESSUPOSTADES
PER AL 2011

Milers €

	Catalunya	Espanya reg.	% Cat./ Espanya reg.	Espanya
INSS	7.521	61.245	12,3	69.766
INGS	0	19.372	0,0	20.650
IMSERSO	0	14.178	0,0	15.526
ISM	0	7.930	0,0	11.480
Tresoreria de la Seguretat Social	17.685	88.952	19,9	166.350
Mútues	19.776	110.823	17,8	143.215
Total	44.982	302.500	14,9	426.987

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

El quadre 7.2.6. ofereix un detall de les inversions previstes pel sector públic empresarial estatal per al 2011. A Catalunya, les empreses adscrites al Ministeri de Foment concentren un 88,5 % del pressupost total i un 10,6 % les empreses que s'adscriuen al Ministeri de Medi Ambient, Medi Rural i Marí. Un 96,1 % de les inversions previstes prové de sis empreses: ADIF (amb un 49,5 % de les previsions), SEITSA (amb un 20,1 %), Puertos del Estado (9,4 %), AENA (7,3 %), ACUAMED (5,7 %) i ACESA (4,2 %).

Quadre 7.2.6

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

SECTOR EMPRESARIAL (*)

DISTRIBUCIÓ ORGÀNICA DE LES INVERSIONS REALS PRESSUPOSTADES PER AL 2011

Milers €

	Catalunya	Espanya reg.	% Cat./ Espanya reg.	Espanya
Administrador de Infraestructuras Ferroviarias (ADIF)	1.014.728	4.338.528	23,4	4.459.995
Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA)	149.695	1.275.880	11,7	1.328.169
Aguas de la Cuenca del Ebro (ACESA)	85.201	164.499	51,8	164.499
Aguas de las Cuenas Mediterráneas, SA (ACUAMED)	116.761	759.666	15,4	759.816
Centro Intermodal de Logística, SA (CILSA)	3.584	3.584	100,0	3.584
Centros Logísticos Aeroportuarios, SA (CLASA)	1.923	6.347	30,3	6.347
Comercial del Ferrocarril, SA (COMFERSA)	50	1.000	5,0	1.500
Correos y Telégrafos (consolidat)	25.020	123.032	20,3	123.102
Comisión Nacional del Mercado de Valores (CNMV)	35	36.940	0,1	38.657
Comisión del Mercado de Telecomunicaciones (CMT)	620	620	100,0	620
Consorcio Barcelona C. Nacional de Supercomputación	7.033	7.033	100,0	7.033
Corporación de Radio y Televisión Española, S.A.	4.734	98.264	4,8	100.615
Empresa Nacional Residuos Radioactivos, SA (ENRESA)	3.552	6.043	58,8	123.172
Fundación de los Ferrocarriles Españoles	23	180	12,8	180
Puertos del Estado y Autoridades Portuarias (consolidat)	192.891	1.143.878	16,9	1.150.682
RENFE - Operadora	15.328	67.662	22,7	627.807
Sociedad Estatal de Infraestructuras Agrarias, SA (SEIASA)	15.202	221.549	6,9	222.437
Soc. Est. Gestión Inmobiliaria de Patrimonio, SA (SEGIPSA)	1.850	9.981	18,5	9.981
Soc. Estatal Participaciones Industriales (SEPI) (consolidat)	289	151.135	0,2	173.108
Soc. Estatal de Infraestructuras de Transporte Terrestre (SEITSA)	411.553	1.870.449	22,0	1.911.410
World Trade Center Barcelona, SA (WTCB)	359	359	100,0	359
Total empreses que inverteixen a Catalunya	2.050.431	10.286.629	19,9	11.213.073
Resta d'empreses	0	1.067.251	0,0	1.241.151
Total	2.050.431	11.353.880	18,1	12.454.224

(*) Inclou societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials, fundacions estatals i la resta d'entitats amb pressupost estimatiu.

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

A continuació es detallen els principals projectes previstos per aquestes cinc empreses a Catalunya:

1. El 98,1 % de la inversió d'ADIF correspon a les obres de la línia de tren d'alta velocitat (TAV) que es portaran a terme a Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida, amb el 56 %, el 40,4 %, el 3 % i el 0,6 % del pressupost destinat a aquest projecte, respectivament.
2. SEITSA reparteix el seu pressupost entre infraestructures ferroviàries, un 83,5 %, i carreteres, un 16,5 %.
3. L'empresa Ports de l'Estat a Catalunya destina majoritàriament la seva inversió al port de Barcelona (70,7 %) i l'import restant al port de Tarragona (29,3 %).

4. El pressupost d'AENA es distribueix en un 86,4 % a l'aeroport de Barcelona i el 13,6 % restant dedicat als aeroports de Girona, Reus i Sabadell.
5. El principal projecte d'ACUAMED és l'eliminació de la contaminació química de l'embassament de Flix, al qual destina el 47,8 % del seu pressupost.
6. I, finalment, l'obra d'infraestructura principal d'ACESA (amb un 92,4 % del pressupost) és el Canal Segarra-Garrigues.

A partir d'una classificació segons la tipologia d'obra, el quadre 7.2.7 presenta una comparativa de les inversions reals a Catalunya entre els pressupostos generals de l'Estat dels anys 2010 i 2011, especificant els programes i empreses que es dediquen a cada tipus d'obra.

Tal com s'ha explicat en analitzar la distribució orgànica, les inversions estan altament concentrades en infraestructures que s'executen des del Ministeri de Foment o des d'alguna de les empreses adscrites a aquest Ministeri. En aquesta línia, la classificació segons el tipus d'obra mostra que a Catalunya el 58,5 % de les inversions reals previstes per l'Estat per al 2011 fan referència a infraestructures ferroviàries. Altres tipologies destacables són les carreteres (13,5 %), les infraestructures hidràuliques i de regadius (8,7 %), els ports (7,6 %) i els aeroports (5,9 %).

Entre 2010 i 2011 s'observa una disminució generalitzada en totes les tipologies d'obra, no obstant, el descens és més moderat en alguns projectes com el TAV, el ferrocarrils de SEITTSA, Correus i Telègrafs, WTC i la Seguretat Social i, en alguns casos, les inversions previstes a Catalunya per al 2011 augmenten (RENFE OPERADORA, CLASA, el port de Tarragona, ACUAMED, l'Agència Estatal de Meteorologia i CILSA).

Finalment, s'analitza la distribució territorial de la inversió real prevista a Catalunya (quadre 7.2.8), tenint en compte, per una banda, cadascun dels àmbits administratius (administració general de l'Estat i organismes, Seguretat Social i empreses públiques) i per l'altra, la província d'adscripció de les inversions pressupostades.

Quadre 7.2.7

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

SECTOR PÚBLIC ESTATAL

DISTRIBUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL A CATALUNYA PER TIPOLOGIES

Milers €

	Pressupost 2010		Pressupost 2011		Variació	
	Import	%	Import	%	Import	%
Carreteres	577.458	15,9	345.254	13,5	-232.204	-40,2
Creació d'infraestructura de carreteres	355.781	9,8	181.552	7,1	-174.228	-49,0
Conservació i explotació de carreteres	126.423	3,5	95.701	3,8	-30.721	-24,3
SEITTSA	95.254	2,6	68.000	2,7	-27.254	-28,6
Infraestructures ferroviàries	1.893.199	52,2	1.491.824	58,5	-401.375	-21,2
Infraestructura del transport ferroviari	245.136	6,8	118.142	4,6	-126.994	-51,8
ADIF-TAV	1.112.733	30,7	995.834	39,1	-116.899	-10,5
ADIF-resta	110.959	3,1	18.894	0,7	-92.065	-83,0
SEITTSA	410.099	11,3	343.553	13,5	-66.546	-16,2
RENFE OPERADORA	14.222	0,4	15.328	0,6	1.106	7,8
Comercial del Ferrocarril, SA (COMFERSA)	0	0,0	50	0,0	50	-
Fundación de los Ferrocarriles Españoles	50	0,0	23	0,0	-27	-54,0
Aeroports	350.280	9,7	151.623	5,9	-198.657	-56,7
Regulació i supervisió de l'aviació civil	24	0,0	5	0,0	-19	-77,9
AENA - Barcelona + Sabadell	310.400	8,6	129.739	5,1	-180.661	-58,2
AENA - Girona	22.098	0,6	8.728	0,3	-13.370	-60,5
AENA -Reus	17.158	0,5	11.228	0,4	-5.930	-34,6
CLASA	600	0,0	1.923	0,1	1.323	220,5
Ports	249.475	6,9	192.915	7,6	-56.560	-22,7
Seguretat del trànsit marítim i vigilància costanera	304	0,0	24	0,0	-280	-92,1
Puertos del Estado - Barcelona	193.024	5,3	136.282	5,3	-56.742	-29,4
Puertos del Estado - Tarragona	56.147	1,5	56.609	2,2	462	0,8
Infraestructures hidràuliques i de regadius	298.788	8,2	221.162	8,7	-77.626	-26,0
Gestió i infraestructures de l'aigua	9.113	0,3	3.711	0,1	-5.402	-59,3
Normativa i ordenació territorial dels recursos hídrics	2.300	0,1	0	0,0	-2.300	-100,0
Qualitat de l'aigua	1.861	0,1	286	0,0	-1.575	-84,6
ACESA	195.916	5,4	85.201	3,3	-110.715	-56,5
ACUAMED	48.834	1,3	116.761	4,6	67.927	139,1
SEIASA	40.764	1,1	15.202	0,6	-25.562	-62,7
Infraestructures mediambientals	49.105	1,4	22.156	0,9	-26.949	-54,9
Protecció i millora del medi ambient	1.118	0,0	0	0,0	-1.118	-100,0
Protecció i millora del medi natural	7.258	0,2	2.088	0,1	-5.170	-71,2
Actuació en la costa	40.729	1,1	20.067	0,8	-20.661	-50,7
Altres inversions dels Ministeris de Foment i Medi Ambient, Medi Rural i Marí	36.947	1,0	33.139	1,3	-3.808	-10,3
Ordenació i foment de l'edificació	6.762	0,2	3.152	0,1	-3.610	-53,4
Desenvolupament del medi rural	700	0,0	0	0,0	-700	-100,0
Meteorologia	855	0,0	1.024	0,0	169	19,8
Correos y Telégrafos	25.801	0,7	25.020	1,0	-781	-3,0
CILSA	2.429	0,1	3.584	0,1	1.155	47,6
World Trade Center Barcelona, SA	400	0,0	359	0,0	-41	-10,3
Total inversions dels Ministeris de Foment i Medi Ambient, Medi Rural i Marí	3.455.251	95,3	2.458.072	96,5	-997.178	-28,9
Inversió resta Ministeris i OOAA	43.998	1,2	27.280	1,1	-16.717	-38,0
Inversió resta empreses públiques	76.801	2,1	18.113	0,7	-58.688	-76,4
Inversions Seguretat Social	49.844	1,4	44.982	1,8	-4.862	-9,8
Total altres inversions	170.643	4,7	90.376	3,5	-80.267	-47,0
TOTAL	3.625.894	100,0	2.548.448	100,0	-1.077.445	-29,7

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

La distribució territorial posa de manifest la gran concentració d'inversions a la província de Barcelona, en concret el 51,8 % del total a Catalunya. No obstant, l'ordre varia notablement si considerem la inversió per càpita en comptes de la inversió total. En aquest cas, Barcelona, a causa de la concentració de població existent, és la província amb menys inversió per càpita, amb un import de 239 euros per habitant, força distanciada de les altres províncies.

Quadre 7.2.8

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

SECTOR PÚBLIC ESTATAL

DISTRIBUCIÓ PER DEMARCACIONS DE LES INVERSIONS REALS

PRESSUPOSTADES PER AL 2011

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Total Catalunya
Estat i organismes	153.066	81.327	78.792	139.850	453.035
Seguretat Social	25.755	7.624	6.607	4.996	44.982
Empreses públiques	1.141.086	526.961	136.706	245.678	2.050.431
Total	1.319.907	615.912	222.106	390.524	2.548.448
% sobre Catalunya	51,8	24,2	8,7	15,3	100,0
euros / habitant	239	818	505	483	339

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2011.

Les inversions liquidades del grup Foment

Al llarg d'aquest punt s'analitzen les inversions reals (capítol 6) que el grup Foment ha liquidat a Catalunya i a la resta de comunitats autònomes. No es disposa de les inversions liquidades de les actuacions de la resta del sector públic estatal, però, les inversions del grup Foment representen una part molt rellevant del total: les obres del grup Foment pressupostades a Catalunya per a l'any 2009, l'últim del qual es disposa de dades de liquidació, representen el 83,1 % del total d'inversions estatals previstes. Al conjunt de comunitats autònomes aquest percentatge és d'un 68,8 %

Quadre 7.2.9

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

SECTOR PÚBLIC ESTATAL: GRUP FOMENT

EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL PRESSUPOSTADA I EXECUTADA

Milers €

	Inversió pressupostada total Estat a Catalunya (*)	Inversió pressupostada grup Foment a Catalunya (**)	% Inversió press. grup Foment vs Total Estat	Inversió liquidada grup Foment a Catalunya	% Execució inversió grup Foment a Catalunya	% Execució inversió grup Foment total regionalitzat
2001	1.610.328	1.375.578	85,4	1.024.413	74,5	81,0
2002	2.034.310	1.737.181	85,4	1.332.840	76,7	87,0
2003	2.556.820	2.199.862	86,0	1.534.787	69,8	91,1
2004	2.740.220	2.218.957	81,0	1.563.079	70,4	84,2
2005	2.785.370	2.216.455	79,6	1.668.665	75,3	84,6
2006	2.878.041	2.487.804	86,4	1.957.187	78,7	83,2
2007	2.957.739	2.527.887	85,5	2.208.262	87,4	95,0
2008	3.727.837	3.049.679	81,8	2.741.681	89,9	93,4
2009	3.790.561	3.151.245	83,1	2.746.928	87,2	86,9

(*) Llei de pressupostos generals de l'Estat

(**) No s'inclou el pressupost dels ens públics adscrits al Ministeri de Foment dels quals no es disposa d'informació sobre les inversions executades. En el període 2001-2005 s'utilitzen dades del projecte de pressupost per a les empreses següents: FEVE, SASEMAR, SENASA, Correos y Telégrafos, SEPES, ENAUSA i SECEGSA. A partir del 2006 totes les dades corresponen al pressupost aprovat.

Font: Anuaris estadístics del Ministeri de Foment, Distribució regionalitzada dels annexos d'inversions reals (projecte i llei) i Informe econòmic i financer (lleis) de cada any.

El quadre 7.2.10 i el gràfic 7.2.2 mostren l'evolució de la sèrie d'inversions reals liquidades del grup Foment a Catalunya des del 1992. S'aprecien dos períodes diferenciats per un punt d'inflexió l'any 2001, quan el volum d'inversions realitzades pel grup Foment a Catalunya es duplica:

- Entre els anys 1992 i 2000, les inversions reals del grup Foment a Catalunya representen un 10,8 % de les del conjunt de comunitats autònomes de mitjana del període.
- A partir del 2001, el grup Foment comença a executar a Catalunya un volum d'obra sostingudament creixent, gràcies a l'impuls de l'inici de la construcció de grans infraestructures com la línia ferroviària d'alta velocitat (LAV), la modernització i posterior ampliació de l'aeroport de Barcelona i les ampliacions dels ports de Barcelona i Tarragona. També s'observa que aquest esforç inversor creixent es tradueix en un augment del pes que representen les inversions de Catalunya en el conjunt de comunitats autònomes: a partir del 2001 el pes de les inversions a Catalunya en el total regionalitzat supera el percentatge que representa la població catalana en tots els anys i els anys 2008 i 2009 s'apropa molt al pes del PIB català.

Quadre 7.2.10

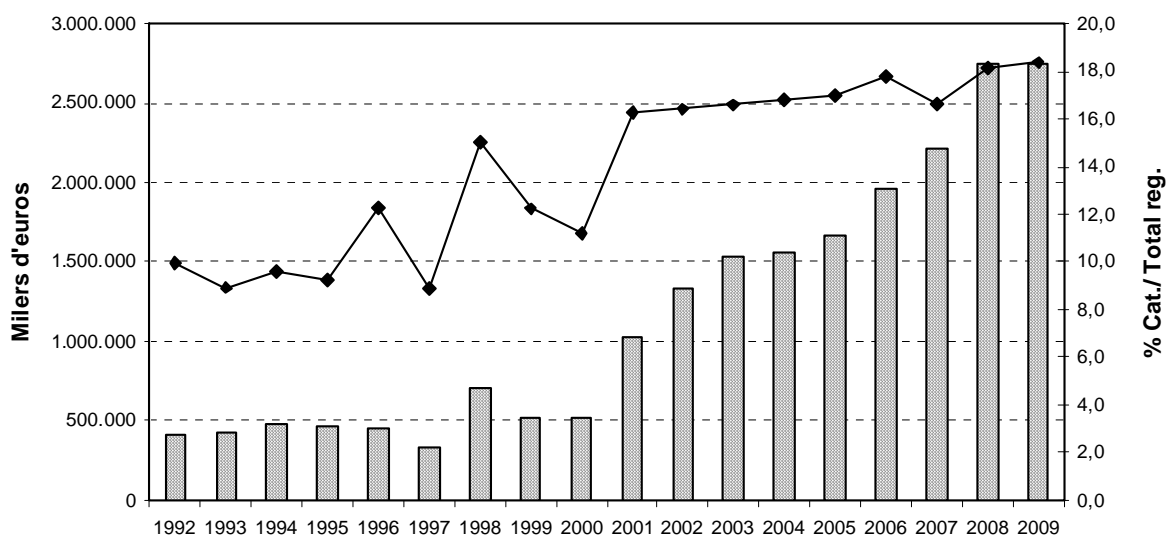
L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA
SECTOR PÚBLIC ESTATAL: GRUP FOMENT
LIQUIDADA
Milers €

	% Catalunya / Total			TOTAL
	Catalunya	regionalitzat	regionalitzat	
1992	409.752	4.128.466	9,9	5.073.991
1993	429.501	4.813.975	8,9	5.616.019
1994	475.749	4.968.459	9,6	5.374.358
1995	466.572	5.039.246	9,3	5.542.912
1996	457.983	3.733.308	12,3	4.108.441
1997	327.395	3.693.856	8,9	3.901.362
1998	710.601	4.725.217	15,0	5.112.900
1999	520.705	4.256.380	12,2	4.952.364
2000	524.533	4.694.331	11,2	5.495.054
2001	1.024.413	6.292.843	16,3	6.854.327
2002	1.332.840	8.123.693	16,4	8.536.473
2003	1.534.787	9.258.933	16,6	9.787.357
2004	1.563.079	9.309.460	16,8	10.077.746
2005	1.668.665	9.818.462	17,0	11.436.145
2006	1.957.187	11.001.125	17,8	12.963.661
2007	2.208.262	13.258.402	16,7	15.580.027
2008	2.741.681	15.107.272	18,1	17.515.368
2009	2.746.928	14.955.524	18,4	17.470.806

Font: Anuaris estadístics del Ministeri de Foment

Gràfic 7.2.2

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA
SECTOR PÚBLIC ESTATAL: GRUP FOMENT
EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL EXECUTADA A CATALUNYA

Les xifres de les inversions reals liquidades del grup Foment per comunitats autònomes entre el 2004 i el 2009 es mostren al quadre 7.2.11. En el període que es presenta, Catalunya és la comunitat autònoma que ha obtingut un percentatge d'inversió promig més alt, amb un 17,5 %, seguida d'Andalusia, Madrid i Castella i Lleó, amb uns pesos del 14,3 %, 11,8 % i 10,2 %, de mitjana del període, respectivament.

Quadre 7.2.11

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA
SECTOR PÚBLIC ESTATAL: GRUP FOMENT
DISTRIBUCIÓ PER COMUNITATS AUTÒNOMES DE LA INVERSIÓ REAL LIQUIDADA
Milers €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Mitjana anual 2004-09	
							En valors constants del 2009	% s/ total reg.
Andalusia	1.321.685	1.446.539	1.452.385	2.070.252	2.028.994	2.183.151	1.835.141	14,3
Aragó	568.046	589.098	479.535	568.539	680.383	454.651	588.973	4,6
Astúries	465.297	438.194	496.898	783.611	841.098	596.448	632.275	4,9
Balears	86.474	116.295	117.944	131.520	153.190	141.812	130.674	1,0
Canàries	299.961	332.447	389.790	297.402	398.477	248.623	346.678	2,7
Cantàbria	158.535	267.473	231.984	206.143	187.836	182.435	217.926	1,7
Castella-Lleó	806.434	910.673	1.347.579	1.395.407	1.384.085	1.662.975	1.309.233	10,2
Castella-la Manxa	367.188	611.573	504.391	644.005	1.308.657	1.654.362	876.710	6,8
Catalunya	1.563.079	1.668.665	1.957.187	2.208.262	2.741.681	2.746.928	2.247.987	17,5
Comunitat Valenciana	748.772	745.775	1.057.706	1.263.927	1.465.142	1.622.609	1.200.362	9,4
Extremadura	180.691	340.535	351.588	290.793	275.400	236.050	294.986	2,3
Galícia	550.667	665.788	820.795	1.308.718	1.661.801	1.775.086	1.171.652	9,1
Madrid	1.862.384	1.301.187	1.431.947	1.699.995	1.363.935	884.835	1.516.709	11,8
Múrcia	126.460	146.675	145.519	163.155	191.581	160.459	163.738	1,3
Navarra	15.223	16.248	8.447	9.099	45.837	28.510	21.332	0,2
País Basc	128.816	150.679	123.645	109.078	252.831	274.093	180.796	1,4
Rioja	38.702	42.741	51.801	74.035	94.287	72.901	65.067	0,5
Ceuta i Melilla	21.046	27.877	31.984	34.461	32.057	29.596	31.044	0,2
Total regionalitzat	9.309.460	9.818.462	11.001.125	13.258.402	15.107.272	14.955.524	12.831.283	100,0
No regionalitzat	768.286	1.617.683	1.962.536	2.321.625	2.408.096	2.515.282	2.013.874	
Total	10.077.746	11.436.145	12.963.661	15.580.027	17.515.368	17.470.806	14.845.156	
% Catalunya / Total reg.	16,8%	17,0%	17,8%	16,7%	18,1%	18,4%	17,5%	

Font: Anuaris estadístics del Ministeri de Foment

Catalunya presenta un pes en el conjunt de comunitats autònomes força estable al llarg dels anys del període. D'entre la resta de comunitats autònomes, Madrid és la que ha presentat més oscil·lació, ja que parteix d'un pes del 20 % l'any 2004 que ha anat disminuint fins al 5,9 % de l'any 2009 coincidint amb la finalització de les obres d'una gran infraestructura com la T-4 de l'aeroport de Barajas. En contraposició, en el mateix període Castella la Manxa i Galícia han millorat el seu pes en 7 i 6 punts, respectivament.

En darrer terme, es presenta un detall de la inversió real liquidada pel grup Foment a Catalunya per tipus d'infraestructures durant el període 2004-2009 (quadre 7.2.12). Les infraestructures terrestres suposen el 64,3 % del total de mitjana del període. Sense tenir en compte les inversions ferroviàries de SEITTSA (que també fa inversions en carreteres), de mitjana entre 2004 i 2009, un 47,4 % de les obres realitzades a Catalunya són en ferrocarrils, principalment a la LAV que uneix Madrid i Barcelona i la frontera francesa (que absorbeix la major part de la inversió executada per ADIF). La LAV va entrar en servei fins a Barcelona al febrer del 2008 i al desembre de 2010 també es va posar en marxa el tram Figueres-frontera francesa.

Quadre 7.2.12

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

SECTOR PÚBLIC ESTATAL: GRUP FOMENT

INVERSIÓ REAL LIQUIDADA A CATALUNYA PER TIPUS D'INFRAESTRUCTURES

Milers €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Mitjana anual 2004-09	
							En valors constants del 2009	% s/ total
Transport Terrestre	992.792	1.073.450	1.190.918	1.279.697	1.753.822	2.004.083	1.445.072	64,3
DG Carreteres	197.817	182.548	219.057	273.626	450.096	408.590	300.417	13,4
SEITTSA				78.923	150.344	247.313	79.853	3,6
ADIF	669.063	871.870	905.144	835.072	984.547	1.161.314	950.347	42,3
RENFE Operadora	75.178	2.668	6.412	14.386	28.383	14.574	25.572	1,1
DG Ferrocarrils	50.734	16.364	60.305	77.690	140.452	172.292	88.883	4,0
Aeroports i navegació aèria (1)	369.619	325.086	484.657	725.773	761.789	553.600	560.749	24,9
Ports i transport marítim (2)	168.699	241.229	252.444	160.714	182.991	164.549	207.024	9,2
Habitatge (3)	3.172	nd	nd	nd	nd	nd	-	-
Correus i Telègrafs	28.407	28.401	28.356	41.925	42.141	24.158	33.956	1,5
Altres inversions Foment	390	499	812	153	938	538	582	0,0
Total grup Foment	1.563.079	1.668.665	1.957.187	2.208.262	2.741.681	2.746.928	2.247.987	100,0

(1) Inclou inversions d'AENA, DG d'Aviació Civil i AESA.

(2) Inclou inversions de Ports de l'Estat, DG de la Marina Mercant i SASEMAR.

(3) Aquesta competència s'assumeix pel Ministeri d'Habitatge a partir de l'abril del 2004.

Font: Anuaris estadístics del Ministeri de Foment

També és destacable el pes d'un 24,9 %, de mitjana del període 2004-2009, que han representat les infraestructures aeroportuàries en les inversions realitzades pel grup Foment a Catalunya, gràcies a les obres d'ampliació de l'aeroport de Barcelona. La nova terminal va entrar en servei el juny del 2009.

Les transferències de capital

En aquest apartat es recullen, per comunitats autònomes, les transferències de capital realitzades per l'Estat que es troben regionalitzades, és a dir, les adreçades a comunitats autònomes i a ens locals. Tot i la menor importància quantitativa respecte de les inversions reals analitzades anteriorment, aquests fons mostren una tendència creixent des del 2005 i l'any 2007 assoleixen un volum equivalent a un 22,1 % del total d'inversions reals liquidades pel grup Foment aquest any. Aquestes transferències juntament amb les inversions reals completen la informació disponible sobre la despesa de capital de l'Estat a cada comunitat autònoma.

Quadre 7.2.13

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

DISTRIBUCIÓ DE LES TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL LIQUIDADES DE L'ESTAT ALS ENS TERRITORIALS PER COMUNITATS AUTÒNOMES*

Milers €

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Mitjana anual 2002-07	
							En valors constants del 2007	% s/ total
Andalusia	478.283	516.248	520.902	576.839	645.410	668.057	610.373	22,7
Aragó	76.039	97.195	76.352	78.639	123.773	168.526	110.406	4,1
Astúries	158.526	115.635	144.598	177.232	201.223	204.042	179.134	6,7
Balears	12.095	15.569	21.812	19.474	26.937	46.896	25.180	0,9
Canàries	119.247	173.752	173.046	161.267	225.794	248.014	196.391	7,3
Cantàbria	24.194	90.355	80.140	82.459	74.292	58.852	73.635	2,7
Castella-Lleó	231.448	198.323	181.926	172.418	202.303	221.394	218.020	8,1
Castella-la Manxa	119.515	140.129	137.638	140.797	164.999	172.080	156.896	5,8
Catalunya	101.499	108.915	112.722	214.655	290.142	575.442	244.688	9,1
Comunitat Valenciana	105.373	109.250	112.341	141.433	178.870	223.262	154.690	5,8
Extremadura	108.703	107.000	109.312	114.687	139.967	157.576	132.002	4,9
Galícia	206.143	275.870	259.556	278.860	286.385	307.270	289.574	10,8
Madrid	121.648	108.793	78.890	162.394	238.452	246.489	169.435	6,3
Múrcia	53.124	57.555	67.094	65.891	81.347	85.853	73.449	2,7
Navarra	1.966	6.365	49	11	3.712	5.810	3.201	0,1
País Basc**	9.178	4.331	3.747	4.270	6.794	17.242	8.087	0,3
Rioja	10.631	25.699	9.150	10.651	15.680	14.663	15.622	0,6
Ceuta i Melilla	14.167	44.106	17.588	16.814	20.659	19.522	24.091	0,9
TOTAL	1.951.777	2.195.090	2.106.864	2.418.789	2.926.740	3.440.990	2.684.875	100,0

* Inclou les transferències de capital adreçades a comunitats autònomes (FCI, subvencions i convenis) i a ens locals (programa de cooperació econòmica local i altres) segons el criteri de meritament, excepte en el cas de les subvencions i els convenis que reben els governs autònoms, que se segueix el criteri de caixa.

** Només inclou les transferències de capital als ens locals.

Fonts:

- Les hisendes autonòmiques en xifres. Ministeri d'Economia i Hisenda.

- Informe econòmicofinancer de les administracions territorials. Ministeri de Política Territorial i Administració Pública.

El quadre 7.2.13 mostra la distribució territorial entre els anys 2002 i 2007. Les comunitats autònomes que més transferències han rebut de mitjana anual són Andalusia (22,7 %), Galícia (10,8 %) i Catalunya (9,1 %). No obstant això, mentre les dues primeres mostren un percentatge en el total força estable al llarg del període, Catalunya presenta una tendència marcadament creixent des d'un mínim d'un 5 % el 2003 fins a un màxim d'un 16,7 % l'any 2007.

Quadre 7.2.14

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA
DETALL DE LES TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL LIQUIDADES DE L'ESTAT ALS ENS
TERRITORIALS DE CATALUNYA*

Milers €

							Mitjana anual 2002-2007		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	En valors constants del 2007	% s/ total	% Cat/ total CA règim comú
A la Generalitat	56.233	79.556	88.615	179.061	250.759	538.198	206.642	84,5	8,9
Administracions Públiques	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Agricultura, Pesca i Alimentació	334	161	279	360	6.292	2.974	1.784	0,7	2,3
Defensa	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Economia i Hisenda	7.679	10.829	4.758	0	0	0	4.413	1,8	3,4
Educació i Ciència, i Cultura	3.117	5.331	6.185	59.012	96.438	110.290	48.118	19,7	20,7
Ens Territorials	10.110	26.916	48.084	45.000	40.000	41.000	37.537	15,3	26,7
Foment	25.076	21.287	17.482	275	154	1.233	12.390	5,1	9,5
Habitatge**	-	-	-	32.893	46.794	88.792	28.649	11,7	24,7
Indústria, Turisme i Comerç**	-	-	-	26.162	18.214	31.698	13.043	5,3	10,4
Interior	0	0	0	0	600	0	103	0,0	9,0
Justícia	2.566	4.833	1.025	2.114	8.054	4.291	4.071	1,7	100,0
Medi Ambient	5.334	4.496	5.906	6.353	11.675	243.029	46.602	19,0	37,1
Treball i Assumptes Socials	2.017	5.668	4.839	6.769	22.415	13.575	9.654	3,9	14,5
Sanitat i Consum	0	35	57	123	123	1.314	279	0,1	0,6
A ens locals	45.266	29.359	24.107	35.594	39.383	37.244	38.046	15,5	11,2
PUOSC/CEL	19.436	19.436	17.752	19.071	17.979	18.864	20.317	8,3	12,7
Economia i Hisenda	65	67	73	73	78	78	78	0,0	15,9
Educació i Ciència, i Cultura	12.998	1.395	676	728	4.877	7.352	5.108	2,1	23,1
Foment i Habitatge	10.741	6.479	2.237	4.653	7.805	0	5.888	2,4	9,1
Indústria, Turisme i Comerç	1.304	1.128	1.273	3.946	6.446	5.335	3.394	1,4	8,0
Interior	63	374	233	0	537	4.699	1.001	0,4	10,0
Treball i Assumptes Socials	0	480	0	42	509	13	187	0,1	7,1
Resta	657	0	1.864	7.081	1.153	902	2.073	0,8	5,5
TOTAL	101.499	108.915	112.722	214.655	290.142	575.442	244.688	100,0	9,2

(*) Inclou les transferències de capital adreçades a comunitats autònomes (subvencions i convenis) segons el criteri de caixa i a ens locals (programa de cooperació econòmica local i altres) segons el criteri de meritació.

(**) Amb anterioritat a l'any 2005 les competències del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç estaven assignades al Ministeri d'Economia, mentre que les competències d'Habitatge estaven assignades al Ministeri de Foment.

Fonts:

- Les hisendes autonòmiques en xifres. Ministeri d'Economia i Hisenda.

- Informe econòmicofinancer de les administracions territorials. Ministeri de Política Territorial i Administració Pública.

El quadre 7.2.14 detalla les transferències de capital liquidades a Catalunya classificades per ministeris. S'aprecia que l'augment notable dels fons rebuts l'any 2007 respecte l'any

anterior (de gairebé el 100 %) prové, bàsicament, de l'increment de les transferències en matèria de medi ambient. Concretament, l'any 2007 la Generalitat de Catalunya va ingressar 92 milions d'euros en compliment de la sentència de l'Audiència Nacional de 20 de març de 2007 i 135 milions d'euros provinents d'un conveni per al finançament d'infraestructures del cicle integral de l'aigua. Per tant, entre les transferències rebudes l'any 2007 a la Generalitat de Catalunya destaquen en valors absoluts les de medi ambient, d'educació i ciència i cultura i les d'habitatge.

D'altra banda, si ens fixem en el pes mig en el període 2002-2007 de les transferències adreçades a la Generalitat de Catalunya en les dirigides al conjunt de governs autonòmics de règim comú destaquen els fons rebuts a Catalunya per a justícia, medi ambient, ens territorials, habitatge i educació i ciència i cultura. La Generalitat obté el 100 % de les transferències a governs autonòmics de règim comú destinades a l'Administració de justícia perquè exclusivament en aquesta comunitat es van instrumentar les inversions corresponents al traspàs de la competència per aquesta via. Pel que fa a la participació de la Generalitat de Catalunya en la secció d'ens territorials, 26,7 %, convé recordar que aquest concepte integra les transferències que es reben pel conveni del transport metropolità; es tracta, doncs, d'un finançament que només reben les comunitats autònomes que gaudeixen d'aquest tipus de transport.

Pel que fa a les transferències estatals rebudes pels ens locals catalans destacar l'import que representa el PUOSC. En percentatge sobre el conjunt de comunitats autònomes de règim comú, però, destaca el 23,1 % que representa la mitjana anual 2002-2007 de les transferències d'educació i ciència i cultura.

Finalment, cal tenir en compte que en el conjunt de comunitats autònomes de règim comú un 42,1 % de la mitjana anual de transferències territorials rebudes entre 2002 i 2007 correspon al fons de compensació interterritorial (FCI), recursos que només reben les comunitats autònomes d'inferior nivell de renda: Andalusia, Astúries, Cantàbria, Múrcia, València, Castella la Manxa, Canàries, Extremadura, Castella i Lleó, Galícia i Ceuta i Melilla. Així, si s'exclou l'FCI del total de fons territorials que reben les comunitats autònomes de règim comú, el pes de la mitjana anual de transferències rebudes per Catalunya en el conjunt augmenta i se situa en un 16 %, en comptes del pes del 9,2 % de Catalunya incloent l'FCI.

Les inversions segons l'Estatut

La disposició addicional tercera (DA 3a) de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que, durant 7 anys, la inversió de l'Estat en infraestructures a Catalunya, exclòs l'FCI, s'haurà d'equiparar al pes del PIB català sobre el total espanyol. Per al seu compliment, arran de la disposició addicional cinquanta-setena de la Llei de Pressupostos de l'Estat per a l'any 2007, dins de la Comissió Bilateral Generalitat-Estat es va crear un grup de treball per tal d'elaborar la metodologia¹⁶ per determinar el càlcul de les inversions en infraestructures segons preveu l'Estatut.

De forma resumida, la metodologia estableix que la base de càlcul per a l'aplicació del percentatge del producte interior brut de Catalunya està formada pel conjunt d'inversions directes regionalitzades del sector públic estatal i de transferències de capital adreçades a les comunitats autònomes i a les corporacions locals que són d'àmbit econòmic (agricultura, pesca i alimentació; indústria i energia; comerç, turisme i pimes; subvencions al transport; infraestructures; recerca, desenvolupament i innovació, i altres actuacions de caràcter econòmic). També s'estableix un ajustament de les inversions realitzades per l'Estat amb dotació pressupostària en un exercici diferent al d'execució.

QUADRE 7.2.15

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

LA INVERSIÓ PÚBLICA DE L'ESTAT A CATALUNYA EN APLICACIÓ DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA: PGE 2011

Milions €

	Total	Regionalitzat	% reg. / total
Inversions reals sector públic administratiu	5.555	4.430	79,7
Inversions reals sector públic empresarial	11.999	10.953	91,3
Transferències de capital als ens territorials (*)	1.879	1.691	90,0
Regionalitzades en pressupost inicial		678	36,1
Resta fins 90%		1.014	53,9
Ajust abonament total del preu	-156	-156	100,0
Total base de càlcul	19.277	16.918	87,8
A Catalunya (18,59% sobre base de càlcul regionalitzada)		3.145	

(*) Estimació de regionalització de les transferències de capital consignades en els PGE d'un 90%.

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda.

¹⁶ Es pot consultar íntegrament a la pàgina web del Departament d'Economia i Coneixement, concretament a l'apartat d'economia del sector públic.

Un cop s'aplica el pes relatiu del PIB de Catalunya a aquesta base de càlcul, el volum d'inversió de l'Estat que s'obté es materialitzarà en inversions directes que ha d'efectuar el sector públic estatal a Catalunya, en transferències de capital a la Generalitat o a ens locals de Catalunya, o en altres tipus d'actuacions com l'alliberament de peatges, tal com recull la pròpia DA 3a de l'Estatut.

Per a l'any 2011, l'aplicació de la DA 3a preveu un volum d'inversions a Catalunya de 3.145 milions d'euros, els quals s'obtenen a partir del detall de la base de càlcul que es mostra en el quadre 7.2.15. Les previsions per al 2011 consignen 2.743 milions d'euros destinats a inversions en infraestructures a Catalunya, als quals s'afegirà l'import d'altres projectes pendents de determinar i l'import de l'alliberament de peatges de les autopistes per un total de 402 milions d'euros.

Pel que fa a la liquidació de l'any 2009, es partia d'una previsió d'inversions a Catalunya per valor de 4.670 milions d'euros. La metodologia acordada estableix, però, que el càlcul definitiu de la inversió corresponent a la DA 3a es realitzarà aplicant el percentatge de Catalunya en el PIB estatal als crèdits realment executats i regionalitzats.

La liquidació definitiva de l'exercici 2009 presenta un grau d'execució de la base de càlcul prevista del 90,3 %. Per tant, l'aplicació del percentatge del PIB català a la base de càlcul realment executada implica un volum definitiu d'inversions en compliment de la DA 3a de 4.216 milions d'euros.

Quadre 7.2.16
L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA
LA INVERSIÓ PÚBLICA DE L'ESTAT A CATALUNYA
EN APLICACIÓ DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA:
LIQUIDACIÓ 2009
Milions €

A Catalunya (18,72% sobre base de càlcul regionalitzada)	4.216
Inversions executades a Catalunya	3.997
Inversions reals sector públic administratiu	886
Inversions reals sector públic empresarial	2.316
Transferències de capital als ens territorials	827
Ajust abonament total del preu	-92
Dotació per a peatges	59
Saldo pendent	219

Font: IGAE.

La inversió realment executada a Catalunya durant l'exercici 2009 és de 3.997 milions d'euros (al quadre 7.2.16 es presenta un detall). Per tant, l'import de les inversions pendents d'executar per al compliment de la DA 3a l'any 2009 és de 219 milions d'euros. Segons estableix la metodologia, en els pressupostos generals de l'Estat del proper exercici es compensarà aquest saldo pendent.

8. ELS FONS DE LA UNIÓ EUROPEA A CATALUNYA

La política de cohesió de la UE es desenvolupa a través de tres fons, que en el període de programació 2007-2013 són els següents: el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), el Fons Social Europeu (FSE) i el Fons de Cohesió, si bé en aquest nou període algunes de les actuacions que fins ara estaven cofinançades per la política de cohesió, seran cofinançades per altres fons que no pertanyen a aquesta denominació però que actuen de forma semblant, com és el cas del Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Regional (FEADER) i el Fons Europeu de la Pesca (FEP). Per altra banda, la Comissió Europea, en el Llibre Verd sobre la cohesió territorial¹⁷, defineix les polítiques estructurals de la UE, com les intervencions dels cinc fons europeus ressenyats. Es per això que en aquest capítol s'inclou actuacions cofinançades per tots aquests fons.

Pel que fa a Catalunya, en aquest període les actuacions s'emmarcaran en l'Objectiu 2 Competitivitat i Ocupació (amb recursos provinents del FEDER i de l'FSE), en l' Objectiu 3 Cooperació Territorial (amb recursos del FEDER), recursos provinents del Fons de Cohesió, el Programa de Desenvolupament Rural (FEADER), i un Programa Operatiu específic pel sector de la pesca (FEP).

Cal assenyalar que durant l'any 2009, fins al 30 de juny s'han continuat executant els programes aprovats en el període de programació 2000-2006 dels Objectius 2, 3, i les iniciatives comunitàries URBAN II i LEADER+, atès que la Comissió Europea va prorrogar (Decisió C(2009) 1128 final, de 18/02/2009) la seva durada fins al 30/06/2009. Tanmateix es varen prorrogar, fins al 30/06/2009, els programes inclosos en la iniciativa comunitària INTERREG III, Programes d'Iniciativa Comunitària (PIC) Espanya-França, SUDOE i MED (Decisió C(2009) 1201 de 19/02/2009). Per tant les actuacions dels dos períodes de programació comunitaris han coincidit durant el primer semestre de 2009.

A l'apartat 8.1 es presenta la informació relativa a l'execució fins a la data límit de la prorroga, és a dir el 30 de juny de 2009 dels programes aprovats per a Catalunya corresponents al període 2000-2006, mentre que a l'apartat 8.2 es presenta la situació dels diferents programes del període 2007-2013.

¹⁷ COM(2008) 616 final

8.1. Els fons europeus de l'any 2009 corresponents al període 2000-2006

En el present apartat es mostra l'estat d'execució de les diferents intervencions dels fons europeus a Catalunya.

Els Fons estructurals

Objectiu 2

L'objectiu 2 dóna suport a la reconversió econòmica i social de les zones amb dificultats estructurals. A Catalunya, aquests ajuts es canalitzen mitjançant el Document únic de programació de Catalunya (2000-2006), aprovat per la Decisió de la Comissió Europea CE(2001) 225, de 15 de febrer, el qual preveu una subvenció total de la UE de 1.289 milions d'euros (1.036,4 corresponents al FEDER i 252,6 a l'FSE).

La data límit de subvencionabilitat de les despeses del DOCUP era 30/06/2009 i, per procedir al tancament del programa, es va procedir a presentar els documents de tancament davant de la Comissió Europea abans del 30/09/2010.

El quadre 8.1.1 mostra l'estat d'execució del DOCUP a 30/06/2009. En el moment del tancament presentava un grau d'execució a escala global d'un 103,0 %.

Quadre 8.1.1

DOCUP OBJECTIU 2 DE CATALUNYA (2000-06)

SITUACIÓ A 30/06/2009

Milers €

	Programació (2000-06)		Execució a 30/06/2009		% execució		Liquidació ⁽¹⁾ Subvenció FEDER
	Despesa Elegible	Subvenció FEDER	Despesa Elegible	Subvenció FEDER	Despesa elegible	Subvenció FEDER	
Generalitat	1.225.676	491.078	1.328.225	516.403	108,4	105,2	494.533
Ad. Local	468.070	234.035	461.162	230.581	98,5	98,5	230.580
Ad. Central	622.525	311.262	683.654	341.826	109,8	109,8	311.262
TOTAL FEDER	2.316.270	1.036.375	2.473.041	1.088.810	106,8	105,1	1.036.375

⁽¹⁾ En l'import de l'Administració Central no està descomptada la correcció financera de 11,5 M€ de la Comissió Europea a aplicar

	Programació (2000-06)		Execució a 30/06/2009		% execució	
	Despesa Elegible	Subvenció FSE	Despesa Elegible	Subvenció FSE	Despesa elegible	Subvenció FSE
Generalitat	321.266	157.914	240.732	118.160	74,9	74,8
Ad. Local	141.148	70.574	128.159	64.080	90,8	90,8
Ad. Central	53.639	24.138	74.390	33.475	138,7	138,7
TOTAL FSE	516.053	252.626	443.281	215.715	85,9	85,4

TOTAL DOCUP	2.832.323	1.289.001	2.916.322	1.304.525	103,0	101,2
--------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	--------------	--------------

Font: DGAE, SOC i Ministeri d'Economia i Hisenda

Les actuacions finançades pel FEDER presenten un grau d'execució del 106,8 % (amb una despesa certificada de 2.473 milions d'euros), mentre que les finançades per l'FSE tenen un grau d'execució del 85,9 % (amb una despesa certificada de 443,3 milions d'euros).

L'esmentat quadre 8.1.1 també presenta el càlcul de la liquidació de la subvenció FEDER finalment certificada, que ha estat de 1.036,4 milions d'euros, el 100 % de la subvenció programada. Quant al FSE, pel que fa a la Generalitat de Catalunya i l'Administració local, les dades d'execució coincideixen amb les de la liquidació, per la qual cosa no s'ha pogut assolir tots els recursos disponibles en aproximadament 46 milions €.

L'execució del FEDER i del FSE per eixos, en milers d'euros, és la següent:

EIXOS:	Programat 2000-06	Execució a 31/12/2008	% Execució
EIX 1. Millora competitiv. ocupació i teixit productiu	730.000	646.084	88,5
EIX 2. Medi ambient	289.608	291.680	100,7
EIX 3. Societat del coneixement	839.477	903.980	107,7
EIX 4. Desenvolupament xarxes de comunic. i energia	456.886	563.725	123,4
EIX 5. Desenvolupament local i urbà	498.244	494.053	99,2
EIX 6. Assistència tècnica	18.108	16.801	92,8
Total FEDER + FSE	2.832.324	2.916.322	103,0

Objectiu 3

L'objectiu 3 dona suport a l'adaptació i la modernització de les polítiques i els sistemes d'educació, de formació i d'ocupació. Aquest objectiu gaudeix del cofinançament de l'FSE i actua en aquelles regions que no siguin objectiu 1 (com és el cas de Catalunya).

El Marc Comunitari de Suport (MCS) per a l'objectiu 3 de l'Estat espanyol va ser aprovat per la Comissió el 27 de setembre de 2000 i s'aplica mitjançant dotze programes operatius diferents, set de caràcter regional (un per a cada comunitat autònoma fora de l'objectiu 1), mentre que els cinc restants, de caràcter pluriregional i temàtics, són desplegats directament per l'Administració central.

El quadre 8.1.2 mostra l'estat d'execució del programa regional de l'objectiu 3 específic de Catalunya. El programa contempla una subvenció de l'FSE per al conjunt del període 2000-2006 de 235,8 milions d'euros, amb un grau d'execució a 30/06/2009 del 97,1 % en termes de despesa elegible. El Pla financer inclou la reprogramació aprovada per la Decisió de la Comissió C(2007) 6841 de 20/12/2007.

Quadre 8.1.2

PO OBJECTIU 3 ESPECÍFIC DE CATALUNYA 2000-2006. GRAU D'EXECUCIÓ A 30/06/2009
(INCLOU LA PROGRAMACIÓ DE LA SUBVENCIÓ GLOBAL DEL BARRI DE LA MINA)

Milers €

Eix	Programació (2000-06)(*)		Execució a 30/06/2009		% execució/ desp. eleg.
	Despesa Elegible	Subvenció FSE	Despesa Elegible	Subvenció FSE	
1. Inserció i reinserció d'aturats	20.411	8.164	16.219	6.488	79,5
2. Reforç capacitat empresarial	22.640	10.188	24.897	11.204	110,0
3. Reforç estabilitat en l'ocupació	104.816	47.167	107.844	48.530	102,9
4. Reforç educació tècnico-professional	152.839	55.430	142.498	51.323	93,2
5. R+D	37.879	17.046	37.311	16.790	98,5
6. Participació de la dona mercat de treball	30.748	15.374	28.426	14.213	92,4
7. Integració persones amb dificultats	161.569	72.706	160.207	72.093	99,2
Assistència Tècnica	19.534	9.767	17.273	8.636	88,4
TOTAL	550.438	235.843	534.674	229.276	97,1

(*) Imports reprogramats. Decisió de la Comissió C(2007) 6841 de 20/12/2007

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Treball

Respecte als programes pluriregionals de l'objectiu 3, el quadre 8.1.3 mostra l'import de la despesa elegible finalment assignada a Catalunya el període 2000-2006 a l'empara dels cinc programes pluriregionals, atès que els programes eren d'àmbit estatal i no hi havia una distribució establerta per comunitats autònomes, la despesa assignada a Catalunya coincideix amb la finalment executada a 30/06/2009.

Quadre 8.1.3

DESPESA ELEGIBLE ASSIGNADA A CATALUNYA A L'EMPARA DELS DIFERENTS
PROGRAMES PLURIREGIONALS DE L'OBJECTIU 3 2000-2006, TANCAMENT 30/06/2009
Milers €

Codi Programa	Programa	Execució a 30/06/2009	
		Despesa Elegible	Subvenció FSE
2000.ES.053.PO.310	Formació professional	21.177	7.431
2000.ES.053.PO.311	Iniciativa emp. i form. continuada	416.868	187.693
2000.ES.053.PO.312	Lluita contra la discriminació	50.676	23.931
2000.ES.053.PO.313	Foment de l'ocupació	744.503	306.934
2000.ES.053.PO.315	Assistència tècnica	313	156
Total Catalunya		1.233.537	526.145

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials.UAFSE

Iniciativa Interreg III 2000-2006

L'objectiu d'aquesta iniciativa és el reforçament de la cohesió econòmica i social de la UE mitjançant el foment de la cooperació transfronterera, transnacional i interregional. Es divideix en tres capítols:

- Interreg III-A: Cooperació transfronterera.
- Interreg III-B: Cooperació transnacional.
- Interreg III-C: Cooperació interregional.

Per a cada espai de cooperació transfronterera o transnacional es va aprovar un Programa d'iniciativa comunitària (PIC).

- A l'empara de l'Interreg III-A (cooperació transfronterera), Catalunya participa en el programa transfronterer corresponent a la frontera Espanya-França.
- En relació a l'Interreg III-B (cooperació transnacional), la Comissió va establir tretze espais de cooperació transnacional. Catalunya pertany simultàniament a dos d'aquests espais: el Mediterrani occidental (MEDOCC) i l' Europeu sud-occidental (SUDOE).
- Finalment, pel que fa a l'Interreg III C (cooperació interregional), la Comissió va aprovar el PIC Interreg III C Sud, al qual pertany Espanya.

El quadre 8.1.4 mostra les dades de tancament del programa de cooperació transfronterera Espanya – França 2000-2006 a 30/06/2009, així com les dades d'aprovacions d'altres programes de la Iniciativa Interreg III que s'han desenvolupat a Catalunya.

Quadre 8.1.4
 INICIATIVA INTERREG III 2000-2006
 PROJECTES AMB PARTICIPACIÓ DE CATALUNYA
 TANCAMENT 30/06/2009
 Milers €

Programa	Núm. projectes	Programat		Execució a 30/06/2009	
		Despesa Elegible	Subvenció FEDER	Despesa Elegible	Subvenció FEDER
INTERREG III A -Espanya-França	81	37.321	16.919	32.849	14.966
INTERREG III B - MEDOCC	50	10.794	5.325	n/d	n/d
INTERREG III B - SUDOE	23	6.282	2.830	n/d	n/d
INTERREG III C	51	11.100	5.550	n/d	n/d
TOTAL INTERREG III CATALUNYA	205	65.497	30.624	n/d	n/d

Font: DGAE

Iniciativa Equal

La iniciativa Equal té com a objectiu la cooperació transnacional per a la promoció de nous mètodes de lluita contra tota mena de discriminació i desigualtats en el mercat laboral.

Aquesta iniciativa es desplega fonamentalment per mitjà dels diferents projectes presentats per les agrupacions de desenvolupament (AD). S'han dut a terme dues convocatòries al llarg de la vida de la iniciativa per tal que les AD presentin els seus projectes; la primera convocatòria va tenir lloc l'any 2001 (projectes a desenvolupar en el període 2002-2004), mentre que la segona es va fer l'any 2004 (projectes a desenvolupar en el període 2004-2007).

Entre els projectes aprovats en les convocatòries del 2001 i 2004 hi ha un total de 59 projectes que corresponen a agrupacions de desenvolupament que tenen el seu àmbit d'actuació localitzat total o parcialment a Catalunya (en concret, 51 projectes són de caràcter regional i 8 de caràcter pluriregional).

El quadre 8.1.5 mostra el nombre de projectes aprovats a l'empara de les dues convocatòries, l'import de la despesa elegible i la corresponent subvenció de l'FSE.

Quadre 8.1.5

INICIATIVA EQUAL. PROJECTES CORRESPONENTS A AGRUPACIONS DE
DESENVOLUPAMENT (AD) QUE ACTUEN A CATALUNYA. TANCAMENT A 30/06/2009

Milers €

	Projectes	Programat		Execució	
		Despesa elegible	Subvenció FSE	Subvenció FSE 30/06/2009	% FSE Executat
<u>Convocatòria 2001</u>					
Projectes regionals	16	27.748	13.874	12.345	89,0
Projectes pluriregionals	6	5.325	2.662	2.639	99,1
Total convocatòria 2001	22	33.072	16.536	14.983	90,6
<u>Convocatòria 2004</u>					
Projectes regionals (Acció 2)	25	42.821	21.411	18.206	85,0
Projectes regionals (Acció 3)	10	1.531	765	648	84,6
Projectes pluriregionals	2	160	80	45	56,6
Total convocatòria 2004	37	44.512	22.256	18.899	84,9
TOTAL EQUAL a Catalunya	59	77.584	38.792	33.882	87,3

Font: UAFSE

Iniciativa LEADER +

Aquesta iniciativa té com a objectiu el foment de l'aplicació d'estratègies de desenvolupament rural integral originals i sostenibles sobre un territori determinat.

Els principals actors i beneficiaris d'aquesta iniciativa són els Grups d'Acció Local (GAL), que són agrupacions integrades per les entitats representatives dels diferents àmbits socioeconòmics d'un territori rural concret, i s'encarreguen del disseny i de l'aplicació d'una estratègia de desenvolupament en la zona on actuen.

El programa de la iniciativa LEADER+ de Catalunya va ser aprovat per la Decisió de la Comissió C(2001) 2128, de 27 d'agost de 2001, i en ell es contemplava inicialment una aportació del FEOGA-O de 25 milions d'euros, que finalment s'ha convertit en 25,4 milions, degut a la incorporació de la reserva d'eficàcia.

El quadre 8.1.6 mostra el grau d'execució de la iniciativa LEADER+ de Catalunya a 31/12/2008. Aquestes són les dades de tancament del programa.

Quadre 8.1.6

GRAU D'EXECUCIÓ DE LA INICIATIVA LEADER + (2000-2006) A CATALUNYA.

DESPESA PÚBLICA

SITUACIÓ A 31/12/2008

Milers €

	Programació Total període 2000-2006	Despesa pagada a 31/12/2008	% pagat s/programat
Adm. Central	8.820	8.724	98,9
Adm. Autònoma	8.820	8.731	99,0
Adm. Local	7.802	7.547	96,7
Total	25.442	25.003	98,3
FEOGA-Orientació	25.442	24.453	96,1
TOTAL LEADER +	50.884	49.456	97,2

Iniciativa URBAN - II

Aquesta iniciativa, cofinançada pel FEDER, té com a objectiu la regeneració econòmica i social de ciutats i barris en crisi per tal de promoure un desenvolupament urbà integrat.

En el cas de Catalunya, es va aprovar un projecte URBAN presentat pel Consorci de la Mina mitjançant la Decisió de la Comissió C(2001) 2836, de 22 de novembre de 2001. Aquest projecte té com a objectiu la reconversió econòmica i social d'aquest barri del municipi de Sant Adrià del Besos i compta actualment amb una subvenció del FEDER de 12,53 milions d'euros per al conjunt del període 2000-2006.

El quadre 8.1.7 mostra l'estat d'execució del projecte URBAN de Sant Adrià del Besòs a 31/12/2007. Aquestes son les dades de tancament del programa.

Quadre 8.1.7

ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PROJECTE URBAN DE SANT ADRIÀ DEL BESÒS
 (TRANSFORMACIÓ DEL BARRI DE LA MINA)
 SITUACIÓ A 31/12/2007 (FINAL)

Milers €

Eixos	Programació 2000-06		Executat a 31/12/2007		% execució Eleg.
	Despesa Elegible	Subv. FEDER	Despesa Elegible	Subvenció FEDER	
1.- Utilització i reurbanització d'espais públics	19.590	9.795	22.341	11.171	114,0
2.- Empresariat i pactes en favor de l'ocupació	951	476	1.060	530	111,4
3.- Integració de marginats i accés als serveis bàsics	3.143	1.571	2.975	1.487	94,7
5.- Reducció i tractament de residus i sostenibilitat	596	298	469	235	78,7
6.- Tecnologies de la Societat de la Informació	254	127	122	61	47,9
7.- Avaluació, gestió i seguiment	519	260	512	256	98,7
TOTAL URBAN Sant Adrià	25.053	12.527	27.479	13.740	109,7

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda

Programa IFOP (actuacions en el sector pesquer)

Mitjançant la Decisió de la Comissió C(2000) 2876, de 30/10/2000, es va aprovar el DOCUP per a les intervencions estructurals comunitàries en el sector de la pesca en les regions d'Espanya fora d'objectiu 1, el qual contemplava inicialment una aportació de 48,83 milions d'euros de l'IFOP per al finançament del programa específic de Catalunya, que finalment, un cop afegida la reserva d'eficàcia va assolir els 50,97 milions d'euros.

El programa IFOP de Catalunya per al període 2000-2006 té com a objectiu el manteniment d'un sector pesquer competitiu, viable a llarg termini i compatible amb la conservació dels recursos pesquers, per a la qual cosa es continuarà amb el procés de reconversió de la flota, el foment de l'aqüicultura i la millora de la transformació i comercialització dels productes pesquers.

El quadre 8.1.8 mostra el grau d'execució del programa IFOP de Catalunya a la data de tancament 30/06/2009.

Quadre 8.1.8

GRAU D'EXECUCIÓ DEL PROGRAMA IFOP DE CATALUNYA (2000-2006)

Situació a 30/06/2009

Milers €

	Programació Total període 2000-2006	Despesa pagada a 30/06/2009	% pagat s/ programat
Aportació Ad. Autonòmica	44.233	31.451	71,1
Aportació Adm. Central	22.975	23.998	104,5
Aportació IFOP	50.969	47.091	92,4
TOTAL PROGRAMA IFOP	118.177	102.539	86,8

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Naturall

Accions Innovadores de l'FSE

L'article 6 del Reglament 1784, de 12 de juliol de 1999, del Fons Social Europeu estableix la possibilitat de finançar accions innovadores per part de l'FSE. Aquesta possibilitat ha estat desenvolupada per la Comissió a través de convocatòries periòdiques de caràcter temàtic.

En tot el període s'han dut a terme quatre convocatòries. Les accions innovadores aprovades en aquestes convocatòries per Catalunya han estat :

1. Convocatòria any 2001. L'adaptació a la nova economia en el marc del diàleg social.
 - CONCERTA, promoguda per la Fundació Privada CECOT, en col·laboració amb el Centre Metal·lúrgic, Gremi de Fabricants, CCOO i UGT del Vallès Occidental i el Consell Comarcal del Vallès Occidental.
 - INNOVACIÓ y TREBALL, promoguda per Federació de Societats Laborals de Catalunya (FSALC), en col·laboració amb la Xarxa Local de Municipis.
2. Convocatòria any 2002. Les estratègies locals d'ocupació i innovació.
 - ESTRATÈGIA CATALANA PER L'OCUPACIÓ, promoguda pel Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració de les Diputacions Provincials de Catalunya i el Consell Comarcal del Vallès Occidental.

A les convocatòries de l'any 2003, "Enfocaments innovadors de la gestió del canvi" i de l'any 2004 "Transferència i difusió de la innovació derivada dels projectes desenvolupats amb el

suport de l'article 6 del Reglament de l'FSE", no es varen aprovar accions innovadores per Catalunya.

Aquestes accions innovadores de l'FSE aprovades a Catalunya, totalitzen una despesa elegible global de 4,6 milions d'euros i una subvenció de l'FSE de 3,2 milions d'euros.

El Fons de Cohesió

El Fons de Cohesió finança projectes en l'àmbit del medi ambient i de les infraestructures de transport en aquells Estats membres amb un PIB per càpita inferior al 90 % de la mitjana comunitària (Espanya, Portugal, Irlanda i Grècia), sempre que aquests apliquin un programa de convergència econòmica per al compliment del Pacte d'estabilitat i creixement.

A l'Estat espanyol poden accedir als recursos del Fons de Cohesió, a més de l'Administració central, les comunitats autònomes, els ajuntaments de més de 50.000 habitants, les capitals de província i les mancomunitats, així com els consorcis i agrupacions de municipis sempre que agrupin una població superior a 50.000 habitants.

En el període de programació 2000-2006, els recursos destinats a l'àmbit dels transports es reserven en la seva totalitat per a projectes presentats per l'Administració central, mentre que en l'àmbit del medi ambient poden presentar projectes tant l'administració central, com les administracions autonòmiques i locals.

El quadre 8.1.9 mostra els projectes del Fons de Cohesió que s'executaran a Catalunya aprovats fins al 31/12/2009. El volum de recursos del Fons de Cohesió que arribaran a Catalunya en el marc dels diferents projectes aprovats fins al 31/12/2009 és d'uns 2.980 milions d'euros, dels quals un 83,6 % corresponen a projectes de l'Administració central, si bé a l'empara del conveni signat entre el Departament de Medi Ambient i Habitatge i el Ministeri de Medi Ambient el 26/07/2005, degut a la reconversió del Pla Hidrològic Nacional, una part important d'aquests projectes són executats per la Generalitat, concretament projectes de sanejament i abastament d'aigua.

Quadre 8.1.9

SUBVENCIÓ FC CORRESPONENT A PROJECTES A DESENVOLUPAR A CATALUNYA.

PROJECTES APROVATS A 31/12/2009

Milers €

Sector	Subvenció FC proj. quota estatal	Subvenció FC proj. quota estatal gestió Generalitat (*)	Subvenció FC proj. quota Generalitat (**)	Subvenció FC proj. quota Ad. local	TOTAL	%
Abastament	21.339	434.684	-	2.977	459.000	15,4
Sanejament i depuració	200.329	97.872	192.114	126.627	616.942	20,7
Residus	-	-	90.354	54.505	144.859	4,9
Medi ambient Urbà	-	-	-	24.340	24.340	0,8
TOTAL Medi Ambient	221.668	532.556	282.468	208.449	1.245.141	41,8
Carreteres	135.227	-	-	-	135.227	4,5
Ferrocarril	1.299.987	-	-	-	1.299.987	43,6
Ports	299.794	-	-	-	299.794	10,1
TOTAL Transports	1.735.008	-	-	-	1.735.008	58,2
TOTAL FONS COHESIÓ	1.956.676	532.556	282.468	208.449	2.980.149	100,0
%	65,7%	17,9%	9,5%	7,0%	100%	

(*) Els projectes de quota estatal gestionats per la Generalitat són: PHN + Dessaladora del Tordera.

(**) No s'inclou els 8.013 ,milers d'euros del projecte 2001-057, atès que corresponen al període de programació 1994-99

Font: DGAE

Per àmbits predomina els projectes de transports (58,2 % del total), on destaca la construcció del TGV (43,6 % del total del recursos del Fons de Cohesió a Catalunya). Per la seva banda, els projectes de medi ambient suposen el 41,8 % del total de recursos, destacant els projectes de sanejament i abastament d'aigües, amb un 36,1 % del total.

El quadre 8.1.10 mostra l'estat d'execució a 31/12/2009 dels projectes del Fons de Cohesió gestionats per la Generalitat.

Cal indicar que el projecte "Plantes de tractament de residus municipals en les comarques de l'Urgell, Pallars Jussà i Conca de Barberà" es finança en base a una restitució de crèdit procedent de l'anterior període de programació 1994-1999.

Informe econòmic i financer dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011 (Projecte)
8. Els fons de la Unió Europea a Catalunya

Quadre 8.1.10

ESTAT DELS PROJECTES DEL FONS DE COHESIÓ GESTIONATS PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA.

SITUACIÓ A 31/12/2009

Milers €

	Imports Programats		Execució a 31/12/2009		% Exec
	Despesa Elegible	Subvenció F. Cohesió	Despesa Elegible	Subvenció F. Cohesió	
<u>Sanejament</u>					
Depuració aigües residuals d'aglomeracions urbanes de les conques de Catalunya. (2000-112)	100.784	80.627	105.358	80.627	104,5
Depuració, tractament de llots i reutilització d'aigües residuals urbanes a Catalunya.(2001-054)	78.447	62.758	80.459	62.758	102,6
Infraestructures de sanejament de petites aglomeracions urbanes a Catalunya (2003-005)	42.905	34.324	23.005	18.404	53,6
EDAR Alt Maresme Nord (2004-002)	21.185	14.406	558	379	2,6
Increment tractament sistemes sanejament per millora ambiental i qualitat aigua d'abastament en la conca del Llobregat. (2005-014) (*)	27.000	22.950	14.421	12.258	53,4
PSARU 2002 en conques internes de Catalunya.(2005-015) (*)	10.272	8.731	9.841	8.364	95,8
Act. addicionals tractament d'aigües en Tarragona. Tractament aigües de les EDAR de Tarragona, Reus i Vilaseca-Salou. (2005-035) (*)	36.016	30.614	451	384	1,3
Act. addicionals tractament d'aigües a Sant Feliu de Llobregat, Gavà i Prat del Llobregat (2005-037) (*)	43.776	35.577	8.038	6.532	18,4
Total Sanejament	360.385	289.986	242.131	189.707	67,2
<u>Abastament</u>					
Planta dessaladora d'aigua de mar en el delta del Tordera. (2002-006) (*)	25.563	21.729	25.394	21.585	99,3
Interconnexió de xarxes d'abastament del Maresme Nord i ATLL.(2005-009) (*)	39.984	33.986	26.825	22.801	67,1
Reforç de l'abastament de la Costa Brava Centre.(2005-011) (*)	48.539	41.258	19.302	16.407	39,8
Ampliació i millora de tractament en la potabilitzadora d'Abrera.(2005-019)(*)	56.454	47.986	63.012	47.986	111,6
Dessaladora de l'àrea metropolitana de Barcelona.(2005-039) (*)	199.861	149.895	178.255	133.692	89,2
Complementació de la connexió entre les ETAPs d'Abrera i Cardedeu. Tram Fonsanta - Trinitat.(2005-040) (*)	131.113	74.734	140.710	74.734	107,3
Perllongament de la conducció Abrera Font Santa fins el Prat del Llobregat.(2005-042) (*)	26.108	22.192	25.560	21.727	97,9
Actuacions a l'Estació de tractament d'aigua potable de l'Ampolla del Consorci d'Aigües de Tarragona (2006-002)(*)	31.107	26.441	29.523	25.094	94,9
Abastament en el Baix Camp i en el Baix Penedès (2006-003) (*)	19.367	16.462	4.497	3.823	23,2
Total Abastament	578.096	434.684	513.080	367.848	88,8
<u>Residus</u>					
Construcció i adequació de les infraestructures de tractament de residus municipals a Catalunya. (2001-055)	36.872	29.498	36.775	29.420	99,7
Plantes tractament residus municipals comarques de l'Urgell, Pallars Jussà i Conca de Barberà. (2001-057) (**)	10.016	8.013	9.575	7.660	95,6
Creació i millora de la xarxa d'infraestructures de tractament de residus municipals a Catalunya (2002-041)	19.060	15.248	17.162	13.730	90,0
Adequació de les instal·lacions d'incineració de residus a Catalunya a la directiva 2000/76/CE (2002-042)	11.935	9.548	11.467	9.174	96,1
Planta de selecció i biottractament de residus municipals a Sant Adrià del Besòs. (2002-043)	45.076	36.061	45.309	36.061	100,5
Total Residus	122.959	98.367	120.289	96.044	97,8
TOTAL PROJECTES GESTIONATS PER LA GENERALITAT	1.061.440	823.037	875.500	653.600	82,5

(*) Projecte gestionat per la Generalitat de Catalunya però corresponent a la quota estatal.

(**) Projecte aprovat en base a una restitució de crèdit del període de programació 1994-99.

Font: DGAPE

Els Programes de Desenvolupament Rural (PDR)

El desenvolupament rural a Catalunya en el període 2000-2006 s'instrumenta a través de tres Programes de desenvolupament rural (PDR) finançats amb càrrec del FEOGA-Garantia:

1. El programa de desenvolupament rural específic de Catalunya, aprovat per la Decisió de la Comissió C(2000) 2658 F, de 14 de setembre de 2000.
2. El programa de desenvolupament rural per a la millora de les estructures de producció en les zones fora d'objectiu 1, aprovat per la Decisió de la Comissió C(2000) 2682 F, de 15 de setembre de 2000.
3. El programa de mesures d'acompanyament per al conjunt de l'Estat espanyol, aprovat per Decisió de la Comissió C(2000) 3549 F, de 24 de novembre de 2000.

En conjunt aquests tres programes suposen una aportació del FEOGA-Garantia per a Catalunya d'uns 400,7 milions d'euros.

El quadre 8.1.11 mostra l'estat d'execució a 31/12/2006 dels diferents PDRs executats a Catalunya, que globalment ja superen el 100 % de la despesa programada.

Quadre 8.1.11

GRAU D'EXECUCIÓ DEL PROGRAMA DE DESENVOLUPAMENT RURAL (PDR) A CATALUNYA. 2000-2006

SITUACIÓ A 31/12/2006 (FINAL)

Milers €

Programes	Programació 2000-2006*		Execució 2000-06		% executat	
	Despesa Total	Aportació FEOGA-G	Despesa Total	Aportació FEOGA-G	Despesa Total	Aportació FEOGA-G
PDR específic de Catalunya	396.662	201.856	402.155	201.818	101,4	100,0
PDR millora estructures prod	305.356	110.192	312.725	113.136	102,4	102,7
PDR mesures d'acompanyan	180.127	88.669	195.008	95.030	108,3	107,2
TOTAL PDR a Catalunya	882.145	400.717	909.888	409.985	103,1	102,3

* Reprogramat. Decisió 2006/289/CE

Font: Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

Cobraments dels fons europeus de la política estructural

Finalment, el quadre 8.1.12 mostra els recursos rebuts per la Generalitat dels fons europeus de la política estructural en el període 1986-2009.

Quadre 8.1.12

GENERALITAT DE CATALUNYA. COBRAMENTS DELS FONS EUROPEUS DE LA POLÍTICA ESTRUCTURAL
1986-2009
Milers €

Any	Fons Europeus de la Política Estructural							TOTAL
	FEDER	FSE	FEOGA-O	IFOP	FEADER	FEP	F. COHESIÓ	
1986	-	-	-	-	-	-	-	-
1987	-	2.278	-	-	-	-	-	2.278
1988	-	6.009	-	-	-	-	-	6.009
1989	16.260	7.266	-	-	-	-	-	23.526
1990	38.790	5.769	1.237	-	-	-	-	45.796
1991	38.130	23.349	5.108	-	-	-	-	66.587
1992	33.581	20.367	7.843	-	-	-	-	61.791
1993	78.198	24.657	7.365	-	-	-	-	110.219
1994	26.223	16.029	8.652	-	-	-	-	50.904
1995	36.119	45.927	12.884	1.322	-	-	-	96.252
1996	74.583	38.982	24.176	3.762	-	-	86.636	228.140
1997	26.020	56.103	13.531	6.603	-	-	15.235	117.493
1998	133.097	122.831	30.491	7.286	-	-	52.913	346.618
1999	68.513	18.370	50.855	3.528	-	-	17.433	158.699
2000	27.242	18.170	38.294	1.382	-	-	42.187	127.275
2001	134.488	96.625	21.870	5.534	-	-	19.702	278.219
2002 (*)	45.301	19.852	1.752	2.182	-	-	30.212	99.299
2003	87.952	28.425	19	7.962	-	-	34.263	158.620
2004	65.810	66.260	32	3.849	-	-	47.272	183.223
2005	90.882	74.501	9	5.094	-	-	35.219	205.705
2006	4.645	78.911	2.103	5.288	-	-	40.216	131.164
2007	52.662	69.731	5.725	6.639	-	-	71.644	206.400
2008	88.941	68.192	5.874	6.298	31.185	2.368	57.517	260.375
2009	36.891	32.595	652	2.699	9.905	3.478	150.950	237.168
TOTAL	1.204.330	941.198	238.470	69.426	41.090	5.845	701.399	3.201.759

(*) En els ingressos del FC de l'any 2002 s'ha descomptat 1,033 Meuros corresponents a la devolució de la bestreta del projecte Planta de Rubí del període 1994-99 que no es va executar.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Coneixement, Departament d'Empresa i Ocupació i Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

8.2. L'aplicació de la política de cohesió en el període 2007-2013

Objectiu Competitivitat regional i Ocupació

Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)

El Programa Operatiu Competitivitat Regional i Ocupació de Catalunya 2007-2013 va ser aprovat mitjançant la Decisió de la Comissió Europea CE (2007) 6308 de data 7 de desembre de 2007, modificada per la Decisió (CE) de 15/12/2010. C (2010) 8692 final, amb l'objectiu de contribuir a millorar les condicions de competitivitat de l'economia catalana i l'ocupació, incidint especialment en la innovació, desenvolupament empresarial i economia del coneixement.

La despesa pública total prevista en aquest Programa és de 1.398,23 milions d'euros i la subvenció del FEDER 679,07 milions d'euros, distribuïda en un 51,6 % per a actuacions de la Generalitat de Catalunya, un 24,5 % per a actuacions dels ens locals i un 23,9 % per a actuacions de l'Administració General de l'Estat.

El Programa Operatiu FEDER Catalunya 2007-2013, d'acord amb la normativa comunitària, és "monofons", és a dir, específic del FEDER.

El Quadre 8.2.1 mostra els cinc eixos prioritaris en què es concentra el Programa i la subvenció aprovada en el Pla financer:

Quadre 8.2.1

PO FEDER CATALUNYA 2007-2013

Programació. Quadre financer actualitzat amb modificació Decisió (CE) de 15/12/2010. C (2010) 8692 final

Milions €

	ADM. GENERAL ESTAT		ADM. AUTONÒMICA		ADM. LOCAL		TOTAL		DESPESA TOTAL
	Despesa pública	Despesa pública comunitària	Despesa pública	Despesa pública comunitària	Despesa pública	Despesa pública comunitària	Despesa pública	Despesa pública comunitària	
Eixos prioritaris									
Eix 1. Economia del coneixement i innovació i desenvolupament empresarial	132,0	132,0	208,9	208,9	41,7	41,7	382,7	382,7	765,3
Eix 2. Medi ambient, prevenció de riscos i energia	--	--	30,8	30,8	14,9	14,9	45,7	45,7	91,3
Eix 3. Accessibilitat i transport	--	--	131,4	91,3	--	--	131,4	91,3	222,7
Eix 4. Desenvolupament sostenible local i urbà	30,5	30,5	15,9	15,9	107,0	107,0	153,4	153,4	306,8
Eix 5. Assistència tècnica	--	--	3,5	3,5	2,6	2,6	6,0	6,0	12,1
TOTAL	162,5	162,5	390,4	350,3	166,2	166,2	719,2	679,1	1.398,2

Font: DGAPE i Ministeri d'Economia i Hisenda

La taxa de cofinançament comunitària de les despeses elegibles és d'un 50 % per a tots els eixos, amb l'excepció de les actuacions corresponents a accés a serveis de transports, ubicades a l'eix 3, que tenen una taxa de cofinançament en un 40 %.

El quadre 8.2.2 mostra l'estat d'execució del PO a 30/06/2010. En aquesta data el PO presentava un grau d'execució a escala global d'un 16,4 % en termes de despesa elegible i s'havia executat despesa per un import de 229,9 milions d'euros, la qual cosa comporta una subvenció per part dels fons estructurals de 112,9 milions d'euros.

Quadre 8.2.2

PO FEDER CATALUNYA 2007-2013

Execució a 30/06/2010⁽¹⁾

Milions €

	ADM. GENERAL ESTAT		ADM. AUTONÒMICA		ADM. LOCAL		TOTAL		% execució s/ programat	
	Despesa elegible	Subvenció FEDER	Despesa elegible	Subvenció FEDER	Despesa elegible	Subvenció FEDER	Despesa elegible	Subvenció FEDER	Despesa elegible	Subvenció FEDER
Eixos prioritaris										
Eix 1. Innovació, desenvolupament empresarial i economia del coneixement	80,2	40,1	87,2	43,6	4,6	2,3	172,0	86,0	22,5	22,5
Eix 2. Medi ambient, prevenció de riscos i energia	--	--	9,4	4,7	1,9	0,9	11,2	5,6	12,3	12,3
Eix 3. Accessibilitat i transport	--	--	20,4	8,2	--	--	20,4	8,2	9,2	8,9
Eix 4. Desenvolupament sostenible local i urbà	6,0	3,0	1,0	0,5	16,7	8,4	23,7	11,9	7,7	7,7
Eix 5. Assistència tècnica	--	--	1,7	0,8	0,8	0,4	2,5	1,3	20,8	20,8
TOTAL	86,2	43,1	119,7	57,8	24,0	12,0	229,9	112,9	16,4	16,6

Font: DGAPE i Ministeri d'Economia i Hisenda

⁽¹⁾ L'import de l'Administració Central inclou una part de despesa executada a 20/12/10

Pel que fa al grau d'execució per administracions, el quadre 8.2.3 mostra que la Administració Autonòmica presenta un grau d'execució del 16,2 % en termes de despesa elegible i havia executat despesa per un import de 119,7 milions d'euros, la qual cosa comporta una subvenció per part dels fons estructurals de 57,8 milions d'euros. L'Administració Local presenta un grau d'execució de 7,2 %, amb 24 milions d'euros de despesa executada i una subvenció de 12 milions d'euros. Per últim, l'Administració Central manté un ritme d'execució més dinàmic, amb un 26,5 % d'execució en termes de despesa i subvenció.

Quadre 8.2.3
 PO FEDER CATALUNYA 2007-2013
 Grau execució a 30/06/2010⁽¹⁾
 Milions €

Administracions	Programació (2007-13)		Execució a 30/06/2010		% execució	
	Despesa Elegible	Subvenció FEDER	Despesa Elegible	Subvenció FEDER	Despesa Elegible	Subvenció FEDER
Ad. Autonòmica	740,8	350,3	119,7	57,8	16,2	16,5
Ad. Local	332,4	166,2	24,0	12,0	7,2	7,2
Ad. Central	325,1	162,5	86,2	43,1	26,5	26,5
TOTAL FEDER	1.398,2	679,1	229,9	112,9	16,4	16,6

Font: DGAPE i Ministeri d'Economia i Hisenda

⁽¹⁾ L'import de l'Administració Central inclou una part de despesa executada a 20/12/10

Pel que fa al cobrament de reemborsaments de despeses declarades davant de la Comissió, l'any 2010 la Generalitat va ingressar un import total de 16,5 milions d'euros en relació amb el qual es va efectuar la distribució pertinent entre els beneficiaris del Programa.

L'Administració General de l'Estat també actua a Catalunya mitjançant un programa pluriregional, el Programa Operatiu FEDER de I+D+i per al benefici de les empreses (Fons Tecnològic) 2007-2013.

En aquest PO hi ha una assignació indicativa per a Catalunya de una subvenció FEDER de 79,8 milions €, a 31/12/2009 s'havia certificat una despesa elegible de 42,0 milions € amb una subvenció FEDER associada de 21,0 milions €

Fons Social Europeu

El Programa Operatiu del Fons Social Europeu en el marc del objectiu de competitivitat regional i ocupació 2007-2013 va ser aprovat mitjançant Decisió de la Comissió Europea CE (2007) 6726 de data 18 de desembre de 2007, amb l'objectiu de contribuir a millorar les condicions de competitivitat de l'economia catalana i l'ocupació, incidint especialment a fomentar l'esperit empresarial, l'empleabilitat, la inclusió social i la igualtat entre homes i dones, així com la millora de l'adaptabilitat dels treballadors, empreses i empresaris, i l'augment i millora del capital humà.

La subvenció del FSE assignada a aquest programa és de 284,7 milions d'euros, amb una despesa total de 569,4 milions d'euros. La contrapartida nacional correspon, a la Generalitat de Catalunya.

L'objectiu principal és incidir en les principals debilitats detectades en l'anàlisi de la situació del mercat de treball a Catalunya, incorporant també activitats innovadores i experimentals.

A 31 de desembre de 2009 presenta una execució de 54,5 milions d'euros el que representa un 9,6 % de la programació prevista pel període 2007–2013.

Quadre 8.2.4
PO FSE CATALUNYA 2007-2013. Situació a 31/12/2009
Milers €

Eixos prioritaris	Programació 2007-2013		Execució 31/12/2009		% s/total
	Despesa Elegible	Subvenció FSE	Despesa Elegible	Subvenció FSE	
Eix 1. Foment del esperit empresarial i millora de l'adaptabilitat de treballadors, empreses i empresaris	140.351	70.175	534	267	0,4
Eix 2. Foment de l'empleabilitat, la inclusió social i la igualtat entre dones i homes	280.702	140.351	53.981	26.991	19,2
Eix 3. Augment i millora del capital humà	90.225	45.113	0	0	0,0
Eix 4. Promoció de la cooperació transnacional i interregional	40.100	20.050	0	0	0,0
Eix 5. Assistència tècnica	18.045	9.023	0	0	0,0
TOTAL	569.423	284.712	54.516	27.258	9,6

Font: Departament de Treball. SOC

Per altra banda, l'Administració central desenvolupa uns programes operatius Pluriregionals, que també tenen aplicació a Catalunya, amb la distribució següent:

Quadre 8.2.5

SUBVENCIÓ FSE ASSIGNADA A CATALUNYA A L'EMPARA DELS PROGRAMES PLURIREGIONALS DEL FSE. 2007-2013

Milers €

Eixos prioritaris	PO Adaptabilitat i ocupació	PO Lluita contra la Discriminació	PO Assistència Tècnica	TOTAL
Eix 1. Foment del esperit empresarial i millora de l'adaptabilitat de treballadors, empreses i empresaris	87.780	--	--	87.780
Eix 2. Foment de l'empleabilitat, la inclusió social i la igualtat entre dones i homes	164.380	30.882	--	195.261
Eix 3. Augment i millora del capital humà	36.665	--	--	36.665
Eix 4. Promoció de la cooperació transnacional i interregional	21	682	345	1.048
Eix 5. Assistència tècnica	1.385	1.041	1.970	4.396
TOTAL	290.232	32.605	2.314	325.152

Font: Departament de Treball

S'ha d'esmentar que a 31/12/2009, del PO Adaptabilitat i Ocupació, havia executat a Catalunya una despesa de 31,4 milions d'euros, corresponents a 274 actuacions.

Objectiu 3: Cooperació Territorial Europea

En el període de programació 2007-2013 la anterior iniciativa comunitària INTERREG III passa a ser un del objectius de la Política de cohesió, a través del denominat l'Objectiu Cooperació Territorial Europea.

Els programes en què participa Catalunya són:

- Cooperació transfronterera: Programa Espanya-França-Andorra i Programa de la Conca Mediterrània de l'Instrument de veïnatge europeu (ENPI).
- Cooperació transnacional: Programa del Mediterrani (MED) i Programa del Sudoest europeu (SUDOE).
- Cooperació interregional: INTERREG IV C.

Programa de Cooperació transfronterera Espanya-França-Andorra 2007-2013

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 18 de desembre de 2007. El cost total subvencionable és de 257 MEUR i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 168,6 MEUR (77 milions d'euros corresponents a França i 91,6 milions d'euros a Espanya).

De la part d'Espanya, es preveu que un 36,4 % de l'ajut FEDER sigui per a actuacions a Catalunya (33,39 milions d'euros). La taxa de cofinançament dels projectes que s'aprovin serà d'un màxim del 65 % del cost total elegible.

L'Autoritat de Gestió d'aquest programa rau en la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP) de la qual forma part la Generalitat de Catalunya. A més el Departament d'Economia i Coneixement col·labora coordinant les actuacions de la zona Est del programa, integrada per Migdia-Pirineus, Llenguadoc-Rosselló i Catalunya

L'any 2008 es va obrir la primera convocatòria d'aquest programa. En aquesta convocatòria es va aprovar un total de 67 projectes, dels quals 36 tenen participació catalana. La subvenció FEDER corresponent a aquests projectes i assignada a Catalunya va ser de 28 MEUR.

L'any 2009, mitjançant consulta escrita efectuada per l'Autoritat de gestió, a l'abril de 2009, es van aprovar 18 projectes que en el Comitè de Programació de desembre de 2008 havien estat qualificats com a "favorables condicionats" a reducció de costos o presentació de documentació. Al febrer de 2009 es va obrir la segona ronda de la primera convocatòria de projectes, i el Comitè de Programació celebrat al juny de 2009 va aprovar 23 projectes més.

En total, l'any 2009 es van aprovar 41 projectes, dels quals 20 tenen participació catalana. La subvenció FEDER corresponent a aquests projectes i assignada a Catalunya és de 5,6 MEUR.

Entre els projectes aprovats cal destacar, entre d'altres, el projecte "ABAD OLIVA" que promou el desenvolupament del turisme cultural i sostenible a la zona transpirinenca, el projecte "FLUXPYR" que proposa l'establiment d'una xarxa transfronterera pirinenca d'experts sobre el canvi climàtic, gestió sostenible i usos del sòl, i el projecte CIR-QUE-O que té per objectiu crear una plataforma de transmissió de coneixements, innovadora i transfronterera, que permeti l'aparició d'una activitat circense de renom internacional.

Programa Conca Mediterrània 2007-2013

Aquest és el programa de Cooperació Territorial Europea amb més retard en la seva execució degut a la complexitat en la seva implementació i al ser el primer programa d'aquest tipus. Aquest programa té un cofinançament de la UE de 173,6 MEUR, dels quals

86,9 corresponen el FEDER i 86,7 a la rúbrica 4 del pressupost comunitari (la Unió Europea com a soci global).

Està pendent de publicar-se la primera llista de projectes aprovats. Recordar que es van obrir dos convocatòries, la primera per a projectes estratègics, amb un cofinançament previst de 37,5 MEUR, i la segona, per a projectes inclosos en les quatre prioritats previstes en el programa, amb un cofinançament previst de 33 MEUR.

Programa MED 2007-2013

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 20 de desembre de 2007. El cost total subvencionable és de 256,5 MEUR i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 193,2 MEUR. El FEDER corresponent a l'Estat espanyol és de 29,53 MEUR. En el cas dels programes de cooperació transnacional, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per Comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75 % del cost total elegible.

En la primera convocatòria d'aquest programa es van aprovar 12 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 2,9 milions d'euros. A nivell de l'espai elegible del programa MED s'han aprovat 50 projectes amb una subvenció FEDER de 57,5 M€.

En la segona convocatòria s'han aprovat 18 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 2,7 MEUR. Pel conjunt del programa s'han aprovat 52 projectes amb una subvenció FEDER de 61,0 MEUR.

Entre els projectes aprovats cal destacar, entre d'altres, el projecte SylvaMED, que pretén facilitar la integració innovadora dels serveis ambientals dels boscos a les polítiques regionals, o el projecte TEMA que tracta d'animar a les PIME que treballen en la Tecnologia Ambiental (ET-PIME) per superar la dimensió regional i desenvolupar la seva internacionalització.

Actualment està oberta una nova convocatòria per a projectes relacionats amb l'eix 3 del programa (millores en la mobilitat i accessibilitat territorial). La convocatòria estarà oberta fins al 30 de setembre de 2011, i el cofinançament FEDER previst és de 25 MEUR.

Programa SUDOE 2007-2013

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 26 de setembre de 2007 amb un cost total subvencionable de 132 MEUR i una subvenció FEDER de 99,4 MEUR. El FEDER corresponent a l'Estat espanyol és de 54,33 MEUR. Igual que en el cas del programa del MED, no hi ha una assignació de recursos predeterminedada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75 % del cost total elegible.

En la primera convocatòria d'aquest programa es van aprovar 14 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 5,5 MEUR. A nivell europeu es van aprovar 46 projectes amb una subvenció FEDER de 51,2 MEUR. La subvenció FEDER aprovada pel conjunt espanyol va ser de 26,6 MEUR.

En la segona convocatòria s'han aprovat 12 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 2,4 MEUR. A nivell de tot el programa s'han aprovat 28 projectes amb una subvenció FEDER de 25,3 MEUR.

Entre els projectes aprovats cal destacar, entre d'altres, el projecte APSAT que té com objectiu el desplegament de serveis mitjançant tecnologia de satèl·lit, o el projecte CREAMED que pretén la creació de viviers d'empreses a l'espai de la Euroregió Pirineus-Mediterrània, amb l'objectiu d'estimular la innovació i l'intercanvi entre PIMES.

Programa INTERREG IV C 2007-2013

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 11 de setembre de 2007. El cost total subvencionable és de 405 MEUR i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 321 MEUR. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75 % del cost total elegible.

En la primera convocatòria d'aquest programa es van aprovar 15 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 2,8 milions €. A nivell europeu es van aprovar 41 projectes amb una subvenció FEDER de 70,1 milions €. La subvenció FEDER aprovada pel conjunt espanyol va ser de 8,9 milions €.

En la segona convocatòria d'aquest programa es van aprovar 6 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 0,8 milions €. A nivell europeu es van aprovar 74 projectes amb una subvenció FEDER de 123,5 milions €.

Entre els projectes aprovats cal destacar, entre d'altres, el projecte RTF, que té com a objectiu el desenvolupament de la telemedicina, o el projecte DeltaNet, que estudia la problemàtica de les zones amb deltes i estuaris.

La tercera convocatòria s'adreçava a projectes de capitalització, es van aprovar 7 projectes, i en aquest cas no hi van haver projectes amb participació catalana. La subvenció FEDER aprovada a nivell europeu va ser de 10 milions €.

Actualment estem pendents del resultat de la quarta convocatòria, que es va tancar el passat mes d'abril, probablement no coneixerem els projectes aprovats fins a final de 2011.

El Fons de Cohesió 2007 – 2013

Pel que fa al Fons de cohesió, el total de recursos aprovats per a Espanya és de 3.543 milions d'euros (en termes corrents). L'Estat ha presentat un programa operatiu pluriregional del Fons de cohesió en els àmbits de transports i medi ambient.

Dintre del PO del Fons de cohesió l'Estat no preveu específicament cap assignació de recursos per a actuacions de les administracions autonòmiques de l'Objectiu Competitivitat.

En canvi, l'Estat sí ha previst una reserva de 325 milions d'euros per al tram local, al que podran accedir els municipis amb més de 200.000 habitants i capitals de província, de les regions de Competitivitat regional i ocupació, com és el cas de Catalunya, per a finançar projectes de l'àmbit mediambiental.

A continuació es detalla l'estimació de recursos del Fons de Cohesió a Catalunya pel període 2007-2013.

Quadre 8.2.6

ESTIMACIÓ DELS RECURSOS DEL FONS DE COHESIÓ A CATALUNYA

2007 - 2013

Milions €

Quota Estatal	Subvenció Fons de Cohesió
Embassament de Flix	117,7
Embassament de la Llosa del Cavall	16,8
Prog. sanejament d'aigües residuals urbanes conca de l'Ebre 1ª fase	11,0
Abastament en alta des del Canal Segarra-Garrigues	15,5
Total Quota Estatal	161,0
Quota Local	
Badalona	10,9
Barcelona	73,0
Girona	4,5
L'Hospitalet de Llobregat	11,9
Lleida	6,2
Sabadell	7,9
Tarragona	6,5
Terrassa	3,8
Total Quota Local	124,6
TOTAL FONS DE COHESIÓ	285,6

Font: DGAE, ACUAMED i Aguas de la Cuenca del Ebro

Programa de Desenvolupament Rural (PDR)

Com s'esmentava al començament d'aquest capítol, a partir de 2007 el FEADER cofinança els programes de desenvolupament rural (PDR).

El 15 de febrer 2008, la Decisió C(2008) 702 de la Comissió Europea aprovava el PDR de Catalunya, amb una aportació inicial del FEADER de 272,6 milions d'euros, posteriorment

modificada per la Decisió C(209) 10340 de 14 de desembre, que va establir el cofinançament FEADER en 311,1 milions d'euros.

El quadre següent mostra l'estat d'execució d'aquest programa a 31 de desembre del 2009.

Quadre 8.2.7

GRAU D'EXECUCIÓ DEL PROGRAMA DE DESENVOLUPAMENT RURAL (PDR) A CATALUNYA. 2007-2013

SITUACIÓ A 31/12/2009

Milers €

EIXOS	Programació 2007-2013 ^(*)		Execució 31/12/2009		% executat	
	Despesa Total	Aportació FEADER	Despesa Total	Aportació FEADER	Despesa Total	Aportació FEADER
Eix 1: Augment de la competitivitat de l'agricultura i la silvicultura a través de l'ajuda a la reconstrucció, el desenvolupament i l'innovació.	536.911	124.495	190.033	43.910	35,39	35,27
Eix 2: Millora del medi ambient i de l'entorn rural a través de l'ajuda de la gestió territorial	346.296	122.192	96.441	31.385	27,85	25,69
Eix 3: Millora de la qualitat de la vida en les zones rurals i foment de la diversificació de les activitats econòmiques.	63.000	27.876	9.156	3.267	14,53	11,72
Eix 4. LEADER	106.446	31.934	1.323	397	1,24	1,24
Assistència tècnica	9.319	4.626	295	114	3,17	2,46
TOTAL	1.061.973	311.123	297.247	79.073	28,0	25,4

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Naturall

(*) Modificat per les Decisions C(2009) 10340, de 14 de desembre i C(2010) 8294 final, de 30 de novembre

Programa Operatiu pel Sector Pesquer 2007-2013

En substitució de l'Instrument Financer d'Orientació Pesquera (IFOP), es va crear el Fons Europeu de la Pesca (FEP), que a l'igual que l'anterior fons cofinança els Programes Operatius del Sector Pesquer.

Concretament el 13 de desembre de 2007, la Comissió Europea aprovava el Programa Operatiu del Sector Pesquer Espanyol, en el que hi figuren les regions no incloses en l'Objectiu Convergència, com Catalunya.

S'adjunta el quadre financer amb la situació a 31 de desembre del 2009.

Quadre 8.2.8

PO SECTOR PESQUER DE CATALUNYA (2007-2013) 31/12/2009

Milers €

Eixos prioritaris	Programació 2000-2007		Executat a 31/12/2009		% execució Eleg.
	Despesa Elegible	Subv. FEP	Despesa Elegible	Subvenció FEP	
1.- Mesures d'apatació de la flota pesquera comunitària	34.502	12.177	11.244	3.992	32,6
2.- Aqüicultura, pesca interior, transformació i comercialització de productes de la pesca i de l'aqüicultura	23.847	7.949	100	33	0,4
3.- Mesures d'interès públic	39.623	12.184	1.071	425	2,7
4.- Desenvolupament sostenible de les zones de pesca	3.044	1.015	0	0	0,0
5.- Assistència tècnica	1.000	500	0	0	0,0
TOTAL FEP	102.015	33.825	12.415	4.450	12,2

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Naturall

TERCERA PART

-

EL PROJECTE DE PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011

9. LES ÀREES D'ACTUACIÓ PRINCIPALS

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011 s'elaboren en el marc d'un context de dificultats macroeconòmiques, en el qual la situació financera de la Generalitat mostra un dèficit elevat i un fort endeutament que són producte de la forta davallada dels ingressos associada a la crisi dels últims anys i al continu creixement de les necessitats de despesa. L'objectiu del Govern és restaurar les finances públiques en dos anys, per restablir l'equilibri pressupostari i arribar a un nivell d'endeutament que garanteixi la sostenibilitat de les finances públiques a llarg termini.

Aquests pressupostos s'emmarquen en un context fiscal molt restrictiu. Els recursos disponibles són inferiors als dels pressupostos del 2010, la qual cosa comporta la necessitat de dur a terme forts ajustos per adequar la despesa als límits compatibles amb els objectius d'estabilitat pressupostària. L'elaboració dels pressupostos obliga, per tant, a revisar exhaustivament la despesa per tal de fer front als ajustos i les reformes necessaris. El resultat d'aquesta revisió és una reducció aproximada de la despesa no financera d'un 10 % respecte de la liquidació del 2010, que suposa un primer pas en el procés de consolidació fiscal que ha de culminar el 2013. Cal remarcar que l'ajust pressupostari no afecta de manera lineal la despesa pública, sinó que es protegeix de manera especial la despesa social per tal de preservar la prestació dels serveis públics fonamentals característics del nostre model de benestar.

La contenció i la prioritització en l'assignació dels recursos pressupostaris esdevé més important que mai en el marc de restriccions actual, en connexió amb l'exercici de planificació estratègica que el Govern de la Generalitat ha materialitzat amb l'aprovació d'un nou Pla de Govern per al període 2011-2014. Aquest Pla, que serà la carta de navegació que orientarà l'acció del Govern en els propers anys, s'estructura entorn de vuit eixos: economia i sectors productius; ensenyament; salut; polítiques socials i família; seguretat; política territorial i sostenibilitat ambiental; administració, i nació, llengua i cultura.

En relació amb el primer eix, economia i sectors productius, l'objectiu dels pressupostos per al 2011 és impulsar el procés de reactivació econòmica per recuperar les taxes d'ocupació i mantenir els nivells de benestar social i econòmics assolits. Així, s'impulsen les polítiques de foment de l'ocupació amb les quals es vol lluitar contra l'atur que ha generat la greu crisi econòmica mundial iniciada l'any 2008. En aquest context s'ha iniciat un procés de transformació del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) per tal d'adaptar-lo a les necessitats actuals i futures del mercat de treball.

Altres estratègies per contribuir a la recuperació econòmica són facilitar l'accés al crèdit a les petites i mitjanes empreses amb activitat econòmica a Catalunya, crear línies de capitalització empresarial per millorar l'estructura financera de les empreses catalanes perquè puguin dur a terme projectes de creixement empresarial en sectors estratègics que aportin valor afegit i ocupació i impulsar un sistema d'avalis públics per a petites i mitjanes empreses. Unes altres iniciatives previstes en aquests pressupostos són implantar la finestreta única empresarial per tal de simplificar i agilitar els tràmits administratius a les empreses, facilitar la internacionalització i l'exportació, i fomentar l'esperit emprenedor. Així mateix, es pretén enfortir el sistema d'R+D+I i facilitar la innovació i la transferència de coneixement i tecnologia al sector empresarial, a fi que es generin les condicions favorables per avançar en la reestructuració del model econòmic i es garanteixi el futur del teixit productiu.

El segon eix del Pla de Govern 2011-2014 se situa en l'àmbit de l'ensenyament. Els objectius prioritaris en l'àmbit de l'educació obligatòria són aconseguir un model educatiu de qualitat i reduir el fracàs escolar en cada una de les fases del sistema educatiu. Una altra de les prioritats en aquest àmbit és desenvolupar un model integrat de formació professional, amb una oferta formativa adequada a la demanda, que faciliti la qualificació i l'ocupació i que incorpori l'empresa en la planificació i execució.

En l'àmbit de l'educació universitària, les prioritats són proposar un nou model de governança a les universitats que garanteixi una adequada distribució de responsabilitats entre els diferents òrgans de govern per millorar el procés de presa de decisions i el funcionament de les universitats, revisar el model de finançament de les universitats públiques per donar més pes als recursos condicionats a resultats, adequar l'estructura acadèmica universitària per afrontar els reptes de la docència, la recerca i la transferència de coneixement; i revisar l'oferta universitària amb la finalitat de millorar la qualitat, la visibilitat i la preparació personal dels estudiants.

El tercer eix fa referència a la política de la Generalitat en l'àmbit de la salut, que, tot i disminuir la dotació pressupostària en relació amb el 2010, augmenta el pes sobre el total de la despesa. A més, el sector sanitari s'ha hagut de fer coresponsable del procés d'ajust pressupostari i per disposar d'una guia per gestionar el canvi s'ha aprovat un *Pla de mesures urgents per a la sostenibilitat del sistema sanitari públic* que ha de permetre garantir la sostenibilitat financera del nostre model sanitari i alhora preservar la qualitat de les prestacions i els serveis. Aquest Pla inclou un seguit d'actuacions d'impacte immediat per adequar la despesa als recursos disponibles, com també per garantir la sostenibilitat del

sistema en un horitzó de mitjà termini. En aquest context els objectius són aconseguir una millora significativa en l'estat de salut i la qualitat de vida de la població a través d'un sistema de salut que es defineix d'acord amb els principis de qualitat, equitat, eficiència, transversalitat, integració, participació, transparència, subsidiarietat, substituïbilitat i sostenibilitat financera.

Pel que fa al quart eix del Pla de Govern, relatiu a les polítiques socials i de suport a les famílies, cal ressaltar que, malgrat l'ajust que també s'ha d'aplicar a aquest conjunt de despeses, hi ha determinades àrees, com són l'atenció a la dependència i al programa de la renda mínima d'inserció, adreçat a atendre les necessitats bàsiques i afavorir la reinserció laboral, en les quals el volum de recursos assignats és superior al del 2010. Per garantir aquests recursos addicionals, l'esforç d'ajust s'ha fet en altres àmbits, com ara les polítiques de suport a l'esport i els serveis a la comunitat.

Les polítiques del cinquè eix del Pla de Govern tenen com a objectiu mantenir un alt nivell de seguretat per a les persones, proveir els serveis de protecció civil, gestionar les emergències i continuar reduint la sinistralitat a les carreteres catalanes, ja que tots els aspectes relacionats amb la garantia de la seguretat són clau perquè com a societat puguem gaudir d'un nivell més alt de benestar.

L'eix número sis recull la despesa que té com a finalitat aconseguir un model de país sostenible ambientalment i equilibrat territorialment. En aquest àmbit s'inclouen les polítiques de transport, gestió de l'aigua, sostenibilitat ambiental i protecció i valorització d'espais naturals i biodiversitat.

El setè eix del Pla de Govern inclou un conjunt de despeses destinades a construir una Administració àgil, eficaç i sostenible, al servei del ciutadà i dels objectius de desenvolupament del país, que simplifiqui els tràmits i la burocràcia associada a les relacions de la societat amb l'Administració i faciliti l'activitat econòmica.

Finalment, amb el vuitè eix del Pla, el nou Govern vol posar de manifest el seu compromís amb la cultura, la llengua i l'autogovern, amb l'objectiu de garantir el ple desenvolupament econòmic i social de Catalunya.

10. EL FINANÇAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

10.1. El nou model de finançament autonòmic

Els ingressos vinculats al model de finançament representen la major part dels recursos no financers de la Generalitat de Catalunya i es poden agrupar en tres grans blocs, segons l'origen:

- La cistella d'impostos, que està formada pels tributs cedits, totalment o parcialment, per l'Estat: l'impost sobre successions i donacions; l'impost sobre el patrimoni;¹⁸ l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats; els tributs sobre el joc; el 50 % de l'IRPF, que constitueix el tram autonòmic d'aquest impost; el 50 % de l'impost sobre el valor afegit (IVA); el 58 % de l'impost especial sobre els hidrocarburs; el 58 % de l'impost especial sobre els alcohols; el 58 % de l'impost especial sobre labors del tabac; l'impost sobre l'electricitat; l'impost especial sobre determinats mitjans de transport, i l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs.
- La transferència del fons de garantia dels serveis públics fonamentals, que té per objecte assegurar que cada comunitat autònoma rebi els mateixos recursos per unitat de necessitat per finançar els serveis públics fonamentals de l'estat del benestar (educació, sanitat i altres serveis socials essencials). Aquesta transferència es calcula anualment a partir de l'anivellament del 75 % dels recursos tributaris, als quals s'afegeix una aportació de l'Estat. L'import el determina la diferència entre l'indicador de necessitats –segons la població ajustada–¹⁹ i el de capacitat fiscal. En el cas de Catalunya, la transferència pren valor negatiu, atès que l'indicador de capacitat fiscal és superior a l'indicador de necessitats. Per tant, Catalunya fa una aportació neta a la resta de comunitats autònomes.
- Els fons d'ajustament: fons de suficiència global i fons de convergència. El fons de suficiència global cobreix les necessitats globals de finançament en garantir l'*statu quo* revisat de cada comunitat autònoma. Aquest *statu quo* equival als recursos derivats del model anterior més els recursos addicionals que s'integren al nou model. El fons de convergència està integrat per dos fons, el fons de competitivitat, destinat a les

¹⁸ L'Estat ha establert una bonificació del 100 % de la quota, fet que ha comportat l'establiment d'una compensació a les comunitats autònomes per la pèrdua del seu rendiment tributari.

¹⁹ L'indicador de població ajustada es calcula a partir de les variables i ponderacions següents: la població protegida equivalent distribuïda per 7 grups d'edat (38,0 %); la població (30,0 %); la població de 0 a 16 anys (20,5 %); la població de més de 65 anys (8,5 %); la superfície (1,8 %), la dispersió (0,6 %); la insularitat (0,6 %), i resta de variables (3,0 %).

comunitats autònomes que tenen un finançament *per capita* inferior a la mitjana o inferior al seu índex de capacitat fiscal, que té els objectius de reduir les diferències en els recursos *per capita* i incentivar l'autonomia i la capacitat fiscal, i el fons de cooperació, adreçat a les comunitats autònomes que tenen un PIB *per capita* inferior al 90 % de la mitjana o una densitat de població inferior al 50 % de la mitjana i també a les que tenen un creixement de la població inferior al 90 % de la mitjana estatal i una baixa densitat de població.

El canvi en l'estructura d'ingressos del pressupost de la Generalitat

El model de finançament actual –vigent d'ençà de l'any 2009– va ser aprovat el 18 de desembre del 2009²⁰ i acceptat per la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat-Generalitat el 22 de desembre del 2009, raó per la qual no té cap reflex en el pressupost de la Generalitat per al 2009. Els comptes per al 2010, tot i iniciar-se amb posterioritat a l'aprovació del nou model, no van incorporar tampoc la nova estructura d'ingressos, atès que la tramitació parlamentària de la Llei 22/2009 no va finalitzar fins al desembre del 2009. És per aquesta raó que el pressupost de la Generalitat de Catalunya per al 2010 tan sols recull parcialment el canvi que representa el model. Concretament, inclou una bestreta a compte en concepte de fons addicionals vinculats al model, que es vehiculen mitjançant un increment de les transferències de l'Estat.

Així doncs, els pressupostos de la Generalitat per a l'any 2011 –que es presenten en aquest informe econòmic i financer– són els primers que recullen el canvi en l'estructura del pressupost d'ingressos com a conseqüència de l'augment en els percentatges de cessió dels tributs següents:

- l'impost sobre la renda de les persones físiques, del 33 % al 50 %;
- l'impost sobre el valor afegit, del 35 % al 50 %;
- l'impost especial sobre alcohol·ls, del 40 % al 58 %;
- l'impost especial sobre hidrocarburs, del 40 % al 58 %, i
- l'impost especial sobre labors del tabac, del 40 % al 58 %.

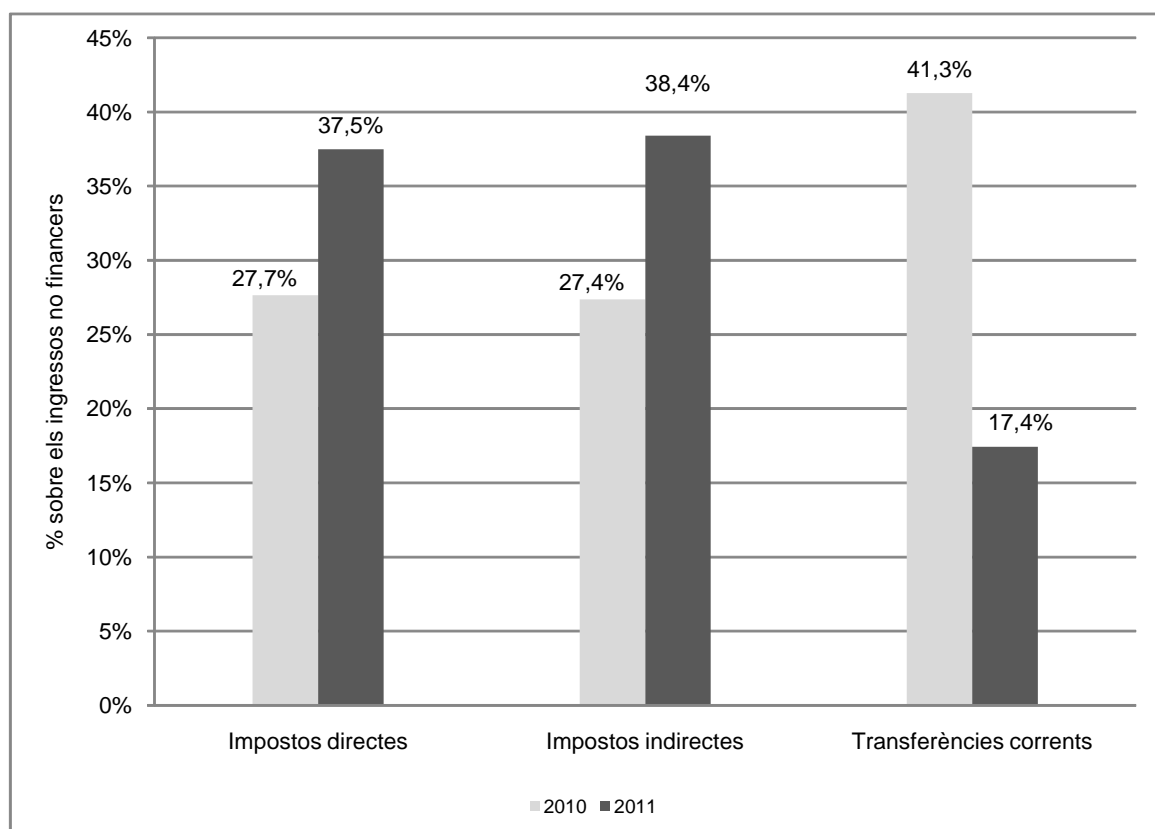
Aquesta modificació en els percentatges de cessió, i l'impacte consegüent en les transferències, incideix tant en la composició dels ingressos com en la taxa de creixement respecte al 2010. És per aquest motiu que es considera oportú fer una breu referència al

²⁰ Llei 22/2009, de 18 de desembre, per la qual es regula el sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia i es modifiquen determinades normes tributàries.

canvi que representa el nou model en l'estructura d'ingressos del pressupost de la Generalitat, amb l'objectiu de facilitar la comprensió de la informació sobre el pressupost d'ingressos per al 2011 que es presenta en l'apartat següent i especialment, la comparació amb l'exercici 2010.

El gràfic 10.1.1 mostra com la distribució dels ingressos segons els diferents components es veu substancialment modificada amb un increment del pes dels ingressos impositius de més de 20 punts. Així, els ingressos impositius que l'any 2010 representaven el 55 % dels ingressos no financers de la Generalitat signifiquen el 75,9 % dels ingressos previstos per al 2011. La major participació dels recursos tributaris en els comptes de la Generalitat comporta, paral·lelament, una pèrdua en el pes de les transferències corrents, que passen del 41,3 % dels ingressos no financers l'any 2010 al 17,4 % l'any 2011.

Gràfic 10.1.1
EL FINANÇAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011
SUBSECTOR GENERALITAT
CANVI EN L'ESTRUCTURA D'INGRESSOS

10.2. Els ingressos de la Generalitat de Catalunya

En aquest apartat es presenta la previsió d'ingressos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2011 i es fa una referència especial als que provenen del model de finançament. Com ja s'ha dit a l'apartat anterior, els comptes per al 2011 són els primers que incorporen plenament l'estructura del model de finançament aprovat per la Llei 22/2009, fet que –com es posarà de manifest al llarg d'aquest apartat– caldrà tenir en compte a l'hora de realitzar comparacions amb l'any 2010.

El creixement de l'economia catalana l'any 2011 continuarà sent feble, amb una previsió de creixement del PIB del 0,9 %. Aquesta dada, però, marca un lleuger canvi de tendència després d'una taxa del –4,2 % per al 2009, i del 0,1 % per al 2010. En aquesta conjuntura, es preveu que els ingressos de la Generalitat per al 2011 creixin en un 0,3 % respecte al pressupost aprovat l'any 2010 i es redueixin en un 3 % respecte als comptes liquidats del 2010.

En el quadre 10.2.1 es mostren els ingressos de la Generalitat de Catalunya segons la seva classificació econòmica i s'evidencia l'elevada participació dels ingressos de caràcter tributari, amb el 53,3 % dels ingressos totals i el 78 % dels no financers. Per tipologia, cal destacar que el pes dels impostos directes i els indirectes és pràcticament equivalent (25,6 % i 26,3 %, respectivament). Com l'any anterior, els ingressos financers han tingut una importància notable el 2011: 31,6 % del total. D'aquests, un 44,3 % corresponen a les necessitats derivades de les amortitzacions del deute viu de la Generalitat.

Quant als ingressos de capital, cal destacar l'augment en les previsions, que passen a representar el 2,5 % dels ingressos totals previstos, 1,5 punts per sobre de la seva participació en el pressupost aprovat per a l'any 2010. Aquest fet s'explica per dos factors: el primer és la transferència de l'Estat en concepte de liquidació de la disposició addicional tercera de l'Estatut d'autonomia de Catalunya per a l'any 2008 i el segon són els ingressos previstos en concepte d'alienació d'inversions reals per import de 200 milions d'euros.

El canvi estructural dels ingressos associat al nou model de finançament i, més concretament, a uns percentatges de cessió més grans, i la reducció de les transferències consegüent fan que l'evolució dels capítols afectats (1, 2 i 4) pugui ser interpretada incorrectament. En aquest sentit, cal assenyalar que els forts creixements dels impostos,

amb taxes superiors al 30 %, no s'han de considerar com increments nets de la recaptació, ni la reducció de les transferències corrents en prop del 60 % com una pèrdua de recursos.

En conjunt, els ingressos corrents cauen un 6,6 %, respecte al pressupost aprovat l'any 2010 i un 6,1 % respecte dels liquidats. Les raons que expliquen aquesta caiguda són, fonamentalment, l'impacte de la reforma de l'impost sobre successions, l'elevada sensibilitat d'alguns dels tributs cedits a la negativa conjuntura econòmica (impost sobre transmissions patrimonials, impost sobre actes jurídics documentats, impost sobre determinats mitjans de transport i impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs i mitjans de transport) i la no-inclusió del fons de competitivitat en els lliuraments a compte de l'Estat. D'altra banda, els ingressos de capital es multipliquen per tres com a resultat –tal com ja s'ha comentat– d'un increment dels fons previstos en concepte de liquidació de la disposició addicional tercera de l'Estatut i d'alienacions d'inversions reals. La reducció observada respecte als ingressos de capital liquidats l'any 2010 s'explica per la no-inclusió en el pressupost inicial dels fons associats al fons europeu agrícola de garantia (FEAGA).

Quadre 10.2.1
EL PROJECTE DE PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL
SUBSECTOR GENERALITAT
CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS INGRESSOS
Milers €

	2010 Pressupost aprovat		2010 Pressupost liquidat		2011 Projecte		% Variació s/2010 aprovat	% Variació s/2010 liquidat
	Import	% s/total	Import	% s/total	Import	% s/total		
1. Impostos directes	6.387.477	19,6	6.158.464	18,9	8.358.534	25,6	30,9	35,7
2. Impostos indirectes	6.322.936	19,4	5.991.682	18,4	8.567.356	26,3	35,5	43,0
3. Taxes i altres ingressos	489.514	1,5	482.128	1,5	465.378	1,4	-4,9	-3,5
4. Transferències corrents	9.532.652	29,3	10.029.038	30,8	3.890.091	11,9	-59,2	-61,2
5. Ingressos patrimonials	53.700	0,2	13.894	0,0	9.851	0,0	-81,7	-29,1
Total ingressos corrents	22.786.279	70,1	22.675.207	69,7	21.291.210	65,3	-6,6	-6,1
6. Alienació d'inversions reals	0	0,0	254	0,0	200.000	0,6	-	-
7. Transferències de capital	313.637	1,0	1.241.502	3,8	813.505	2,5	159,4	-34,5
Total ingressos de capital	313.637	1,0	1.241.756	3,8	1.013.505	3,1	223,1	-18,4
8. Actius financers	0	0,0	4.566	0,0	210.058	0,6	-	4.500,8
9. Passius financers	9.418.812	29,0	9.735.043	29,9	10.115.276	31,0	7,4	3,9
Total ingressos financers	9.418.812	29,0	9.739.608	30,0	10.325.334	31,6	9,6	6,0
Total ingressos	32.518.727	100,0	33.656.571	103,5	32.630.050	100,0	0,3	-3,0

Els ingressos del model de finançament

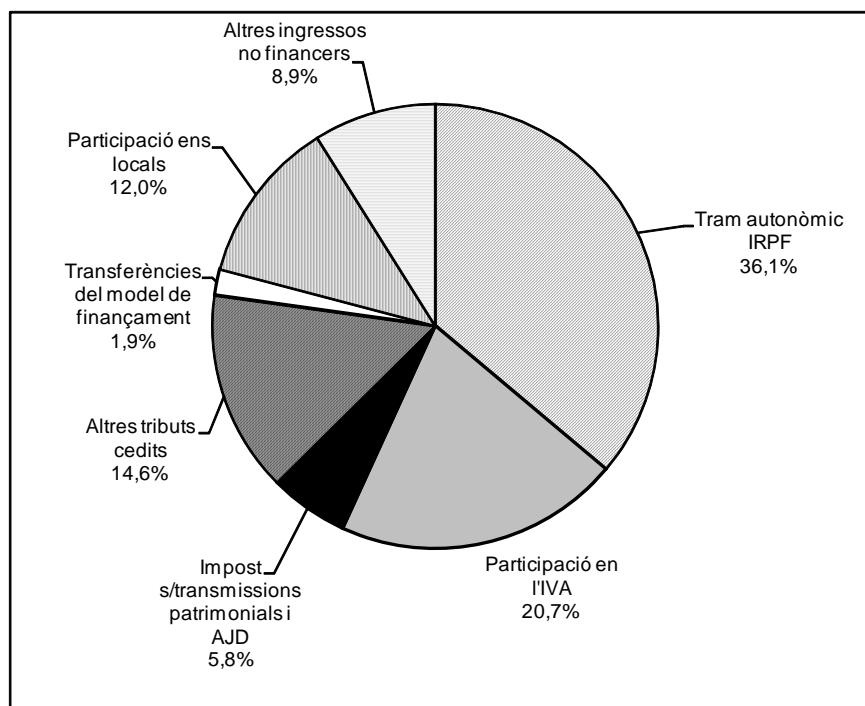
El quadre 10.2.2 mostra com els ingressos del model de finançament representen el 54,1 % dels ingressos totals del subsector Generalitat per al 2011. La importància dels ingressos financers –atesa la conjuntura econòmica– relativitza la significativitat d'aquests recursos, fet que es pot aïllar si es considera únicament els ingressos no financers i es descompta la participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat, respecte als quals la Generalitat actua únicament de caixa pagadora. A partir de l'anterior, la importància dels recursos del model de finançament es fa evident, amb un pes del 90 % en els ingressos no financers.

Quadre 10.2.2
 EL FINANÇAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011
 SUBSECTOR GENERALITAT
 RESUM PER GRUPS D'INGRESSOS
 Milers €

	2010 Pressupost aprovat		2010 Pressupost liquidat		2011 Projecte		% Variació s/2010 aprovat	% Variació s/2010 liquidat
	Import	% s/total	Import	% s/total	Import	% s/total		
Recursos model de finançament	19.321.032	59,4	18.620.845	57,3	17.644.427	54,1	-8,7	-5,2
Participació ens locals tributs de l'Estat	2.386.255	7,3	2.543.228	7,8	2.670.219	8,2	11,9	5,0
Altres ingressos no financers	1.392.629	4,3	2.752.889	8,5	1.990.069	6,1	42,9	-27,7
Total Ingressos no financers	23.099.916	71,0	23.916.963	73,5	22.304.715	68,4	-3,4	-6,7
Ingressos financers	9.418.812	29,0	9.739.608	30,0	10.325.334	31,6	9,6	6,0
Total	32.518.727	100,0	33.656.571	103,5	32.630.050	100,0	0,3	-3,0

Distingint per tipologia d'ingressos, s'observa com els ingressos vinculats a la participació en l'IRPF i l'IVA representen conjuntament gairebé el 60 % dels ingressos no financers de la Generalitat per al 2011, tal com mostra el gràfic 10.2.1. La resta de tributs cedits representen entorn al 20 % dels ingressos i les transferències associades al model se situen en tan sols un 1,9 % dels recursos. En relació a la capacitat normativa, dir que la Generalitat de Catalunya té atribucions per modificar aspectes importants d'un nombre rellevant d'impostos, que en termes recaptatoris representen el 60 % dels ingressos tributaris.

Gràfic 10.2.1
 EL FINANÇAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011
 SUBSECTOR GENERALITAT
 CLASSIFICACIÓ DELS INGRESSOS NO FINANCERS

En el quadre 10.2.3 s'observa el detall dels ingressos associats al model de finançament. La primera part del quadre fa referència als tributs cedits totalment que, en no estar afectats pels canvis en els percentatges de cessió, permeten la comparació entre els dos exercicis. En primer lloc, destaca la reducció dels ingressos provinents de l'impost de successions i donacions i de determinats mitjans de transport, amb taxes de creixement negatives que superen el 65 %, respecte al pressupost aprovat per al 2010. Val a dir, que la caiguda de l'impost de determinats mitjans de transport és substancialment inferior si es compara amb el pressupost liquidat. En el cas de successions i donacions, la caiguda s'explica per l'impacte de la reforma de l'impost²¹ –actualment en tramitació parlamentària– que introdueix una bonificació del 99 % de la quota de l'impost en el cas dels cònjuges, descendents o ascendent amb efectes des de l'1 de gener del 2011. La reducció del 65,8 % associada als recursos provinents de l'impost sobre determinats mitjans de transport s'explica per l'adequació a l'evolució de la recaptació al llarg del 2010 i dels tres primers mesos de l'any, en que s'evidencia una caiguda en la matriculació de vehicles. Pel que fa a la previsió de recaptació de l'impost sobre vendes minoristes d'hidrocarburs s'estima que es mantindrà el nivell de recaptació del 2010, tal com es desprèn de les dades de recaptació del primer trimestre.

Les dades de l'impost de transmissions patrimonial (ITP) i actes jurídics documentats (AJD) mostren una caiguda del 12,2 % que recull, d'una banda, l'impacte de l'exempció per part de l'Estat del pagament de l'impost per operacions societàries²² –inclòs dins d'ITP– en el cas de constitució, ampliació i manteniment d'empreses i, d'altra banda, l'evolució negativa del mercat immobiliari al haver-se registrat un avançament de la demanda del 2011 al 2010 com a conseqüència de les mesures fiscals aprovades durant l'any 2010²³. Aquests impactes negatius no es veuen compensats per l'increment de tipus²⁴, que l'any 2011 afectarà a tot l'exercici.

²¹ La inclusió dels efectes dels projecte de llei malgrat no estar aprovat, s'ha fet atenent a un criteri de prudència pressupostària.

²² Aprovada pel Reial decret llei 13/2010, de 3 de desembre, d'actuacions en l'àmbit fiscal, laboral i liberalitzadores per fomentar la inversió i la creació d'ocupació.

²³ Entre les mesures fiscals aprovades destaquen l'increment de l'IVA i la reducció de la deducció per la compra d'habitatge habitual a partir de l'1 de gener del 2011.

²⁴ El Decret llei 3/2010, de 29 de maig, de mesures urgents de contenció de la despesa i en matèria fiscal per a la reducció del dèficit públic modifica- a partir de l'1 de juliol del 2010- el tipus general d'ITP i d'AJD que passen del 7% al 8% i de l'1% a l'1,2%, respectivament.

Quadre 10.2.3

EL FINANÇAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011
 INGRESSOS DEL MODEL DE FINANÇAMENT
 Milers €

	2010 Pressupost aprovat	2010 Pressupost liquidat	2011 Projecte	%Variació s/2010 aprovat	%Variació s/2010 liquidat
Tributs cedits totalment	3.628.393	3.046.092	2.553.158	-29,6	-16,2
Impost s/successions i donacions	899.700	658.808	288.620	-67,9	-56,2
Impost s/patrimoni	0	13.133	0	--	--
Impost s/transmissions patrimonials i AJD	1.466.000	1.398.219	1.286.557	-12,2	-8,0
Tributs sobre el joc	309.200	285.910	308.330	-0,3	7,8
Impost s/energia	280.101	280.101	279.251	-0,3	-0,3
Impost s/determinats mitjans de transport	321.452	137.044	110.000	-65,8	-19,7
Impost s/endes minoristes det. hidrocarburs	351.940	272.876	280.400	-20,3	2,8
Tributs cedits parcialment (1)	9.375.920	9.375.920	14.667.068	56,4	56,4
50% IRPF (tram autonòmic)	5.472.477	5.472.477	8.055.919	47,2	47,2
50% IVA	2.438.751	2.438.751	4.618.951	89,4	89,4
58% Impost s/labors del tabac	680.094	680.094	953.696	40,2	40,2
58% Impost s/alcohols	81.143	81.143	122.260	50,7	50,7
58% Impost s/hidrocarburs	703.455	703.455	996.566	41,7	41,7
Liquidacions pendents impostos cedits (2)	0	0	-80.325	--	--
Total ingressos tributs cedits	13.004.313	12.422.012	17.220.225	32,4	38,6
Fons de suficiència	2.508.329	2.495.625	--	--	--
Fons específics sanitaris (3)	103.489	84.413	102.000	-1,4	20,8
Transferències per al finançament de la sanitat	103.113	103.113	--	--	--
Liquidacions pendents fons de suficiència	0	0	-57.818	--	--
Bestreta a compte del nou model de finançament (4)	3.601.788	3.515.683	--	--	--
Fons de Suficiència Global	--	--	1.840.068	--	--
Fons de Garantia dels Serveis Públics Fonamentals	--	--	-1.460.048	--	--
Total ingressos per transferències	6.316.719	6.198.833	424.202	-93,3	-93,2
Total recursos model de finançament	19.321.032	18.620.845	17.644.427	-8,7	-5,2

(1) En el pressupost de l'any 2010 els percentatges de cessió eren del 33% per a l'IRPF; del 35% per a l'IVA i del 40% per als especials.

(2) Liquidacions pendents impostos s/consums específics, tram autonòmic IRPF i participació en l'IVA.

(3) Fons de cohesió sanitària, control incapacitat temporal i facturació d'accidents i estrangers.

(4) Inclou la compensació per la supressió de l'impost de patrimoni i el finançament de la policia autonòmica.

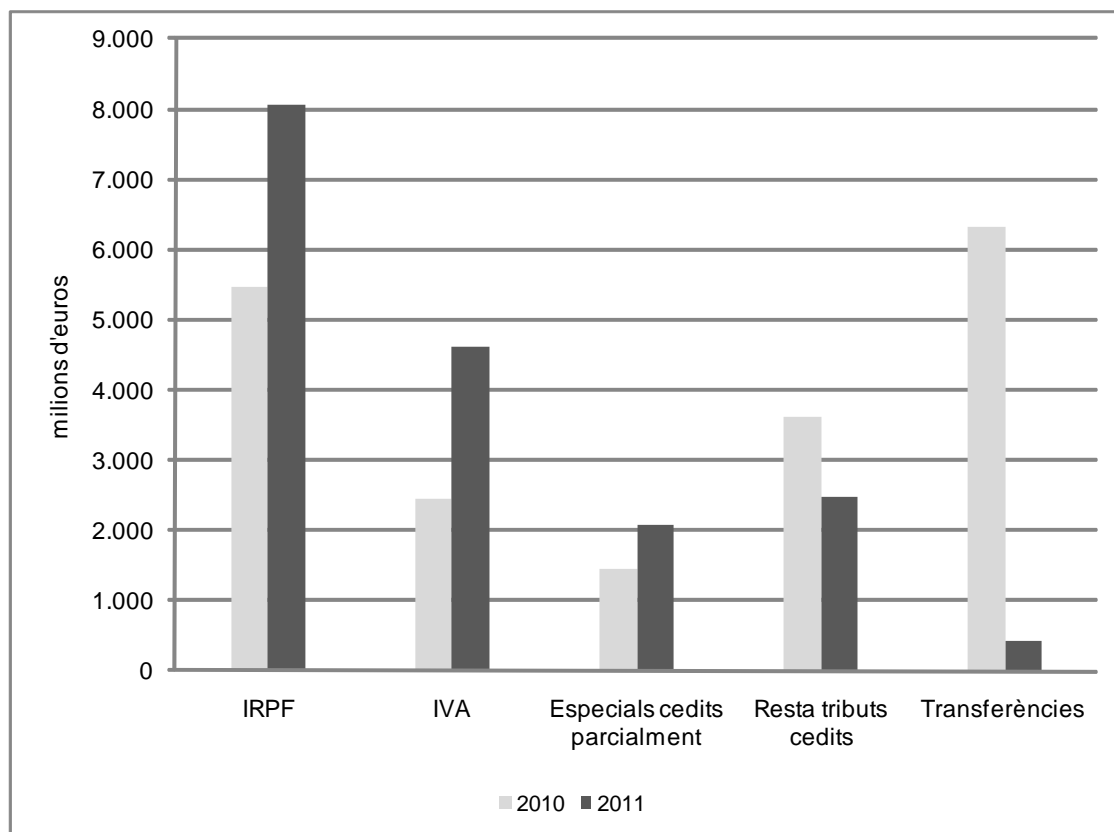
La previsió de recaptació dels tributs cedits parcialment i de les transferències associades al model de finançament es correspon amb les previsions del Ministeri d'Economia i en base a les quals l'Estat fa lliuraments mensuals en concepte de bestreta. La variació respecte al 2010 d'aquests imports respon, en gran part, als canvis introduïts pel nou model de finançament i que suposen un important augment dels recursos provinents de l'IRPF i l'IVA i, conseqüentment, una disminució de les transferències, tal com mostra el gràfic 10.2.2.

Gràfic 10.2.2

EL FINANÇAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011

SUBSECTOR GENERALITAT

EVOLUCIÓ DELS INGRESSOS DEL MODEL DE FINANÇAMENT

Amb l'objectiu d'eliminar l'efecte que suposa el canvi en els percentatges de cessió i poder analitzar l'evolució dels ingressos associats als tributs cedits parcialment, s'ha estimat l'import d'aquests suposant els mateixos percentatges de cessió per a l'any 2010 i 2011. A partir d'aquest exercici s'observa una reducció dels recursos en concepte d'IRPF de prop del 3 %, que no coincideix amb l'increment del 2,5 % previst en els pressupostos de l'Estat. Aquest diferencial s'explica, bàsicament, perquè les mesures relatives a la reducció de la deducció de 400 € i a l'eliminació de la deducció de 2.500 € per naixement o adopció d'un fill no tenen impacte recaptatori en el cas de la Generalitat, ja que es tracta de deduccions estatals.

L'evolució de l'IVA es mostra molt positiva, amb un increment d'un 32 %, equivalent al creixement previst en el pressupost de l'Estat, que s'explica per l'augment de tipus, que l'any 2011 afectarà a tot l'exercici, i per l'impacte en la recaptació de l'any 2010 del nou sistema de devolució de l'IVA que va avançar les devolucions corresponents a l'any 2009.

D'acord amb les previsions estatals, la recaptació dels impostos especials cedits mostren comportament diferenciats. D'una banda, tabacs i hidrocarburs cauen malgrat l'increment de tipus aprovat per l'Estat, mentre que la recaptació per alcohols creix.

En relació amb les transferències, el quadre 10.2.3 es mostra els dos nous instruments creats pel nou model de finançament: el fons de suficiència global i la transferència del fons de garantia. Un tret que cal destacar és que la transferència del fons de garantia té signe negatiu; és a dir, Catalunya fa una aportació neta a la resta de comunitats autònomes, perquè tal com s'ha indicat a l'apartat anterior l'índex de capacitat fiscal supera a l'índex de necessitats. D'altra banda, amb el nou model s'integren dins dels recursos generals del model la compensació per la supressió de l'impost de patrimoni, les transferències de caràcter general destinades a la sanitat i el finançament de la policia autonòmica.

Per últim, cal fer referència als imports negatius en concepte de liquidacions pendents dels impostos cedits i del fons de suficiència, els quals es corresponen amb la liquidació negativa del model de finançament de l'exercici 2008, que d'acord amb la Disposició addicional quarta de la Llei 22/2009 s'ha de fer efectiva durant cinc anys a partir de 2011.

11. ANÀLISI DE LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Els pressupostos per a l'any 2011 s'emmarquen en un context de crisi econòmica i d'una situació de les finances de la Generalitat que fa necessari realitzar un important esforç de contenció de la despesa a tots els nivells, especialment pel que fa a l'àmbit de la inversió pública.

Tal com mostra el quadre 11.1, les despeses de capital consolidades pressupostades per a l'any 2011 pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya són de 2.969,6 milions d'euros, el que representa una disminució del 42,1 % respecte al pressupost de l'any 2010. Les inversions reals (capítol 6) se situen en 2.229,0 milions d'euros, amb una disminució del 46,5 % (1.934,7 milions d'euros), mentre que les transferències de capital (capítol 7) suposen 740,6 milions, amb una disminució del 23,3 % (224,6 milions d'euros) respecte a l'any anterior.

Quadre 11.1
LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA
DESPESES DE CAPITAL CONSOLIDADES PRESSUPOSTADES PEL CONJUNT DEL
SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT.
Milers €

Capítols	2010 Pressupost aprovat	2011 Projecte	% Variació 11/10
6. Inversions reals	4.163.641	2.228.959	-46,5
7. Transferències de capital	965.193	740.641	-23,3
Total despeses de capital	5.128.834	2.969.599	-42,1

D'altra banda, les inversions amb sistemes de finançament específics sense una repercussió directa sobre el pressupost de capital de l'any (actuacions finançades en base a concessions, drets de superfície i mètode alemany) també registren una disminució respecte a l'any anterior, encara que en un menor percentatge. Així, aquestes inversions extrapressupostàries es situen l'any 2011 en 930,0 milions d'euros, amb una disminució del 11,4 %.

Si considerem la suma de les despeses de capital pressupostades i les extrapressupostàries es pot estimar que l'esforç inversor a desplegar pel sector públic de la Generalitat de Catalunya l'any 2011 es situa en els 3.899,6 milions d'euros, amb una reducció del 36,9 % respecte a l'exercici anterior (quadre 11.2).

Quadre 11.2

LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

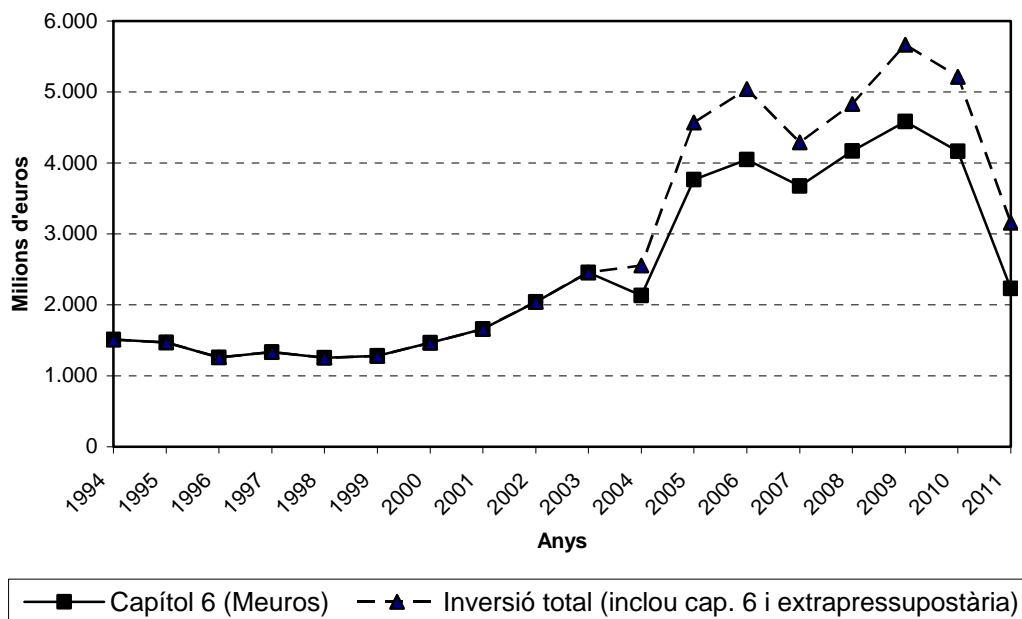
TOTAL INVERSIONS A EXECUTAR PEL CONJUNT DEL SECTOR PÚBLIC DE LA
 GENERALITAT DE CATALUNYA

Milers €

	2010 Pressupost aprovat	2011 Projecte	% Variació 11/10
A.- Finançat amb pressupost			
Capítol 6. Inversions reals	4.163.641	2.228.959	-46,5
Capítol 7. Transferències de capital	965.193	740.641	-23,3
A.- Total inversió pressupostada	5.128.834	2.969.599	-42,1
B.- Sistemes de finançament específics			
<i>Concessió</i>			
121. Direcció i administració generals	1.943	5.187	166,9
521. Carreteres	299.354	366.716	22,5
522. Infraestructures ferroviàries	312.474	246.201	-21,2
Total concessió	613.772	618.105	0,7
<i>Drets de Superfície</i>			
21. Justícia	93.432	71.726	-23,2
Total drets de superfície	93.432	71.726	-23,2
<i>Mètode alemany</i>			
521. Carreteres	119.390	75.873	-36,4
522. Infraestructures ferroviàries	186.394	152.647	-18,1
562. Transf. i millora en matèria de regadius	37.170	11.629	-68,7
Total mètode alemany	342.954	240.150	-30,0
B- Total inversió amb sistemes específics	1.050.157	929.981	-11,4
TOTAL ACTUACIONS INVERSORES (A+B)	6.178.991	3.899.580	-36,9

El gràfic 11.1 mostra l'evolució de la inversió total executada directament del sector públic de la Generalitat (inclou tant la inversió real pressupostària de capítol 6 com l'extrapressupostària) al llarg del període 1994-2011.

Gràfic 11.1
EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ TOTAL DE LA GENERALITAT. 1994-2011

11.1. Detall territorial

A l'hora d'analitzar la inversió comarcalitzada cal tenir en compte que els beneficis socials generats per un projecte d'inversió s'estenen territorialment molt més enllà de la seva ubicació física. Així doncs, les inversions d'una determinada comarca poden generar importants externalitats positives sobre les comarques veïnes i a l'inrevés. Cal tenir molt present aquest fet a l'hora d'analitzar la inversió en una determinada comarca, especialment si tenim en compte la petita dimensió relativa d'algunes d'elles.

Els quadres 11.1.1 i 11.1.2 mostren la distribució de la inversió real consolidada per subsectors i comarques, així com per àmbits del Pla territorial general respectivament.

Quadre 11.1.1

LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DISTRIBUCIÓ PER COMARQUES DE LES INVERSIONS REALS PRESSUPOSTADES L'ANY 2011

Milers €

	CatSalut,		EAA	EACiF	Empreses (EDP+SM)	Consortcis i Fund.	TOTAL Consolidat	%
	Generalitat	ICS i ICASS						
Alt Camp	2.710	-	-	-	3.353	-	6.063	0,3
Alt Empordà	1.958	833	-	-	13.090	4	15.884	0,9
Alt Penedès	635	2.068	55	-	17.357	576	20.692	1,1
Alt Urgell	859	-	9	-	4.893	-	5.761	0,3
Alta Ribagorça	-	-	-	-	46	-	46	0,0
Anoia	3.325	500	-	-	28.498	10	32.333	1,7
Bages	1.986	2.184	429	-	37.267	-	41.867	2,3
Baix Camp	564	591	-	-	18.970	153	20.278	1,1
Baix Ebre	2.912	700	27	-	17.898	-	21.537	1,2
Baix Empordà	2.692	-	-	-	30.200	-	32.893	1,8
Baix Llobregat	6.713	2.130	744	65	145.078	1.694	156.423	8,5
Baix Penedès	600	-	-	-	7.590	-	8.189	0,4
Barcelonès	98.086	27.588	3.358	430	448.146	104.770	682.378	36,9
Berguedà	2.700	-	8	-	9.203	-	11.911	0,6
Cerdanya	286	-	-	-	17.444	1.588	19.318	1,0
Conca de Barberà	1.270	646	-	-	537	-	2.453	0,1
Garraf	5.633	838	-	-	2.325	30	8.825	0,5
Garrigues	195	124	-	-	67.499	-	67.819	3,7
Garrotxa	1.258	99	-	-	22.184	5	23.546	1,3
Gironès	4.566	4.466	-	-	8.481	869	18.382	1,0
Maresme	1.981	5.285	-	-	23.267	2.344	32.878	1,8
Montsià	506	142	-	-	6.650	-	7.297	0,4
Noguera	8.815	1.385	-	-	32.153	122	42.475	2,3
Osona	11.191	137	-	-	9.538	2.707	23.574	1,3
Pallars Jussà	929	-	42	-	5.993	-	6.964	0,4
Pallars Sobirà	740	212	12	-	3.891	-	4.855	0,3
Pla d'Urgell	120	-	-	-	4.593	-	4.713	0,3
Pla de l'Estany	47	360	-	-	1.027	-	1.434	0,1
Priorat	1.698	-	-	-	3.794	-	5.492	0,3
Ribera d'Ebre	1.442	2.508	-	-	12.668	-	16.618	0,9
Ripollès	1.912	5	-	-	9.296	4	11.216	0,6
Segarra	376	40	-	-	3.211	8	3.635	0,2
Segrià	13.869	2.279	-	27	59.624	509	76.308	4,1
Selva	3.376	2.603	-	-	20.653	15	26.646	1,4
Solsonès	1.056	-	-	-	5.584	-	6.640	0,4
Tarragonès	6.099	3.625	-	-	39.078	44	48.846	2,6
Terra Alta	919	286	-	-	9.571	-	10.777	0,6
Urgell	380	367	-	-	37.388	-	38.136	2,1
Val d'Aran	87	-	-	-	4.328	-	4.415	0,2
Vallès Occidental	8.464	4.497	293	-	218.499	6.363	238.115	12,9
Vallès Oriental	9.276	6.377	150	-	25.464	210	41.477	2,2
Total comarcalitzat	212.233	72.873	5.126	521	1.436.329	122.023	1.849.105	100,0
No comarcalitzat	79.448	18.033	19.522	1.807	259.716	1.327	379.853	
TOTAL Consolidat (*)	291.680	90.906	24.648	2.329	1.696.045	123.350	2.228.959	

(*) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través de capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, Forestal Catalana, Institut Català d'Oncologia (ICO), Consorci Sanitari de Barcelona i Consorci d'Educació de Barcelona.

Quadre 11.1.2

LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DISTRIBUCIÓ PER ÀMBITS DEL PLA TERRITORIAL GENERAL DE LES INVERSIONS REALS PRESSUPOSTADES L'ANY 2011

Milers €

	CatSalut,		EAA	EACiF	Empreses (EDP+SM)	Consortcis i Fund.	TOTAL	
	Generalitat	ICS i ICASS					Consolidat	%
Àmbit Metropolità	130.787	48.783	4.600	495	880.136	115.986	1.180.787	63,9
Comarques Gironines	15.811	8.364	-	-	104.930	896	130.001	7,0
Camp de Tarragona	12.941	4.862	-	-	73.322	197	91.321	4,9
Terres de l'Ebre	5.779	3.636	27	-	46.787	-	56.228	3,0
Àmbit de Ponent	23.755	4.195	-	27	204.469	639	233.084	12,6
Comarques Centrals	20.258	2.821	437	-	90.090	2.717	116.324	6,3
Alt Pirineu i Aran	2.901	212	62	-	36.596	1.588	41.360	2,2
Total Comarcalitzat	212.233	72.873	5.126	521	1.436.329	122.023	1.849.105	100,0
No comarcalitzat	79.448	18.033	19.522	1.807	259.716	1.327	379.853	
TOTAL Consolidat (*)	291.680	90.906	24.648	2.329	1.696.045	123.350	2.228.959	

(*) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través de capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, Forestal Catalana, Institut Català d'Oncologia (ICO), Consorci Sanitari de Barcelona i Consorci d'Educació de Barcelona.

Globalment, les inversions reals consolidades de l'any 2011 presenten un grau de territorialització del 83,0 %. Les inversions no territorialitzades corresponen a actuacions que per la seva tipologia no poden ser assignades a un territori concret, o bé afecten simultàniament a diverses comarques.

Respecte a la distribució de la inversió per subsectors, s'observa com la inversió es canalitza principalment a través de les empreses públiques, les quals representen al voltant del 76,1 % de la inversió total consolidada (un 77,7 % si considerem exclusivament la part de la inversió territorialitzada).

El quadre 11.1.3 mostra la inversió per càpita (segons la població del padró municipal del 2010, últim disponible) per àmbits del Pla territorial general.

Quadre 11.1.3

LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DISTRIBUCIÓ PER ÀMBITS DEL PLA TERRITORIAL DE LES INVERSIONS REALS PER CÀPITA. ANY 2011

Milers €

	Inv. consolidada (milers d'euros)	%	Inv per càpita (euros/hab)	Índex (com= 100)
Àmbit Metropolità	1.180.787	63,9	235,55	96
Comarques Gironines	130.001	7,0	176,07	72
Camp de Tarragona	91.321	4,9	148,04	60
Terres de l'Ebre	56.228	3,0	293,52	119
Àmbit de Ponent	233.084	12,6	640,52	260
Comarques Centrals	116.324	6,3	227,16	92
Alt Pirineu i Aran	41.360	2,2	539,51	219
Total Comarcalitzat	1.849.105	100,0	246,14	100
No comarcalitzat	379.853		50,56	
TOTAL Consolidat (*)	2.228.959		296,70	

(*) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través de capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, Forestal Catalana, Institut Català d'Oncologia (ICO), Consorci Sanitari de Barcelona i Consorci d'Educació de Barcelona.

En termes absoluts, el major volum d'inversió es concentra en l'Àmbit Metropolità amb 1.180,8 milions d'euros (el 63,9 % del total de la inversió territorialitzada).

A més distància trobem l'Àmbit de Ponent (233,1 milions d'euros, el 12,6 %), les Comarques Gironines (130,0 milions d'euros, el 7,0 %), les Comarques Centrals (116,3 milions d'euros, el 6,3 %), el Camp de Tarragona (91,3 milions d'euros, el 4,9 %) i les Terres de l'Ebre (56,2 milions d'euros, el 3,0 %). Finalment trobem l'Alt Pirineu i Aran (41,4 milions d'euros, el 2,2 %).

Tanmateix, la situació varia si es considera les inversió en termes per càpita, llavors els àmbits més beneficiats són l'Àmbit de Ponent, amb 640,52 euros/hab, i l'Alt Pirineu i Aran, amb 539,51 euros/hab.

El quadre 11.1.4 compara la inversió pressupostada en l'any 2011 amb la de l'any 2010.

Quadre 11.1.4

LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA
COMPARACIÓ DE LA INVERSIÓ REAL PRESSUPOSTADA PER ÀMBITS TERRITORIALS
Milers €

	Aprovat 2010	Projecte 2011	Variació		2010	2011
			absoluta	%	eur / hab	eur / hab
Àmbit Metropolità	2.135.556	1.180.787	-954.768	-44,7	426	236
Comarques Gironines	208.467	130.001	-78.466	-37,6	282	176
Camp de Tarragona	152.350	91.321	-61.028	-40,1	247	148
Terres de l'Ebre	118.985	56.228	-62.757	-52,7	621	294
Àmbit de Ponent	299.786	233.084	-66.702	-22,2	824	641
Comarques Centrals	185.596	116.324	-69.272	-37,3	362	227
Alt Pirineu i Aran	59.692	41.360	-18.333	-30,7	779	540
Total Comarcalitzat	3.160.431	1.849.105	-1.311.326	-41,5	421	246
No comarcalitzat	1.003.210	379.853	-623.356	-62,1	134	51
TOTAL Consolidat (*)	4.163.641	2.228.959	-1.934.682	-46,5	554	297

(*) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través de capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, Forestal Catalana, Institut Català d'Oncologia (ICO), Consorci Sanitari de Barcelona i Consorci d'Educació de Barcelona.

Bona part de la disminució de la inversió en termes absoluts en l'any 2011 es dona en l'Àmbit Metropolità (amb una disminució de 954,8 milions d'euros, pràcticament el 73 % de tota la reducció de la inversió territorialitzada). Tanmateix, aquest àmbit és també els més beneficiat per les inversions amb sistemes de finançament específics, amb una dotació l'any 2011 de 426,2 milions d'euros, el que compensa en part la reducció de la inversió real pressupostada.

Finalment, el quadre 11.1.5 mostra la distribució per àmbits del Pla territorial de la inversió a executar en l'any 2011 finançada amb sistemes específics, la qual no té una repercussió directa sobre el pressupost de capital de l'exercici.

Quadre 11.1.5

LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA
DISTRIBUCIÓ PER ÀMBITS DEL PLA TERRITORIAL GENERAL D'ALTRES INVERSIONS AMB SISTEMES DE
FINANÇAMENT ESPECÍFICS. ANY 2011
Milers €

	Concessió	Dret de Superfície	Mètode Alemany	TOTAL	Inv. per càpita % (euros / hab)	Índex
Àmbit Metropolità	246.201	1.088	178.872	426.161	75,7	85,01
Comarques Gironines	-	13.665	17.997	31.662	5,6	42,88
Camp de Tarragona	-	45.658	5.193	50.850	9,0	82,43
Terres de l'Ebre	5.187	-	3.723	8.911	1,6	46,51
Àmbit de Ponent	-	11.316	21.762	33.078	5,9	90,90
Comarques Centrals	-	-	12.603	12.603	2,2	24,61
Alt Pirineu i Aran	-	-	-	-	-	-
Total Territorialitzat	251.388	71.726	240.150	563.265	100,0	74,98
No Territorialitzable	366.716	-	-	366.716		48,81
TOTAL ESPECÍFICS	618.105	71.726	240.150	929.981		123,79

11.2. Polítiques de despesa

El quadre 11.2.1 mostra la distribució de la inversió real consolidada distribuïda per polítiques de despesa.

Quadre 11.2.1

LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DISTRIBUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL CONSOLIDADA PER POLITIQUES DE DESPESA.

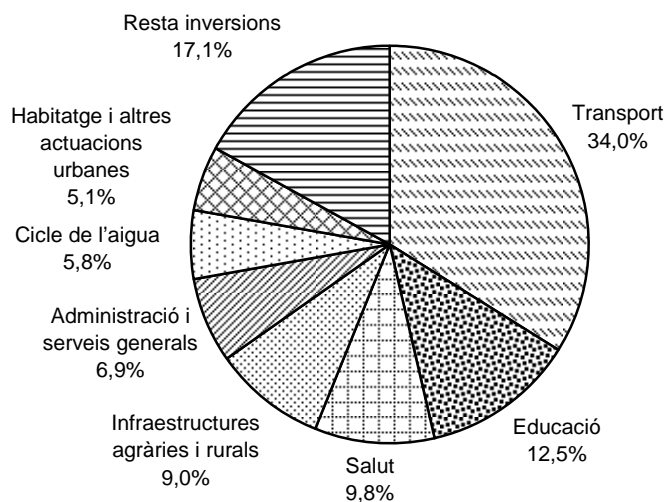
Milers €

Política de despesa (*)	2010		2011		% Variació 11/10
	Aprovat	% s/total	Projecte	% s/total	
11 Alta direcció Generalitat i el seu Govern	11.627	0,3	6.255	0,3	-46,2
12 Administració i serveis generals	201.050	4,8	153.479	6,9	-23,7
13 Participació ciutadana i processos electorals	1.086	0	1.398	0,1	28,7
1. Funcionament institucions i ad. general	213.763	5,1	161.132	7,2	-24,6
21 Justícia	29.071	0,7	16.578	0,7	-43,0
22 Seguretat i protecció civil	65.854	1,6	28.748	1,3	-56,3
23 Rel. exteriors i cooperació desenvolupament	507	0,0	85	0,0	-83,2
2. Serveis públics generals	95.431	2,3	45.411	2,0	-52,4
31 Protecció social	76.903	1,8	24.685	1,1	-67,9
32 Promoció social	9.670	0,2	4.339	0,2	-55,1
33 Foment de l'ocupació	11.271	0,3	4.767	0,2	-57,7
3. Protecció i promoció social	97.844	2,3	33.790	1,5	-65,5
41 Salut	341.569	8,2	217.464	9,8	-36,3
42 Educació	425.232	10,2	277.814	12,5	-34,7
43 Habitatge i altres actuacions urbanes	223.339	5,4	112.577	5,1	-49,6
44 Cultura i esports	40.383	1,0	21.635	1,0	-46,4
45 Llengua catalana	325	0,0	303	0,0	-6,8
46 Consum	800	0,0	0	0,0	-100,0
4. Producció béns públics de caràcter social	1.031.649	24,8	629.793	28,3	-39,0
51 Cicle de l'aigua	557.518	13,4	129.169	5,8	-76,8
521 Carreteres	402.011	9,7	210.008	9,4	-47,8
522 Infraestructures ferroviàries	1.142.597	27,4	489.470	22,0	-57,2
523 Suport al transport públic de viatgers	1.404	0,0	1.154	0,1	-17,8
524 Ports i transport marítim	10.084	0,2	10.003	0,4	-0,8
525 Aeroports i transport aeri	8.200	0,2	4.164	0,2	-49,2
526 Logística i altres act. transport mercaderies	8.844	0,2	7.345	0,3	-16,9
527 Infraestructures transport viatgers per carretera	0	0,0	36.127	1,6	-
53 Soc. informació i coneixement i telecomunic.	158.139	3,8	99.216	4,5	-37,3
54 Urbanisme i ordenació del territori	75.097	1,8	36.948	1,7	-50,8
55 Actuacions ambientals	58.857	1,4	13.242	0,6	-77,5
56 Infraestructures agràries i rurals	225.484	5,4	199.992	9,0	-11,3
57 Recerca, desenvolupament i innovació	31.970	0,8	23.315	1,0	-27,1
58 Altres actuacions de caràcter econòmic	7.908	0,2	5.540	0,2	-29,9
5. Prod. béns públics de caràcter econòmic	2.688.113	64,6	1.265.693	56,8	-52,9
61 Agricultura, ramaderia i pesca	3.963	0,1	1.679	0,1	-57,6
62 Indústria	10.080	0,2	4.332	0,2	-57,0
63 Energia i mines	589	0,0	499	0,0	-
64 Comerç	1.096	0,0	60.570	2,7	5.425,5
65 Turisme i oci	17.865	0,4	12.016	0,5	-32,7
66 Desenvolupament empresarial	0	0,0	350	0,0	0,0
67 Sector financer	3.231	0,1	13.681	0,6	323,5
68 Promoció i defensa de la competència	15	0,0	12	0,0	-20,0
6. Foment i regulació sectors productius	36.840	0,9	93.139	4,2	152,8
71 Suport financer als ens locals	-	0,0	-	0,0	0,0
7. Suport financer als ens locals	0	0,0	0	0,0	0,0
81 Fons de contingència	-	0,0	-	0,0	0,0
8. Fons de contingència	0	0,0	0	0,0	0,0
91 Amortització i desp. financeres deute públic	-	0,0	-	0,0	0,0
9. Deute públic	0	0,0	0	0,0	0,0
Total inversió real consolidada	4.163.641	100,0	2.228.959	100,0	-46,5

(*) La política de despesa 52.- Transport, es mostra desagregada entre els diferents programes que la integren.

El gràfic 11.2.1 mostra la distribució de la inversió real consolidada del conjunt del sector públic per polítiques de despesa.

Gràfic 11.2.1
INVERSIÓ REAL CONSOLIDADA PER POLÍTIQUES DE DESPESA. PRESSUPOST 2011

La principal política de despesa receptora de les inversions reals consolidades de l'any 2011 és la del Transport, amb 758,3 milions d'euros, el que representa el 34,0 % de la inversió total. Dintre d'aquesta política destaquen les inversions previstes en infraestructures ferroviàries, amb 489,5 milions d'euros (22,0 % de la inversió total) i, a més distància, la inversió en carreteres amb 210,0 milions d'euros (9,4 % de la inversió total).

En matèria d'infraestructures ferroviàries cal destacar la inversió de 198,1 milions d'euros pressupostats per l'empresa IFCAT, encarregada de la construcció de la línia 9 del metro de Barcelona; el perllongament del metro del Vallès de FGC, tram UPC / Vallparadís - Can Roca (144,4 milions d'euros) o diverses inversions relacionades amb el perllongament de la L-5 de FMG, tram Horta - Vall d'Hebron (47,5 milions d'euros).

Com a actuacions més destacades en matèria de carreteres podem citar el condicionament de la TV-3148 entre Vila-seca i la Pineda (Raval de la mar) (12,1 milions d'euros), la variant d'Artesa de Segre de la C-26 a la C-14, tram Foradada - Artesa de Segre (10,7 milions d'euros), el desdoblament de la C-31 entre Castell - Platja d'Aro i Palamós (8,1 milions

d'euros) o l'execució de les obres de la ronda sud d'Igualada, tram Igualada - Santa Margarida de Montbui (6,9 milions d'euros).

La segona política de despesa en termes quantitatius és educació, amb una inversió pressupostada de 277,8 milions d'euros (12,5 % del total). Dintre d'aquesta política de despesa, cal fer menció de la construcció de l'Institut Baix a Mar de Vilanova i la Geltrú (5,3 milions d'euros), l'Institut escola la Mitjana de Lleida (5,0 milions d'euros), l'Institut Marta Mata de Torelló (4,6 milions d'euros), l'Institut de Reus (4,5 milions d'euros) o l'Escola Fluvial de Barcelona (4,5 milions d'euros).

La següent política de despesa en volum inversor és Salut, amb un import global de 217,5 milions d'euros (9,8 % de total). Destaquen en aquesta política: diverses inversions relacionades amb l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (22,6 milions d'euros), la construcció de l'Hospital transfronterer de la Cerdanya a Puigcerdà (14,0 milions d'euros), la construcció del nou Hospital d'Olot (10,6 milions d'euros), l'ampliació de l'Hospital Prínceps d'Espanya de Bellvitge (8,4 milions d'euros) i la remodelació de les urgències de l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona (8,2 milions d'euros).

La política d'Infraestructures agràries i rurals (principalment regadius), amb una dotació de 200,0 milions d'euros, representa el 9 % del total de les inversions consolidades. S'han de fer esment a les obres relacionades amb la xarxa de distribució i la concentració parcel·lària del canal Segarra – Garrigues, executades per l'empresa REGSEGA, les quals tenen un pressupost d'inversió de 149,4 milions d'euros.

Finalment, respecte a la política de cicle de l'aigua (abastament i sanejament d'aigua), amb una inversió total de 129,2 milions d'euros (5,8 % del total), destaca la connexió de entre els dipòsits de la Font Santa i la Trinitat de la xarxa d'ATLL (28,8 milions d'euros), la connexió de la ITAM de la Tordera amb la ETAP de Cardedeu (21,1 milions d'euros) i l'EDAR del sistema de sanejament de l'Alt Maresme Nord (5,8 milions d'euros).

Respecte a les inversions extrapressupostàries finançades amb sistemes específics (concessió, dret de superfície i mètode alemany), cal destacar les obres en carreteres, amb un total de 442,6 milions d'euros, amb actuacions com ara l'execució de les obres de l'Eix 3 – carreteres C-15 i C-37 – Tram Vilanova i la Geltrú – Vilafranca del Penedès – Igualada – Manresa (175,6 milions d'euros) o el desdoblament de l'eix transversal, C-25, Tram: Cervera i Caldes de Malavella (153,7 milions d'euros),

També destaquen les obres en ferrocarrils amb 398,8 milions d'euros, amb actuacions com ara les obres corresponents a les estacions de diversos trams de la línia 9 del metro de Barcelona (246,2 milions d'euros), les obres de perllongament de la línia dels FGC a Sabadell (66,6 milions d'euros) o diverses obres relacionades amb el perllongament de la línia de FGC a Terrassa (53,7 milions d'euros).

Finalment, en matèria de Justícia (58,1 milions d'euros en total) destaquen actuacions com ara la nova construcció del centre penitenciari Mas d'Enric (45,7 milions d'euros), la construcció d'un edifici judicial a Girona (13,7 milions d'euros) o la construcció del centre penitenciari de Tàrraga (11,3 milions d'euros).

12. ELS PRESSUPOSTOS CONSOLIDATS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

En aquest capítol es presenten les grans xifres del projecte de pressupostos consolidats de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2011. L'elaboració d'aquests pressupostos segueix els principis d'austeritat, eficiència, eficàcia, equitat i transparència i comporta una exhaustiva revisió de la despesa que permeti fer front als ajustos i reformes necessaris per restablir les finances públiques de la Generalitat, en un horitzó a mitjà termini.

L'elaboració dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2011 també està condicionada per la situació de pròrroga pressupostària, com a conseqüència de la dissolució del Parlament i la convocatòria d'eleccions, que es van celebrar el dia 28 de novembre de 2010. Les mesures de contenció de la despesa i en matèria de personal adoptades durant la pròrroga han estat el pas previ necessari per poder dur a terme els forts ajustaments que es requereixen.

L'àmbit institucional en què s'emmarca el projecte de pressupostos consolidats del sector públic de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2011 inclou:

- L'Administració de la Generalitat, en la qual s'inclouen el Parlament i els organismes estatutaris i consultius, els departaments del Govern i els fons pressupostaris no departamentals.
- El Servei Català de la Salut (CatSalut), l'Institut Català de la Salut (ICS) i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS).
- Les entitats autònomes de caràcter administratiu.
- Les entitats autònomes de caràcter comercial i financer.
- Les entitats de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat.
- Les societats mercantils en què la Generalitat participa directament, d'una manera total o majoritària.
- Els consorcis amb participació majoritària directa de la Generalitat.
- Les fundacions i altres entitats sense finalitat de lucre amb participació total o majoritària directa de la Generalitat.

En compliment del que estableix l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i d'acord amb el principi de transparència, l'àmbit institucional dels pressupostos de la Generalitat comprèn totes les entitats que complint amb el criteri de participació majoritària, encara no hi han estat incloses; d'aquesta manera s'aprofundeix en la consideració global de l'actuació pública del

conjunt de la Generalitat, amb independència de la forma institucional o el tipus de participació que s'adopti per gestionar els recursos públics.

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011 inclouen un total de 240 entitats²⁵, 16²⁶ més que l'any 2010, el major nombre de les quals corresponen als subsectors d'entitats de dret públic, societats mercantils, consorcis i fundacions. Addicionalment, sense que formin part dels sector públic de la Generalitat, hi ha 28 entitats, 7 més que l'any 2010, en què la participació de la Generalitat no és majoritària però que en haver estat classificades dins del sector Administració pública de la Generalitat han de ser tingudes en compte als efectes del compliment de la legislació d'estabilitat pressupostària.

12.1. Els ingressos consolidats del sector públic de la Generalitat de Catalunya

El pressupost d'ingressos del sector públic de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2011 és de 39.354 milions d'euros, amb un decrement del 0,9 % respecte al 2010. Com ja s'ha dit reiteradament, els comptes per al 2011 incorporen per primer cop l'estructura del model de finançament aprovat amb la Llei 22/2009 i vigent d'ençà l'any 2009. És per aquesta raó que l'evolució dels capítols 1 i 2 respon més als canvis que representa la modificació dels percentatges de cessió que no a l'evolució pròpia de les diferents figures tributàries. D'altra banda, la major cessió de tributs es tradueix en una reducció de les transferències, fet que explica la notable caiguda del capítol 4.

²⁵ 1 Generalitat, 3 SCS, ICS i ICASS, 25 entitats autònomes administratives, 5 entitats autònomes comercials i financeres, 46 entitats de dret públic, 52 societats mercantils, 62 consorcis i 46 fundacions.

²⁶ Una entitat autònoma administrativa menys, i 2 entitats de dret públic, 2 societats mercantils, 3 consorcis i 10 fundacions més. Del total d'entitats que s'incorporen als pressupostos del 2010 només 13 són de nova creació.

Quadre 12.1.1

ELS PRESSUPOSTOS CONSOLIDATS DE LA GENERALITAT PER AL 2011

SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT

CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS INGRESSOS

Milers €

Capítols	2010 Pressupost aprovat	2011 Projecte	% Variació 11/10
1. Impostos directes	6.387.477	8.358.534	30,9
2. Impostos indirectes	6.322.936	8.567.356	35,5
3. Taxes i altres ingressos	2.941.322	3.098.985	5,4
4. Transferències corrents	10.049.267	4.431.614	-55,9
5. Ingressos patrimonials	211.074	301.646	42,9
Total ingressos corrents	25.912.076	24.758.134	-4,5
6. Alienació d'inversions reals	694.619	436.463	-37,2
7. Transferències de capital	1.155.791	988.533	-14,5
Total ingressos de capital	1.850.410	1.424.995	-23,0
8. Actius financers	504.649	1.019.281	102,0
9. Passius financers	11.432.131	12.151.593	6,3
Total ingressos financers	11.936.780	13.170.874	10,3
Total ingressos	39.699.266	39.354.004	-0,9

La classificació econòmica d'ingressos està clarament marcada pel subsector Generalitat, amb una preeminència dels ingressos corrents, que tenen un pes del 62,9 % en el total, seguit dels de caràcter financer, amb un pes del 33,5 %, i per últim, els ingressos de capital, amb un 3,6 %. Aquesta composició, però, és heterogènia entre subsectors. En el cas dels subsectors CatSalut, ICS i ICASS i de les entitats autònomes administratives, la principal font d'ingressos són les transferències corrents, mentre que en el cas dels consorcis i les fundacions els recursos provenen, majoritàriament, de les taxes. Per la seva part, les entitats autònomes comercials i financeres, les entitats de dret públic i les societats mercantils mostren una menor concentració dels ingressos i una presència més important dels ingressos financers.

Pel que fa a l'evolució respecte a l'any 2010 s'observa com els ingressos corrents disminueixen, en el seu conjunt, un 4,5 %, fet que s'explica per la negativa evolució dels tributs cedits totalment que cauen en gairebé un 30 % respecte al pressupost aprovat per a l'any 2010 i en un 16 % respecte als drets liquidats de l'any 2010. De fet, dels 1.154 milions d'euros de reducció prevista per als ingressos corrents, 1.075 milions d'euros s'expliquen per l'evolució dels tributs cedits totalment –tal com s'ha posat de manifest en el punt 10.2 d'aquest informe.

Els ingressos en concepte de taxes i altres ingressos experimenten un increment del 5,4 %. Per subsectors, destacar l'augment en el cas dels consorcis, fet que s'explica, bàsicament,

per la incorporació en l'àmbit institucional dels pressupostos de la Generalitat del Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona. Per la seva banda, els ingressos patrimonials augmenten en un 42,9 % pel fort creixement d'aquests recursos en l'àmbit de les entitats de dret públic.

A diferència del que s'observa per al subsector Generalitat, els ingressos de capital cauen en un 23 % com a resultat de la reducció tant dels ingressos previstos per alienació d'inversions reals per part d'Ifercat com de les transferències de capital de l'Estat a entitats del sector públic de la Generalitat.

Per últim, els ingressos financers creixen un 10,3 % i se situen en 13.171 milions d'euros, dels quals 12.152 milions d'euros, corresponen a passius financers. Els actius financers, tot i tenir un volum molt inferior als passius, multipliquen per dos els previstos per a l'any 2010, com a conseqüència de l'increment dels ingressos en concepte de reintegrament de préstecs i bestretes i de la venda d'actius financers.

Quadre 12.1.2
ELS PRESSUPOSTOS CONSOLIDATS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011
SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT
CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DELS INGRESSOS PER SUBSECTORS
Milers €

Capítols	Generalitat	CatSalut, ICS i ICASS	Entitats Autònomes Administratives	Entitats Autònomes Comercials i Fin.	Entitats Dret Públic	Societats Mercantils	Consortis	Fundacions i altres ent. sense fin. de lucre	Ingressos consolidables	Total Consolidat
1. Impostos directes	8.358.534	0	0	0	0	0	0	0	0	8.358.534
2. Impostos indirectes	8.567.356	0	0	0	0	0	0	0	0	8.567.356
3. Taxes i altres ingressos	465.378	181.473	117.097	23.850	1.372.596	679.785	2.123.083	393.231	2.257.507	3.098.985
4. Transferències corrents	3.890.091	12.960.954	639.082	6.583	586.718	37.813	905.425	262.415	14.857.468	4.431.614
5. Ingressos patrimonials	9.851	498	339	8.351	216.717	148.289	13.588	13.403	109.392	301.646
Total ingressos corrents	21.291.210	13.142.924	756.518	38.783	2.176.032	865.888	3.042.096	669.049	17.224.367	24.758.134
6. Alienació d'inversions reals	200.000	0	0	0	158.053	662.131	49.433	34	633.188	436.463
7. Transferències de capital	813.505	222.836	23.583	8.610	239.079	1.267	62.952	27.141	410.440	988.533
Total ingressos de capital	1.013.505	222.836	23.583	8.610	397.131	663.397	112.385	27.176	1.043.628	1.424.995
8. Actius financers	210.058	69.939	174	36.011	1.238.835	478.279	60.463	447	1.074.927	1.019.281
9. Passius financers	10.115.276	0	5.000	47.827	1.655.018	337.418	8.866	2.187	20.000	12.151.593
Total ingressos financers	10.325.334	69.939	5.174	83.839	2.893.853	815.697	69.329	2.635	1.094.927	13.170.874
Total ingressos	32.630.050	13.435.700	785.275	131.232	5.467.016	2.344.982	3.223.811	698.860	19.362.921	39.354.004

12.2. Les despeses consolidades del sector públic de la Generalitat de Catalunya

L'elaboració dels pressupostos de la Generalitat per a l'any 2011 s'emmarca dins un context fiscal molt restrictiu, que obliga a realitzar forts ajustaments per adequar la despesa als límits compatibles amb els objectius d'estabilitat pressupostària. Els departaments i les entitats del sector públic de la Generalitat han de revisar totes les seves despeses, tant pel que fa a la seva magnitud, com pel que fa a les possibilitats de millorar-ne l'eficiència i l'eficàcia, amb l'objectiu de poder ajustar les seves propostes a les restriccions que imposa l'actual marc financer i la necessitat de restaurar les finances públiques de la Generalitat.

Quant a l'estructura de les despeses del sector públic de la Generalitat de Catalunya per al 2011, aquestes es destinen en un 73,9 % a despeses corrents, en un 7,5 % a despeses de capital i en un 18,5 % a despeses financeres. De la mateixa manera que en el cas dels ingressos, l'estructura de la despesa és força diferent per als diferents subsectors: el subsector Generalitat, les entitats autònomes i el CatSalut, ICS i ICASS destinen la despesa en major mesura a transferències corrents, per contra, el pes de les inversions reals és més important en les entitats de dret públic i les societats mercantils. Així mateix, les despeses de béns corrents i serveis tenen un gran pes en els pressupostos de CatSalut, ICS i ICASS, de les entitats de dret públic i de les societats mercantils. D'altra banda, les despeses financeres són més importants en termes relatius en les entitats de dret públic i les entitats autònomes comercials i financeres que en la resta de subsectors.

Pel que fa l'estructura per capítols de la despesa consolidada, les despeses de personal són les que tenen més rellevància en quant a volum, un 24,5 %, tot i la reducció del 4,9 % respecte el pressupost anterior. Les transferències corrents, que suposen un 23,4 % de la despesa consolidada total, es redueixen de manera paral·lela un 5,9 %. Les despeses d'interessos, per contra, presenten un fort augment de gairebé un 30 % i es situen en un 4,8 % de la despesa consolidada total.

Les operacions de capital tenen una forta reducció del 42,1 % en relació a l'any anterior; les inversions reals disminueixen un 46,5 % així com les transferències de capital ho fan un 23,3 %.

Quadre 12.2.1

ELS PRESSUPOSTOS CONSOLIDATS DE LA GENERALITAT PER AL 2011

SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT

CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DE LES DESPESES

Milers €

Capítols	2010 Pressupost aprovat	2011 Projecte	% Variació 11/10
1. Remuneracions personal	10.144.047	9.649.670	-4,9
2. Béns corrents i de serveis	8.516.246	8.322.723	-2,3
3. Interessos	1.439.379	1.869.644	29,9
4. Transferències corrents	9.799.527	9.217.259	-5,9
5. Fons de contingència	150.000	39.000	-74,0
Total despeses corrents	30.049.198	29.098.296	-3,2
6. Inversions reals	4.163.641	2.228.959	-46,5
7. Transferències de capital	965.193	740.641	-23,3
Total despeses de capital	5.128.834	2.969.599	-42,1
8. Actius financers	1.740.601	1.861.553	6,9
9. Passius financers	2.780.633	5.424.555	95,1
Total despeses financeres	4.521.234	7.286.108	61,2
Total despeses	39.699.266	39.354.004	-0,9

Quadre 12.2.2
ELS PRESSUPOSTOS CONSOLIDATS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011
SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT
CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA DE LES DESPESSES PER SUBSECTORS
Milers €

Capítols	Generalitat	CatSalut, ICS i ICASS	Entitats Autònomes Administratives	Entitats Autònomes Comercials i Fin.	Entitats de Dret Públic	Societats Mercantils	Consorcis	Fundacions i altres ent. sense fin. de lucre	Despeses consolidables	Total Consolidat
1. Remuneracions personal	5.159.230	1.997.316	156.906	10.409	589.622	287.797	1.108.791	339.598	0	9.649.670
2. Béns corrents i de serveis	1.336.566	5.978.642	141.427	11.683	989.275	655.476	1.286.334	292.170	2.368.850	8.322.723
3. Interessos	1.477.904	0	6	4.487	231.203	114.355	28.008	13.776	96	1.869.644
4. Transferències corrents	17.646.625	5.166.966	445.001	10.051	198.026	546	593.443	14.739	14.858.137	9.217.259
5. Fons de contingència	39.000	0	0	0	0	0	0	0	0	39.000
Total despeses corrents	25.659.325	13.142.924	743.340	36.630	2.008.127	1.058.174	3.016.575	660.283	17.227.082	29.098.296
6. Inversions reals	648.081	164.060	24.648	2.329	793.009	1.106.097	97.442	25.908	632.616	2.228.959
7. Transferències de capital	914.579	58.776	12.110	0	109.533	0	56.490	43	410.892	740.641
Total despeses de capital	1.562.660	222.836	36.759	2.329	902.543	1.106.097	153.932	25.951	1.043.507	2.969.599
8. Actius financers	915.198	69.939	5.176	67.056	1.807.097	82.253	7.013	0	1.092.179	1.861.553
9. Passius financers	4.492.867	0	0	25.217	749.249	98.458	46.291	12.625	153	5.424.555
Total despeses financeres	5.408.065	69.939	5.176	92.273	2.556.346	180.711	53.303	12.625	1.092.332	7.286.108
Total despeses	32.630.050	13.435.700	785.275	131.232	5.467.016	2.344.982	3.223.811	698.860	19.362.921	39.354.004

La distribució de la despesa en agrupacions mostra la importància dels departaments de Salut, Ensenyament, Economia i Coneixement i Territori i Sostenibilitat, amb un participació sobre el total de la despesa consolidada d'un 24,5 %, un 12,4 %, un 11,6 % i un 10 %, respectivament. D'altra banda, els fons no departamentals representen un 22 % del total de la despesa i recullen la participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat, el fons de contingència, les despeses associades al deute públic, les despeses de diversos departaments i les pensions. Les agrupacions departamentals que redueixen menys la seva dotació en termes relatius són Salut i Benestar Social i Família, d'acord amb la voluntat de prioritització de les polítiques socials.

Quadre 12.2.3

ELS PRESSUPOSTOS CONSOLIDATS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011
SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT
CLASSIFICACIÓ ORGÀNICA
Milers €

Agrupacions	Import	% s/total	% Variació 11/10 (*)
Presidència	759.705	1,9	-16,4
Governació i Relacions Institucionals	344.180	0,9	-23,1
Economia i Coneixement	4.679.583	11,6	-4,9
Ensenyament	4.988.844	12,4	-7,7
Salut	9.865.757	24,5	-3,1
Interior	1.301.457	3,2	-8,9
Territori i Sostenibilitat	4.044.886	10,0	-30,5
Cultura	338.705	0,8	-15,8
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	473.439	1,2	-23,7
Benestar Social i Família	2.228.845	5,5	-4,6
Empresa i Ocupació	1.371.006	3,4	-21,9
Justícia	946.840	2,3	-8,7
Total agrupacions departamentals	31.343.248	77,7	-11,1
Organismes Superiors i altres organismes	95.087	0,2	-12,7
Fons no departamentals	8.890.684	22,0	55,7
Total altres agrupacions	8.985.771	22,3	54,4
Total	40.329.020	100,0	-1,8
Despeses consolidables entre agrupacions	975.016	--	-29,3
Total consolidat	39.354.004	--	-0,9

(*) Pressupost 2010 homogeneïtzat (amb estructura orgànica de 2011).

Quadre 12.2.4

ELS PRESSUPOSTOS CONSOLIDATS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA PER AL 2011
SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT
CLASSIFICACIÓ DE LES DESPESES PER POLÍTIQUES
Milers €

Polítiques de despesa	Import	% s/total	% Variació 11/10
Funcionament institucions i administració general	1.754.374	4,5	-19,4
Alta direcció de la Generalitat i el seu Govern	104.951	0,3	-11,5
Administració i serveis generals	1.625.424	4,1	-19,2
Participació ciutadana i processos electorals	23.999	0,1	-50,0
Serveis públics generals	2.080.457	5,3	-9,4
Justícia	865.928	2,2	-9,1
Seguretat i protecció civil	1.179.495	3,0	-8,4
Relacions exteriors i cooperació al desenvolupament	35.034	0,1	-38,3
Protecció i promoció social	2.679.879	6,8	-9,0
Protecció social	1.988.397	5,1	-5,8
Promoció social	77.460	0,2	-23,0
Foment de l'ocupació	614.022	1,6	-16,2
Producció de béns públics de caràcter social	16.207.959	41,2	-6,3
Salut	9.509.144	24,2	-3,8
Educació	5.836.143	14,8	-7,5
Habitatge i altres actuacions urbanes	441.710	1,1	-25,9
Cultura i esports	370.303	0,9	-18,3
Llengua catalana	40.740	0,1	-4,0
Consum	9.920	0,0	-32,7
Producció de béns públics de caràcter econòmic	4.470.369	11,4	-29,4
Cicle de l'aigua	512.179	1,3	-52,9
Transport	2.224.028	5,7	-26,9
Societat informació, coneixement i telecomunicacions	683.900	1,7	-15,1
Urbanisme i ordenació del territori	91.133	0,2	-29,7
Actuacions ambientals	233.479	0,6	-30,7
Infraestructures agràries i rurals	220.004	0,6	-16,1
Recerca, desenvolupament i innovació	459.348	1,2	-24,5
Altres actuacions de caràcter econòmic	46.297	0,1	-21,1
Foment i regulació dels sectors productius	2.303.090	5,9	20,6
Agricultura, ramaderia i pesca	153.372	0,4	-17,0
Indústria	152.698	0,4	-7,7
Energia i Mines	59.947	0,2	45,3
Comerç	121.364	0,3	52,6
Turisme i oci	63.378	0,2	-27,8
Desenvolupament empresarial	32.991	0,1	94,5
Sector financer	1.717.567	4,4	28,9
Defensa de la competència	1.771	0,0	-10,2
Suport financer als ens locals	2.911.682	7,4	8,3
Fons de contingència	39.000	0,1	-74,0
Amortitzacions i despeses financeres del deute públic*	1.482.639	3,8	32,4
Total capítols 1 a 8	33.929.449	86,2	-8,1
Capítol 9 (correspon a l'amortització de l'endeutament)	5.424.555	13,8	95,1
Total capítols 1 a 9	39.354.004	100	-0,9

* L'amortització del deute de la Generalitat està inclosa en el capítol 9

El projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2011 classifica la despesa en 110 programes, que s'agreguen en torn a 34 polítiques i 9 grans àrees. La distribució de la despesa per àrees fa palesa la importància de la producció de béns públics de caràcter social (41,2 % del total) i econòmic (11,4 %).

En l'àmbit social, en l'àrea de producció de béns públics de caràcter social, cal destacar la importància de la salut i l'educació, amb un pes del 24,2 % i el 14,8 %, respectivament, del total consolidat. D'altra banda, les polítiques de l'àrea protecció i promoció social, que suposen un 6,8 % de la despesa total, experimenten en conjunt un decreixement del 9 %.

De manera paral·lela, l'àrea de producció de béns públics de caràcter econòmic té una disminució de la seva dotació del 29,4 %. La reducció és generalitzada en les polítiques d'aquesta àrea; destaca, per exemple, la reducció del 26,9 % de la dotació de la política de transport, que es situa en un 5,7 % de la despesa consolidada total.

Fora dels àmbits de la despesa social i de caràcter econòmic, la reducció de les dotacions és generalitzada en pràcticament totes les polítiques.

12.3. El compte financer del sector Administració pública de la Generalitat en termes del SEC

En aquest apartat es presenta el compte financer del sector Administració pública de la Generalitat segons la metodologia europea SEC-95, que és el criteri rellevant des del punt de vista de la normativa referent a l'estabilitat pressupostària. Segons aquesta metodologia formen part de l'àmbit administració pública un total de 183 entitats: la Generalitat en sentit estricte, el Servei Català de la Salut i l'ICS i l'ICASS, 25 entitats autònomes administratives, 2 entitats autònomes comercials i financeres, 36 entitats de dret públic, 18 societats mercantils, 73 consorcis i 25 fundacions.

L'any 2011, el dèficit no financer del sector Administració pública de la Generalitat es preveu de 5.332 milions d'euros, com a resultat d'uns ingressos no financers de 25.250 milions d'euros d'unes despeses no financeres de 30.544 milions d'euros i d'un fons de contingència de 39 milions d'euros. El desequilibri negatiu és 1.450 milions d'euros menor que el pressupostat en l'exercici anterior pel fet que les despeses no financeres pressupostades es

redueixen més respecte el 2010, un 6,7 %, que els ingressos no financers, que disminueixen un 3,2 %.

Conceptualment, la capacitat/necessitat de finançament és la variable utilitzada per mesurar els objectius d'estabilitat pressupostària. Tanmateix, per tal d'expressar-la en termes de comptabilitat nacional, el resultat que s'obté de les dades pressupostàries s'ha d'ajustar als criteris que regeixen la comptabilitat nacional. Entre els ajustos que s'apliquen, cal destacar el registre de determinades operacions que en el pressupost es consideren operacions financeres, mentre que en termes de comptabilitat nacional es computen com a no financeres.

D'altra banda, el predomini del principi de caixa en el pressupost davant del de meritació (predominant en comptabilitat nacional) requereix ajustos addicionals. En total, aquests ajustos representen un augment de la necessitat de finançament de 215 milions d'euros. A més d'aquest conjunt d'ajustos, en aquest exercici cal incorporar un ajust addicional. L'exercici 2008 es va tancar amb una liquidació negativa amb l'AGE del sistema de finançament que va tenir el seu corresponent impacte en el dèficit d'aquell exercici. Els acords amb l'AGE preveuen que aquesta liquidació es saldi en fraccions iguals en un període de 5 anys. En conseqüència, el pagament d'aquest import en l'exercici 2011 que suposa 138,1 milions d'euros comporta un ajust de signe contrari, que un cop aplicat, situa la necessitat de finançament de l'Administració pública de la Generalitat per al 2011 en 5.408 milions d'euros, que representen el 2,66 % del PIB català.

Amb aquest objectiu per al 2011, la tendència és de correcció de la desviació del dèficit, que en el 2010 ha arribat al 3,86 % del PIB, per tal de garantir la sostenibilitat financera de la Generalitat, donar confiança als mercats i assegurar el finançament. Es preveu dur a terme un important ajust de la despesa no financera, d'aproximadament un 10 %, que es considera exigent però factible d'executar i, a la vegada, indispensable per tal de trencar la dinàmica d'acumulació creixent de deute i la seva consegüent repercussió en termes de costos financers que deixen menys marge per al finançament de les diverses polítiques sectorials. Cal tenir present que en relació al PIB, els 1,20 punts de reducció en relació al dèficit liquidat que amb aquest compromís adopta la Generalitat superen els 1,10 punts que representa l'objectiu normatiu per al conjunt de les comunitats autònomes (reducció del 2,4 % a l'1,3 %) per al 2011.

L'esmentada previsió de dèficit s'assoliria sense incorporar entre els ingressos de la Generalitat per a l'exercici cap import en concepte de bestreta del fons de competitivitat. El

Govern de la Generalitat, malgrat la presentació del projecte de pressupostos en aquests termes, té el propòsit de seguir negociant amb el Govern de l'Estat amb l'objecte de poder incorporar aquest ingrés així com altres millores que podrien permetre arribar a reduir el dèficit per al 2011 fins a l'1,3 % en relació al PIB. Finalment, cal esmentar que el dèficit no financer del sector AP SEC de la Generalitat previst per al 2011 supera el límit que estableix la normativa d'estabilitat pressupostària en funció del cicle econòmic, per la qual cosa serà necessari presentar un pla econòmic i financer de reequilibri.

Quadre 12.3.1

ELS PRESSUPOSTOS CONSOLIDATS DE LA GENERALITAT PER AL 2011
SECTOR ADMINISTRACIÓ PÚBLICA DE LA GENERALITAT EN TERMES DEL SEC
COMPTE FINANCER D'ACORD AMB LA NORMATIVA COMPTABLE EUROPEA SEC-95 (BASE 2000)
Milers €

	2010 Pressupost aprovat	2011 Projecte	% Variació 11/10
(1) Ingressos corrents	24.770.392	23.659.885	-4,5
(2) Despeses corrents	28.809.096	28.146.018	-2,3
(3) = (1) - (2) Estalvi per operacions corrents	-4.038.704	-4.486.133	11,1
(4) Ingressos de capital	1.325.314	1.590.974	20,0
(5) Despeses de capital	3.918.384	2.397.609	-38,8
(6) = (4) - (5) Necessitat de finançament per operacions de capital	-2.593.070	-806.635	-68,9
(7) Fons de contingència	150.000	39.000	
(8) = (3) + (6) - (7) Resultat no financer (+) superàvit / (-) dèficit del pressupost	-6.781.774	-5.331.768	-21,4
Ajustos comptables SEC-95	415.244	-214.745	-151,7
Liquidació negativa 2008		138.143	
Capacitat (+) / Necessitat (-) de finançament	-6.366.530	-5.408.370	-15,0
% sobre el PIB català	-3,22	-2,66	